

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ,
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2010-2011

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2011

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.....	
1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.....	
2. Παρουσίαση του Τμήματος.....	
3. Προγράμματα Σπουδών.....	
3.1 Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών.....	
3.2 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής».....	
3.3 Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τομέα Παιδαγωγικής.....	
3.4 Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνική Φιλοσοφία – Φιλοσοφία των Επιστημών».....	
3.5 Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τομέα Φιλοσοφίας.....	
3.6 Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τομέα Ψυχολογίας.....	
4. Διδακτικό έργο.....	
5. Ερευνητικό έργο.....	
6. Σχέσεις με κοινωνικούς και πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς.....	
7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης.....	
8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές.....	
9. Συμπεράσματα.....	
10. Σχέδια βελτίωσης.....	
11. Πίνακες.....	
12. Παραρτήματα.....	
Α. Κατάλογος επιστημονικών δημοσιεύσεων του διδακτικού προσωπικού κατά την τελευταία 5ετία.....	

Σύνταξη της Ε.Ε.Α.:

 Γκότοβος Αθανάσιος

 Μαγγίνη Γκόλφω

 Σιούλα Παναγιώτα

Επιμέλεια – Συγκέντρωση υλικού:

Σιούλα Παναγιώτα

Πίνακες που αφορούν στις Προπτυχιακές Σπουδές:

Κωνσταντίνος Σιάπκας

Στοιχεία που αφορούν στο Π.Μ.Σ. «Επιστήμες της Αγωγής»:

Αθηνά Νέγρη

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας προβαίνει σε τροποποίηση της αποτίμησης (αξιολόγησης) την οποία είχε ήδη διενεργήσει και αποστέλλει στην ΑΔΙΠ (βλ. Παράρτημα XXX) μετά την απάντηση της Αρχής με την οποία ζητούσε πρόσθετα στοιχεία, και μάλιστα με βάση τη νόρμα (εργαλεία αποτύπωσης πληροφοριών για το Τμήμα, εργαλεία συλλογής των απόψεων των φοιτητών για τη διδασκαλία). Το γεγονός ότι το Τμήμα ανταποκρίνεται στην απαίτηση της Αρχής, όμως, δεν αναιρεί αποφάσεις της Γενικής του Συνέλευσης, παλαιότερες και πρόσφατες, με τις οποίες ασκείται θεμελιωμένη κριτική στη φιλοσοφία, τη λειτουργία και τα εργαλεία εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος. Την εν λόγω κριτική συνοψίζουμε εδώ ως εξής:

Πρώτον, λείπει από την πλευρά του κατασκευαστή των εργαλείων της εσωτερικής αξιολόγησης μια συνεκτική θεωρία πάνω στην οποία βασίζει την αξιολόγηση ενός συγκεκριμένου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, εν προκειμένω του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, ως μέρους ενός ευρύτερου εκπαιδευτικού και ερευνητικού χώρου (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων). Η απουσία μιας θεωρίας αξιολόγησης (τι είναι, τι περιλαμβάνει, πώς σχεδιάζεται, πώς διενεργείται, ποια εργαλεία συλλογής και επεξεργασίας πληροφοριών περιλαμβάνει, σε ποιες πτυχές του περιβάλλοντος εστιάζει, πώς μετρά την ποιότητα στη διδασκαλία, την έρευνα και την επαγγελματική επάρκεια των αποφοίτων του Τμήματος, πώς συνδέεται η αξιολόγηση με τη βελτίωση της ποιότητας της έρευνας και της διδασκαλίας στο Τμήμα Φ.Π.Ψ.) καθιστά δυσχερή την εκτίμηση της καταλληλότητας των εργαλείων που προτείνει η Αρχή για τη διενέργεια της εσωτερικής αξιολόγησης και θέτει μια σειρά από ερωτήματα σχετικά με το όφελος που προκύπτει για το Τμήμα μέσα από τη διενέργεια της αξιολόγησης, πέρα από το διοικητικό «όφελος» που επιβάλλεται μέσω συγκεκριμένων ρυθμίσεων οι οποίες συνδέουν την πρόσβαση μελών ΔΕΠ του Τμήματος και του Τμήματος στο σύνολό του από συγκεκριμένες πηγές χρηματοδότησης με την υποβολή εκθέσεων αξιολόγησης.

Δεύτερον, μεγάλο μέρος των δεικτών που καθιερώνει μέσω των εργαλείων αξιολόγησης η Αρχή (ΑΔΙΠ) είναι δανεισμένοι από το χώρο των θετικών επιστημών, με αποτέλεσμα η εφαρμογή τους στην αποτίμηση διαδικασιών, λειτουργιών και αποτελεσμάτων που τοποθετούνται σε ένα Τμήμα που θεραπεύει κοινωνικές-ανθρωπιστικές επιστήμες να είναι από αδύνατη έως αμφίβολης αξίας. Η παρατήρηση αυτή αφορά όλες τις λειτουργίες του Τμήματός μας: διδασκαλία, έρευνα, ακαδημαϊκή παραγωγή (δημοσιεύσεις), αξιολόγηση των φοιτητών, πρακτικές ασκήσεις, λειτουργία εργαστηρίων.

Τρίτον, απουσιάζουν παντελώς ποιοτικοί δείκτες αναφορικά με την αποτίμηση της διδασκαλίας και της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα. Δεδομένου ότι η ουσιαστική αξιολόγηση της επιστημονικής παραγωγής των μελών ΔΕΠ του Τμήματος συντελείται κατά τη διάρκεια της κρίσης για την εξέλιξη κάθε μέλους ΔΕΠ, θεωρείται σημαντικό κενό του εφαρμοζόμενου σχεδίου εσωτερικής αξιολόγησης που προτείνεται από την ΑΔΙΠ το γεγονός ότι δεν δίνει τη δέουσα βαρύτητα στην ουσιαστική ερευνητική αξία της ακαδημαϊκής παραγωγής των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, έτσι όπως αυτή έχει ήδη αξιολογηθεί και έχει καταγραφεί στα Πρακτικά εκλογής και εξέλιξης του διδακτικού προσωπικού.

Τέταρτον, στο προτεινόμενο σχέδιο εσωτερικής αξιολόγησης απουσιάζει η αποτίμηση των σχέσεων μεταξύ των μελών ΔΕΠ, αλλά και μεταξύ των μελών ΔΕΠ και των φοιτητών. Η πρώτη αφορά το «κλίμα» που υπάρχει μέσα σε έναν ακαδημαϊκό χώρο και που είναι σημαντικός παράγων για την αποδοτικότητα του προσωπικού και για την ενίσχυση των κινήτρων για διαρκή εμπλοκή με την εργασία στο Τμήμα, ενώ η δεύτερη αφορά την ποιότητα της παιδαγωγικής σχέσης, δηλαδή την αναγκαία προϋπόθεση της μάθησης στο χώρο του πανεπιστημίου.

Πέμπτον, δεν υπάρχει περίπτωση, με βάση το προτεινόμενο σχέδιο εσωτερικής αξιολόγησης, να διαφοροποιηθεί η πραγματική ακαδημαϊκή παραγωγή από ενδεχόμενη εικονική ακαδημαϊκή παραγωγή, καθώς από τη σκοπιά του σχεδιαστή του υπάρχοντος μοντέλου αξιολόγησης δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον αν στο Τμήμα έχουν υπάρξει περιπτώσεις εικονικής ή αθέμιτης ακαδημαϊκής παραγωγής. Η εμμονή στους ποσοτικούς δείκτες (αριθμός εργασιών, ετεροαναφορές) κινδυνεύει στις περιπτώσεις να δημιουργήσει εικονικές αξιολογήσεις, με άλλα λόγια κατασκευές που από ποσοτικής πλευράς ενδεχομένως ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, την οποία όμως από ποιοτικής πλευράς αναιρούν (π.χ. μεγάλος αριθμός ετεροαναφορών σε έργο που αποτελεί προϊόν λογοκλοπής).

Τις παραπάνω αδυναμίες, αλλά και άλλες αδυναμίες που έχουν εντοπισθεί από την εφαρμογή του προτεινόμενου σχεδίου εσωτερικής αξιολόγησης, το Τμήμα σκοπεύει να θεραπεύσει προτείνοντας ένα σχέδιο εσωτερικής αξιολόγησης βασισμένο πάνω σε σύγχρονες θεωρίες για την εκπαιδευτική αξιολόγηση. Βασικά στοιχεία του σχεδίου αυτού, το οποίο πρόκειται να υποβληθεί προς έγκριση από τη Γ.Σ. του Τμήματος και από τις αρμόδιες υπερκείμενες αρχές, είναι τα εξής:

1. Ως αξιολόγηση νοείται η διαδικασία συλλογής και επεξεργασίας πληροφοριών με τη βοήθεια των οποίων είναι εφικτή η περιγραφή και η αποτίμηση των προϋποθέσεων, των διαδικασιών και των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τη λειτουργία ενός εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Η συλλογή και

η επεξεργασία των εν λόγω πληροφοριών απαιτούν ειδικά εργαλεία συλλογής και επεξεργασίας ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων σχετικών με τη στελέχωση, τις υποδομές, τη διοίκηση, τη διδασκαλία, την έρευνα, την αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών, τις διαπροσωπικές σχέσεις του διδακτικού προσωπικού, τις σχέσεις διδασκόντων-φοιτητών, την τήρηση ακαδημαϊκών αρχών και κανόνων, τη φοιτητική μέριμνα, τη σύνδεση του Τμήματος με την τοπική κοινωνία και παραγωγή, τη συμβολή του Τμήματος στη λειτουργία γενικότερων ελληνικών και ευρωπαϊκών θεσμών

2. Το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας λειτουργεί μέσα σε ένα συγκεκριμένο νομικό περιβάλλον, το οποίο σε γενικές γραμμές καθορίζει και τις προσδοκίες του κράτους και της κοινωνίας απέναντι στις «υπηρεσίες» που προσφέρει το Τμήμα (διδασκαλία, επιστημονική γνώση, κατάρτιση μελλοντικών εκπαιδευτικών, αξιοκρατική στελέχωση και ανανέωση του προσωπικού, φροντίδα για τις σπουδές των φοιτητών, τήρηση του ακαδημαϊκού κώδικα).
3. Ταυτόχρονα το Τμήμα λειτουργεί μέσα σε ένα συγκεκριμένο διοικητικό περιβάλλον (πρυτανεία, σύγκλητος, κοσμητεία, άλλα πανεπιστημιακά όργανα), το οποίο προσδιορίζει ως ένα βαθμό τους όρους λειτουργίας του Τμήματος (διάθεση υποδομών και εξοπλισμού, κατανομή πόρων, κατανομή προσωπικού, θεσμοθέτηση κανονισμών, εποπτεία της λειτουργίας, εποπτεία και έλεγχος εφαρμογής των κανόνων, ερμηνεία των κανόνων κ.α.). Ο τρόπος με τον οποίο ασκείται η διοίκηση του πανεπιστημίου έχει επιπτώσεις (θετικές ή αρνητικές) στη λειτουργία του Τμήματος εν γένει, αλλά και στη δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.
4. Ο συντονισμός των ενεργειών των μελών του Τμήματος στα πλαίσια της εξωτερικής (νόμοι) και της εσωτερικής (κανονισμοί) νομοθεσίας γίνεται με τη βοήθεια των οργάνων διοίκησης του Τμήματος (Πρόεδρος Τμήματος, Διευθυντές Τομέων, Δ. Σ. Τμήματος, Γενική Συνέλευση, Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης, Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών). Ο τρόπος με τον οποίο ασκείται η διοίκηση του Τμήματος έχει επιπτώσεις – αρνητικές ή θετικές – στη δραστηριότητα και στην απόδοση των μελών ΔΕΠ και του λοιπού βοηθητικού και τεχνικού προσωπικού του Τμήματος.
5. Ειδικά το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας είναι επιφορτισμένο, πέρα από τη συμβατική του αποστολή της προώθησης της επιστημονικής γνώσης στις τρεις επιστήμες (Φιλοσοφία, Παιδαγωγική και Ψυχολογία), και με την παιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση των φοιτητών άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου (π.χ. Φιλολογίας, Ιστορίας, Φυσικής, Χημείας,

Πληροφορικής, Καλών Τεχνών, Μαθηματικών) οι οποίοι σκοπεύουν να δραστηριοποιηθούν μελλοντικά ως εκπαιδευτικοί. Με αυτή την έννοια, οποιαδήποτε αξιολόγηση (εσωτερική ή εξωτερική) οφείλει να λάβει υπόψη και την παράμετρο αυτή.

6. Ακόμη και αν το Τμήμα δεν ήταν επιφορτισμένο με την παιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση φοιτητών άλλων Τμημάτων που πρόκειται να εργαστούν στο μέλλον ως εκπαιδευτικοί, αποστολή του είναι και η καλή επαγγελματική κατάρτιση μελλοντικών φιλολόγων. Οι απόφοιτοι του Τμήματος είναι φιλόλογοι (ΠΕΟ2). Οποιαδήποτε αξιολόγηση του Τμήματος, συνεπώς, θα έπρεπε να αποτιμά κατά πόσον το Τμήμα υπό τις τρέχουσες συνθήκες λειτουργίας του (εξωτερικές και εσωτερικές νομοθετικές ρυθμίσεις, υποδομές, προσωπικό) προσφέρει στους φοιτητές την κατάλληλη κατάρτιση για το επάγγελμα του φιλόλογου σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η κατάρτιση αυτού του τύπου περιλαμβάνει κάτι περισσότερο από την μύηση των φοιτητών στις επιστήμες της Φιλοσοφίας, της Παιδαγωγικής και της Ψυχολογίας.
7. Η βασική πυξίδα του Τμήματος για την ανταπόκριση στις υποχρεώσεις του και την παραγωγή διδακτικού και επιστημονικού έργου είναι ο ισχύων κάθε φορά οδηγός σπουδών. Οποιαδήποτε αξιολόγηση θα όφειλε, συνεπώς, να λαμβάνει υπόψη (α) αν ο τρόπος συγκρότησης του οδηγού σπουδών αντιστοιχεί στο είδος της μάθησης που υποχρεούται να προσφέρει το Τμήμα στους φοιτητές του (αξιολόγηση του Οδηγού Σπουδών ως σχεδίου εκπαίδευσης και κατάρτισης των φοιτητών) και (β) αν η εφαρμογή του οδηγού σπουδών είναι η δέουσα.
8. Οι συντελεστές του έργου που παράγεται στο Τμήμα είναι τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και το διοικητικό, τεχνικό και λοιπό προσωπικό. Οι εμπειρίες και οι απόψεις των ατόμων αυτών σχετικά με τη λειτουργία του Τμήματος (φόρτος εργασίας, διαπροσωπικές σχέσεις, συμπεριφορά των οργάνων διοίκησης, εξασφάλιση των βασικών ακαδημαϊκών αξιών στο Τμήμα, περιορισμοί στη διδακτική και ερευνητική δραστηριότητα εκ μέρους τρίτων, αναγνώριση του προσφερόμενου έργου κ.α.) είναι απαραίτητο να αποτυπώνονται στην αξιολόγηση.

Καταβλήθηκε προσπάθεια τα παραπάνω σημεία μιας εσωτερικής αξιολόγησης να συμπεριληφθούν, στο μέτρο του δυνατού και με δεδομένο το σχέδιο της εσωτερικής αξιολόγησης εκ μέρους της ΑΔΙΠ, στην παρούσα Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης. Ειδικά στα Παραρτήματα της Έκθεσης (Αποτίμηση του Τομέα Φιλοσοφίας, αποτίμηση του Τομέα Παιδαγωγικής) ο αναγνώστης θα συναντήσει πρόσθετες σε σχέση με τις προβλεπόμενες από το σχέδιο αξιολόγησης της ΑΔΙΠ πληροφορίες και

*εκτιμήσεις για τη λειτουργία του Τμήματος και την επιστημονική παραγωγή του δι-
δακτικού και ερευνητικού του προσωπικού.*

Εισαγωγή

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

Η Ενότητα αυτή περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή, ανάλυση και κριτική αξιολόγηση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης που εφαρμόστηκε στο Τμήμα, καθώς και ενδεχόμενες προτάσεις για τη βελτίωσή της.

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα.

1.1.1. Ποιά ήταν η σύνθεση της ΟΜΕΑ;

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας αποφάσισε (αρ. συν. 327/12-10-2010) τη συγκρότηση της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος, στην οποία ανατέθηκε ο συντονισμός της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης και η σύνταξη της οικείας Έκθεσης. Την ΟΜΕΑ αποτελούσαν οι:

- Νούτσος Παναγιώτης, Καθηγητής Κοινωνικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας, Διευθυντής του Τομέα Φιλοσοφίας και Διευθυντής του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνική Φιλοσοφία – Φιλοσοφία των Επιστημών».
- Γκότοβος Αθανάσιος, Καθηγητής Γενικής Παιδαγωγικής, Διευθυντής του Τομέα Παιδαγωγικής και Διευθυντής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής».
- Δρόσος Διονύσιος, Καθηγητής Ηθικής Φιλοσοφίας, Διευθυντής του Τομέα Ψυχολογίας.
- Σιούλα Παναγιώτα, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια-Μέλος του Διοικητικού Προσωπικού του Τομέα Φιλοσοφίας – Διοικητικά υπεύθυνη για το Διατμηματικό Π.Μ.Σ. «Ελληνική Φιλοσοφία-Φιλοσοφία των Επιστημών» (ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού).
- Δήμα Ευφροσύνη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια.

Υπεύθυνος για την επικοινωνία με τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ορίστηκε ο κ. Γκότοβος Αθανάσιος.

Λόγω της αλλαγής διευθυντών των Τομέων κατά τη διαδικασία της εσω-

τερικής αξιολόγησης του Τμήματος, η ΟΜΕΑ με απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος (αρ. συν. 339/16-11-2011) αναδιαρθρώθηκε ως ακολούθως:

- Μαγγίνη Γκόλφω, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεότερης και Σύγχρονης Φιλοσοφίας*, Διευθύντρια του Τομέα Φιλοσοφίας.
- Γκότοβος Αθανάσιος, *Καθηγητής Γενικής Παιδαγωγικής*, Διευθυντής του Τομέα Παιδαγωγικής και Διευθυντής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής».
- Παπακωνσταντίνου Παναγιώτης, *Καθηγητής Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης*, Διευθυντής του Τομέα Ψυχολογίας.
- Σιούλα Παναγιώτα, Μ.Εδ., *Μέλος του Διοικητικού Προσωπικού του Τομέα Φιλοσοφίας – Διοικητικά υπεύθυνη για το Διατμηματικό Π.Μ.Σ. «Ελληνική Φιλοσοφία-Φιλοσοφία των Επιστημών» (ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού)*.
- Δήμα Ευφροσύνη, *Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια*.

Υπεύθυνος για την επικοινωνία με τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων παρέμεινε ο κ. Γκότοβος Αθανάσιος.

1.1.2. Με ποιούς και πώς συνεργάστηκε η ΟΜΕΑ για τη διαμόρφωση της έκθεσης;

Η ΟΜΕΑ συνεργάστηκε με τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, στα οποία διανεμήθηκαν τα Απογραφικά Δελτία του Εκπαιδευτικού Προσωπικού και τα Απογραφικά Δελτία των Εξαμηνιαίων Μαθημάτων (σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο) προκειμένου να καταγραφούν δεδομένα σχετικά με το διδακτικό και ερευνητικό τους έργο.

Το Διοικητικό Προσωπικό και οι ΕΤΕΠ του Τμήματος συνεργάστηκαν με την ΟΜΕΑ χορηγώντας ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία που αφορούν στη φοίτηση των προπτυχιακών/ μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδασκτόρων. Στο ίδιο πλαίσιο συνεργασίας, το Διοικητικό Προσωπικό του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων παρείχε πληροφορίες για την κινητικότητα των διδασκόντων και των φοιτητών του Ιδρύματος ενώ για τη συμμετοχή των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε ερευνητικά προγράμματα, σχετική ενημέρωση υπήρξε από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Ουσιαστική υπήρξε η συνεργασία με τους φοιτητές, οι οποίοι συμπλήρωσαν το Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου των διδασκόντων.

Καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας οργάνωσης και διεξαγωγής της εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος, η ΟΜΕΑ ήταν σε τακτή επικοινωνία με τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για την επικαιροποίηση των απογραφικών δελτίων και την επεξεργασία των δεδομένων.

1.1.3. Ποιές πηγές και διαδικασίες χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών;

Όπως ήδη προαναφέρθηκε, τα στοιχεία που αφορούν στη φοίτηση των προπτυχιακών φοιτητών αντλήθηκαν από το αρχείο και το φοιτητολόγιο της Γραμματείας του Τμήματος Φ.Π.Ψ. ενώ στοιχεία για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες αναζητήθηκαν τόσο στο οικείο αρχείο της Γραμματείας όσο και στο ηλεκτρονικό αρχείο και τις καρτέλες των φοιτητών που διατηρούν οι αντίστοιχοι Τομείς Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, στους οποίους διεξάγεται το διδακτικό έργο των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Οι πληροφορίες για τις διεθνείς συνεργασίες του Τμήματος με ομοειδή Τμήματα της αλλοδαπής καθώς και η κινητικότητα των φοιτητών και του διδακτικού προσωπικού στο πλαίσιο της ανταλλαγής φοιτητών (ERASMUS) και προέρχονται από το ηλεκτρονικό αρχείο του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Από τις καρτέλες των ερευνητικών προγραμμάτων και τη μηχανοργάνωση του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων και Έρευνας του Ιδρύματος χορηγήθηκαν, ύστερα από σχετική αίτηση, τα ποιοτικά στοιχεία (όνομα υπευθύνου/συμμετέχοντα, τίτλος ερευνητικού έργου και χρονική διάρκεια) των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

Δεδομένα για το ερευνητικό/συγγραφικό έργο των μελών ΔΕΠ του Τμήματος αναζητήθηκαν, επίσης, στις διεθνείς βάσεις δεδομένων, τα απογραφικά δελτία του εκπαιδευτικού προσωπικού, την εργοβιογραφία τους και τις επικαιροποιημένες προσωπικές ιστοσελίδες, οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στον δικτυακό τόπο του Τμήματος.

Αναζητήθηκαν, επίσης, επιμέρους πληροφοριακά στοιχεία για επιστημονικές και πολιτιστικές δραστηριότητες του Τμήματος (προγράμματα συνεδρίων και ημερίδων, πρακτικά από ακαδημαϊκές πράξεις όπως αποφοιτήσεις και ορκωμοσίες, αναδείξεις σε επίτιμους διδάκτορες, ομοτιμοποιήσεις, απολογισμοί εργαστηρίων, απολογισμοί μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών κ.α.).

Για την επεξεργασία των δεδομένων και την εξαγωγή συμπερασμάτων από τα ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από τους φοιτητές, η ΟΜΕΑ συνεργάστηκε με τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του επισπεύδοντος Ιδρύματος.

1.1.4. Πώς και σε ποιά έκταση συζητήθηκε η έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος;

Προτάσεις, διαμόρφωση πλαισίου διεξαγωγής της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος, κρίσεις και προβληματισμοί αποτέλεσαν θέματα της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Φ.Π.Ψ. αλλά και των Γενικών Συνελεύσεων των επιμέρους Τομέων της Φιλοσοφίας, της Παιδαγωγικής και της Ψυχολογίας.

Ωστόσο, η συζήτηση της Έκθεσης στο εσωτερικό του Τμήματος κρίνεται πλημμελής, καθώς οι έντονοι προβληματισμοί και οι σοβαρές επιφυλάξεις που επανειλημμένα εκφράστηκαν από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, κυρίως στη διάρκεια των Γενικών Συνελεύσεων του Τμήματος όπου ετέθη το θέμα όσον αφορά τόσο την επιλογή των κριτηρίων όσο και τη χρήση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης δημιούργησαν καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση της εν λόγω διαδικασίας. Εντούτοις, η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος, και σε αυτό σημείο θεωρεί ότι εκφράζει σύσσωμη την ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος, ελπίζει ότι θα υπάρξει στο μέλλον ουσιαστικός διάλογος εντός του Τμήματος σχετικά με τα κριτήρια, τη δομή και τους στόχους της Αξιολόγησης ενός Τμήματος Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, όπως το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας. Προσδοκία, επίσης, της ΟΜΕΑ είναι ο διάλογος αυτός, προκειμένου να έχει αποτελεσματικότητα και μακροπρόθεσμη απόβλεψη, να λάβει χώρα και στο πλαίσιο δράσεων μεταξύ ομοειδών ακαδημαϊκών μονάδων με σκοπό τον από κοινού προ-

βληματισμό πάνω σε επίμαχα ζητήματα που θέτει το θέμα της ακαδημαϊκής αξιολόγησης για τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες. Τέλος, καμία ενέργεια ή πρωτοβουλία όπως οι ανωτέρω δεν έχουν αποτέλεσμα, εάν δεν ενισχυθούν από την αλληλόδραση ακαδημαϊκών μονάδων με το Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ., το οποίο καλείται να κατανοήσει τις ιδιαιτερότητες – επιστημολογικές, παιδαγωγικές και άλλες– καθενός από τα γνωστικά πεδία που θεραπεύονται στους κόλπους των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων και να προσαρμόσει τις διαδικασίες αξιολόγησης και γενικότερης εκπαιδευτικής πολιτικής στις ανάγκες και τις στοχεύσεις τους.

1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.

Θετικά στοιχεία:

1. Η Εσωτερική Αξιολόγηση του Τμήματος είναι μια μοναδική ευκαιρία να αναδειχθεί συνολικά και σε όλες τις πτυχές της η πολυσχιδής και σύνθετη δραστηριότητα του Τμήματος μέσα από τη λεπτομερή καταγραφή στοιχείων της επιστημονικής, εκπαιδευτικής και λοιπής δραστηριότητάς του. Επιμέρους απολογισμοί (εργαστηρίων, μεταπτυχιακών προγραμμάτων), οι οποίοι κατετίθεντο, συνήθως σε ετήσια βάση, στη Γ.Σ. του Τμήματος είχαν το χαρακτήρα εγγράφων που ετίθεντο σε κοινοποίηση και χρήση εντός του Τμήματος. Συνεπώς, δεδομένου του υψηλού επιπέδου των ακαδημαϊκών υπηρεσιών που προσφέρει το Τμήμα μας, η ευρύτερη και σε κάθε περίπτωση, πέραν των ορίων της ακαδημαϊκής μονάδας του Τμήματος, δημοσιοποίηση των στοιχείων αυτών μόνο θετική μπορεί αν είναι για την περαιτέρω πορεία του. Στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος ανεφάνη η διαφάνεια, η ευθύνη και ο σεβασμός προς τις δημοκρατικές διαδικασίες όσον αφορά τους μηχανισμούς ακαδημαϊκής λειτουργίας του Τμήματος, ενώ συνάμα κατέστη σαφές ότι τα κριτήρια της επιστημονικής δραστηριότητας και παιδαγωγικής επάρκειας των μελών του είναι υψηλά. Συγχρόνως, αναμφίβολα, όπως συμβαίνει σε κάθε περίπτωση αξιολόγησης, πέραν των αρετών και του επιστημονικού δυναμισμού του Τμήματος και των επιμέρους ακαδημαϊκών μονάδων εντός του, ανεδείχθησαν και τα σημεία στα οποία θα πρέπει να υπάρξει βελτίωση με τη βοήθεια πάντα της Πολιτείας και του αρμοδίου Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ.

Δυσκολίες και αντιρρήσεις:

1. Στο πλαίσιο των πολυάριθμων και μακρόχρονων συζητήσεων που διεξήχθησαν τα τελευταία χρόνια στο πλαίσιο της Γ.Σ. του Τμήματος με θέμα την αξιολόγηση ανέκυψαν μια σειρά από άξονες προβληματισμού και αρνητικής κριτικής όσον αφορά τον τρόπο διεξαγωγής της και τα δομικά χαρακτηριστικά της. Συγκεκριμένα:
 - α. Λίγοι είναι εκείνοι που εντός του Τμήματος αμφισβητούν στην ουσία της την ιδέα της ακαδημαϊκής αξιολόγησης.
 - β. Η συντριπτική πλειοψηφία των συναδέλφων έχουν σοβαρές ενστάσεις όσον αφορά δομικά στοιχεία της αξιολόγησης στην οποία καλούνται να συμμετάσχουν όπως για την ποσοτική αποκλειστικά αποτίμηση του ακαδημαϊκού έργου και της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ο γραφειοκρατικός τρόπος οργάνωσης του υλικού που αποκλείει εκ των πραγμάτων την ακαδημαϊκότητα, η επίπεδη και μονόπλευρη αντιμετώπιση των γνωστικών πεδίων που θεραπεύονται από τα ακαδημαϊκά Τμήματα με σαφή έμφαση σε επιστημονικά αντικείμενα με εφαρμοσμένο χαρακτήρα, στα οποία η ποσοτικοποίηση ή η στατιστική αποτίμηση ανήκουν στη φύση του αντικειμένου και δεν το αλλοιώνουν ή το παραμορφώνουν, πράγμα που συμβαίνει με τις ανθρωπιστικές επιστήμες. Για τους συναδέλφους του Τμήματος που τοποθετήθηκαν επανειλημμένα επιχειρηματολογώντας επί του θέματος τόσο βάσει της θεωρητικής τους κατάρτισης όσο και της διεθνούς τους εμπειρίας ως συμμετεχόντων σε αξιολογήσεις σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού, το Απογραφικό Δελτίο Διδάσκοντος έχει συνταχθεί από πρόσωπα, που δεν έχουν ουδεμία γνώση της οργάνωσης και της διαίρεσης των επιστημών, λ.χ. της πολύ βασικής διαίρεσης των επιστημών σε φυσικές επιστήμες και επιστήμες του ανθρώπου και του πολιτισμού, πράγμα που δείχνει ερασιτεχνισμό τόσο στη επιλογή των ποιοτικών κριτηρίων όσο και των στατιστικών στοιχείων που ζητούνται. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα ενός συστήματος ετεροαναφορών όπως το σύστημα *Scopus*, το οποίο στο μέτρο που είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες των θετικών και τεχνολογικών αντικειμένων δεν περιλαμβάνει παρά ελάχιστες ετεροαναφορές, κυρίως από το πεδίο των κοινωνικών επιστημών, και μάλιστα συγκεκριμένων θεωρητικών κατευθύνσεων εντός αυτών. Η παρουσία ή όχι, συνεπώς, ενός κοινωνικού επιστήμονα

ή ενός διδάσκοντα στο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών στο συγκεκριμένο σύστημα ετεροαναφορών δεν έχει ιδιαίτερη σημασία για την αξιολόγηση του έργου του. Καθώς μάλιστα οι ανθρωπιστικές επιστήμες είναι επιστήμες του πολιτισμού, οφείλουν να έχουν και τη μέριμνα της προαγωγής της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού με τη διοργάνωση και συμμετοχή σε επιστημονικές και συγγραφικές δραστηριότητες σε εθνική κλίμακα. Η αξιολόγηση τέτοιου τύπου δεσμεύσεων, εντούτοις, μοιάζει είτε να παραλείπεται εντελώς είτε να αποτιμάται ως μη σημαντική στο Απογραφικό Δελτίο Διδάσκοντος. Αντίστοιχα, δεν συνεκτιμάται το γεγονός ότι η πλειονότητα των μελών ΔΕΠ δεν έχουν προσωπική γραμματειακή υποστήριξη με συνέπεια να χρειάζεται να διεκπεραιώνουν μόνα τους το διοικητικό έργο (προετοιμασία υλικού μαθήματος, πληκτρολόγηση ερευνητικών εργασιών, συμπλήρωση εγγραφών απαραίτητων για την επικοινωνία με τη Γραμματεία και με άλλα Τμήματα, προετοιμασία σε όλα τα επίπεδα των επιστημονικών εκδηλώσεων στο Τμήμα μέσω επαφών με φορείς, με την Πρυτανεία ή με άλλες υπηρεσίες του Πανεπιστημίου κ.ά.).

- γ. Η εν λόγω διαδικασία θα είχε νόημα και αποτέλεσμα εάν σεβόταν την ιδιαιτερότητα κάθε γνωστικού αντικείμενου και προσαρμοζόταν στην ιδιοσυστασία του. Μόνο έτσι η Εσωτερική Αξιολόγηση θα μπορούσε πραγματικά να βελτιώσει επιστημονικά την παρεχόμενη εκπαίδευση, χωρίς να περιπίπτει σε απλοϊκές ομογενοποιήσεις και αφελείς συγκρίσεις φορμαλιστικού τύπου.
- δ. Η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης ενός Τμήματος Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, όπως το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, θα έπρεπε να περιλαμβάνει ως αναγκαίο και πρώτο τη τάξει όρο της αποτίμησης του συνολικού εκπαιδευτικού έργου τη συστηματική κρατική υποχρηματοδότηση που πλήττει κυρίως τις επιστήμες αυτές. Και ως προς αυτό το σημείο το ερωτηματολόγιο της αξιολόγησης δεν φαίνεται να ασχολείται ιδιαίτερος με το κρίσιμο αυτό θέμα, το οποίο όπως είναι ευνόητο ταλανίζει τόσο τις άξιες και τους άξιους συναδέλφους που δραστηριοποιούνται ερευνητικά με πενιχρά μέσα όσο και τις φοιτήτριες και τους φοιτητές, προπτυχιακού και κυρίως μεταπτυχιακού, οι οποίοι αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες για την ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών και διδακτορικών τους

εργασιών λόγω έλλειψης χρηματοδότησης.

ε. Η πλειονότητα των συναδέλφων, ορισμένοι από τους οποίους έχουν εξειδίκευση στα Παιδαγωγικά ή στην Ανώτατη Εκπαίδευση και συνεπώς έχουν ασχοληθεί σε βάθος με ζητήματα εκπαιδευτικής αξιολόγησης άσκησαν κριτική στον ποσοτικό χαρακτήρα της ανά χείρας αξιολόγησης, ο οποίος έχει αποδεδειγμένα οδηγήσει σε ξένα εκπαιδευτικά συστήματα, σε επιστημονικό κομφορμισμό και υποβάθμιση της ερευνητικής διαδικασίας. Για παράδειγμα, η εμμονή στην αριθμητική καταγραφή και το πλήθος των ετεροαναφορών, σε χώρες της αλλοδαπής όπου ανάλογα συστήματα αξιολόγησης έχουν καθιερωθεί εδώ και δύο τουλάχιστον δεκαετίες, έχουν καταλήξει σε μεγάλη παραγωγή επιστημονικών δημοσιευμάτων χωρίς την ενδεδειγμένη πρωτοτυπία και τη διαχρονική βαρύτητα που οφείλει να έχει η συστηματική έρευνα. Οι συνάδελφοι που είναι ειδικοί σε ζητήματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης έκαναν λόγο για τις επίκαιρες αλλαγές στον τρόπο αξιολόγησης των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων σε χώρες όπου έως σήμερα επικρατούσε η τάση της ποσοτικοποίησης των ερευνητικών δεδομένων. Αυτό σηματοδοτεί μια στροφή προς την κατεύθυνση της ποιοτικής αποτίμησης και του διαφοροποιημένου σχεδιασμού της εκπαιδευτικής και ερευνητικής πορείας των πανεπιστημιακών Τμημάτων, κάτι που θα πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας για μια μελλοντική, τροποποιημένη, Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

στ. Αρκετοί εκ των συναδέλφων έδωσαν ιδιαίτερη σημασία στον ιδεολογικό επικαθορισμό των κριτηρίων αξιολόγησης όπως αυτά αποτυπώνονται στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης. Η επιλογή αξιολογικών κριτηρίων δεν γίνεται με όρους ουδετερότητας και μάλιστα στις πλείστες περιπτώσεις οδηγεί σε ενίσχυση του κρατικού ελέγχου στα πανεπιστημιακά ιδρύματα σε βάρος της ακαδημαϊκής ελευθερίας.

ζ. Έχει επανειλημμένως γίνει λόγος, άτυπα αλλά και επισήμως, εντός της Γ.Σ., του Τμήματος αλλά και άλλων οργάνων, ότι ο τρόπος προσαρμογής των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων στη συγκεκριμένη μορφή αξιολόγησης είναι βεβιασμένος, ελλιπής ως προς τον τρόπο εφαρμογής και, σε κάθε περίπτωση, έχει επιβληθεί κεντρικά με τρόπο που θίγει την αξιοπρέπεια των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας. Αρκετοί δε συνάδελφοι έθεσαν ζήτημα μη σεβασμού του ακαδημαϊκού έργου ακόμη και

στο επίπεδο των ερωτήσεων που τίθενται στο Απογραφικό Δελτίο Εκπαιδευτικού Προσωπικού. Ανάλογες ενστάσεις διατυπώθηκαν και σχετικά με το Απογραφικό Δελτίο Εξαμηνιαίου Μαθήματος, τόσο ως προς το ποιοτικό μέρος του ερωτηματολογίου όσο και ως προς το ποσοτικό-στατιστικό μέρος, λ.χ. τι εξυπηρετεί ο πίνακας με τα ποσοστά επιτυχίας στο διδασκόμενο μάθημα και οι τυχόν τρόποι αξιοποίησής του. Ένδειξη μη κατανόησης της φύσης του ακαδημαϊκού έργου είναι, επίσης κατά πολλούς η παράλειψη καίριων ερωτημάτων όπως αυτά που έχουν να κάνουν με την απασχόληση και τη δαπάνη χρόνου ενός μέλους ΔΕΠ λ.χ. για την επίβλεψη διπλωματικών, πτυχιακών και μεταπτυχιακών, εργασιών ή την παρακολούθηση μιας διδακτορικής διατριβής, πολλώ μάλλον που αυτή η πολύ απαιτητική εργασία δεν αμείβεται μισθολογικά ενώ αποτελεί σοβαρή ευθύνη των συναδέλφων έναντι των φοιτητών τους.

η. Έγινε σαφές στη διάρκεια διαδοχικών συνεδριάσεων της Γ.Σ. του Τμήματος ότι το σώμα δεσμεύεται να συντάξει, με βάση κριτήρια συναφή προς τη φύση και τη λειτουργία των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύονται από τους διδάσκοντες σε αυτό, Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης που να ικανοποιεί τις απαιτήσεις της ποιοτικής αποτίμησης και του ιδιαίτερου, μεθοδολογικού και επιστημολογικού, χαρακτήρα των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών.

1.3. Προτάσεις του Τμήματος για τη βελτίωση της διαδικασίας.

Το Τμήμα Φ.Π.Ψ. σε διαδοχικές συνεδρίες συζήτησε το ζήτημα της εσωτερικής αξιολόγησης και αποφάσισε να αναθέσει στην ΟΜΕΑ τη συγκρότηση ενός εναλλακτικού πλαισίου (σχεδίου) για την αξιολόγηση του Τμήματος που θα περιλαμβάνει:

1. Μια επιστημονικά θεμελιωμένη θεωρία της αξιολόγησης εκπαιδευτικών περιβαλλόντων.
2. Τις πτυχές που θα περιλαμβάνει η αξιολόγηση (υποδομές, εξοπλισμός, οικονομικοί και άλλοι πόροι, προσωπικό, νομικό και διοικητικό περιβάλλον του Τμήματος, Οδηγός Σπουδών, διδασκαλία, αξιολόγηση των επιδόσεων, έρευνα, διοίκηση, λειτουργία των ακαδημαϊκών οργάνων, τήρηση ακαδημαϊκών αρχών και κανόνων, εργαστήρια, εκπαιδευτικό αποτέλεσμα, σχέση αποφοίτων με την αγορά εργασίας).

3. Τα εργαλεία συλλογής και επεξεργασίας πληροφοριών για την αξιολόγηση των παραπάνω πτυχών.
4. Την πιθανή αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης προς όφελος της διδασκαλίας και της έρευνας στο Τμήμα (βελτίωση εκπαίδευσης, βελτίωση ερευνητικής παραγωγής).

Ειδικότερα, οι προτάσεις προκύπτουν από τα σημεία που εθίγησαν στο 1.2., ήτοι:

1. Απόρριψη, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, του μηχανιστικού και αμιγώς ποσοτικού τρόπου διάκρισης των δημοσιευμάτων σε περιοδικά ανάλογα με τον δείκτη απήχησης (impact factor) ή τη διάκριση μεταξύ δημοσιεύσεων σε περιοδικά με ή χωρίς κριτές ή την αναζήτηση ετεροαναφορών από βάσεις δεδομένων που εξυπηρετούν πρωτίστως τις κατευθύνσεις των θετικών επιστημών και της τεχνολογίας. Τα συγκεκριμένα κριτήρια προσιδιάζουν πιθανότατα σε «νέες» επιστήμες, όπως η πληροφορική, αλλά και στις θετικές επιστήμες λόγω του χαρακτήρα της επιστημονικής δραστηριότητας σε αυτές (ομαδική έρευνα και δημοσιεύσεις με συγγραφείς και συν-συγγραφείας [co-authors], διεθνείς ερευνητικές ομάδες ως εκ του ότι η γλώσσα των δημοσιεύσεων είναι η αγγλική και τυπικές γλώσσες όπως τα μαθηματικά κ.ά.). Αντιθέτως, οι ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες διατυπώνουν τον επιστημονικό τους λόγο στην εθνική μας γλώσσα και πολλές φορές αυτό γίνεται σε βάρος της «αναγνωρισιμότητας» των δημοσιευμάτων σε διεθνή κλίμακα αλλά με τρόπο αναγκαίο για την εκπαιδευτική διαδικασία, αφού απευθυνόμαστε σε ελληνόπαιδα και αυτά καλούμαστε να διαμορφώσουμε επιστημονικά. Πρόκειται για ένα ποιοτικό στοιχείο που θα πρέπει αναμφίβολα να συνεκτιμηθεί στο συνολικό επιστημονικό απολογισμό ενός Τμήματος αυτού του είδους.
2. Στο πλαίσιο και πάλι της ανάδειξης των ποιοτικών στοιχείων της ακαδημαϊκής δραστηριότητας, θα ήταν σκόπιμο να εξετάζεται όχι απλώς ο τύπος του επιστημονικού περιοδικού ή του συνεδρίου όπου έχει συμμετάσχει το μέλος ΔΕΠ, αλλά και το περιεχόμενο (η ευρύτητα, η πρωτοτυπία, η συμβολή στην ελληνόγλωσση βιβλιογραφία για το θέμα κ.ά.), πράγμα που θα έκανε το όλο εγχείρημα της αξιολόγησης πολύ

πιο ουσιαστικό.

3. Υπάρχουν δραστηριότητες, ως επί το πλείστον χρονοβόρες και χωρίς πρόσθετη αμοιβή, των μελών ΔΕΠ (συμμετοχές σε επιτροπές του Τμήματος και συλλογικά όργανα, όπως η Σύγκλητος, συμμετοχές σε εκλεκτορικά σώματα ανά την Ελλάδα ή σε τριμελείς επιτροπές για την πρόσληψη ή την εξέλιξη μελών ΔΕΠ) που δεν αναφέρονται στο έντυπο της αξιολόγησης. Επίσης, δεν γίνεται πουθενά αναφορά σε διοικητικού τύπου δραστηριότητες που επιβαρύνουν σε χρόνο και κόπο τα μέλη ΔΕΠ, λόγω και της μείωσης του αριθμού του διοικητικού προσωπικού. Πρόκειται για σημαντικές διοικητικές δραστηριότητες που επιβαρύνουν τα μέλη ΔΕΠ και τα εμποδίζουν από το να αφιερώνονται απερίσπαστα στο ακαδημαϊκό τους έργο.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

Η Ενότητα αυτή παρουσιάζει συνοπτικά το Τμήμα και τις κύριες παραμέτρους λειτουργίας του.

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος (π.χ. στην πρωτεύουσα, σε μεγάλη πόλη, σε μικρή πόλη, συγκεντρωμένο, καταναμημένο σε μια πόλη κλπ).

Το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στεγάζεται στη τοποθεσία Δουρούτη, όπου βρίσκεται η Πανεπιστημιούπολη Ιωαννίνων, 7 χλμ. από την πόλη των Ιωαννίνων. Η πρόσβαση στο Τμήμα είναι εύκολη λόγω των τακτικών δρομολογίων ΚΤΕΛ από την πόλη. Το Τμήμα Φ.Π.Ψ. συστεγάζεται σε ένα κτήριο με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Η Πανεπιστημιούπολη, με την Κεντρική Βιβλιοθήκη, μια από τις μεγαλύτερες των Βαλκανίων, τις Φοιτητικές Εστίες, τη Φοιτητική Λέσχη, το φοιτητικό εστιατόριο και άλλες υπηρεσίες και καταστήματα που λειτουργούν συγκεντρωμένες σε έναν χώρο, δημιουργεί την εντύπωση μιας εστίας στη φοιτήτρια και τον φοιτητή που μπορεί να βιώσει τον χρόνο του με τον πλέον δημιουργικό τρόπο (ευκαιρίες για άθληση, καλλιτεχνικές δραστηριότητες, πανεπιστημιακό περιοδικό κτλ.). Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν προβλήματα προς επίλυση όπως οι ολοένα και πιο εμφανείς ελλείψεις σε αίθουσες και τα κτηριακά προβλήματα, η ελλιπής φύλαξη των αιθουσών και των αμφιθεάτρων και του κτηρίου του Τμήματος εν γένει, ιδιαιτέρως κατά τις βραδινές και νυκτερινές ώρες κ.ά.

2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος.

2.2.1. Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία). Σχολιάστε.

Το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας είναι ένα από τα τρία αυτόνομα και ισότιμα Τμήματα, τα οποία συγκροτούν τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και συμπληρώνει περίπου μισό αιώνα λειτουργίας, καθώς ιδρύθηκε το 1964. Λειτουργεί ως αυτόνομο Τμήμα μετά την εφαρμογή του Ν. 1268/1982 και την έκδοση του Π.Δ. 445/1984 που προέβλεπε την κατάτμηση της Φιλοσοφικής Σχολής σε τρία Τμήματα: της Φιλολογίας, της Ιστορίας και Αρχαιολογίας και της Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας.

Το Τμήμα θεραπεύει τρία όμορα γνωστικά αντικείμενα και περιλαμβάνει

τρεις αντίστοιχους Τομείς (Τομέας Φιλοσοφίας, Τομέας Παιδαγωγικής, Τομέας Ψυχολογίας) που ακολουθούν κοινή πολιτική, ενώ παράλληλα διαμορφώνουν αυτοτελή επιστημονική δράση στις οικείες ερευνητικές τους δραστηριότητες. Η δομή και το περιεχόμενο του Οδηγού Σπουδών του Τμήματος προσδιορίζεται τόσο από τον κοινό ακαδημαϊκό ορίζοντα όσο και από τις επιμέρους επιστημονικές ειδικεύσεις των μελών του ανά Τομέα.

Η στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία απεικονίζεται στον Πίνακα 1 του Παραρτήματος Ι.

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τον Τομέα της Παιδαγωγικής, κατά την τελευταία πενταετία έχουν αποχωρήσει δύο μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, ενώ δεν έχει προσληφθεί αντικαταστάτης των. Αυτό σημαίνει μεγαλύτερο φόρτο εργασίας για τα μέλη που συνεχίζουν να υπηρετούν, δεδομένου ότι η αναλογία διδασκόντων-διδασκομένων έχει διαφοροποιηθεί δυσμενώς, ιδιαίτερα μετά την ψήφιση του Ν 3848/2010, σύμφωνα με τον οποίο η παιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση θεσμοθετείται ως υποχρεωτική προκειμένου οι υποψήφιοι για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό του ΑΣΕΠ πτυχιούχοι όλων των Τμημάτων που προετοιμάζουν εκπαιδευτικούς για τη δευτεροβάθμια και εν μέρει για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση να μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή σε αυτόν. Η αυξημένη ζήτηση για παιδαγωγική κατάρτιση μπορεί να αντιμετωπιστεί με την πρόνοια για πρόσληψη νέων μελών ΔΕΠ ή άλλου επιστημονικού προσωπικού (συμβασιούχοι). Σε κάθε περίπτωση ο Τομέας Παιδαγωγικής έχει προτείνει άμεση ολοκλήρωση των διαδικασιών εκλογής νέων μελών ΔΕΠ η οποία έχει ήδη ξεκινήσει εδώ και δύο χρόνια.

2.2.2. Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί) κατά την τελευταία πενταετία. Σχολιάστε.

Τα στοιχεία παρατίθενται στους Πίνακες 2 και 3 του Παραρτήματος.

2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος.

2.3.1. Ποιοι είναι οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του;

Το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας λειτουργεί με τρεις ομώνυμους τομείς που προσδιορίζουν τους ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς προσανατολισμούς του, τη δομή και το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών. Προσφέρει ενιαίο πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών και χο-

ρηγεί ενιαίο πτυχίο με τρεις κατευθύνσεις: (1) Φιλοσοφίας, (2) Παιδαγωγικής και (3) Ψυχολογίας. Ο φοιτητής οφείλει να επιλέξει μία από τις δύο κατευθύνσεις μετά το τέλος του δεύτερου έτους σπουδών. Σε συνδυασμό με το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών προσφέρει και οργανωμένα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Στόχοι του Τμήματος είναι:

- Να προάγει την έρευνα και την ακαδημαϊκή διδασκαλία στους επιστημονικούς τομείς της Φιλοσοφίας, των Επιστημών της Αγωγής και της Ψυχολογίας.
- Να προσφέρει στους φοιτητές/τριες τις απαραίτητες γνώσεις για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία και τα μεθοδολογικά εφόδια για συμμετοχή σε μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών.
- Να ενθαρρύνει την ελεύθερη διακίνηση των επιστημονικών γνώσεων και ιδεών, την κριτική θεώρηση των φιλοσοφικών, κοινωνικών και ψυχοπαιδαγωγικών ζητημάτων, ώστε να συμβάλει στη διαμόρφωση προσωπικοτήτων με κοινωνική και πολιτική συνείδηση.

2.3.2. Πώς αντιλαμβάνεται σήμερα η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;

Στις επανειλημμένες συζητήσεις που έγιναν τα τελευταία χρόνια στο Τμήμα, επίσημες και άτυπες, ουδέποτε αμφισβητήθηκαν οι αρχικοί στόχοι και οι σκοποί του, όπως αυτοί διατυπώθηκαν στο ΦΕΚ ίδρυσής του. Αντιθέτως, όσες αλλαγές έγιναν αποσκοπούσαν στο να δημιουργήσουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την πιο αποτελεσματική και απρόσκοπτη εκπλήρωσή τους. Με βασική αρχή ότι θα πρέπει να διατηρηθεί το υψηλό επίπεδο σπουδών, η οποία δικαιώνει τη φήμη του Τμήματος ανά την Ελλάδα, οι οποίες τροποποιήσεις και βελτιώσεις είχαν σαν σκοπό να «αντισταθμίσουν» αρνητικούς ή σε κάθε περίπτωση προβληματικούς εξωτερικούς παράγοντες όπως το ολοένα χαμηλότερο επίπεδο των φοιτητών που καταφθάνουν στο Πανεπιστήμιο με την ολοκλήρωση των εγκύκλιων σπουδών τους με μεγάλα κενά που οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι οφείλουν να αντιμετωπίσουν παράλληλα με τη μέριμνά τους για την επιστημονική τους κατάρτιση.

Σε ό,τι αφορά τον Τομέα της Παιδαγωγικής, ο πυρήνας των στόχων του Τμήματος που αφορά την ανάπτυξη της Παιδαγωγικής επιστήμης και την διάδοση της επιστημονικής παιδαγωγικής γνώσης μέσω της διδασκαλίας,

παραμένει. Στο βαθμό, όμως, που το θεσμικό περιβάλλον που αφορά την αρχική κατάρτιση των εκπαιδευτικών έχει διαφοροποιηθεί (νόμος 3848/2010), καθίσταται επιτακτική η στενότερη σύνδεση των σπουδών με την επαγγελματική σταδιοδρομία των μελλοντικών αποφοίτων του Τμήματος. Συνεπώς οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος γίνονται σήμερα αντιληπτοί από τη σκοπιά της συμβολής του Τμήματος στην αρχική εκπαίδευση κατάρτιση άριστων εκπαιδευτικών για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δηλαδή από τη σκοπιά της σύνδεσης της θεωρίας (σπουδές) με την πράξη (επαγγελματικές δεξιότητες, γνώσεις και ικανότητες των μελλοντικών εκπαιδευτικών).

2.3.3. Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Στο ιδρυτικό ΦΕΚ του Τμήματος ο νομοθέτης δεν ήταν δυνατόν να προβλέψει πώς θα διαμορφωθεί το περιβάλλον αρχικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης περίπου τρεις δεκαετίες μετά τη διαίρεση της Φιλοσοφικής Σχολής σε τρία Τμήματα. Με αυτή την έννοια υπάρχει κάποια απόκλιση ανάμεσα στους διατυπωμένους τότε στόχους και στις σημερινές ανάγκες για την αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Η όποια βελτίωση ή «επικαιροποίηση», στην οποία προβαίνουν οι λειτουργοί του Τμήματος έχει να κάνει αποκλειστικά με την όσο το δυνατό καλύτερη πραγματοποίηση αυτών των στόχων με βάση τις ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας όπως αυτή διαμορφώνεται στην παρούσα συγκυρία. Είναι σαφές ότι τα μέλη ΔΕΠ, οι Διδάσκοντες επί συμβάσει (Π.Δ. 407), το Διοικητικό Προσωπικό και οι ΕΤΕΠ εργάζονται με μοναδική μέριμνα την εκπλήρωση των στόχων που θέτει το πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας του Τμήματος ευθύς εξαρχής.

1.3.4. Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Οι στόχοι επιτυγχάνονται μόνο εν μέρει, επειδή η νέα αποστολή του Τμήματος, και ειδικότερα η υποχρέωση να παρέχει παιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση όχι μόνον στους φοιτητές του, αλλά και σε φοιτητές άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, δεν είναι δυνατόν να υλοποιηθεί ακώλυτα με τις ίδιες υποδομές, τον ίδιο εργαστηριακό εξοπλισμό, τους ίδιους οικονομικούς πόρους, και κυρίως με λιγότερο διδακτικό και ερευνητικό προ-

σωπικό. Η αδυναμία της πολιτείας να εγκρίνει πιστώσεις για νέες θέσεις εργασίας στο Τμήμα είναι από τους βασικότερους παράγοντες που δρουν αποτρεπτικά στην προσπάθεια να προσαρμόσει το Τμήμα της στρατηγικές του στα νέα δεδομένα.

Συνεπώς, υπάρχει μια σαφής απόκλιση ανάμεσα στη συνέπεια και την επιμονή με την οποία όλοι/ες οι εμπλεκόμενοι/ες στη λειτουργία του Τμήματος πασχίζουν για την ευόδωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και μια σειρά από εξωγενείς, κατά κύριο λόγο, παράγοντες που δρουν αποτρεπτικά και σε κάθε περίπτωση ανασταλτικά στην πραγματοποίηση των εκπαιδευτικών στόχων. Συγκεκριμένα, αναφέρουμε ενδεικτικά ορισμένους από αυτούς τους παράγοντες:

- Ο υπερβολικά μεγάλος αριθμός εισακτέων που δέχεται το Τμήμα σε ετήσια βάση, σε σχέση με τις ετήσιες προτάσεις της Γ.Σ. του Τμήματος. Είναι ευνόητο ότι ο αριθμός των φοιτητών είναι αποφασιστικός παράγοντας για την ευρυθμία της εκπαιδευτικής διαδικασίας, διότι ο τύπος των μαθημάτων που επιλέγονται (παραδόσεις ή σεμιναριακού τύπου μαθήματα), ο τρόπος αξιολόγησης (εξετάσεις ή ερευνητικές εργασίες, πρόοδοι) εξαρτώνται άμεσα από την αναλογία διδασκόντων-διδασκομένων.
- Η ποιότητα της λυκειακής εκπαίδευσης των μετέπειτα φοιτητών, καθώς ο πανεπιστημιακός δάσκαλος οφείλει συχνά να αναπληρώσει μεγάλα κενά, πράγμα που είναι απώλεια χρόνου για τη δραστηριότητα της αμιγούς επιστημονικής κατάρτισης. Η τελευταία, λόγω ακριβώς του ελλιπούς υπόβαθρου σε γνώσεις και κριτική σκέψη, δεν μπορεί να επιτευχθεί, καθώς οι φοιτητές δεν μπορούν να ανταποκριθούν στο επίπεδο της πανεπιστημιακής διδασκαλίας, ούτε και να εξέλθουν ομαλά από τον τρόπο εργασίας στις λυκειακές σπουδές τους με τα γνωστά προβλήματα της αποστήθισης κ.ά., προκειμένου να αυτενεργήσουν ως σκεπτόμενοι άνθρωποι και μελλοντικοί επιστήμονες.
- Το γεγονός ότι με την αποχώρηση μελών ΔΕΠ του Τμήματος, ιδιαιτέρως σε «ευαίσθητους» Τομείς, όπως ο Τομέας της Ψυχολογίας, το εκπαιδευτικό έργο παρακωλύεται λόγω έλλειψης εκπαιδευτικού προσωπικού. Αλλά και σε πιο εύρωστους αριθμητικά Τομείς, όπως ο Τομέας Φιλοσοφίας, λόγω του μικρού αριθμού των προκηρυσσόμενων θέσεων μελών ΔΕΠ, υπάρχουν γνωστικά αντικείμενα που δεν θεραπεύονται επαρκώς (λ.χ. Μεσαιωνική Φιλοσοφία).

- Ο μειωμένος αριθμός του διοικητικού προσωπικού και ΕΤΕΠ που έχει ως αποτέλεσμα τόσο τα μέλη ΔΕΠ να επιβαρύνονται σε διοικητικό έργο, όσο και το Διοικητικό Προσωπικό και οι ΕΤΕΠ να επιδεικνύουν αυτοθυσία και ζήλο προκειμένου με επιπλέον κόπο και χρόνο να εκπληρώνουν τα καθήκοντά τους.

2.3.4. Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;

Εν μέρει ναι, επειδή έχουν αλλάξει οι προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες το Τμήμα λειτουργεί, και κυρίως η προσδοκία της πολιτείας αναφορικά με την κάλυψη της ανάγκης για παιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση των φοιτητών του Τμήματος καθώς και φοιτητών άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου.

2.4. Διοίκηση του Τμήματος.

2.4.1. Ποιες επιτροπές είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα;

Το Τμήμα διοικείται σύμφωνα με τις προβλέψεις του Νόμου. Κυρίαρχο όργανο σε ό,τι αφορά τη λειτουργία του είναι η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.), καθώς και η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύστασης (Γ.Σ.Ε.Σ.), η οποία συνεδριάζει στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τον Νόμο. Ο Πρόεδρος του Τμήματος εκλέγεται για δύο χρόνια από εκλεκτορικό σώμα που απαρτίζεται από: α) τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, β) τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος, γ) τους Βοηθούς, Επιστημονικούς Συνεργάτες και Επιμελητές και τους ΕΤΕΠ του Τμήματος. Άλλα όργανα του Τμήματος είναι: το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Τμήματος που αποτελείται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, τους Διευθυντές των Τομέων, δύο εκπροσώπους των φοιτητών και έναν εκπρόσωπο ΕΤΕΠ, σε περίπτωση που συζητούνται θέματα που αφορούν ΕΤΕΠ.

Με αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων του Τμήματος λειτουργούν θεσμοθετημένα οι ακόλουθες επιτροπές:

- Επιτροπή προγράμματος σπουδών.
- Επιτροπή φοιτητικών θεμάτων.
- Επιτροπή κατατακτηρίων εξετάσεων.
- Επιτροπή σύνταξης Οδηγού Σπουδών.

- Επιτροπή παραλαβής αγοραζομένων ειδών.
- Επιτροπή της επετηρίδας Δωδώνη.
- Συντονιστική Επιτροπή Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής».
- Ειδική Διατμηματική Επιτροπή του Διατμηματικού Προγράμματος «Ελληνική Φιλοσοφία – Φιλοσοφία των Επιστημών».
- Επιτροπή λειτουργικότητας κτιρίου.
- Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης.

2.4.2. Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί (π.χ. εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών) υπάρχουν στο Τμήμα;

Το πρόγραμμα σπουδών και οι κανόνες που διέπουν τη φοίτηση σε προπτυχιακό επίπεδο ενσωματώνονται στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος.

Για τη ρύθμιση θεμάτων που σχετίζονται με τις μεταπτυχιακές σπουδές υπάρχουν οι εσωτερικοί κανονισμοί λειτουργίας για το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής» και το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνική Φιλοσοφία – Φιλοσοφία των Επιστημών» αντιστοίχως.

2.4.3. Είναι διαρθρωμένο το Τμήμα σε Τομείς; Σε ποιους; Ανταποκρίνεται η διάρθρωση αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του;

Ήδη από τη δεκαετία του '80 το επιστημονικό «προφίλ» του Τμήματος είναι διεπιστημονικό, καθώς θεραπεύονται τρεις ειδικότητες με πολύ μακρά διαδρομή η καθεμιά. Κάθε επιστημονική ειδικότητα αντιστοιχεί σε έναν από τους τρεις Τομείς του Τμήματος, ήτοι: τον Τομέα Φιλοσοφίας, τον Τομέα Παιδαγωγικής και τον Τομέα Ψυχολογίας. Η διάρθρωση αυτή απαντάτο και σε άλλα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα ανά την Ελλάδα, αλλά η αυτονόμηση κλάδων οδήγησε σε αλλαγή της τριμερούς διάκρισης, με αποτέλεσμα το Τμήμα να είναι το ένα από τα δύο Τμήματα στην Ελλάδα που διατηρεί αυτόν το δυναμικό διεπιστημονικό χαρακτήρα. Το ότι η διεπιστημονικότητα τυγχάνει σεβασμού και θεραπεύεται με τον καλύτερο τρόπο από το Τμήμα γίνεται σαφές από τον τρόπο οργάνωσης του Προγράμματος Σπουδών, όπως θα καταδειχθεί κατωτέρω.

Τα μέλη των Τομέων για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 είναι τα εξής:

Τομέας Φιλοσοφίας:

1. Νούτσος Παναγιώτης, *Καθηγητής*
2. Αποστολοπούλου Γεωργία, *Καθηγήτρια*
3. Πρελορέντζος Ιωάννης, *Αναπληρωτής Καθηγητής*
4. Πέτσιος Κωνσταντίνος, *Αναπληρωτής Καθηγητής*
5. Δρόσος Διονύσιος, *Αναπληρωτής Καθηγητής*
6. Δημητρίου Στέφανος, *Αναπληρωτής Καθηγητής*
7. Μαγγίνη Γκόλφω, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια*
8. Καραμπατζάκη Ελένη, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια*
9. Μαρκουλάτος Ιορδάνης, *Επίκουρος Καθηγητής*
10. Ράντης Κωνσταντίνος, *Επίκουρος Καθηγητής*
11. Σακελλαριάδης Αθανάσιος, *Επίκουρος Καθηγητής*
12. Σολωμού-Παπανικολάου Βασιλική, *Λέκτορας*
13. Σέργης Νικόλαος, *Π.Δ. 407/80*

Τομέας Παιδαγωγικής:

1. Νούτσος Χαράλαμπος, *Καθηγητής*
2. Γκότοβος Αθανάσιος, *Καθηγητής*
3. Παπακωνσταντίνου Παναγιώτης, *Καθηγητής*
4. Σιάνου-Κύργιου Ελένη, *Καθηγήτρια*
5. Αποστόλου Μαρία, *Επίκουρη Καθηγήτρια*
6. Μαραγκουδάκη Ελένη, *Επίκουρη Καθηγήτρια*
7. Μπενινκάζα Λουτσιάνα, *Επίκουρη Καθηγήτρια*
8. Σιάκαρης Κωνσταντίνος, *Επίκουρος Καθηγητής*
9. Αθανασιάδης Θεοχάρης, *Λέκτορας*
10. Δασκαλάκη Ήβη, *Π.Δ. 407/80*
11. Παπακωνσταντίνου Αντιγόνη-Άλμπα, *Π.Δ. 407/80*

Τομέας Ψυχολογίας:

1. Παλαιολόγου Αγγελική-Μαρία, *Επίκουρη Καθηγήτρια*
2. Καραγιαννοπούλου-Καραγιάννη Ευαγγελία, *Επίκουρη Καθηγήτρια*
3. Μποζατζής Νικόλαος, *Επίκουρος Καθηγητής*
4. Παπασταθόπουλος Ευστάθιος, *Λέκτορας*
5. Αθανασόπουλος Βασίλειος, *Π.Δ. 407/80*
6. Παπαγγέλη Αλεξάνδρα, *Π.Δ. 407/80*

Όργανα του Τομέα είναι η Γενική Συνέλευση του Τομέα και ο Διευθυντής. Η Γ.Σ. του Τομέα απαρτίζεται από τα μέλη ΔΕΠ του Τομέα και δύο εκπροσώπους των φοιτητών. Ο Διευθυντής του Τομέα εκλέγεται για έναν χρόνο από τα μέλη της Γ.Σ.

Η διεύθυνση του Τομέων για την πενταετία 2006-2011 διαμορφώθηκε ως εξής:

Τομέας Φιλοσοφίας:

- 2006-2011: Νούτσος Παναγιώτης, *Καθηγητής*

Τομέας Παιδαγωγικής:

- 2006-2007: Νούτσος Χαράλαμπος, *Καθηγητής*
- 2007-2009: Μαυρογιώργος Γεώργιος, *Καθηγητής*
- 2009-2010: Νούτσος Χαράλαμπος, *Καθηγητής*
- 2010-2011: Γκότοβος Αθανάσιος, *Καθηγητής*

Τομέας Ψυχολογίας:

- 2006-2007: Στασινός Δημήτριος, *Καθηγητής*
- 2007-2008: Παπαδιώτη-Αθανασίου Βασιλική, *Αναπλ. Καθηγήτρια*
- 2008-2010: Στασινός Δημήτριος, *Καθηγητής*
- 2010-2011: Δρόσος Διονύσιος, *Αναπληρωτής Καθηγητής*

Στο πλαίσιο των τριών Τομέων του Τμήματος λειτουργούν τα ακόλουθα Εργαστήρια:

A. Εργαστήρια του Τομέα Φιλοσοφίας:

1. ***Εργαστήριο Τεκμηρίωσης και Μελέτης της Ιστορίας των Κοινωνικών και Πολιτικών Ιδεών.*** Η σχετική πρόταση έγινε δεκτή από το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας (αρ. συνεδρ. 699/17-1-1989) και από τη Σύγκλητο του Ιδρύματός μας (αρ. συν. 672/23-2-1989) και διαβιβάστηκε στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (3-3-1989). Έκτοτε το Εργαστήριο λειτουργεί "άτυπα" και προωθεί με ικανοποιητικό ρυθμό τους σκοπούς του.

Το *Εργαστήριο Τεκμηρίωσης και Μελέτης της Ιστορίας των Κοινωνικών και Πολιτικών Ιδεών* εντάσσεται στον ερευνητικό και μετα-

πτυχιακό κύκλο της Κοινωνικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας, όπως τον καλλιεργεί ο Τομέας Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου σε συνεργασία με συγγενείς Τομείς και αντίστοιχα ερευνητικά Κέντρα του εξωτερικού (π.χ. το International Institut voor Sociale Geschiedenis του Amsterdam). Πιο συγκεκριμένα, αποσκοπεί στην αποδελτίωση και κωδικοποίηση πληροφοριακών ενοτήτων με αντικείμενο την ιστορία των κοινωνικών και πολιτικών ιδεών, στη συγκρότηση συναφούς ειδικευμένης βιβλιοθήκης και στη διάσωση αρχαιακού υλικού προσώπων ή συλλογικών κινήσεων. Με την ανάληψη ερευνητικών προγραμμάτων ιστοριογραφικής μορφής εκπονούνται ειδικές μονογραφίες με περιεχόμενο προβλήματα της διαδρομής των κοινωνικών και πολιτικών ιδεών, στη χώρα μας και τον υπόλοιπο κόσμο, προσφέροντας έτσι την αναγκαία υποδομή για την προώθηση των μεταπτυχιακών σπουδών του Τομέα Φιλοσοφίας. Το μεγαλύτερο μέρος του αρχαιακού υλικού και των εντύπων δωρήθηκε από τους Μαρία και Παναγιώτη Νούτσο, Αντώνη Παπαθανασίου και Καίτη Κοντοδήμου. Διευθυντής του Εργαστηρίου είναι από την ίδρυσή του ο Καθηγητής Παναγιώτης Νούτσος.

2. **Εργαστήριο Ερευνών Νεοελληνικής Φιλοσοφίας.** Στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων λειτουργεί στα πλαίσια του Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας το *Εργαστήριο Ερευνών Νεοελληνικής Φιλοσοφίας*, στο οποίο απόκειται πλειάδα εξαιρετικά σπάνιων και πλουσίων αυτοτελών Συλλογών, που συναρπάζονται από 40.000 περίπου τεκμήρια χειρογράφων και εντύπων κειμένων και μία σημαντική σειρά Αρχείων. Ήδη με το Π.Δ. 349 (ΦΕΚ 290, 3 Δεκεμβρίου 2002) το *Εργαστήριο*, που λειτουργούσε ως τη συγκεκριμένη ημερομηνία ατύπως ως *Κέντρο*, προσέλαβε θεσμική υπόσταση και οργανώθηκε με διοικητική αυτοτέλεια υπό την διεύθυνση του Καθηγητή κ. Νίκου Ψημμένου. Από το 2003 Διευθυντής του *Εργαστηρίου* είναι ο Αναπληρωτής Καθηγητής Κωνσταντίνος Θ. Πέτσιος, σύμφωνα με απόφαση του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας (Συνεδρ. αρ. 214/12-2-2003). Βεβαίως, η συλλογή του υλικού συνεχίζεται και στα Σεμινάρια που διεξάγονται στον συγκεκριμένο χώρο έχουν κληθεί ως εισηγητές Καθηγητές Πανεπιστημίων της ημεδαπής και της αλλοδαπής καθώς και ερευνητές που ασχολούνται με εξειδικευμένα προβλήματα της Νεοελληνικής Φιλοσοφίας και Επι-

στήμης.

Από τον Ιούλιο του 2004 έως τον Δεκέμβριο του 2007 το *Εργαστήριο Ερευνών Νεοελληνικής Φιλοσοφίας* υλοποίησε στα πλαίσια της Πρόσκλησης 65 του Μέτρου 1.3. «Τεκμηρίωση, αξιοποίηση και ανάδειξη του Ελληνικού Πολιτισμού», του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας», το Έργο «*Ανάπτυξη ολοκληρωμένων πρωτογενών ψηφιακών συλλογών ιστορικοφιλοσοφικού περιεχομένου και διαδικτυακή τους προβολή: “Ελληνομουσείον”*». Τελικός δικαιούχος του Έργου, το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε κατά 80% από το ΕΤ-ΠΑ (*Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης*) και κατά 20% από εθνικούς πόρους ήταν το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, το οποίο εγγυάται τη βιωσιμότητά του και παρέχει την απαραίτητη τεχνική υποστήριξη για τη λειτουργία της Ιστοσελίδας του *Εργαστηρίου*.

Η σύνθετη και δυναμική *Βάση δεδομένων και μεταδεδομένων*, καθώς και η *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη* συνιστούν αποτελέσματα της υλοποίησης του Έργου, το οποίο, όσον αφορά την ψηφιοποίηση και την τεκμηρίωση, πραγματοποιήθηκε με «ίδια μέσα» και τηρήθηκαν οι προβλεπόμενοι κανόνες δημοσιότητας. Πιο συγκεκριμένα: Την επιστημονική ευθύνη για την υλοποίηση του Προγράμματος είχε ο Αναπληρωτής Καθηγητής Κωνσταντίνος Θ. Πέτσιος, ο οποίος συνέταξε τα επιμέρους ιστορικοφιλοσοφικά κείμενα, συνέθεσε την εργοβιογραφική – φιλολογική και παλαιογραφική τεκμηρίωση του ψηφιοποιημένου υλικού και υπέδειξε την ακολουθητέα μεθοδολογία. Στην ιστορικοφιλοσοφική τεκμηρίωση συνεργάσθηκε ο Καθηγητής Παναγιώτης Νούτσος, ενώ προβλέπεται ή συμμετοχή και άλλων συναδέλφων και εξειδικευμένων ερευνητών.

Στην Ιστοσελίδα του (<http://www.kenef.phil.uoi.gr>) προβάλλονται 35.000 περίπου εργοβιογραφίες και βιβλιογραφικές εγγραφές, που συνοδεύονται από μία πυκνή δέσμη ιστορικοφιλοσοφικής – φιλολογικής και παλαιογραφικής τεκμηρίωσης, στοιχεία για 12.500 συγγραφείς και πάνω από 200.000 ψηφιοποιημένες σελίδες παλαιτύπων κειμένων και άρθρων (σε μορφή .pdf).

Το *Εργαστήριο Ερευνών Νεοελληνικής Φιλοσοφίας* υλοποίησε επίσης το Έργο «*Η Νεοελληνική Φιλοσοφία κατά τον 18^ο και 20^ο αιώνα* (Μέτρο 1.3. του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πλη-

ροφορίας»).

3. ***Εργαστήριο Πλωτικών Ερευνών***. Το ***Εργαστήριο Πλωτικών Ερευνών*** ιδρύθηκε με το υπ' αριθμ. 107 Προεδρικό διάταγμα (ΦΕΚ 98/29.4.2003, τεύχος πρώτο) και εντάσσεται στον μεταπτυχιακό και μεταδιδακτορικό κύκλο έρευνας του Τομέα Φιλοσοφίας. Το *Εργαστήριο* ιδρύθηκε ύστερα από πρόταση της καθηγήτριας Γεωργίας Αποστολοπούλου και τις σχετικές αποφάσεις του Τομέα Φιλοσοφίας (συνεδρία 219/16-5-2000), του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας (συνεδρία 219/21.6.2000) και της Συγκλήτου (συνεδρία 231/28.11.2001) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Το *Εργαστήριο* αποτελεί εξέλιξη, συνεχίζει και διευρύνει τους στόχους του μεταπτυχιακού ερευνητικού προγράμματος “Νεοπλατωνική Μεταφυσική”, το οποίο είχε ιδρυθεί με απόφαση του Τομέα Φιλοσοφίας (συνεδρία 174/7.11.1995). Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος, του οποίου την εποπτεία έχει η καθηγήτρια Γεωργία Αποστολοπούλου, δημιουργήθηκε μεταπτυχιακή ομάδα έρευνας της φιλοσοφίας του Πλωτίνου και των επιδράσεών της και εκπονήθηκαν δύο μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες, μια διδακτορική διατριβή και μία μονογραφία, ενώ δύο ακόμη διδακτορικές διατριβές ευρίσκονται στο τελικό στάδιο έρευνας.

Το ερευνητικό πρόγραμμα “Νεοπλατωνική Μεταφυσική” επιχορηγήθηκε από το Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχελή για την αγορά βιβλίων και για τη χορήγηση μεταδιδακτορικής υποτροφίας. Τα βιβλία εντάσσονται πλέον στη βιβλιοθήκη του Εργαστηρίου Πλωτικών Ερευνών.

Οι σκοποί του *Εργαστηρίου Πλωτικών Ερευνών* είναι η κάλυψη διδακτικών και ερευνητικών αναγκών σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο σύμφωνα με το πρόγραμμα του Τομέα Φιλοσοφίας ή και άλλων Τομέων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και γενικά η προώθηση της έρευνας της φιλοσοφίας του Πλωτίνου και των επιδράσεών της. Γι' αυτό προβλέπονται η δημιουργία ειδικής βιβλιοθήκης, η καταγραφή της σχετικής ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας, η συνεργασία με ομοειδή ερευνητικά κέντρα, η διοργάνωση ειδικών συνεδρίων και η έκδοση ειδικών δημοσιεύσεων.

Διευθύντρια του *Εργαστηρίου Πλωτικών Ερευνών* είναι η Καθη-

γήτρια Γεωργία Αποστολοπούλου σύμφωνα με απόφαση του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας (συνεδρία 246/11.6.2003).

4. **Εργαστήριο Πλατωνικών και Αριστοτελικών Μελετών.** Κατόπιν προτάσεως (12-5-2000, και 15-6-2001) του Αναπλ. Καθηγητή κ. Χρίστου Τέζα, ο Τομέας Φιλοσοφίας (αριθ. συνεδρ. 219/16-5-2000) και εν συνεχεία το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας (αριθ. συνεδρ. 219/21-6-2000, και 229/20-6-2001) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων αποφάσισαν ομόφωνα να εισηγηθούν στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων την ίδρυση **Εργαστηρίου Πλατωνικών και Αριστοτελικών Μελετών**. Το Υπουργείο αποδέχτηκε τη σχετική πρόταση και με το εκδοθέν Π.Δ. υπ' αριθμ. 349/2002 ιδρύθηκε το προταθέν **Εργαστήριο**. Κατά τη συνεδρία αριθ. 241/12-2-2003 του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας ορίστηκε ως Διευθυντής του εν λόγω **Εργαστηρίου** ο Αναπλ. Καθηγητής κ. Χρίστος Α. Τέζας. Μετά τη συνταξιοδότηση του Καθηγητή κ. Χρίστου Α. Τέζα (Αύγουστος 2008) ορίστηκε Διευθυντής ο Αναπλ. Καθηγητής κ. Ιωάννης Πρελορέντζος.

Σκοπός του *Εργαστηρίου (Κέντρου)* είναι η υποβοήθηση του έργου του Τομέα Φιλοσοφίας σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο και – κατά το μέτρο των δυνατοτήτων του – η προώθηση της έρευνας γύρω από τους κορυφαίους φιλοσόφους της αρχαιότητας, τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη. Προς επίτευξη του σκοπού αυτού θα επιδιωχθούν τα εξής:

α. Η δημιουργία στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων μιας βιβλιοθήκης ειδικής για τη μελέτη της φιλοσοφίας του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη. Η βιβλιοθήκη αυτή θα είναι οπωσδήποτε αυτοτελής και ανεξάρτητη αλλά και συμπληρωματική, όσον αφορά την πλατωνική και αριστοτελική βιβλιογραφία, των πλουσίων πράγματι βιβλιοθηκών που υπάρχουν στο Πανεπιστήμιο, ήτοι της Βιβλιοθήκης του Τομέα Φιλοσοφίας, μέρους της Ενιαίας Βιβλιοθήκης, καθώς επίσης και της Βιβλιοθήκης του Τομέα Κλασικής Φιλολογίας.

β. Η πρόκληση του ενδιαφέροντος των φοιτητών του Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών για τη σπουδή της φιλοσοφίας του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη. Προς τον σκοπό αυτό

θα επιδιωχθεί η εξασφάλιση υποτροφιών από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

γ. Η προσέλκυση στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων ερευνητών από άλλα μέρη της Ελλάδας ή του εξωτερικού για τη μελέτη της Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας – αλλά και της Φιλοσοφίας γενικότερα – δεδομένου ότι στο Πανεπιστήμιό μας υπάρχουν ήδη ενημερωμένες βιβλιοθήκες και γνωστά ερευνητικά Κέντρα, καθώς επίσης και – σε ικανοποιητικό βαθμό – κατάλληλες συνθήκες προς το σκοπό αυτό.

δ. Η έκδοση, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, σχολιασμένων εκδόσεων έργων των δύο φιλοσόφων, και κυρίως έργων που δεν έχουν ιδιαίτερα προσεχθεί από Έλληνες ερευνητές.

ε. Η έκδοση μελετών για τη σκέψη των δύο φιλοσόφων, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή.

στ. Η συνεργασία με άλλα Κέντρα Πλατωνικών και Αριστοτελικών Μελετών και κυρίως με Κέντρα χωρών που δεν είναι ως τώρα τόσο γνωστές για τη μελέτη της Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας.

ζ. Η προώθηση με κάθε επιστημονικό μέσο (Ημερίδες, Συμπόσια, Συνέδρια, Συζητήσεις Στρογγυλής Τραπέζης κτλ.) των Πλατωνικών και Αριστοτελικών Μελετών.

Η επίτευξη των ανωτέρω στόχων θα καταστεί δύσκολη ή και παντελώς αδύνατη, αν δεν υπάρξει ανάλογη συνδρομή απ' όλους τους δυναμένους να βοηθήσουν με οποιονδήποτε τρόπο (ιδέες, προτάσεις, έντυπα ή οτιδήποτε άλλο μπορεί να συμβάλει στη συγκρότηση και εύρυθμη λειτουργία του **Εργαστηρίου Πλατωνικών και Αριστοτελικών Μελετών**), πρώτον μεν από τις Πρυτανικές Αρχές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με τη διάθεση ανάλογου χώρου, ευρύτερου κατά πολύ από τον προσωρινώς διατεθέντα, με απόφαση του Τομέα Φιλοσοφίας, δεύτερον δε απ' όλους τους ασχολούμενους με την Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία και ιδιαίτερα με τη φιλοσοφία του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, και, τέλος, απ' όλους τους εραστές της αρχαίας φιλοσοφίας, στην Ελλάδα και απανταχού της γης. Κάθε συνδρομή, οποθενδήποτε προερχομένη, θα καταγράφεται και δεόντως θ' αναφέρεται.

Β. Εργαστήρια του Τομέα Παιδαγωγικής:

Μετά από πρόταση του Τομέα Παιδαγωγικής στη Γ.Σ. αρ. 47/13.6. 2001

ιδρύθηκαν πέντε (5) Εργαστήρια (ΦΕΚ 279 /19.11.2002, Π.Δ. 332).

Συγκεκριμένα:

1. **Εργαστήριο Εμπειρικής Εκπαιδευτικής Έρευνας** (επιστημονικός υπεύθυνος: Αθ.Ε. Γκότοβος, Καθηγητής).

α. Έχει ως σκοπό να καλύψει με τον προγραμματισμό και τη διενέργεια συστηματικής εμπειρικής έρευνας και τη δημιουργία τράπεζας εμπειρικών δεδομένων για την εκπαίδευση, ενότητες που αφορούν τη Διοίκηση και τη Συμβουλευτική της Εκπαίδευσης, τη Συγκριτική Παιδαγωγική και τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και να συμβάλει με τον τρόπο αυτόν στην κατάρτιση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών στα αντίστοιχα πεδία.

β. Συνεργάζεται με ακαδημαϊκά ιδρύματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα που έχουν συναφείς στόχους

γ. Ειδικότερα, το ερευνητικό έργο αφορά:

- στην κωδικοποίηση πληροφοριακών ενοτήτων (βιβλιογραφίες, ευρετήρια) και στη δημιουργία τράπεζας εμπειρικών δεδομένων·
- στη συγκρότηση ειδικευμένης βιβλιοθήκης·
- στη συγκρότηση εργαλείων για την εμπειρική μελέτη της ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας·
- στη δημιουργία εμπειρικών δεικτών για την κατάσταση και την εξέλιξη του εκπαιδευτικού οργανισμού·
- στην έρευνα, στην εκπόνηση ειδικών μονογραφιών και ειδικότερα στα πεδία της Συγκριτικής Παιδαγωγικής, της Διοίκησης της Εκπαίδευσης και της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης·
- στη συγκριτική μελέτη εμπειρικών παραμέτρων των εκπαιδευτικών συστημάτων των ευρωπαϊκών χωρών·
- στη διάχυση πληροφοριών για την κατάσταση της ελληνικής εκπαίδευσης σε διεθνές επίπεδο.

2. **Εργαστήριο Έρευνας Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών** (επιστημονική υπεύθυνη: Ε. Σιάνου-Κύργιου, Καθηγήτρια). Βασικοί στόχοι του εργαστηρίου είναι:

α. Η μελέτη κι η ανάλυση των σύγχρονων θεωρητικών και ερευ-

νητικών εξελίξεων σε θέματα που αναφέρονται στην εκπαιδευτική πολιτική και τη διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων, στο σχεδιασμό και τον προγραμματισμό, τη λήψη των αποφάσεων και τη διαμόρφωση και άσκηση εκπαιδευτικής πολιτικής στο πλαίσιο της πολιτικής που ασκείται στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

β. Η ανάλυση και η κατανόηση των παραμέτρων και των ζητημάτων που συνδέονται με την ανάπτυξη και την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού στην εκπαίδευση, με ιδιαίτερη έμφαση στην επιμόρφωση, στην προώθηση της επικοινωνίας, στους τρόπους υποστήριξης και εμπύχωσης και στην κριτική υποδοχή και ενεργητική ένταξη των εκπαιδευτικών στο εκπαιδευτικό σύστημα.

γ. Η μελέτη και η ανάδειξη του θεωρητικού και ερευνητικού προβληματισμού που συνδέεται με ζητήματα αξιολόγησης, απολογισμού και λογοδοσίας-ελέγχου στην εκπαίδευση, στο πλαίσιο της σχέσης σχολείου και κοινωνίας, σε συνάρτηση με τις εξελίξεις που σημειώνονται στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

δ. Η ευαισθητοποίηση σε θέματα διδασκαλίας, αξιολόγησης και διαμόρφωσης εκπαιδευτικής πολιτικής εκπαιδευτικών μονάδων.

ε. Η έρευνα για την καταγραφή και την κατανόηση των τρόπων υποδοχής και αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση.

3. ***Εργαστήριο Έρευνας του Κοινωνικού Αποκλεισμού και της Αξιολόγησης στην Εκπαίδευση*** (επιστημονικός υπεύθυνος: Π. Παλακωνσταντίνου, Καθηγητής).

Το εργαστήριο επιδιώκει:

- να καλύψει με μελέτες και ερευνητικά δεδομένα θεματικές ενότητες που αφορούν τον κοινωνικό αποκλεισμό και την αξιολόγηση στην Εκπαίδευση και συναφώς να συμβάλει στην κατάρτιση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών στα πεδία αυτά·
- να αναπτύξει συνεργασίες με ακαδημαϊκά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα της ημεδαπής και της αλλοδαπής, που έχουν συναφείς στόχους.

Ειδικότερα, το ερευνητικό έργο αφορά:

- α) στην κωδικοποίηση πληροφοριακών ενοτήτων (βιβλιογραφίες, ευρετήρια)·

- β) στη συγκρότηση ειδικευμένης βιβλιοθήκης·
- γ) στη διάσωση και αξιοποίηση αρχειακών και εντύπων πηγών·
- δ) στην εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων, στην εκπόνηση ειδικών μονογραφιών και στη διενέργεια συγκριτικών μελετών·
- ε) στην καταγραφή διεθνών τάσεων και στην επεξεργασία δεικτών για τη συγκρισιμότητα εκπαιδευτικών καταστάσεων.

4. **Εργαστήριο Ιστορίας Νεοελληνικής Εκπαίδευσης** (επιστημονικός υπεύθυνος: Χαρ. Νούτσος, Καθηγητής). Το Εργαστήριο:

- α. Έχει ως σκοπό να καλύψει με μελέτες και ερευνητικά δεδομένα θεματικές ενότητες της κοινωνικής Ιστορίας της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης και συναφώς να συμβάλει στην κατάρτιση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών στο πεδίο αυτό.
- β. Συνεργάζεται με ακαδημαϊκά ιδρύματα ημεδαπής και αλλοδαπής, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα που έχουν συναφείς στόχους.
- γ. Ειδικότερα, το ερευνητικό έργο αφορά:
 - ο στην κωδικοποίηση πληροφοριακών ενοτήτων (βιβλιογραφίες, ευρετήρια),
 - ο στη συγκρότηση ειδικευμένης βιβλιοθήκης,
 - ο στη διάσωση, ταξινόμηση και αξιοποίηση αρχειακών και εντύπων πηγών της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης,
 - ο στις υπομνηματισμένες επανεκδόσεις κειμένων,
 - ο στην έρευνα και εκπόνηση ειδικών μονογραφιών,
 - ο στην πραγματοποίηση παραδειγμάτων «προφορικής ιστορίας» της Εκπαίδευσης.

5. **Εργαστήριο Μελέτης και Έρευνας της Διδασκαλίας και Αξιολόγησης της Γλώσσας στην Εκπαίδευση (ΕΜΕΔΑΓΕ)** (επιστημονικός υπεύθυνος: Α. Γκότοβος, Καθηγητής). Το εργαστήριο:

- α. Έχει ως αποστολή:
 - να διερευνήσει και να μελετήσει τη διδασκαλία και αξιολόγηση της γλώσσας σε όλες τις βαθμίδες της γενικής εκπαίδευσης και συναφώς να συμβάλει στην κατάρτιση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών καθώς και στην επιμόρφωση εκπαιδευτικών στα πεδία αυτά·
 - να συνεργάζεται με ακαδημαϊκά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα της ημεδαπής και της αλλοδαπής, που έχουν

συναφείς στόχους.

β. Ειδικότερα, το ερευνητικό έργο αφορά:

- ο στη συλλογή και επεξεργασία ερευνητικού υλικού (γραφτού και προφορικού), το οποίο σχετίζεται με τη διδασκαλία και αξιολόγηση της γλώσσας στα σχολεία·
- ο στη συγκρότηση ειδικευμένης βιβλιοθήκης·
- ο στην έρευνα, στην εκπόνηση ειδικών μονογραφιών
- ο στη διάσωση και αξιοποίηση αρχειακών και εντύπων πηγών·
- ο στη δημιουργία τράπεζας με υλικό για τη διδασκαλία και αξιολόγηση της γλώσσας.

Γ. Εργαστήρια του Τομέα Ψυχολογίας:

1. **Εργαστήριο Έρευνας Δυσλεξίας** (Διευθύντρια Παλαιολόγου Αγγελική-Μαρία): Με απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (Συνεδρία 234/27-3-2002) και έγκριση της Συγκλήτου του ιδίου Ιδρύματος (Συνεδρία 851/25-4-2002) ιδρύθηκε και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003 στον Τομέα Ψυχολογίας του οικείου Τμήματος Εργαστήριο Έρευνας Δυσλεξίας (Π.Δ. υπ' αριθ. 328, Φ.Ε.Κ. Αρ. Φύλλου 279/19 Νοεμβρίου 2002) με Διευθυντή τον καθηγητή Δημήτρη Π. Στασινό.

Το Εργαστήριο Έρευνας Δυσλεξίας (ΕΕΔ) έχει ως αποστολή: 1. Την κάλυψη των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Φ.Π.Ψ. καθώς και άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, σε ό,τι αφορά το αντικείμενο της δυσλεξίας ως ειδικής διαταραχής στη χρήση και κατανόηση του γραπτού λόγου. 2. Τη συνεργασία κάθε μορφής με εργαστηριακέντρα ερευνών και ακαδημαϊκά ιδρύματα της ημεδαπής και αλλοδαπής, εφόσον οι επιστημονικοί τους στόχοι συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του οικείου εργαστηρίου. 3. Τη διοργάνωση συναφών επιστημονικών διαλέξεων, (διημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων με οικείο περιεχόμενο καθώς και την πρόσκληση ελλήνων και ξένων επιστημόνων προκειμέ-

νου να συνεργασθούν ερευνητικά με μέλη του Τομέα Ψυχολογίας και δώσουν διαλέξεις στους φοιτητές με συναφή θέματα. 4. Τη συγκέντρωση, κωδικοποίηση και μηχανογράφηση συναφούς ερευνητικού και αρχειακού υλικού (εκδόσεις, άρθρα, διδακτορικές διατριβές – ήδη έχει υπάρξει συγκέντρωση ορισμένων από αυτές κ.τ.λ.) που αφορά το αντικείμενο της δυσλεξίας μέσα και έξω από την Ελλάδα. 5. Την παροχή υπηρεσιών κατά τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 159/1984 «Προϋποθέσεις παροχής υπηρεσιών από τα Πανεπιστημιακά Εργαστήρια σε ιδιώτες και κάθε νομικής μορφής οργανισμούς (Α' 53)».

Το Ε.Ε.Δ. λειτουργεί στο χώρο του Τομέα Ψυχολογίας του Τμήματος Φ.Π.Ψ. (Πανεπιστημιούπολη Δουρούτης, κτίριο Επιστημών της Αγωγής και του Τμήματος Φ.Π.Ψ., 1^{ος} όροφος, χώρος πρώην Ενιαίας Βιβλιοθήκης) κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες σύμφωνα με τον κανονισμό του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Διαθέτει Η/Υ και σύνδεση με το διαδίκτυο καθώς και μια σειρά οργάνων και λοιπό τεχνικό εξοπλισμό που είναι αναγκαίος για τη διενέργεια διδασκαλίας, εργαστηριακών ασκήσεων και υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων με το οικείο γνωστικό αντικείμενο.

2. ***Εργαστήριο Διαπολιτισμικών Ψυχολογικών Μελετών και Εφαρμογών (Ε.Δ.Ψ.Μ.Ε).***

Ίδρυση – Αντικείμενο: Το εργαστήριο με την επωνυμία «Εργαστήριο Διαπολιτισμικών Ψυχολογικών Μελετών και Εφαρμογών» εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες και ανάγκες κατάρτισης με αντικείμενο τις διαπολιτισμικές ψυχολογικές μελέτες και τη συμβολή τους στην επιστήμη της Ψυχολογίας αλλά και της χάραξης πολιτικών σχετικών με την ειρηνική συνύπαρξη διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων στην ημεδαπή και στις χώρες όπου ζουν Έλληνες. Αποστολή: Το εργαστήριο έχει ως αποστολή τη μελέτη, έρευνα και κατάρτιση σε διαπολιτισμικά θέματα και την εφαρμογή επιστημονικών ευρημάτων στις δι-ομαδικές και ενδο-ομαδικές σχέσεις. Το εργαστήριο απευθύνεται σε προπτυχιακούς - μεταπτυχιακούς φοιτητές (με προοπτική προσέλευσης υποψηφίων για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής). Συνεργάζεται με ακαδημαϊκά ιδρύματα ημεδαπής και αλλοδαπής, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα που έχουν συναφείς στόχους καθώς και με εργαστήρια του οικείου Τμήματος (Διατομε-

ακή συνεργασία).

3. **Εργαστήριο Μελέτης της Οικογένειας** (Διευθύντρια Παπαδιώτη-Αθανασίου Β., Αναπληρώτρια Καθηγήτρια).

Ίδρυση – Αντικείμενο

Το εργαστήριο με την επωνυμία «Εργαστήριο Μελέτης της Οικογένειας» καλύπτει διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα που αφορούν τη δομή και λειτουργία της οικογένειας, όπως και σε θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης προβλημάτων στην οικογένεια.

Αποστολή

- α. Το εργαστήριο έχει ως αποστολή τη μελέτη, έρευνα και κατάρτιση σε θέματα που αφορούν τη λειτουργία της οικογένειας ως κοινωνικού θεσμού (αντικείμενο της Κοινωνικής Ψυχολογίας) και ως βασικού πλαισίου για τη διαμόρφωση της προσωπικότητας και της συμπεριφοράς των παιδιών (αντικείμενο της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας). Η διερεύνηση παραγόντων και διεργασιών που συνδέονται με την εξέλιξη της οικογένειας και την υγιή λειτουργία της προς όφελος των μελών της, αποτελεί βασικό στόχο της έρευνας του Εργαστηρίου. Η διερεύνηση αυτή είναι ιδιαίτερα χρήσιμη, μετά τις σημαντικές αλλαγές που έχουν συμβεί τις τελευταίες δεκαετίες στη δομή και τον τρόπο λειτουργίας της οικογένειας και τις άμεσες επιπτώσεις των αλλαγών αυτών στην ψυχοκοινωνική προσαρμογή των μελών της και ιδίως των παιδιών. Η επισήμανση παραμέτρων στην οικογένεια που συνδέονται με την ανάπτυξη προβλημάτων και παθολογίας στα μέλη της, όπως και μεθόδων παρέμβασης εμπίπτει επίσης στα αντικείμενα έρευνας του Εργαστηρίου (Κλινική Ψυχολογία). Το Εργαστήριο θα καλύπτει διδακτικά και ερευνητικά ενδιαφέροντα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών.
- β. Συνεργάζεται με ακαδημαϊκά ιδρύματα ημεδαπής και αλλοδαπής, ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα που έχουν συναφείς στόχους. Η συνεργασία με υπάρχουσες Σχολές Γονέων και Κέντρα Νεότητας και η διαμόρφωση νέων διασυνδέσεων με αντίστοιχα Κέντρα αποτελεί επίσης στόχο του Εργαστηρίου.
- γ. Ειδικότερα, η ίδρυση του Εργαστηρίου αποσκοπεί:
- Στον εντοπισμό των βασικών παραμέτρων που καθορίζουν το πλαίσιο λειτουργίας της οικογένειας. Η επισήμανση παραγόντων

και διεργασιών που συνδέονται με παθολογία στην οικογένεια με απώτερο στόχο την πρόληψη αποτελεί βασικό στόχο.

- Στη διαμόρφωση μεθοδολογίας για τη μελέτη του οικογενειακού πλαισίου. Η πολυπλοκότητα των οικογενειακών σχέσεων παραπέμπει στην ανάγκη για τη δημιουργία ποιοτικών κυρίως μεθόδων αξιολόγησης.
- Στην ανάπτυξη έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, όπως συμβουλευτικά έντυπα, βιβλία, οπτικοακουστικό υλικό, CD, κλπ.)
- Στην ανάπτυξη προγραμμάτων εφαρμογών για οικογένειες, εκπαιδευτικούς χώρους και την κοινότητα γενικότερα, με στόχο την ευαισθητοποίηση σε θέματα λειτουργίας της οικογένειας, και την πληροφόρηση για τη σημασία της στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη και προσαρμογή των μελών της.
- Στη συγκρότηση εξειδικευμένης βιβλιοθήκης.
- Στη δημιουργία ηλεκτρονικού αρχείου και ιστοσελίδας.
- Στη διοργάνωση εκθέσεων με υλικό (βιβλία, βιντεοταινίες, περιοδικά, χρηστικό υλικό) σχετικό με τη μελέτη της οικογένειας.
- Στην πραγματοποίηση συναντήσεων ειδικών ερευνητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό για την προώθηση της έρευνας και των εφαρμογών σχετικά με τη συμβουλευτική και την εκπαίδευση και κατάρτιση.

Λειτουργία

- Το Εργαστήριο λειτουργεί κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες, σύμφωνα με τον κανονισμό του Πανεπιστημίου. Το ωράριο εργασίας του προσωπικού είναι αυτό που προβλέπεται για κάθε κατηγορία σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Πανεπιστημίου.
- Ο Δ.ντής /τρια ενημερώνεται πριν από τη διεξαγωγή κάθε εργασίας που γίνεται στο Εργαστήριο στα πλαίσια του ερευνητικού προγράμματος ή άλλου έργου, που έχει αποφασιστεί και καθορίζει, μέσα στα πλαίσια της αποστολής του Εργαστηρίου, τις προτεραιότητες στη χρησιμοποίηση οργάνων και χώρων σε περίπτωση που δεν υπάρχει σχετική απόφαση.
- Ο Δ.ντής /τρια έχει την ευθύνη για την εν γένει λειτουργία του Ερ-

γαστηρίου, τη χρησιμοποίηση οργάνων και υλικών που ανήκουν σε αυτό, την παραμονή των εργαζομένων (προσωπικού, φοιτητών, επισκεπτών) στους χώρους του, καθώς και την προστασία των οργάνων και εγκαταστάσεων του από βλάβες.

- Η χρησιμοποίηση των οργάνων του Εργαστηρίου επιτρέπεται στο προσωπικό και στους ερευνητές που έχουν ειδική επί των οργάνων αυτών εκπαίδευση και εξουσιοδότηση. Κινητά όργανα και στοιχεία τα οποία παραδίδονται για τη διεξαγωγή των εργασιών επιστρέφονται μετά τη χρησιμοποίησή τους στην κατάσταση που είχαν παραδοθεί.
- Με εισήγηση του Δ.ντή /τριας στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος είναι δυνατή η πρόσληψη επιστημόνων σε τομείς σχετικούς με τις διδακτικές και ερευνητικές δραστηριότητες του Εργαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν.1268/82 και του άρθρου 5 του Π.Δ/τος 407/80.

Εγκατάσταση

4. Το Εργαστήριο εγκαθίσταται σε χώρους του Πανεπιστημίου στους οποίους εκτελούνται δραστηριότητες συναφείς με την αποστολή του, συμπεριλαμβανομένων και των ειδικών εγκαταστάσεων με τον τεχνικό εξοπλισμό για τη διενέργεια των ερευνητικών προγραμμάτων του. Χώροι θεωρούνται επίσης το γραφείο του Δ.ντή /τριας, καθώς και κάθε άλλος χώρος που ειδικά διατίθεται για τη λειτουργία του. Στους χώρους εγκατάστασης υπάρχουν πινακίδες με τον τίτλο του Εργαστηρίου.

3. Προγράμματα Σπουδών

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών), απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν ελακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Ανάλυση Κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων».

Για κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει να απαντηθούν και να σχολιαστούν τα ακόλουθα τουλάχιστον σημεία:

(α) Ποιά, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

(β) Ποιές ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ποιούς ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

3.1.1. Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Το Πρόγραμμα Σπουδών συζητείται κατ' έτος στη Γ.Σ. του Τμήματος, ύστερα από τις εισηγήσεις των Διευθυντών των Τομέων. Εκεί αξιολογείται και ο βαθμός ανταπόκρισης του Προγράμματος στις ανάγκες του Τμήματος. Στο βαθμό που οι σχετικές αποφάσεις των οργάνων είναι ομόφωνες, η εκτίμηση για τον βαθμό ανταπόκρισης είναι καθολική. Το ίδιο ισχύει και για τις διαδικασίες αναθεώρησης του Οδηγού Σπουδών.

Η «φιλοσοφία» του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος για τον προπτυχιακό κύκλο διέπεται από τη βασική αρχή ότι αποφασιστικός παράγοντας για την ευθυνοποίηση των φοιτητών και την αποβολή, τουλάχιστον για τους πρωτοετείς, της μαθητικής νοοτροπίας, θα πρέπει να είναι ο βασικός στόχος του Προγράμματος Σπουδών. Γι' αυτό και παράλληλα με τα υποχρεωτικά μαθήματα ανά Τομέα υπάρχουν για τους φοιτητές των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων και μαθήματα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά από τα υπόλοιπα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής. Με αυτόν τον τρόπο γίνεται δυνατό να ικανοποιηθούν οι κύριες εκπαιδευτικές ανάγκες των αποφοίτων του Τμήματος, εκ των οποίων οι περισσότεροι έως τώρα διεκδικούσαν μια θέση εκπαιδευτικού στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Και στις τρεις κατευθύνσεις τα μαθήματα κατανέμονται σε οκτώ αυτοτελή ακαδημαϊκά εξάμηνα. Οι τρεις κατευθύνσεις του Τμήματος προϋποθέτουν τον ίδιο αριθμό εξαμηνιαίων μαθημάτων, ήτοι 52 μαθήματα. Σε κάθε μάθημα αντιστοιχεί συγκεκριμένος αριθμός διδακτικών μονάδων (δ.μ.), καθώς δεν έχει εισαχθεί στο Τμήμα το σύστημα των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν τα τέσσερα εξάμηνα της ξένης γλώσσας (αγγλικά, γαλλικά ή γερμανικά) σε οποιονδήποτε από τους

δύο Κύκλους Σπουδών (Α' ή Β').

Το Πρόγραμμα Σπουδών δημοσιοποιείται με τη μορφή έντυπου-βιβλίου που διανέμεται από τα μέλη της Γραμματείας στους φοιτητές αλλά και υπάρχει και σε ηλεκτρονική μορφή.

Όργανο που να παρακολουθεί την πορεία της επαγγελματικής εξέλιξης των φοιτητών του Τμήματος σε επίπεδο Τμήματος, δεν υπάρχει. Υφίσταται όμως κεντρικό όργανο (υπηρεσία) του ιδρύματος που παρακολουθεί αυτή τη διαδικασία (Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας). Πέραν τούτου, ο Τομέας Παιδαγωγικής διενεργεί κατά καιρούς μέσω των μελών του εμπειρικές έρευνες με αντικείμενο την επαγγελματική ένταξη των πτυχιούχων του. Σύμφωνα με αυτές, οι πτυχιούχοι του Τμήματος (α) έχουν περισσότερες επαγγελματικές διεξόδους σε σύγκριση με τις θεσμοθετημένες (εκπαιδευτικοί ΠΕ02), και (β) η ροή στην αγορά εργασίας είναι σχετικά καλή σε σύγκριση με αποφοίτους Τμημάτων της ίδιας σχολής ή άλλων σχολών.

3.1.2. Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Το πρόγραμμα μαθημάτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών απεικονίζεται στον σχετικό Πίνακα του Παραρτήματος.

3.1.3 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος εφαρμόζουν διαφοροποιημένους τρόπους ελέγχου και αξιολόγησης των φοιτητών που αρμόζουν στο γνωστικό αντικείμενο που θεραπεύουν, με τη μορφή προόδων, γραπτών εξετάσεων, προφορικών εξετάσεων, προφορικών παρουσιάσεων, γραπτών ασκήσεων, απαλλακτικών ή απλώς ενισχυτικών του βαθμού γραπτών εργασιών.

Η διαφάνεια στις διαδικασίες αξιολόγησης των φοιτητών διασφαλίζεται με την εφαρμογή της κείμενης σχετικής νομοθεσίας, ωστόσο τα προβλήματα του εξεταστικού συστήματος σχετίζονται με την αναλογία διδασκόντων-διδασκόμενων. Η αναλογία αυτή είναι δυσμενής (σε πολλά διδασκόμενα μαθήματα ο αριθμός των φοιτητών υπερβαίνει τους 100, ενώ σε ορισμένα πλησιάζει τους 300 και 400 φοιτητές. Τούτο επιβάλλει έναν τρόπο εξέτασης που δεν αφήνει πολλά περιθώρια για αποτίμηση ποιοτικού χαρακτήρα ικανοτήτων και δεξιοτήτων των φοιτητών, όπως π.χ. η σύνθεση και παρουσίαση μιας ερευνητικής εργασίας.

3.1.4 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Η διεθνής διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών επιβεβαιώνεται με τη συμμετοχή και αλλοδαπών φοιτητών, οι οποίοι μάλιστα γνωρίζουν επαρκώς την ελληνική γλώσσα και συνεπώς δεν ανακύπτει η ανάγκη διδασκαλίας σε ξένη γλώσσα, προβλέπεται όμως να διδαχθούν τουλάχιστον δύο μαθήματα στην Αγγλική γλώσσα σε επόμενα εξάμηνα, ανάλογα με τη συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών.

Στο πλαίσιο του κοινοτικού προγράμματος Δια Βίου Μάθηση (LLP)/Τομεακό πρόγραμμα ERASMUS, δίνεται η δυνατότητα σε προπτυχιακούς φοιτητές να πραγματοποιήσουν ένα αναπόσπαστο τμήμα των σπουδών τους στο εξωτερικό (σε Πανεπιστήμιο-εταίρο) ή πρακτική άσκηση (σε επιχειρήσεις) προσφέροντας ταυτόχρονα υποτροφίες κινητικότητας. Αναφορικά με τις διαπανεπιστημιακές συμφωνίες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με Πανεπιστήμια του εξωτερικού, μέλη του διδακτικού προσωπικού του Τομέα Παιδαγωγικής συνεργάζονται με τα ακόλουθα Ιδρύματα.

Γερμανία	Ιταλία	Σουηδία	Τουρκία
Freie Universität Berlin	Università degli Studi di Bari –Aldo Moro	Stockholm University	Erciyes University
Universität Regensburg			
Westfälische Wilhelms – Universität Münster			

Συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό για τα μαθήματα του Τομέα Παιδαγωγικής δεν υπάρχει, παρά τις σχετικές προτάσεις των διδασκόντων. Η απουσία οφείλεται στην έλλειψη των αναγκαίων πόρων για τη χρηματοδότηση παρόμοιων δραστηριοτήτων.

Αντιστοίχως, μέλη του διδακτικού προσωπικού του Τομέα Φιλοσοφίας έχουν οριστεί ως υπεύθυνοι για τη συνεργασία με Ιδρύματα των παρακάτω χωρών:

Γαλλία	Ρουμανία
Université de Paris I Panthéon Sorbonne	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” Iasi

3.1.5 Πώς κρίνετε την πρακτική άσκηση των φοιτητών;

Στο Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας δεν είναι θεσμοθετημένη η πρακτική άσκηση των προπτυχιακών φοιτητών.

Ωστόσο, στα μαθήματα του Τομέα Παιδαγωγικής του Α' Κύκλου και στα μαθήματα κατεύθυνσης **Παιδαγωγικής** (Β' Κύκλου) προβλέπεται ο σχεδιασμός και η οργάνωση *πρακτικών ασκήσεων* των φοιτητριών/των, σε ορισμένα μαθήματα, τα οποία σχετίζονται με τη διδασκαλία στο σχολείο. Οι *πρακτικές ασκήσεις* αποτελούν μέρος του μαθήματος και υπεύθυνος για την οργάνωσή τους είναι ο/η διδάσκων/ουσα του συγκεκριμένου μαθήματος.

Υπό τις παρούσες συνθήκες οι φοιτητές που δηλώνουν τα μαθήματα αυτά τόσο από το Τμήμα όσο και από άλλα Τμήματα, υποχρεούνται να παραμείνουν στα σχολεία και να παρακολουθήσουν μαθήματα κατά τη διάρκεια του εξαμήνου στο οποίο διδάσκεται το μάθημα περί τις 100 διδακτικές ώρες. Επίσης, ως πρακτικές ασκήσεις (που δεν ξεπερνούν το 1/3 των προβλεπόμενων διδασκαλιών του μαθήματος) θεωρούνται δραστηριότητες όπως:

1. επισκέψεις στα σχολεία και παρακολούθηση μαθημάτων και άλλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.
2. δειγματικές διδασκαλίες.
3. οργάνωση δραστηριοτήτων όπως:
 - α. παιδαγωγικές συνεδριάσεις Συλλόγου Διδασκόντων/ουσών.
 - β. συναντήσεις - συνεργασία με τους Γονείς και Κηδεμόνες.
 - γ. παιδαγωγική συμβουλευτική.
4. συλλογή, καταγραφή και ταξινόμηση εκπαιδευτικού υλικού (διδακτικού, διοικητικού, ερευνητικού, κ.ο.κ.).
5. συμμετοχή και παρακολούθηση σχολικών και εξωσχολικών δραστηριοτήτων.

Το μείζον πρόβλημα στην πρακτική άσκηση των φοιτητών είναι ότι λόγω της μη-απόσπασης πρόσθετου βοηθητικού προσωπικού, η πρακτική άσκηση δεν μπορεί να γίνει σε όλα τα μαθήματα που επιβάλλεται να πραγματοποιείται, και περιορίζεται προς το παρόν μόνο σε ορισμένα από αυτά. Οι οικονομικοί πόροι του Τμήματος (πιστώσεις για συμβασιούχους με το ΠΔ 407) δεν επιτρέπουν την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού για το σκοπό αυτό.

3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

3.2.1 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής».

3.2.2 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

3.2.3 Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις αιτήσεις της κοινωνίας;

Σκοπός του οικείου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι η κατάρτιση επιστημόνων εξειδικευμένων στις Επιστήμες της Αγωγής με στόχο την παραγωγή και την προαγωγή της σχετικής επιστημονικής γνώσης που συνδέεται με τις ερευνητικές, εκπαιδευτικές, πολιτισμικές, αναπτυξιακές και τις ευρύτερες κοινωνικές ανάγκες της χώρας.

Ειδικότερα το Π.Μ.Σ. στοχεύει στην κατάρτιση εξειδικευμένου δυναμικού, το οποίο θα έχει τη δυνατότητα να εργάζεται σε Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Ι. και Ερευνητικά Κέντρα, να στελεχώνει εκπαιδευτικά και διοικητικά την εκπαίδευση και να απασχολείται, τέλος, σε οργανισμούς και δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Οι διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών προβλέπονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ. και συνοψίζονται ως ακολούθως:

1. Με εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής και απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ορίζεται ποιες από τις ειδικεύσεις ενεργοποιούνται κάθε φορά που αρχίζει ο κύκλος του διετούς προγράμματος.
2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατό, μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής και απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., το Πρόγραμμα Σπουδών να υλοποιείται με τη μέθοδο της «εξ αποστάσεως εκπαίδευσης» (υλικό, συνεργασία, επικοινωνία, βιβλιογραφία, εργασίες κ.τ.ο.).
3. Είναι, επίσης, δυνατή, μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής και απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., η υλοποίηση του προγράμματος με συνεργασία άλλων Α.Ε.Ι. της χώρας και άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής

Ένωσης.

4. Όλα τα προσφερόμενα μαθήματα είναι δώρα και μπορεί να έχουν τη μορφή διαλέξεων, σεμιναρίων, φροντιστηριακών ασκήσεων, εργαστηρίων, κατευθυνόμενης μελέτης και έρευνας.
5. Τα Μεταπτυχιακά μαθήματα και το περιεχόμενό τους καθορίζονται με βάση:
 - α) τις προδιαγραφές περιεχομένου
 - β) τις επιστημονικές προδιαγραφές των ειδικεύσεων του προγράμματος
 - γ) τις συγκεκριμένες προτάσεις για την ανάληψη διδασκαλίας μαθημάτων από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος

Η δημοσιοποίηση του οικείου Π.Μ.Σ. (προκήρυξη, ύλη, διεξαγωγή εξετάσεων) πραγματοποιείται με δημοσιεύσεις στον έντυπο τοπικό και αθηναϊκό τύπο αλλά και με τακτές αναρτήσεις των προγραμματισμένων δράσεων στον δικτυακό τόπο του Πανεπιστημίου αλλά και του Τμήματος.

Γενικότερα, η λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών κρίνεται ικανοποιητική.

Ο τίτλος του ΠΜΣ Επιστήμες της Αγωγής έχει αντίκρισμα στην αγορά εργασίας, επειδή είναι μια από τις προϋποθέσεις που επιτρέπουν στον κάτοχό τους τη συμμετοχή στις εξετάσεις για πρόσληψη εκπαιδευτικών μέσω του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ, καθώς επίσης και για τη διεκδίκηση θέσεων συμβούλων και στελεχών της εκπαίδευσης. Η επαγγελματική πορεία των κατόχων του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στις «Επιστήμες της Αγωγής» καταγράφεται και «παρακολουθείται» από τη Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

3.2.4 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Ο τρόπος οργάνωσης, δομής και συνοχής του Π.Μ.Σ. διασφαλίζουν υψηλό βαθμό λειτουργικότητας. Συγκεκριμένα, το οικείο Π.Μ.Σ. διαρθρώνεται σε τέσσερις (4) κατευθύνσεις σπουδών: α) *Ιστορία και Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, β) *Παιδαγωγική και Ψυχολογία στο Σχολείο*, γ) *Συγκριτική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση* και δ) *Διοίκηση και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση*.

Τα διδασκόμενα μαθήματα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπου-

δών (κορμού και ειδίκευσης) κατανέμονται ως εξής:

Α' ΚΥΚΛΟΣ: Κοινός για όλες τις ειδικεύσεις

Στα δύο πρώτα ακαδημαϊκά εξάμηνα οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθούν δύο μαθήματα σεμιναριακού χαρακτήρα ανά εξάμηνο κοινά για όλες τις ειδικεύσεις με αντικείμενο: *Η Έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής*:

- (α) Θεωρία και Έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής
- (β) Μέθοδοι και Τεχνικές Έρευνας στις Επιστήμες της Αγωγής.

Β' ΚΥΚΛΟΣ: Ειδικεύσεις

Στο τρίτο και τέταρτο εξάμηνο ορίζεται ένα τουλάχιστον σεμιναριακό μάθημα ανά εξάμηνο ως υποχρεωτικό από τα ακόλουθα για κάθε ειδίκευση:

I. Ειδίκευση: *Ιστορία και Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*

- 1. Η Εκπαίδευση στην Ελλάδα
- 2. Εργατικό Κίνημα και Εκπαίδευση
- 3. Ιστορία της Εκπαίδευσης των Εκπαιδευτικών στην Ελλάδα
- 4. Φύλο και Εκπαίδευση
- 5. Κοινωνιολογία του Σχολείου και της Διδασκαλίας
- 6. Εκπαίδευση και Αγορά Εργασίας.

II. Ειδίκευση: *Παιδαγωγική και Ψυχολογία στο Σχολείο*

- 1. Αλληλεπίδραση στο Σχολείο
- 2. Σχολείο και Διδακτική Πράξη
- 3. Θεωρίες Διδασκαλίας και Μάθησης.

III. Ειδίκευση: *Συγκριτική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*

- 1. Οι διεθνείς οργανισμοί και η Εκπαίδευση
- 2. Εξέλιξη των εκπαιδευτικών συστημάτων στην Ευρώπη
- 3. Ευρωπαϊκή Ένωση και εκπαιδευτική πολιτική
- 4. Θεωρίες Διαπολιτισμικής Αγωγής
- 5. Πολιτισμική Ετερότητα και Εκπαίδευση.

IV. Ειδίκευση: *Διοίκηση και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση*

- 1. Θεωρίες Εκπαιδευτικών Οργανισμών

2. Πολιτική και Εκπαίδευση
3. Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Οργανισμών
4. Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων.

Το ποσοστό των μαθημάτων κορμού είναι 10%, των μαθημάτων ειδίκευσης είναι 90% και όλα τα μαθήματα είναι υποχρεωτικά (ποσοστό 100%).

3.2.5 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Κατά την έναρξη του Π.Μ.Σ., για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ μετά από αίτησή του και πρόταση της συντονιστικής επιτροπής ένα μέλος Δ.Ε.Π. ως επιβλέπον, από αυτά που τους έχει ανατεθεί μεταπτυχιακό έργο. Τηρείται γενικά η αρχή της ισοκατανομής των μεταπτυχιακών φοιτητών κατά ειδίκευση. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής συμμετέχει εντός του πλαισίου του Π.Μ.Σ. σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, σε εργαστηριακές, φροντιστηριακές ασκήσεις και σε ερευνητική πρακτική άσκηση, σε συνεργασία με τον επιβλέποντα, που αντιστοιχεί σε 15 ώρες την εβδομάδα. Πέρα από όλα αυτά, εκπονεί και την προβλεπόμενη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία στην αντίστοιχη Ειδίκευση.

Η συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και σε εργαστηριακές ασκήσεις, η ερευνητική πρακτική άσκηση και η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία στην ειδίκευση ελοπτεύονται από τον επιβλέποντα καθηγητή που ανήκει στην ειδίκευση στην οποία φοιτά ο μεταπτυχιακός φοιτητής.

Ο επιβλέπων καθηγητής ή ο υπεύθυνος της εξειδίκευσης δύναται να προτείνει στη συντονιστική επιτροπή την παρακολούθηση έως δύο επιπλέον μαθημάτων άλλων συναφών ειδικεύσεων από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές τους οποίους ελοπτεύει ή οι οποίοι φοιτούν στη συγκεκριμένη εξειδίκευση. Η σχετική απόφαση από τη συντονιστική επιτροπή εγκρίνεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. και ο μεταπτυχιακός φοιτητής υποχρεούται να τα παρακολουθήσει.

Μετά την ολοκλήρωση του δεύτερου κύκλου ο υποψήφιος υποχρεούται να καταθέσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία εντός έξι (6) μηνών. Η εκπόνησή της γίνεται με την επίβλεψη του οικείου διδάσκοντα, έχει έκταση 20000 λέξεων περίπου και υποστηρίζεται προφορικά από τον υποψήφιο ενώπιον τριμελούς επιτροπής.

Η φοίτηση διακόπτεται οριστικά χωρίς τη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) Όταν μετά τις εξετάσεις του 2^{ου} "διδασκτικού εξαμήνου" ο μεταπτυχιακός φοιτητής δεν έχει ανταποκριθεί στο 75% τουλάχιστον των υποχρεώσεων για τα δύο πρώτα εξάμηνα, χωρίς να υποβάλει αιτιολογημένη αίτηση παρατάσεως, εγκεκριμένη από τον επιβλέποντα καθηγητή του.
- β) Όταν αποτύχει σε εξετάσεις του αυτού μαθήματος σε δύο συνεχόμενες εξεταστικές περιόδους.
- γ) Όταν σε συνολική διάρκεια 8 "διδασκτικών εξαμήνων" από την έναρξη των Μεταπτυχιακών Σπουδών, ο μεταπτυχιακός φοιτητής δεν έχει ανταποκριθεί πλήρως τις υποχρεώσεις που απορρέουν για τη λήψη του τίτλου Μεταπτυχιακών Σπουδών Ειδίκευσης.

Για την απονομή μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης απαιτείται η επιτυχής εξέταση στα προβλεπόμενα από το οικείο πρόγραμμα μαθήματα, σε συνδυασμό με τη συμμετοχή του μεταπτυχιακού φοιτητή στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο πρόγραμμα και στον κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών.

3.2.6 Πώς κρίνετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Η μοναδική πηγή χρηματοδότησης του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τον τακτικό προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Οι λειτουργικές ανάγκες του Π.Μ.Σ. και των μεταπτυχιακών του φοιτητών (αναλώσιμα, βιβλία ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα, φωτοτυπίες, βιβλιοδεσίες, επεξεργασίες κειμένων κτλ) αλλά και δαπάνες που αφορούν τους προσκεκλημένους ομιλητές επισκέπτες καθηγητές και ειδικούς επιστήμονες από το εσωτερικό και το εξωτερικό (μετακίνηση, διαμονή) δύσκολα καλύπτονται εν τω συνόλω από την υπάρχουσα χρηματοδότηση.

Για λόγους αρχής ο Τομέας Παιδαγωγικής δεν υιοθετεί το μοντέλο των αυτοχρηματοδοτούμενων μεταπτυχιακών σπουδών και οι διδάσκοντες στο Πρόγραμμα καθηγητές δεν εισπράττουν πρόσθετη αμοιβή για την υπηρεσία που προσφέρουν.

Επίσης, για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των περιεχομένων των εν λόγω σπουδών δεν έγινε προσπάθεια αναζήτησης ιδιωτών-χορηγών οι οποίοι ενδεχομένως θα μπορούσαν να διαθέσουν πόρους για τη λειτουργία του Προγράμματος.

3.2.7 Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;

Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών γίνονται δεκτοί ημεδαποί και αλλοδαποί πτυχιούχοι:

- α. Τμημάτων Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας.
- β. Παιδαγωγικών Τμημάτων Νηπιαγωγών και Δημοτικής Εκπαίδευσης.
- γ. Άλλων ομοειδών Τμημάτων των Φιλοσοφικών Σχολών.
- δ. Άλλων Πανεπιστημιακών Τμημάτων ή Τ.Ε.Ι. εφόσον στις βασικές τους σπουδές έχουν διδαχθεί αντικείμενα που συνδέονται με την εκπαίδευση και έχουν τριετή, τουλάχιστον, εκπαιδευτική εμπειρία την οποία αποδεικνύουν επισήμως. Πτυχιούχοι πανεπιστημιακών Σχολών ή Τμημάτων της αλλοδαπής γίνονται δεκτοί στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, εφόσον προσκομίσουν ισότιμους τίτλους σπουδών επισήμως αναγνωρισμένους.

Γίνονται δεκτοί ως υποψήφιοι όσοι γνωρίζουν πολύ καλά μια τουλάχιστον από τις επόμενες ξένες γλώσσες Αγγλική, Γαλλική ή Γερμανική. Ο βαθμός κατοχής της γλώσσας πιστοποιείται με εξετάσεις, εκτός εάν ο υποψήφιος προσκομίσει τίτλους σπουδών, από τους οποίους να προκύπτει η κατοχή με επάρκεια μιας από τις παραπάνω γλώσσες. Ως προς την ξένη γλώσσα θεωρείται ότι "γνωρίζουν αποδεδειγμένα μια ξένη γλώσσα" οι κάτωθι:

- α. Οι κάτοχοι αναγνωρισμένων σχετικών τίτλων, σε επίπεδο Proficiency (και αντίστοιχων των άλλων γλωσσών DELF, Kleines Sprachdiplom) και άνω, που χορηγούνται από τους επίσημους μορφωτικούς κρατικούς φορείς για τις τρεις γλώσσες (Αγγλική, Γαλλική και Γερμανική)
- β. Οι κάτοχοι πτυχίων ξένων πανεπιστημίων.

Οι πτυχιούχοι ξένων πανεπιστημιακών Σχολών ή Τμημάτων οφείλουν να γνωρίζουν επαρκώς την ελληνική γλώσσα. Αυτό πιστοποιείται με εξετάσεις, εκτός εάν οι υποψήφιοι προσκομίσουν τίτλους σπουδών που να αποδεικνύουν την κατοχή της Ελληνικής γλώσσας.

Ο αριθμός των εισακτέων στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε είκοσι (20). Η κατανομή του αριθμού των μεταπτυχιακών φοιτητών στις ειδικεύσεις γίνεται με εισήγηση της Σ.Ε. και απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. σε συνάρτηση με τις ειδικεύσεις που ενεργοποιούνται για κάθε σειρά προγράμματος.

Στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους γίνεται προκήρυξη για την υποβολή

αιτήσεων συμμετοχής στο Π.Μ.Σ. Η προκήρυξη (αριθμός και κατηγορίες εισακτέων, δικαιολογητικά, κριτήρια επιλογής των υποψηφίων, ύλη εξετάσεων κλπ.) δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο και γνωστοποιείται στο Internet.

Οι υποψηφιότητες υποβάλλονται σύμφωνα με την προκήρυξη. Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών πραγματοποιείται με τη συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων (άριστα: 100 μονάδες):

1. Γενικός βαθμός πτυχίου: X 2 (μέχρι 20).
2. Προπτυχιακά παιδαγωγικά μαθήματα: Μέσος όρος όλων αυτών των μαθημάτων (έως 10 μόρια) και ένα μόριο για κάθε τέτοιο μάθημα (έως 10 μόρια), δηλ. σύνολο 20.
3. Εργασία πτυχιακή / δημοσιεύσεις: 10 μόρια.
4. Επαγγελματική εκπαιδευτική εμπειρία: 10 μόρια.
5. Συνέντευξη: 40 μόρια.

Υποψήφιοι, οι οποίοι έχουν λάβει υποτροφία εσωτερικού του Ι.Κ.Υ., μπορούν να γίνουν δεκτοί καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου αριθμού και εκτός διαδικασιών επιλογής.

Σε λιγότερο από τρεις εβδομάδες μετά την έναρξη του Π.Μ.Σ. εφόσον υπάρξουν κενές θέσεις λόγω της μη εγγραφής των επιλεχθέντων, οι θέσεις αυτές υπάρχει η δυνατότητα να καλύπτονται από τους επιλαχόντες.

Το ποσοστό αποδοχής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών απεικονίζεται στον οικείο Πίνακα του Παραρτήματος Ι.

3.2.8 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Το διδακτικό προσωπικό που συμμετέχει στο Π.Μ.Σ. διαθέτει εμπειρία στην άσκηση διεθνών πρακτικών έρευνας και εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο του κοινοτικού προγράμματος Δια Βίου Μάθηση (LLP)/Τομεακό πρόγραμμα ERASMUS, δίνεται η δυνατότητα σε μεταπτυχιακούς φοιτητές να πραγματοποιήσουν ένα αναπόσπαστο τμήμα των σπουδών τους στο εξωτερικό (σε Πανεπιστήμιο-εταίρο) ή πρακτική άσκηση (σε επιχειρήσεις) προσφέροντας ταυτόχρονα υποτροφίες κινητικότητας. Αναφορικά με τις διαπανεπιστημιακές συμφωνίες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με Πανεπιστήμια του εξωτερικού, μέλη του διδακτικού προσωπικού του οικείου Π.Μ.Σ. συνεργάζονται με τα ακόλουθα Ιδρύματα,

Γερμανία	Ιταλία	Σουηδία	Τουρκία
Freie Universität Berlin	Università degli Studi di Bari –Aldo Moro	Stockholm University	Erciyes University
Universität Regensburg			
Westfälische Wilhelms – Universität Münster			

τα οποία υποδέχονται μεταπτυχιακούς φοιτητές αλλά και διδακτικό προσωπικό.

Διδάσκοντες από το εξωτερικό προσκαλούνται μόνο ως ομιλητές προκειμένου να δώσουν διαλέξεις στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ., δεδομένου ότι η ευκαιρία –σε μονιμότερη βάση– συνεργασία περιορίζεται λόγω της ανεπαρκούς χρηματοδότησης.

Η εκπροσώπηση των αλλοδαπών φοιτητών στο Π.Μ.Σ., ως εγγεγραμμένοι μεταπτυχιακοί φοιτητές, είναι αρκετά περιορισμένη (1, ποσοστό 0,025) και λόγω της κυπριακής υπηκοότητάς του δεν επεβλήθη, έως σήμερα, η διδασκαλία των μαθημάτων και σε ξένη γλώσσα.

3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τομέα Παιδαγωγικής

3.3.1. Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (Π.Δ.Σ.) αποτελεί συνέχεια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής», όλοι οι υποψήφιοι διδάκτορες είναι ενταγμένοι στο Π.Μ.Σ. και επομένως ανταποκρίνεται πλήρως στον σκοπό του οικείου Π.Μ.Σ., στην κατάρτιση δηλαδή επιστημόνων εξειδικευμένων στις Επιστήμες της Αγωγής με στόχο την παραγωγή και την προαγωγή της σχετικής επιστημονικής γνώσης που συνδέεται με τις ερευνητικές, εκπαιδευτικές, πολιτισμικές, αναπτυξιακές και τις ευρύτερες κοινωνικές ανάγκες της χώρας.

Η συνάφεια των ερευνών που εκπονούνται σε επίπεδο διδακτορικής διατριβής συζητείται κατά τη διάρκεια της αποδοχής ενός θέματος εκ μέρους του υποψηφίου.

Η παρακολούθηση της έρευνας εκ μέρους της τριμελούς επιτροπής είναι ο μηχανισμός ελέγχου της εγγύτητας της έρευνας με τους στόχους του Τμήματος (προώθηση της επιστημονικής γνώσης, νέα γνώση, προώθηση εκπαιδευτικών εφαρμογών σε επίπεδο διδακτορικής διατριβής)

Η επαγγελματική πορεία των κατόχων του Διδακτορικού Διπλώματος, όπως αυτή αποτυπώνεται στο αρχείο που διατηρεί το Τμήμα σε συνεργασία με τη Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, καταδεικνύει την επίτευξη των στόχων του Π.Δ.Σ. και ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της κοινωνίας προσφέροντας στην αγορά εργασίας στελέχη εκπαίδευσης υψηλής κατάρτισης σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια) και εξειδικευμένο ερευνητικό δυναμικό σε αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα εγχώριας αλλά και διεθνούς εμβέλειας.

3.3.2. Πώς κρίνετε τη δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

Ο επιβλέπων καθηγητής δύναται να προτείνει στη συντονιστική επιτροπή την παρακολούθηση μαθημάτων – που προσφέρονται στο οικείο Π.Μ.Σ.– από τους υποψήφιους διδάκτορες, τους οποίους εποπτεύει. Η σχετική απόφαση από τη συντονιστική επιτροπή εγκρίνεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. και οι υπο-

ψήφιοι διδάκτορες υποχρεούνται να τα παρακολουθήσουν.

Ενδεικτικά μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας που διδάσκονται στο Π.Μ.Σ. και δύνανται να τα παρακολουθήσουν, κατόπιν επιλογής ή και υποχρεωτικά, οι υποψήφιοι διδάκτορες είναι: *Ποιοτική προσέγγιση στην Εκπαιδευτική έρευνα, Ποσοτική προσέγγιση στην Εκπαιδευτική έρευνα και Θεωρητικό Αντικείμενο και τεχνικές: Παγίδες του Εμπειρισμού.*

3.3.3. Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Οι βασικές διατάξεις για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής ορίζονται από το άρθρο 13 του Νόμου 2083/1992 και το άρθρο 9 του Νόμου 3685/2008.

Η μακρόχρονη παρακολούθηση, η επίδοση και η πρόοδος των υποψηφίων διδακτόρων διασφαλίζεται μέσω της συγγραφής από το επιβλέπον μέλος και την τριμελή επιτροπή ετησίων εκθέσεων προόδου, οι οποίες υποβάλλονται στο σώμα των μελών που απαρτίζουν τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος.

Για την τελική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής του υποψήφιου διδάκτορα, μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών του, ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. επταμελής εξεταστική επιτροπή στην οποία μετέχει και η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή. Όλα τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με την αντίστοιχη στην οποία ο υποψήφιος διδάκτωρ εκπόνησε τη διατριβή του, όρος που καθιστά διαφανή τη διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής και διασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό την εφαρμογή κοινών διαδικασιών αξιολόγησης.

Ο υποψήφιος διδάκτωρ υποστηρίζει δημόσια τη διατριβή του, ενώπιον της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία κρίνει την πρωτοτυπία της και τη συμβολή της στην επιστήμη. Προϋπόθεση έγκρισης της διατριβής είναι η σύμφωνη γνώμη τουλάχιστον πέντε εκ των επτά μελών.

Υπάρχει παρουσία μελών άλλων πανεπιστημίων και μελών άλλων Τμημάτων του ιδίου πανεπιστημίου τόσο στις τριμελείς επιτροπές, όσο και στις επταμελείς.

3.3.4. Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων;

Η δημοσιοποίηση του Π.Δ.Σ. (προκήρυξη) πραγματοποιείται με τους ίδιους όρους δημοσιότητας του Π.Μ.Σ., δηλαδή με δημοσιεύσεις στον έντυπο τοπικό και αθηναϊκό τύπο αλλά και με τακτές αναρτήσεις των προγραμματισμένων δράσεων στον δικτυακό τόπο του Πανεπιστημίου αλλά και του Τμήματος. Ως συνέχεια, ωστόσο, του Π.Μ.Σ. η εισαγωγή των υποψηφίων διδασκόντων δεν γίνεται μόνο κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους αλλά βάσει των κριτηρίων, που θα περιγραφούν παρακάτω, καθόλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

Κατά την επιλογή των υποψηφίων διδασκόντων συνεκτιμώνται τα εξής κριτήρια (άριστα: 100 μονάδες):

α. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (έως 50 μονάδες)

β. Γραπτές εξετάσεις (έως 40 μονάδες)

γ. Συνέντευξη (έως 10 μονάδες).

Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής που έχει ολοκληρώσει με επιτυχία τον πρώτο κύκλο του μεταπτυχιακού προγράμματος μπορεί να καταθέσει πρόταση έρευνας προκειμένου να προχωρήσει σε εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Η Γ.Σ.Ε.Σ. αποφασίζει και σε περίπτωση που εγκρίνει, ορίζει τον επόπτη και τα άλλα δύο μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Είναι δυνατόν η Γ.Σ.Ε.Σ. να δέχεται με κριτήρια που έχουν καθοριστεί από αυτήν, υποψηφίους, κατόχους τίτλου Μ.Δ.Ε. για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στις Επιστήμες της Αγωγής.

Είναι, επίσης, δυνατό η Γ.Σ.Ε.Σ. να δέχεται υποψηφίους για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής χωρίς την προϋπόθεση κατοχής ΜΔΕ, όταν το θεματικό πεδίο της διδακτορικής διατριβής δεν εμπίπτει σε μια από τις ειδικεύσεις που προσφέρονται.

Οι υποψήφιοι διδάκτορες υποβάλλουν στη Συμβουλευτική τους Επιτροπή σχέδιο ερευνητικής πρότασης σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Η πρόταση κατατίθεται στην Συμβουλευτική Επιτροπή και περιλαμβάνει:

α. Τα κύρια ερευνητικά ερωτήματα και τεκμηρίωση της πρωτοτυπίας τους.

β. Την τεκμηρίωση της ανάγκης και της χρησιμότητας της έρευνας.

- γ. Τους εννοιολογικούς προσδιορισμούς μέσα στο ευρύτερο και στο εξειδικευμένο θεωρητικό τους πλαίσιο.
- δ. Τη μεθοδολογία (συμπεριλαμβανομένης και τυχόν δειγματοληψίας).
- ε. Τις μεθόδους ανάλυσης γενικότερα.
- στ. Τη βιβλιογραφία, καθώς και όλες τις πληροφορίες που θα καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο θα είναι δυνατόν να τη χρησιμοποιεί (ή να την αποκτήσει) ο φοιτητής και το Τμήμα.

Ο υποψήφιος προκειμένου να αρχίσει την εκπόνηση της διατριβής του οφείλει να έχει λάβει την έγκριση της προτάσής του από τη Συμβουλευτική Επιτροπή.

Το ποσοστό αποδοχής των υποψηφίων διδασκόντων απεικονίζεται στον οικείο Πίνακα του Παραρτήματος.

3.3.5. Πώς κρίνετε την οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών;

Ανάλογα με τον επόπτη, οργανώνονται μηνιαίες ή τριμηνιαίες συναντήσεις των υποψηφίων διδασκόντων, στις οποίες κάθε φορά παρουσιάζεται η πρόοδος της έρευνας. Πραγματοποιούνται, επίσης, ημερίδες σε ετήσια βάση, κατά τη διάρκεια των οποίων καθηγητές, ερευνητές αλλά και μεταπτυχιακοί φοιτητές παρουσιάζουν τις ερευνητικές τους εργασίες.

Ομιλητές από άλλα Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα έχουν κληθεί κατά διαστήματα για να δώσουν διαλέξεις και να ενημερώσουν για το έργο τους, ωστόσο λόγω του οικονομικού κόστους η δυνατότητα προσκλήσεων σε μεγαλύτερη συχνότητα είναι περιορισμένη.

3.3.6. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

Στο Π.Δ.Σ. συμμετέχουν και αλλοδαποί υποψήφιοι διδάκτορες και για τον λόγο αυτό προβλέπεται η δυνατότητα εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής και σε ξένη γλώσσα.

Στο πλαίσιο του κοινοτικού προγράμματος Δια Βίου Μάθηση (LLP)/Τομεακό πρόγραμμα ERASMUS, δίνεται η δυνατότητα σε υποψήφιους διδάκτορες να πραγματοποιήσουν ένα αναπόσπαστο τμήμα των σπουδών τους στο εξωτερικό (σε Πανεπιστήμιο-εταίρο) ή πρακτική άσκηση (σε επιχειρήσεις) προσφέροντας ταυτόχρονα υποτροφίες κινητικότητας. Αναφορικά με τις διαπανεπιστημιακές συμφωνίες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με Πανεπιστήμια του εξωτερικού, μέλη του διδακτικού προσωπικού του οικείου

Π.Δ.Σ. συνεργάζονται με τα ακόλουθα Ιδρύματα:

Γερμανία	Ιταλία	Σουηδία	Τουρκία
Freie Universität Berlin	Università degli Studi di Bari –Aldo Moro	Stockholm University	Erciyes University
Universität Regensburg			
Westfälische Wilhelms – Universität Münster			

3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

3.2.9 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνική Φιλοσοφία – Φιλοσοφία των Επιστημών».

3.2.10 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Στο οικείο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών συνεργάζεται το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Τη διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ. έχει ο Τομέας Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

3.2.11 Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Ο **Τομέας Φιλοσοφίας** του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, σε συνεργασία με τον **Τομέα Φιλοσοφίας** του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, το **Παιδαγωγικό Τμήμα** Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το **Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών** του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (Αθήνα), οργάνωσε και υλοποίησε από το φθινόπωρο του 1998 εγκεκριμένο **Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών** (Π.Μ.Σ.) για την κατάρτιση πτυχιούχων στην ειδίκευση:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Έτσι το Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απονομή

- α) Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (ελάχιστης διάρκειας 4 εξαμήνων)
 - β) Διδακτορικού Διπλώματος Φιλοσοφίας (ελάχιστης διάρκειας 6 εξαμήνων)
- εξασφαλίζοντας με την εξειδίκευση των μεταπτυχιακών φοιτητών την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και την ικανοποίηση των ερευνητικών, εκπαιδευτικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας. Οι κάτοχοι των διπλω-

μάτων αυτών θα αποκτήσουν τη δυνατότητα να εργασθούν ως διδάσκοντες και ερευνητές Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Ι. και Ερευνητικών Κέντρων, ως εκπαιδευτικοί με αυξημένα προσόντα και ως στελέχη δημοσίων και ιδιωτικών Επιχειρήσεων και Οργανισμών.

Ειδικότερα, τα κύρια επιστημονικά πεδία που καλλιεργούνται από τον Τομέα Φιλοσοφίας, δηλαδή η **Ελληνική Φιλοσοφία** και η **Φιλοσοφία των Επιστημών**, αποτελούν στρατηγικής σημασίας γνωστικές περιοχές, τόσο διεθνώς, όσο και για τη χώρα μας, που είναι υποχρεωμένη να εμβαθύνει και να αναδείξει κριτικά τα στοιχεία του πολιτιστικού της παρελθόντος και συνάμα να αντιμετωπίσει τα θεωρητικά προβλήματα που προκύπτουν σήμερα από τη ραγδαία ανάπτυξη των επιστημών. Το γεγονός αυτό άλλωστε συναρτάται με τον τρόπο με τον οποίο ενδυναμώνεται ο ερευνητικός της ιστός και η τεχνολογική της παρουσία στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο της διευρωπαϊκής συνεργασίας. Προσθέτουμε ότι το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών των δύο αυτών πεδίων συμπληρώνεται με μαθήματα («Η Ελληνική Φιλοσοφία και ο ευρωπαϊκός πολιτισμός», «Ευρωπαϊκές Σπουδές και Φιλοσοφία των επιστημών») που ωθούν προς την ικανοποίηση αυτής της ανάγκης. Συνολικά το Π.Μ.Σ., λόγω του διεπιστημονικού του χαρακτήρα, πραγματοποιείται ως διατμηματικό, διαπανεπιστημιακό και διδρυματικό πρόγραμμα συσπειρώνοντας πλειάδα ειδικών επιστημόνων.

Με την αρχική έγκριση χρηματοδότησης του Π.Μ.Σ. από το ΕΠΕΑΕΚ δρομολογήθηκε η πιλοτική εφαρμογή του και κατά τα ακαδ. έτη 2001-2004 συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ. Με την ολοκλήρωση αυτής της χρηματοδότησης έχουν διαμορφωθεί οι θεσμικές και υλικές προϋποθέσεις για τη βιωσιμότητα του Π.Μ.Σ., τον εμπλουτισμό του, τη θεσμοθετημένη διαπανεπιστημιακή συνεργασία με Α.Ε.Ι. χωρών της Ε.Ε. και την προσέλκυση μεταπτυχιακών φοιτητών από άλλες χώρες. Ασφαλείς δείκτες μιας τέτοιας προοπτικής είναι δυνατό πλέον να θεωρηθούν:

- α) Το διδακτικό - ερευνητικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. του Τομέα Φιλοσοφίας·
- β) Η συστηματική συνεργασία με τον Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών·

- γ) Η συνεργασία και η συμμετοχή πανεπιστημιακών από άλλα Α.Ε.Ι. της χώρας και άλλων χωρών της Ευρώπης (Γερμανίας, Γαλλίας, Αγγλίας κλπ.) και των Ηνωμένων Πολιτειών·
- δ) Η συμπληρωματικότητα, συνέργεια και προσθετικότητα σε σχέση με έργα άλλων μέτρων/ενεργειών·
- ε) Η εκπόνηση δεκάδων διδακτορικών διατριβών, που ήδη επιτελείται με την επίβλεψη μελών Δ.Ε.Π. του Τομέα.

II. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ

1. Το παρόν πρόγραμμα από τη σύστασή του λειτούργησε ως διατμηματικό και διαπανεπιστημιακό μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών. Κατά τη διάρκεια της δεκαετούς λειτουργίας του δεν σημειώθηκε κάποιο πρόβλημα που θα μπορούσε να την αναστείλει.
2. Το σύνολο του ερευνητικού, διδακτικού και διοικητικού έργου διεκπεραιώθηκε από τους ιδρυτικούς φορείς του Προγράμματος. Ιδιαίτερα, τη διοικητική του υποστήριξη ανέλαβε και έφερε με επιτυχία σε πέρας το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Παν/μίου Ιωαννίνων (Τομέας Φιλοσοφίας).
3. Τόσο η Υπουργική Απόφαση για τη λειτουργία του (ΦΕΚ, τεύχος Β', αρ. 738/17.7.1998 και τροποποιήσεις, ΦΕΚ, τεύχ. Β', αρ. 1465/ 21.11.2002, ΦΕΚ, τεύχ. Β', αρ. 2285/11-11-2008) όσο και ο Εσωτερικός Κανονισμός (Ειδική Διατμηματική Επιτροπή, αρ. συν. 2/ 23.5.2000 και 64/16.6.2009) τηρήθηκαν επακριβώς στο σύνολο των δραστηριοτήτων του Προγράμματος.
4. Οι ανά Σεπτέμβριο κάθε έτους εξετάσεις διεξήχθησαν απρόσκοπτα και ανελλιπώς. Η οικεία **Προκήρυξη** (αριθμός και κατηγορίες εισακτέων, δικαιολογητικά, κριτήρια επιλογής των υποψηφίων, ύλη των εξετάσεων κλπ.) δημοσιευόταν ενωρίς στον ημερήσιο τύπο και στο Διαδίκτυο.
5. Ανελλιπώς εξεδίδετο αυτοτελής (εκατό περίπου σελίδων) **Οδηγός Σπουδών**.
6. Η υλικοτεχνική υποδομή υπήρξε υπερεπαρκής, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας ανανέωσης και εμπλουτισμού του αναγκαίου εξοπλισμού.
7. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες είχαν τη δυνατότητα να εμπλουτίσουν τις εκπαιδευτικές-επιστημονικές τους εμπειρίες παρακολουθώντας δεκάδες συναφείς διαλέξεις ανά έτος (έως τώρα έχουν πραγματοποιηθεί

72 διαλέξεις) και σειρά επιστημονικών συνεδρίων (τουλάχιστον πέντε ανά έτος).

8. Οι υποτροφίες των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και υποψηφίων διδασκτόρων εδίδοντο από το ΕΠΕΑΕΚ (κατά τα τέσσερα πρώτα έτη λειτουργίας του Προγράμματος), από τον «Ηράκλειτο», το Ι.Κ.Υ. και άλλες πηγές, ενώ σημαντικός αριθμός προήρχετο από τη Μέση Εκπαίδευση με τριετή εκπαιδευτική άδεια.

Συμπερασματικά, οι λόγοι που καθιστούν απαραίτητη τη βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι οι εξής:

- α) η αποδεδειγμένη ανάγκη και σκοπιμότητα του συγκεκριμένου προγράμματος,
- β) η διαπιστωμένη ύπαρξη ικανού αριθμητικά ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου,
- γ) η τεκμηριωμένη ύπαρξη επαρκών και κατάλληλων χώρων διδασκαλίας, εργαστηρίων και υποδομών για την αντιμετώπιση του πρόσθετου εκπαιδευτικού φορτίου,
- δ) η τεκμηριωμένη εξασφάλιση των ελάχιστων αναγκαίων οικονομικών πόρων.

3.2.12 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Τα μαθήματα, η διδακτική και ερευνητική απασχόληση, οι πρακτικές ασκήσεις και οι κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες για την απονομή των κατά το άρθρο 3 τίτλων ορίζονται ως εξής:

Για την απονομή του Μ.Δ.Ε. απαιτείται: α) η υποχρεωτική παρακολούθηση και επιτυχής εξέταση σε όλα τα μαθήματα, όπως αυτά κατανέμονται και στα τέσσερα εξάμηνα σπουδών (α', β', γ' και δ'), β) η παρακολούθηση φροντιστηρίων ειδικών θεμάτων εξαμηνιαίας διάρκειας και γ) η παρακολούθηση ετήσιας σειράς διαλέξεων. Η διαδικασία εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στα δύο τελευταία εξάμηνα σπουδών. Ειδικότερα στο Γ' εξάμηνο γίνεται ορισμός του θέματος και έναρξη έρευνας ενώ στο Δ' εξάμηνο ολοκληρώνεται η έρευνα, η συγγραφή και εκπόνηση της μεταπτυχιακής εργασίας. Το σύνολο των Π.Μ. που απαιτούνται για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ανέρχονται σε εκατόν είκοσι (120 Π.Μ. –ήτοι 30

Π.Μ. ανά εξάμηνο σπουδών).

Αναλυτικά, τα μαθήματα κατανέμονται ως εξής:

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

Υποχρεωτικά Μαθήματα	ECTS Πιστωτικές Μονάδες (Π.Μ.)
<i>Ερευνητική Μεθοδολογία</i>	14
<i>Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία</i>	8
<i>Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία</i>	8
ΣΥΝΟΛΟ Π.Μ.:	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

Υποχρεωτικά Μαθήματα	ECTS Πιστωτικές Μονάδες (Π.Μ.)
<i>Νεοελληνική Φιλοσοφία</i>	8
<i>Ερευνητική Μεθοδολογία</i>	14
<i>Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επι- στημών–Φιλοσοφία της Πολιτικής Οικονομίας</i>	8
ΣΥΝΟΛΟ Π.Μ.:	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

Υποχρεωτικά Μαθήματα – Έναρξη Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	ECTS Πιστωτικές Μονάδες (Π.Μ.)
<i>Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία</i>	8
<i>Η Προβληματική της Φιλοσοφικής Ιστοριογραφίας</i>	8
<i>Έναρξη Μεταπτυχιακής Διπλωμα- τικής Εργασίας (ερευνητικό στάδιο)</i>	14
ΣΥΝΟΛΟ Π.Μ.:	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

Υποχρεωτικά Μαθήματα – Ολοκλήρωση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	ECTS Πιστωτικές Μονάδες (Π.Μ.)
<i>Επιστημολογία– Θεωρία των Αξιών</i>	8
<i>Η Ελληνική Φιλοσοφία και ο Ευρωπαϊκός Πολιτισμός</i>	8
<i>Συνέχιση και ολοκλήρωση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας</i>	14
ΣΥΝΟΛΟ Π.Μ.:	30

Όπως συνάγεται, το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων αποτελεί το 100% του συνόλου των μαθημάτων.

Η ανάθεση της διδασκαλίας και η έγκαιρη οργάνωση και ο προγραμματισμός του ετήσιου προγράμματος σπουδών για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος πραγματοποιείται ανελλιπώς στην αρχή του εαρινού εξαμήνου, οπότε και επικαιροποιείται και αναπροσαρμόζεται η ύλη των προσφερόμενων μαθημάτων διασφαλίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την πρωτοτυπία, την ευρύτητα και τη μοναδικότητα του περιεχομένου των μαθημάτων.

3.2.13 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Όπως ήδη προαναφέρθηκε, για την απονομή του Μ.Δ.Ε. εφαρμόζονται πολλαπλοί τρόποι αξιολόγησης των μεταπτυχιακών φοιτητών, ήτοι: α) η υποχρεωτική παρακολούθηση και επιτυχής εξέταση σε όλα τα μαθήματα, όπως αυτά κατανέμονται και στα τέσσερα εξάμηνα σπουδών (α', β', γ' και δ'), β) η παρακολούθηση φροντιστηρίων ειδικών θεμάτων εξαμηνιαίας διάρκειας και γ) η παρακολούθηση ετήσιας σειράς διαλέξεων.

Στην αρχή του Β' έτους των μεταπτυχιακών σπουδών, για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ορίζεται από τη Γ.Σ. της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής μετά από αίτησή του και πρόταση της συντονιστικής επιτροπής ένα μέλος Δ.Ε.Π. ως επιβλέπον και δύο μέλη που απαρτίζουν την αρχική τριμελή συμβουλευτική επιτροπή και μετέπειτα τριμελή εξεταστική επιτροπή.

Μετά την ολοκλήρωση του δεύτερου κύκλου ο υποψήφιος υποχρεούται να καταθέσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Η εκπόνησή της γίνεται

με την επίβλεψη του οικείου διδάσκοντα, έχει έκταση 20000 λέξεων περίπου και υποστηρίζεται προφορικά από τον υποψήφιο ενώπιον τριμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία αξιολογεί την πρωτοτυπία της μεταπτυχιακής εργασίας της και τη συμβολή της στην επιστήμη σύμφωνα με τους όρους της κείμενης νομοθεσίας (άρθρο 9 του Νόμου 3685/2008).

3.2.14 Πώς κρίνετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Το ετήσιο κόστος λειτουργίας του Π.Μ.Σ. καλύπτεται από τις πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και διατίθεται ως ακολούθως:

1. Συντήρηση-Αναβαθμίσεις πάγιου εξοπλισμού Η/Υ
2. Συντήρηση-Αναβαθμίσεις πάγιου εξοπλισμού (εκτός Η/Υ)
3. Βιβλία
4. Αγορά/Δικαιώματα χρήσης λογισμικού
5. Έξοδα προσκεκλημένων ερευνητών
6. Έξοδα μετακινήσεων
7. Αναλώσιμα
8. Λοιπές δαπάνες

3.2.15 Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;

Ο αριθμός των εισακτέων στο Μ.Δ.Ε. και στο Διδακτορικό Δίπλωμα ορίζεται, κατ' ανώτατο όριο ανά έτος, σε είκοσι (20), ήτοι το 5% των εισακτέων στα τρία συνεργαζόμενα Τμήματα.

Οι υποψηφιότητες υποβάλλονται κατά τον μήνα Σεπτέμβριο κάθε έτους.

Στο Π.Μ.Σ. του Τομέα Φιλοσοφίας γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας ή ομοειδών Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής, καθώς επίσης και πτυχιούχοι όλων των Τμημάτων των Α.Ε.Ι. της ημεδαπής και της αλλοδαπής, εφόσον στις βασικές τους σπουδές έχουν διδαχθεί μαθήματα σχετικά με αυτά που προσφέρει στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ο Τομέας Φιλοσοφίας. Με τους ίδιους όρους γίνονται δεκτοί και πτυχιούχοι Τμημάτων των Τ.Ε.Ι., σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 16 του Ν. 2327/95.

Εκτός από την επιτυχή εξέταση στα προβλεπόμενα γνωστικά αντικείμενα, απαιτείται πιστοποιητικό κατοχής ξένης γλώσσας –οπωσδήποτε της γλώσσας των πηγών και της συναφούς βιβλιογραφίας της μεταπτυχιακής δι-

πλωματικής εργασίας– ή βεβαίωση επάρκειας από την επιτροπή που θα διενεργήσει τις εξετάσεις. Οι πτυχιούχοι ελληνικών Α.Ε.Ι. γίνονται δεκτοί, εφόσον γνωρίζουν πολύ καλά μία τουλάχιστον από τις ακόλουθες ξένες γλώσσες: Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική, Ιταλική, κτλ. Ο βαθμός κατοχής της γλώσσας πιστοποιείται με εξετάσεις, εκτός εάν ο υποψήφιος προσκομίσει τίτλους σπουδών, από τους οποίους να προκύπτει η κατοχή με επάρκεια μιας από τις παραπάνω γλώσσες. Οι πτυχιούχοι ξένων πανεπιστημιακών Σχολών ή Τμημάτων οφείλουν να γνωρίζουν επαρκώς την Ελληνική γλώσσα. Τούτο θα πιστοποιηθεί με εξετάσεις, εκτός εάν οι υποψήφιοι προσκομίσουν τίτλους σπουδών που να αποδεικνύουν την κατοχή της Ελληνικής γλώσσας.

Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών πραγματοποιείται με τη συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων (άριστα: 100 μονάδες):

- α. Γενικός βαθμός πτυχίου (έως 10 μονάδες).
- β. Μέσος όρος βαθμολογίας στα προπτυχιακά μαθήματα τα σχετικά με το πρόγραμμα των μεταπτυχιακών σπουδών – Επίδοση σε τυχόν διπλωματική εργασία (έως 20 μονάδες).
- γ. Ερευνητικές εργασίες και δημοσιεύσεις (έως 15 μονάδες).
- δ. Προφορική συνέντευξη (έως 5 μονάδες).
- ε. Γραπτές εξετάσεις (έως 50 μονάδες).

Υποψήφιοι οι οποίοι έχουν λάβει υποτροφία εσωτερικού του Ι.Κ.Υ. γίνονται δεκτοί καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου αριθμού, και εκτός διαδικασιών επιλογής.

Τα ακριβή ποσοστά αποδοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών απεικονίζονται στον οικείο Πίνακα του Παραρτήματος Ι.

Οι ανά Σεπτέμβριο κάθε έτους εξετάσεις διεξάγονται απρόσκοπτα και ανελλιπώς. Η οικεία **Προκήρυξη** (αριθμός και κατηγορίες εισακτέων, δικαιολογητικά, κριτήρια επιλογής των υποψηφίων, ύλη των εξετάσεων κλπ.) δημοσιεύονται ενωρίς στον ημερήσιο τύπο και στο Διαδίκτυο.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Φιλοσοφίας περιλαμβάνεται στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων http://www.uoi.gr/post-graduate/detail.php?pg_id=3 καθώς και στον δικτυακό τόπο του Τμήματος <http://phedps.uoi.gr/>.

3.2.16 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Στο Π.Μ.Σ. επετεύχθη η συνεργασία και η συμμετοχή πανεπιστημιακών από άλλα Α.Ε.Ι. της χώρας και άλλων χωρών της Ευρώπης (Γερμανίας, Γαλλίας, Αγγλίας κλπ.) και των Ηνωμένων Πολιτειών.

Συγκεκριμένα, για την πραγματοποίηση του Π.Μ.Σ. συμμετείχαν κατά τη διάρκεια των χρόνων λειτουργίας του εξωτερικοί συνεργάτες από Πανεπιστήμια του εξωτερικού, όπως από το Πανεπιστήμιο της Luzern, το Pomona College, C.A., το Πανεπιστήμιο του Bochum, του Tübingen, της California, του Καθολικού Πανεπιστημίου της Αμερικής, Washington, D.C., του Πανεπιστημίου της Γρανάδας και επιπλέον από το Middlessex University (Αγγλία) καθώς και διδάσκοντες του Departamento de Filosofia (Universidad de Granada, Ισπανία) και του Institut for Filosofi (KTbenhavns Universitet, Δανία).

Στο πλαίσιο του κοινοτικού προγράμματος Δια Βίου Μάθηση (LLP)/ Τομεακό πρόγραμμα ERASMUS, δίνεται η δυνατότητα σε μεταπτυχιακούς φοιτητές να πραγματοποιήσουν ένα αναπόσπαστο τμήμα των σπουδών τους στο εξωτερικό (σε Πανεπιστήμιο-εταίρο) ή πρακτική άσκηση (σε επιχειρήσεις) προσφέροντας ταυτόχρονα υποτροφίες κινητικότητας. Αναφορικά με τις διαπανεπιστημιακές συμφωνίες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με Πανεπιστήμια του εξωτερικού, μέλη του διδακτικού προσωπικού του οικείου Π.Μ.Σ. συνεργάζονται με τα ακόλουθα Ιδρύματα,

Γαλλία	Ρουμανία
Université de Paris I Panthéon Sorbonne	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" Iasi

τα οποία υποδέχονται μεταπτυχιακούς φοιτητές αλλά και διδακτικό προσωπικό.

Στο Π.Μ.Σ. η παράδοση των μαθημάτων γίνεται στα ελληνικά δεδομένου ότι οι τέσσερεις (4) εγγεγραμμένοι αλλοδαποί φοιτητές (ποσοστό 3,92%) είτε είναι Κύπριοι είτε γνωρίζουν επαρκώς την ελληνική γλώσσα και ως εκ τούτου δεν απαιτείται δίγλωσση διδασκαλία.

3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τομέα Φιλοσοφίας

3.3.7. Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (Π.Δ.Σ.) του Τομέα Φιλοσοφίας αποτελεί συνέχεια του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνική Φιλοσοφία – Φιλοσοφία των Επιστημών» και επομένως ανταποκρίνεται πλήρως στον σκοπό του οικείου Π.Μ.Σ., εξασφαλίζοντας δηλαδή με την εξειδίκευση των μεταπτυχιακών φοιτητών την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και την ικανοποίηση των ερευνητικών, εκπαιδευτικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας.

Οι κάτοχοι του διδακτορικού τίτλου εργάζονται ήδη ως μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίων της χώρας (ένας και του εξωτερικού), ή ως ανώτατα στελέχη της Εκπαίδευσης, ενώ ορισμένοι έλαβαν μεταδιδακτορική υποτροφία.

Ως συνέχεια του Δ.Π.Μ.Σ., το Π.Δ.Σ. έχει αξιολογηθεί ως Πρόγραμμα δεδομένου ότι μετά την αρχική έγκριση χρηματοδότησής του Π.Μ.Σ. από το ΕΠΕΑΕΚ και την πιλοτική εφαρμογή του η αποτελεσματικότητα και η επίτευξη των στόχων του οδήγησε στη νέα συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω του ΕΠΕΑΕΚ II και κατά τα ακαδ. έτη 2001-2004. Με την ολοκλήρωση αυτής της χρηματοδότησης διαμορφώθηκαν οι θεσμικές και υλικές προϋποθέσεις για τη βιωσιμότητα του Π.Μ.Σ., τον εμπλουτισμό του, τη θεσμοθετημένη διαπανεπιστημιακή συνεργασία με Α.Ε.Ι. χωρών της Ε.Ε. και την προσέλκυση μεταπτυχιακών φοιτητών από άλλες χώρες.

Οι ανά Σεπτέμβριο κάθε έτους εξετάσεις διεξάγονται απρόσκοπτα και ανελλιπώς. Η οικεία **Προκήρυξη** (αριθμός και κατηγορίες εισακτέων, δικαιολογητικά, κριτήρια επιλογής των υποψηφίων, ύλη των εξετάσεων κλπ.) δημοσιεύονται ενωρίς στον ημερήσιο τύπο και στο Διαδίκτυο.

Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών Φιλοσοφίας περιλαμβάνεται στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων http://www.uoi.gr/post-graduate/detail.php?pg_id=3 καθώς και στον δικτυακό τόπο του Τμήματος <http://phedps.uoi.gr/>.

3.3.8. Πώς κρίνετε τη δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

Προβλέπεται η παρακολούθηση μεταπτυχιακών μαθημάτων και ειδικών Φροντιστηρίων, κατά την υπόδειξη της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής που επιβλέπει τη διδακτορική διατριβή.

Στο πρόγραμμα σπουδών του Π.Μ.Σ. και συνεπώς και της συνέχειας του, περιλαμβάνεται και το μάθημα *Ερευνητική Μεθοδολογία*, στο οποίο οι συμμετέχοντες έχουν τη δυνατότητα να παρουσιάζουν και να συζητούν την τρέχουσα έρευνά τους.

3.3.9. Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Το Π.Δ.Σ., λόγω του διεπιστημονικού του χαρακτήρα, πραγματοποιείται ως διατμηματικό, διαπανεπιστημιακό και διδρυματικό πρόγραμμα συσπειρώνοντας πλειάδα ειδικών επιστημόνων από άλλα Α.Ε.Ι. και ερευνητικά Ιδρύματα, οι οποίοι συμμετέχουν στη σύνθεση των επταμελών και τριμελών επιτροπών για την παρακολούθηση και κρίση των διδακτορικών διατριβών.

Η μακρόχρονη παρακολούθηση, η επίδοση και η πρόοδος των υποψηφίων διδακτόρων διασφαλίζεται μέσω της συγγραφής από το επιβλέπον μέλος και την τριμελή επιτροπή ετησίων εκθέσεων προόδου, οι οποίες υποβάλλονται στο σώμα των μελών που απαρτίζουν τη Γενική Συνέλευση της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής.

Για την τελική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής του υποψήφιου διδάκτορα, μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών του, ορίζεται από τη Γ.Σ. της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής επταμελής εξεταστική επιτροπή στην οποία μετέχει και η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή. Όλα τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με την αντίστοιχη στην οποία ο υποψήφιος διδάκτωρ εκπόνησε τη διατριβή του, όρος που καθιστά διαφανή τη διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής και διασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό την εφαρμογή κοινών διαδικασιών αξιολόγησης.

Ο υποψήφιος διδάκτωρ υποστηρίζει δημόσια τη διατριβή του, ενώπιον της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία κρίνει την πρωτοτυπία της και τη συμβολή της στην επιστήμη. Προϋπόθεση έγκρισης της διατριβής είναι η σύμφωνη γνώμη τουλάχιστον πέντε εκ των επτά μελών.

3.3.10. Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων;

Οι υποψηφιότητες υποβάλλονται κατά τον μήνα Σεπτέμβριο κάθε έτους. Οι κάτοχοι Μ.Δ.Ε. στη Φιλοσοφία γίνονται δεκτοί κατά περίπτωση για απόκτηση διδακτορικού Διπλώματος.

Κατά την επιλογή των υποψηφίων διδασκόντων συνεκτιμώνται τα εξής κριτήρια (άριστα: 100 μονάδες):

- α. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (έως 45 μονάδες).
- β. Γραπτές εξετάσεις (έως 40 μονάδες).
- γ. Προφορική συνέντευξη (έως 5 μονάδες).
- δ. Δημοσιευμένο έργο (έως 10 μονάδες).

Υποψήφιοι οι οποίοι έχουν λάβει υποτροφία εσωτερικού του Ι.Κ.Υ. γίνονται δεκτοί καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου αριθμού, και εκτός διαδικασιών επιλογής.

Η **Προκήρυξη** (αριθμός και κατηγορίες εισακτέων, δικαιολογητικά, κριτήρια επιλογής των υποψηφίων, ύλη των εξετάσεων κλπ.) δημοσιεύεται νωρίς στον ημερήσιο τύπο και καταχωρίζεται στο Internet. Ο διευθυντής Μεταπτυχιακών Σπουδών λειτουργεί ως Σύμβουλος Σπουδών, ενώ προγραμματίζεται η καθιέρωση δύο ημερίδων πληροφόρησης ανά έτος (Μάιος-Οκτώβριος).

3.3.11. Πώς κρίνετε την οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών;

Οι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν τη δυνατότητα να εμπλουτίσουν τις εκπαιδευτικές-επιστημονικές τους εμπειρίες παρακολουθώντας δεκάδες συναφείς διαλέξεις ανά έτος (έως τώρα έχουν πραγματοποιηθεί 72 διαλέξεις) και σειρά επιστημονικών συνεδρίων (τουλάχιστον πέντε ανά έτος).

3.3.12. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

Ο διεπιστημονικός χαρακτήρας του Π.Δ.Σ. προσελκύει το ενδιαφέρον και αλλοδαπών υποψηφίων διδασκόντων, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν τη διδακτορική τους διατριβή σε ξένη γλώσσα.

Στην ίδια στοχοθεσία για τη διεθνή διάσταση του Π.Δ.Σ. περιλαμβάνεται και η έγκριση, ύστερα από αίτημα της Γ.Σ. της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής, Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

με το Université “Charles de Gaulle” - Lille III της Γαλλίας για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο του κοινοτικού προγράμματος Δια Βίου Μάθηση (LLP)/ Τομεακό πρόγραμμα ERASMUS, δίνεται η δυνατότητα σε υποψήφιους διδάκτορες να πραγματοποιήσουν ένα αναπόσπαστο τμήμα των σπουδών τους στο εξωτερικό (σε Πανεπιστήμιο-εταίρο) ή πρακτική άσκηση (σε επιχειρήσεις) προσφέροντας ταυτόχρονα υποτροφίες κινητικότητας. Αναφορικά με τις διαπανεπιστημιακές συμφωνίες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με Πανεπιστήμια του εξωτερικού, μέλη του διδακτικού προσωπικού του οικείου Π.Δ.Σ. συνεργάζονται με τα ακόλουθα Ιδρύματα,

Γαλλία	Ρουμανία
Université de Paris I Panthéon Sorbonne	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” Iasi

τα οποία υποδέχονται υποψήφιους διδάκτορες αλλά και διδακτικό προσωπικό.

Παράλληλα, παρέχονται κίνητρα στους υποψήφιους διδάκτορες για τη συμμετοχή τους σε διεθνή «Θερινά Προγράμματα» (summer schools), όπως είναι η παρακολούθηση από τους αλλοδαπούς του θερινού προγράμματος εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας που διοργανώνει επιτυχώς το Κέντρο Διδασκαλίας Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και παρέχεται η δυνατότητα στέγασης και διατροφής στους συμμετέχοντες.

3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τομέα Ψυχολογίας

3.3.13. Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (Π.Δ.Σ.) του Τομέα Ψυχολογίας ανταποκρίνεται πλήρως στους στόχους του Τμήματος, στην κατάρτιση δηλαδή επιστημόνων εξειδικευμένων με στόχο την παραγωγή και την προαγωγή της σχετικής επιστημονικής γνώσης που συνδέεται με τις ερευνητικές, εκπαιδευτικές, πολιτισμικές, αναπτυξιακές και τις ευρύτερες κοινωνικές ανάγκες της χώρας.

Η επαγγελματική πορεία των κατόχων του Διδακτορικού Διπλώματος, όπως αυτή αποτυπώνεται στο αρχείο που διατηρεί το Τμήμα σε συνεργασία με τη Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, καταδεικνύει την επίτευξη των στόχων του Π.Δ.Σ. και ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της κοινωνίας προσφέροντας στην αγορά εργασίας στελέχη εκπαίδευσης υψηλής κατάρτισης σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια) και εξειδικευμένο ερευνητικό δυναμικό σε αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα εγχώριας αλλά και διεθνούς εμβέλειας.

3.3.14. Πώς κρίνετε τη δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

Ο επιβλέπων καθηγητής δύναται να προτείνει στη συντονιστική επιτροπή την παρακολούθηση μαθημάτων από τους υποψήφιους διδάκτορες, τους οποίους εποπτεύει. Η σχετική απόφαση από τη συντονιστική επιτροπή εγκρίνεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. και οι υποψήφιοι διδάκτορες υποχρεούνται να τα παρακολουθήσουν.

Ενδεικτικά μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας που διδάσκονται σε προπτυχιακό επίπεδο στον Τομέα Ψυχολογίας και δύναται να παρακολουθήσουν, κατόπιν επιλογής ή και υποχρεωτικά, οι υποψήφιοι διδάκτορες είναι: *Στατιστική I, Εφαρμογές Στατιστικής I, Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις στην Ψυχολογική Έρευνα, Στατιστική II και Εφαρμογές Στατιστικής II.*

3.3.15. Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Οι βασικές διατάξεις για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής ορίζονται από το άρθρο 13 του Νόμου 2083/1992 και το άρθρο 9 του Νόμου 3685/2008.

Η μακρόχρονη παρακολούθηση, η επίδοση και η πρόοδος των υποψηφίων διδασκόντων διασφαλίζεται μέσω της συγγραφής από το επιβλέπον μέλος και την τριμελή επιτροπή ετησίων εκθέσεων προόδου, οι οποίες υποβάλλονται στο σώμα των μελών που απαρτίζουν τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύμβασης του Τμήματος.

Για την τελική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής του υποψήφιου διδάκτορα, μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών του, ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. επταμελής εξεταστική επιτροπή στην οποία μετέχει και η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή. Όλα τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με την αντίστοιχη στην οποία ο υποψήφιος διδάκτωρ εκπόνησε τη διατριβή του, όρος που καθιστά διαφανή τη διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής και διασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό την εφαρμογή κοινών διαδικασιών αξιολόγησης.

Ο υποψήφιος διδάκτωρ υποστηρίζει δημόσια τη διατριβή του, ενώπιον της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία κρίνει την πρωτοτυπία της και τη συμβολή της στην επιστήμη. Προϋπόθεση έγκρισης της διατριβής είναι η σύμφωνη γνώμη τουλάχιστον πέντε εκ των επτά μελών.

3.3.16. Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων;

Οι κάτοχοι Μ.Δ.Ε. δύνανται να καταθέσουν πρόταση έρευνας προκειμένου να προχωρήσει σε εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Η Γ.Σ.Ε.Σ. αποφασίζει και σε περίπτωση που εγκρίνει, ορίζει τον επόπτη και τα άλλα δύο μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Οι υποψήφιοι διδάκτορες υποβάλλουν στη Συμβουλευτική τους Επιτροπή σχέδιο ερευνητικής πρότασης σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Η πρόταση κατατίθεται στην Συμβουλευτική Επιτροπή και περιλαμβάνει:

- α. Τα κύρια ερευνητικά ερωτήματα και τεκμηρίωση της πρωτοτυπίας τους.
- β. Την τεκμηρίωση της ανάγκης και της χρησιμότητας της έρευνας.

- γ. Τους εννοιολογικούς προσδιορισμούς μέσα στο ευρύτερο και στο εξειδικευμένο θεωρητικό τους πλαίσιο.
- δ. Τη μεθοδολογία (συμπεριλαμβανομένης και τυχόν δειγματοληψίας).
- ε. Τις μεθόδους ανάλυσης γενικότερα.
- στ. Τη βιβλιογραφία, καθώς και όλες τις πληροφορίες που θα καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο θα είναι δυνατόν να τη χρησιμοποιεί (ή να την αποκτήσει) ο φοιτητής και το Τμήμα.

Ο υποψήφιος προκειμένου να αρχίσει την εκπόνηση της διατριβής του οφείλει να έχει λάβει την έγκριση της προτάσής του από τη Συμβουλευτική Επιτροπή.

Το ποσοστό αποδοχής των υποψηφίων διδασκόντων απεικονίζεται στον οικείο Πίνακα του Παραρτήματος Ι.

3.3.17. Πώς κρίνετε την οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών;

Δεν προβλέπεται από το πρόγραμμα σπουδών η οργάνωση σεμιναρίων σε τακτή χρονική βάση (εβδομαδιαία, μηνιαία). Πραγματοποιούνται, ωστόσο, ημερίδες σε ετήσια βάση, κατά τη διάρκεια των οποίων καθηγητές, ερευνητές αλλά και μεταπτυχιακοί φοιτητές παρουσιάζουν τις ερευνητικές τους εργασίες.

Ομιλητές από άλλα Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα έχουν κληθεί κατά διαστήματα για να δώσουν διαλέξεις και να ενημερώσουν για το έργο τους, ωστόσο λόγω του οικονομικού κόστους η δυνατότητα προσκλήσεων σε μεγαλύτερη συχνότητα είναι περιορισμένη.

3.3.18. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

Η διεθνής διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών συναρτάται άμεσα με τη συνεργασία μελών ΔΕΠ του Τομέα Ψυχολογίας με Πανεπιστήμια του εξωτερικού.

4. Διδακτικό έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σ' αυτό διδακτικού έργου, σε όλα τα επίπεδα σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό και διδακτορικό), απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων, οι οποίες αντιστοιχούν ελακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων». (Βλ. www.hqaa.gr).

Για κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει να απαντηθούν και να σχολιαστούν τα ακόλουθα τουλάχιστον σημεία:

(α) Ποιά, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

(β) Ποιές ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ποιούς ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

4.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;

Ο τρόπος αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές έως και την εισαγωγή των «Απογραφικών Δελτίων Εξαμηνιαίου Μαθήματος» ήταν ως επί το πλείστον άτυπη και προαιρετική. Κάθε διδάσκων μπορούσε άτυπα να ελέγξει εάν τα μαθησιακά αποτελέσματα από την εκπαιδευτική διαδικασία είχαν επιτευχθεί ή όχι είτε με την ελεύθερη συζήτηση και κριτική αποτίμηση για το μάθημα κατά τη διάρκεια κάποιου από τα τελευταία μαθήματα του εξαμήνου, έτσι ώστε οι φοιτητές να έχουν μια σαφή και ολοκληρωμένη εικόνα της προόδου τους. Ας σημειωθεί επίσης ότι μικρός αριθμός διδασκόντων χρησιμοποιούσαν ή είχαν πειραματιστεί με ερωτηματολόγια, με δική τους πρωτοβουλία και σεβόμενοι την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του διδασκόμενου μαθήματος, και πριν την επιβολή του μέτρου από τον νόμο. Η περίπτωση των μεταπτυχιακών μαθημάτων είναι αρκετά διαφορετική, καθώς ο μικρός αριθμός των φοιτητών και η σεμιναριακή φύση των μαθημάτων κάνει τα μαθήματα αυτά να διεξάγονται σε ένα πνεύμα ακαδημαϊκής ελευθερίας και συνεχούς αλληλόδρασης με τον διδάσκοντα. Κατά συνέπεια, για τις σπουδές σε μεταπτυχιακό επίπεδο, οι φοιτητές μπορούν να επικοινωνούν με το διδάσκοντα με μεγαλύτερη αμεσότητα και να διατυπώνουν τη γνώμη τους και την κριτική τους για συγκεκριμένα σημεία της διδακτικής διαδικασίας, χωρίς να μεσολαβεί κατ' ανάγκη μια τυπική διαδικασία, όπως η συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου.

Οι φοιτητές επισημαίνουν τόσο θετικά όσο και αρνητικά σημεία στην αξιολόγηση των διδασκόντων. Από την επεξεργασία των απαντήσεων των φοιτητών προκύπτει ότι τα γνωστικά αντικείμενα τους είναι ελκυστικά και σε επαρκέστατη σχέση με το επιστημονικό γίγνεσθαι της εποχής μας, οι σχέσεις με τους διδασκοντες – τουλάχιστον στην πλειονότητά τους – είναι θετικές

και ενισχυτικές της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ενώ οι στόχοι των μαθημάτων είναι σαφείς για το σύνολο των διδασκόντων, πλην ελάχιστων εξαιρέσεων. Παράγοντες αρνητικοί είναι, αντιθέτως, το επίπεδο δυσκολίας και ο βαθμός εξειδίκευσης πολλών μαθημάτων, καθώς αυτά βρίσκονται σε αναντιστοιχία με το γενικότερο μορφωτικό επίπεδο των φοιτητών. Η μη κατανόηση και συχνά η σύγχυση ως προς τα κριτήρια και τον τρόπο αξιολόγησης που ποικίλλουν μεταξύ των διδασκόντων, δημιουργώντας ορισμένες φορές ένα αίσθημα αδικίας ή τουλάχιστον σύγχυσης. Τέλος, η πλημμελής παρουσία και συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς υπάρχει ανισορροπία ανάμεσα στην από καθέδρας πανεπιστημιακή διδασκαλία και ένα περισσότερο διαλογικό μοντέλο που να στηρίζεται στην από κοινού ζήτηση της γνώσης. Σε κάθε περίπτωση, η αντίδραση των φοιτητών δεν είναι ομοιογενής, αλλά διαφοροποιείται ανάλογα με τον διδάσκοντα, τη μεταδοτικότητα και την όλη παιδαγωγική του συμπεριφορά.

Ο μέσος όρος διδακτικού φόρτου των διδασκόντων στο Τμήμα είναι της τάξης των δύο τριώρων εβδομαδιαίων μαθημάτων. Για τους διδάσκοντες του μεταπτυχιακού κύκλου, όσον αφορά συγκεκριμένα το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνική Φιλοσοφία - Φιλοσοφία των Επιστημών» του Τομέα Φιλοσοφίας, η διδασκαλία του μεταπτυχιακού σεμιναρίου είναι διάρκειας δύο ωρών εβδομαδιαίως.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τομέα Φιλοσοφίας όλων των βαθμίδων ενθαρρύνονται να διδάσκουν στο μεταπτυχιακό κύκλο, καθώς το εύρος και ο πλούτος των ερευνητικών τους ενδιαφερόντων καθορίζει άμεσα την ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Στο Τμήμα δεν υπάρχουν θεσμοθετημένα βραβεία ή διακρίσεις διδασκαλίας για τα μέλη του.

Καθώς οι διδακτικές ανάγκες καλύπτονται από τα μέλη ΔΕΠ ή, σε περίπτωση αδειών κ.ά., από εκλεγμένους συμβασιούχους Π.Δ. 407/70, υποψήφιοι διδάκτορες δεν διδάσκουν αλλά ασχολούνται ως επί το πλείστον με τη παραγωγή ερευνητικού έργου στο πλαίσιο των εργαστηρίων που λειτουργούν στο Τμήμα.

4.2. Πώς κρίνετε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;

Οι μέθοδοι διδασκαλίας είναι ποικίλες και εξαρτώνται αποκλειστικά από τον διδάσκοντα στο πλαίσιο σεβασμού της ακαδημαϊκής ελευθερίας. Το παραδοσιακό «μοντέλο» της παράδοσης λειτουργεί πλέον εναλλακτικά προς άλλους τύπους διδασκαλίας που ευνοούν τη συμμετοχή των φοιτητών, είτε με προφορικές παρουσιάσεις είτε με κριτικό διάλογο επί των θεμάτων που πραγματεύεται το μάθημα. Δυστυχώς, η σε μεγαλύτερη κλίμακα εφαρμογή μιας πιο διαδραστικής και ζωντανής μορφής διδασκαλίας, ιδιαιτέρως στα μαθήματα των πρώτων τεσσάρων μαθημάτων και για Τομείς του Τμήματος, όπως ο Τομέας Ψυχολογίας που επωμίζονται το μεγάλο βάρος της διδασκαλίας σε πολυπληθή ακροατήρια, κρίνεται πολλές φορές αδύνατη για πρακτικούς λόγους (αίθουσες υπερπλήρεις χωρίς δυνατότητα διαπροσωπικής επικοινωνίας, μαθήματα που επιλέγονται μαζικά από φοιτητές άλλων Τμημάτων όχι στη βάση ενός γνήσιου ενδιαφέροντος αλλά λόγω της υποτιθέμενης ευκολίας τους κ.α.). Έτσι η χρήση εναλλακτικών προς την *ex cathedra* διδασκαλία διδακτικών μεθόδων περιορίζεται στα μεγαλύτερα έτη σπουδών και στα μαθήματα επιλογής, καθώς και στα μεταπτυχιακά σεμινάρια.

Είναι σαφές από τη μελέτη των Οδηγών Σπουδών του Τμήματος ότι τα μέλη του, με προσωπική τους πρωτοβουλία, επικαιροποιούν το υλικό των μαθημάτων τους ή και εισάγουν νέα γνωστικά αντικείμενα που ανταποκρίνονται και στο επίπεδο της επιστημονικής εξειδίκευσης στο παρόν. Αυτό συνιστά βέβαια μια επιτακτική ανάγκη κυρίως για τα μεγαλύτερα εξάμηνα, όπου η απαίτηση για επιστημονική εγκυρότητα είναι μεγαλύτερη, και βέβαια στα μεταπτυχιακά σεμινάρια.

Το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις είναι περίπου 75%, με ποσοστό επιτυχίας 65% και μέσο όρο βαθμό πτυχίου 6,94.

4.3. Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;

Η ύλη των μαθημάτων γνωστοποιείται στους φοιτητές από την πλειοψηφία των διδασκόντων κατά τις πρώτες συναντήσεις, ενώ σε πολλές περιπτώσεις οι διδάσκοντες δίνουν διεξοδική παρουσίαση και εκτενή βιβλιογραφία των μαθημάτων στην παρουσίαση των τελευταίων στον Οδηγό Σπουδών.

Οι «μαθησιακοί στόχοι» και τα «εκπαιδευτικά αποτελέσματα» είναι όροι

που ενδεχομένως δεν χρησιμοποιούνται από τους διδάσκοντες κατά την παρουσίαση των μαθημάτων τους, είναι όμως σαφές ότι η μύηση στην εκπαιδευτική διαδικασία, ιδιαιτέρως στα πρώτα στάδια της, περικλείει αυτές τις αναγκαίες οριοθετήσεις.

Η συντριπτική πλειοψηφία των διδασκόντων κρίνουν ότι τόσο οι στόχοι όσο και τα αποτελέσματα της μαθησιακής διαδικασίας δεν μπορούν να ποσοτικοποιηθούν. Ιδιαιτέρως όσον αφορά τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, η λογική της ποσοτικοποίησης δεν μπορεί να ισχύσει με όρους ανάλογους προς εκείνους άλλων επιστημονικών πεδίων.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων τηρείται από όλους τους διδάσκοντες. Τόσο η οργάνωση όσο και η δομή του είναι δοκιμασμένες εντός της εκπαιδευτικής διαδικασίας τα τελευταία χρόνια και κρίνονται ικανοποιητικές.

Όλα τα μέλη ΔΕΠ και οι λοιποί διδάσκοντες του Τμήματος διδάσκουν μαθήματα που εμπίπτουν απολύτως στο γνωστικό τους πεδίο, καθώς το Τμήμα κρίνει ότι πρόκειται για αναγκαίο όρο του υψηλού επιπέδου σπουδών. Η κρίση αυτή έχει αποτυπωθεί σε διάφορες ευκαιρίες (κατανομή διδακτικού έργου, έγκριση Προγράμματος Σπουδών, εκλογές και εξελίξεις μελών ΔΕΠ κ.α.) τόσο από τις Γ.Σ. των Τομέων όσο και από τη Γ.Σ. του Τμήματος.

4.4. Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;

Τα εγχειρίδια που διανέμονται από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι κατά ομολογία και των ίδιων των φοιτητών υψηλού επιστημονικού επιπέδου και παρακολουθούν πολύ στενά την ελληνική βιβλιογραφία, τόσο των Ελλήνων επιστημόνων όσο και διακεκριμένων ξένων επιστημόνων μέσα από δόκιμες μεταφράσεις των έργων τους.

Ολοένα και μεγαλύτερος αριθμός διδασκόντων ενθαρρύνουν τους φοιτητές, είτε στο πλαίσιο της μελέτης της ύλης του μαθήματος είτε στο πλαίσιο εκπόνησης εργασιών ή προετοιμασίας προφορικών παρουσιάσεων να συμβουλεύονται την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Παν/μίου Ιωαννίνων. Οι διδάσκοντες έχουν τη δυνατότητα να δεσμεύσουν επιστημονικά εγχειρίδια που διατίθενται στην Κεντρική Βιβλιοθήκη, ορισμένες φορές σε πολλά αντίτυπα, στη «Φοιτητική Συλλογή» προκειμένου να χρησιμοποιούνται κατά προτεραιότητα για τη διδασκαλία των μαθημάτων. Η τακτική αυτή ακολουθείται από τους διδάσκοντες σε μεγαλύτερο ακόμη βαθμό στην περίπτωση των μετα-

πτυχιακών σεμιναρίων, καθώς η εργασία της συλλογής του επιστημονικού υλικού και της μελέτης του στο χώρο της Βιβλιοθήκης κρίνεται αναγκαία για την προαγωγή της επιστημονικής συνείδησης των φοιτητών. Επίσης, πολλοί συνάδελφοι, προκειμένου να μην περιορίζονται από το υλικό ενός ή δύο εγχειριδίων, προκρίνουν, κατ' αποκλειστικότητα ή συμπληρωματικά, τη διανομή σημειώσεων, τις οποίες αναπαράγουν για τους εγγεγραμμένους φοιτητές στο Τυπογραφείο του Πανεπιστημίου. Τέλος, η χρήση νέων τεχνολογιών έχει εισαχθεί από συναδέλφους, θα έπρεπε όμως να είναι πολύ μεγαλύτερης κλίμακας και να ανήκει ενδεχομένως στα ζητούμενα της στρατηγικής ανάπτυξης του Τμήματος στα επόμενα χρόνια.

Η διαδικασία επικαιροποίησης είναι ευθύνη των διδασκόντων και σε γενικές γραμμές τα εγχειρίδια αντικαθίστανται από άλλα, ακόμη και στις περιπτώσεις των εισαγωγικών μαθημάτων, με το σκεπτικό της επιστημονικής εγρήγορσης αλλά και της όσο μεγαλύτερης παιδαγωγικής τους καταλληλότητας ανά έτος και επίπεδο σπουδών.

Η χρήση του συστήματος «Εύδοξος» έχει αλλάξει ριζικά τη διαδικασία διανομής των συγγραμμάτων. Σε γενικές γραμμές, η διάθεση γίνεται στα βιβλιοπωλεία της πόλης. Ένα σοβαρό μειονέκτημα της όλης διαδικασίας είναι η συχνά μεγάλη καθυστέρηση στη διανομή τους, η οποία συναρτάται από μια σειρά άλλων παραγόντων (χρόνος εγγραφής των φοιτητών στο μάθημα, χρόνος δήλωσης του επιλεγέντος συγγράμματος κ.α.).

Το μεγαλύτερο μέρος της ύλης των μαθημάτων καλύπτονται από τα συγγράμματα. Ολοένα και περισσότεροι διδάσκοντες έχουν την τάση να μην περιορίζονται στο ένα ή και τα δύο αποκλειστικά συγγράμματα αλλά επιζητούν να εμπλουτίσουν το υλικό τους με άλλα στοιχεία (βιβλία, άρθρα, ηλεκτρονικό υλικό). Μόνη ίσως δέσμευση που η πλειονότητα των διδασκόντων δέχονται είναι ότι το υλικό αυτό θα πρέπει να είναι προσβάσιμο για τους φοιτητές στη Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή εντός των εργαστηρίων του Τμήματος. Για το λόγο αυτό, τα τελευταία χρόνια έχουν πραγματοποιηθεί από τους διδάσκοντες παραγγελίες βιβλίων ελληνόγλωσσων, αλλά και ξενόγλωσσων (κυρίως για τους μεταπτυχιακού φοιτητές), βάσεων δεδομένων και εγγραφές σε επιστημονικά περιοδικά με σκοπό τον εμπλουτισμό της ύλης των μαθημάτων, προπτυχιακών και μεταπτυχιακών. Σε κάθε περίπτωση, εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του διδάσκοντα να κατευθύνει βιβλιογραφικά τους φοιτητές με εξειδικευμένα ενδιαφέροντα, ιδιαιτέρως όταν το διδασκό-

μενο μάθημα υιοθετεί εναλλακτικούς ή πολλαπλούς τρόπους αξιολόγησης (γραπτή εργασία, κριτικό διάλογο και αντιπαράθεση, προφορική παρουσίαση κ.α.).

4.5. Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;

Αίθουσες διδασκαλίας

Το Τμήμα διαθέτει (5) αίθουσες διδασκαλίας και ένα αμφιθέατρο, συνολικής χωρητικότητας περίπου (350) ατόμων. Λόγω του πολύ μεγάλου αριθμού των φοιτητών τόσο του Τμήματος Φ.Π.Ψ. όσο και άλλων Τμημάτων, εντός και εκτός Φιλοσοφικής Σχολής, που παρακολουθούν τα προσφερόμενα μαθήματα, οι χώροι κρίνονται ανεπαρκείς και καταβάλλεται προσπάθεια για αναζήτηση νέων χώρων, ανακατανομή και αναμόρφωση των υπαρχόντων.

Εργαστήρια

Στο Τμήμα λειτουργούν (4) Εργαστήρια στον Τομέα Φιλοσοφίας, (5) Εργαστήρια στον Τομέα Παιδαγωγικής, (4) Εργαστήρια στον Τομέα Ψυχολογίας (βλ. σχετική, αναλυτική περιγραφή στην Ενότητα §2.4.3. της παρούσας Έκθεσης) και (1) Διατομεακό Εργαστήριο Η/Υ. Τα Εργαστήρια διαθέτουν ικανοποιητικό εργαστηριακό εξοπλισμό, ωστόσο, χρήζουν συντήρησης, ενίσχυσης και αναβάθμισης σε τακτά χρονικά διαστήματα καθώς και στελέχωσης με ειδικό τεχνικό προσωπικό ώστε να ανταποκρίνονται πλήρως στην αποστολή και τους στόχους τους.

4.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;

Οι βασικές χρήσεις ΤΠΕ του Τμήματος έχουν να κάνουν με την ιστοσελίδα του Τμήματος, την οποία χρησιμοποιούν οι διδάσκοντες για την ανακοίνωση των τίτλων και του περιεχομένου των μαθημάτων τους. Ορισμένοι από τους διδάσκοντες, εξάλλου, χρησιμοποιούν το ηλεκτρονικό σύστημα κατάθεσης της βαθμολογίας που προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο. Ανάλογα με τις ανάγκες των μαθημάτων και τον τρόπο διδασκαλίας τους, οι διδάσκοντες χρησιμοποιούν το πρόγραμμα προβολής διαφανειών ή την προβολή ψηφιακών εικόνων, ενώ γίνεται συστηματική αναφορά σε ηλεκτρονικές πηγές και ηλεκτρονική βιβλιογραφία μαθημάτων, ιδιαιτέρως στα προχωρημένα εξάμηνα και στα μεταπτυχιακά μαθήματα. Μερικοί διδάσκοντες μάλιστα που έ-

χουν οι ίδιοι εξοικείωση με τις ΤΠΕ εκπαιδεύουν τους φοιτητές σε ζητήματα βιβλιογραφικής έρευνας στο διαδίκτυο. Αρκετοί διδάσκοντες, επίσης, δέχονται την υποβολή σεμιναριακών και άλλων εργασιών των φοιτητών, τουλάχιστον στην πρώτη τους μορφή (draft), ηλεκτρονικά για λόγους ευκολίας και ταχύτητας στη διόρθωση και την αποστολή της στον φοιτητή. Τέλος, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του Παν/μίου Ιωαννίνων χρησιμοποιείται από τους διδάσκοντες και τους φοιτητές για τη μεταξύ τους επικοινωνία, ενώ οι διδάσκοντες συστηματικά ενθαρρύνουν τους φοιτητές να εξοικειωθούν με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και τις δυνατότητες ηλεκτρονικής πληροφόρησης που τους δίνονται.

Είναι βέβαιο ότι ο συνδυασμός των κοινόχρηστων Η/Υ σε διάφορες υπηρεσίες του Πανεπιστημίου (Κέντρο Δικτύων, Κεντρική Βιβλιοθήκη κ.α.) με τις υποδομές του Τμήματος (αίθουσα υπολογιστών, εργαστήρια) αποτελεί μια βάση στέρεη για περαιτέρω ανάπτυξη. Εντούτοις, ο αριθμός των φοιτητών είναι πολύ μεγάλος για τις συγκεκριμένες εγκαταστάσεις. Πέραν αυτού, πολλές φορές, η ενημέρωση των φοιτητών για τις προσφερόμενες υποδομές τόσο σε επίπεδο Πανεπιστημίου όσο και σε επίπεδο Τμήματος είναι ελλιπής.

4.7. Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;

Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων δεν είναι ικανοποιητική και πολλές φορές δημιουργεί κωλύματα στην άσκηση του εκπαιδευτικού έργου. Συγκεκριμένα, με την εξαίρεση των κατ' επιλογήν και των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων που αφορούν τα προχωρημένα έτη, τα μαθήματα ιδιαίτερος των πρώτων οκτώ εξαμήνων είναι πολυπληθή και δημιουργούν προβλήματα παρακολούθησης και επικοινωνίας μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων. Συνεπώς, δεν τηρείται ακόμη και η προβλεπόμενη από το Νόμο αναλογία που θα καθιστούσε πιο λειτουργική την όλη εκπαιδευτική διαδικασία. Η αριθμητική αυτή δυσαναλογία έχει αναμφίβολα να κάνει και με τον αριθμό των εισαγομένων στο Τμήμα φοιτητών που είναι κατά πολύ μεγαλύτερος από αυτόν που εισηγείται το Τμήμα βάσει των διαθέσιμων χώρων και των δυνατοτήτων του.

Όλοι ανεξαιρέτως οι διδάσκοντες έχουν ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές. Πέραν αυτού, υπάρχει και η άτυπη (ηλεκτρονική, τηλεφωνική) επικοι-

νωνία σε περιπτώσεις λ.χ. συνεργασιών εν όψει προφορικών παρουσιάσεων, ατομικών ή ομαδικών εργασιών κτλ. Η ανταπόκριση των φοιτητών είναι σε γενικές γραμμές ικανοποιητική, αν και ιδιαίτερος στα πολυπληθή μαθήματα θα πρέπει να ενισχυθεί ο διαλογικός χαρακτήρας της επικοινωνίας διδασκόντων-διδασκομένων.

4.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;

Η συντριπτική πλειονότητα των διδασκόντων προσπαθούν να δομούν τα μαθήματά τους στη βάση των ερευνητικών τους ενδιαφερόντων και να μούν σταδιακά τους φοιτητές στην έρευνα. Οι τρόποι υλοποίησης του στόχου αυτού είναι πολλοί: έμφαση στην ερευνητική μεθοδολογία, ευαισθητοποίηση σε ζητήματα επιστημολογικά και αφορούν τη σύσταση και την εξέλιξη των επιστημονικών πεδίων, συγκέντρωση και οργάνωση του ερευνητικού υλικού, ενθάρρυνση των φοιτητών, κυρίως των μεταπτυχιακών, σε έκθεσή τους σε κοινό με τη μορφή προφορικών παρουσιάσεων σε σεμινάρια και ημερίδες του Τμήματος, όπου μιλούν ισότιμα με καταξιωμένους ερευνητές κτλ.

Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να συμμετάσχουν σε ερευνητικά έργα. Παραπέμπουμε για παράδειγμα το Παράρτημα της Έκθεσης που παρουσιάζει τις δράσεις του *Εργαστηρίου Έρευνας Νεοελληνικής Φιλοσοφίας* που λειτουργεί στο πλαίσιο του Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος αλλά και στα προγράμματα συνεδρίων και ημερίδων που υπάρχουν στη ιστοσελίδα του Τμήματος, όπου είναι αισθητή η παρουσία μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδασκόντων σε ό,τι αφορά όχι μόνο την οργανωτική επιτροπή και την παρακολούθηση των εργασιών, αλλά και την επιστημονική τους συμμετοχή σε αυτές.

4.9. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο;

Το Τμήμα μας έχει μακρά παράδοση συνεργασιών με ερευνητικά κέντρα όπως το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, η Ακαδημία Αθηνών καθώς και ερευνητικά κέντρα και εργαστήρια εντός άλλων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Αντίστοιχα, υπάρχουν στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών και συμφωνιών ανταλλαγής διδασκόντων και φοιτητών (Erasmus κ.ά.) συνεργασίες με Πανεπιστήμια του εξωτερικού (βλ. σχετικά στην Ενότητα § 3.1. της παρούσας Έκθεσης).

4.10. Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;

Σε συνολικό επίπεδο, το Τμήμα ενθαρρύνει μέσω των αρμοδίων οργάνων του (συνελεύσεις Τομέων, Γ.Σ. Τμήματος κ.α.) την ερευνητική και διδακτική κινητικότητα των διδασκόντων σε αυτό. Δεν υπάρχει περίπτωση άρνησης ερευνητικής ή εκπαιδευτικής άδειας εσωτερικού ή εξωτερικού σε μέλος ΔΕΠ, καθώς είναι απολύτως σαφές στο σύνολο των υπηρετούντων στο Τμήμα ότι η ερευνητική στασιμότητα και η έλλειψη πολλαπλών διδακτικών εμπειριών φτωχαίνουν την εκπαιδευτική διαδικασία και δεν συμβάλλουν στην επιστημονική αναβάθμιση του Τμήματος.

Τα ακριβή στατιστικά στοιχεία που αφορούν τη μετακίνηση τόσο των διδασκόντων όσο και των φοιτητών σε άλλα Ιδρύματα περιέχονται στους Πίνακες που συνοδεύουν την Έκθεση. Σε κάθε περίπτωση, πέραν των αριθμητικών δεδομένων, θα πρέπει να επισημάνουμε ορισμένα ποιοτικά στοιχεία που αφορούν την κινητικότητα του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος;

- όπως έχει επανειλημμένα επισημανθεί, το Τμήμα θεραπεύει τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες. Η ανταλλαγή φοιτητών με Τμήματα του εξωτερικού σε μαθήματα αυτού του είδους προϋποθέτει την επαρκή γνώση της γλώσσας και του curriculum της χώρας υποδοχής, κάτι που δεν ισχύει στον ίδιο βαθμό για τη θετική και τεχνολογική κατεύθυνση λόγω της χρήσης τυπικών γλωσσών και την επικράτηση της αγγλικής ως γλώσσας στην οποία διεξάγεται η βασική και ακόμη περισσότερο η εφαρμοσμένη έρευνα.
- η διδασκαλία μαθημάτων του Τμήματος σε γλώσσα άλλη από την ελληνική απαιτεί έναν συνολικό προγραμματισμό και μια ριζική αλλαγή στο Πρόγραμμα Σπουδών. Ενίοτε, διδάσκοντες αναλαμβάνουν να διδάξουν μέρος του μαθήματος σε μια διεθνή ακαδημαϊκή γλώσσα προς διευκόλυνση των εισερχομένων φοιτητών. Σε κάθε περίπτωση, αυτό δεν είναι δυνατό, στην παρούσα κατάσταση, να γενικευτεί λόγω της ιδιαίτερης φύσης των διδασκόμενων αντικειμένων.
- Οι διδάσκοντες στο Τμήμα, εν είδει ισχυρής υπόδειξης, ωθούν τους φοιτητές στο να συμμετάσχουν σε προγράμματα κινητικότητας, επισημαίνοντας τους τη δυσκολία και την ευθύνη του εγχειρήματος, αλλά και τη σπουδαιότητά του για την περαιτέρω πρόοδό τους, επιστημονι-

κή και ανθρώπινη.

Γενικά, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων ακολουθεί μια σταθερή πολιτική για την προώθηση των διεθνών συνεργασιών με άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού, όπως και με διάφορα δίκτυα εκπαίδευσης και έρευνας. Η πολιτική αυτή έχει στόχο να αναδειχθεί ο πρωτοποριακός ρόλος του στην έρευνα και να ενισχυθούν οι συμμετοχές σε ευρωπαϊκά προγράμματα, οι διμερείς συμφωνίες, η κινητικότητα του ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού και των φοιτητών και γενικότερα να αναγνωρισθεί ως ένα ίδρυμα με κύρος και πολυσύνθετες δράσεις στον ενιαίο ευρωπαϊκό χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Προς αυτή την κατεύθυνση, η κύρια ενασχόληση του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων είναι η υποστήριξη της διεθνοποίησης της εκπαίδευσης. Ως διεθνοποίηση νοείται η διαδικασία υιοθέτησης μιας διεθνικής διάστασης της εκπαίδευσης σε όλες τις πτυχές της: τη διδασκαλία, την έρευνα, τις υπηρεσίες και γενικότερα τη λειτουργία των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Το Τμήμα Διεθνών Σχέσεων οργανώνει, συντονίζει και υποστηρίζει μέσα από τις δράσεις του και βάσει της στρατηγικής του Πανεπιστημίου, τις βασικές αρχές της διεθνοποίησης της εκπαίδευσης. Υπό αυτό το πρίσμα προσλαμβάνει πρακτικές, προωθεί τις δραστηριότητες του Ιδρύματος και των Τμημάτων του σε διεθνές επίπεδο, συμβάλλει στη δημιουργία ενός διαπολιτισμικού διαλόγου για την εκπαίδευση με ευρύτερο στόχο την ποιοτική αναβάθμιση ενός πανεπιστημίου εξωστρεφούς, ευέλικτου, με λόγο και άποψη στο ευρωπαϊκό και διεθνές εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Ένα από τα βασικά "εργαλεία" για την επίτευξη των παραπάνω στόχων είναι το πρόγραμμα Δια Βίου Μάθηση/Erasmus. Το πρόγραμμα Erasmus έχει καθιερωθεί ως μία από τις πλέον γνωστές κοινοτικές πρωτοβουλίες στον τομέα της εκπαίδευσης αντιπροσωπεύοντας τη ξεχωριστή εμπειρία που ζουν χιλιάδες φοιτητές, ως πολίτες της ενωμένης Ευρώπης, σε ένα πολυπολιτισμικό και πολυ-γλωσσικό περιβάλλον. Το Τμήμα Διεθνών Σχέσεων, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, συντονίζει και διαχειρίζεται το πρόγραμμα προσφέροντας στους φοιτητές τη δυνατότητα να επωφεληθούν των ακαδημαϊκών, γλωσσικών και πολιτισμικών δραστηριοτήτων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων του εξωτερικού ώστε να διεκδικήσουν μια θέση στη διεθνή αγορά εργασίας και να λειτουργήσουν επιτυχώς σε ένα διεθνές και πολύ-πολιτισμικό επαγγελματικό περιβάλλον.

Στις δραστηριότητες του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων εντάσσονται:

- Η μελέτη και εισήγηση για συνεργασία με ακαδημαϊκά ιδρύματα, επιστημονικούς φορείς και δίκτυα της αλλοδαπής
- Η μέριμνα για την υπογραφή διαπανεπιστημιακών συμφωνιών, η παρακολούθηση της υλοποίησής τους, η συγκέντρωση και διάχυση πληροφοριών για προγράμματα επιστημονικών ανταλλαγών, ο σχεδιασμός πλαισίου συνεργασίας με χώρες εντός και εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και η ενημέρωση και παροχή πληροφοριών για τα εκπαιδευτικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Lifelong Learning Programme/Erasmus, Erasmus Mundus, Tempus, Asia-Link, Atlantis, EU-Canada Cooperation Programme, Alpha, Erasmus Mundus External Cooperation Window)
- Η μέριμνα για τη σύνταξη, την επιμέλεια και την εκτύπωση ξενόγλωσσων ενημερωτικών φυλλαδίων για την ενημέρωση ξένων επισκεπτών και για την προβολή του έργου του Πανεπιστημίου
- Η εντατικοποίηση της συνεργασίας με το διδακτικό προσωπικό της πανεπιστημιακής κοινότητας και η ενθάρρυνση της συμμετοχής τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα ή διεθνείς οργανισμούς και δίκτυα
- Ο συμβουλευτικός ρόλος στην οργάνωση διεθνών συνεδρίων με τη συνεργασία του Τμήματος Δημοσίων Σχέσεων και Εθιμοτυπίας, καθώς και η μέριμνα για τη φιλοξενία των προσκεκλημένων, από το πανεπιστήμιο, αλλοδαπών επιστημόνων και λοιπών επισήμων
- Η συμμετοχή σε Διεθνείς Εκπαιδευτικές Εκθέσεις με στόχο την προβολή του ιδρύματος καθώς και τη διασύνδεσή του με Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα του εξωτερικού
- Η μέριμνα για τη μετάφραση ξενόγλωσσων κειμένων στην ελληνική γλώσσα και αντίστροφα, καθώς και η εξυπηρέτηση της διερμηνείας.

5. Ερευνητικό έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σ' αυτό ερευνητικού έργου, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν ελακρिβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Για κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει να απαντηθούν και να σχολιασθούν τα ακόλουθα τουλάχιστον σημεία:

(α) Ποιά, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

(β) Ποιές ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ποιούς ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

5.1. Πώς κρίνετε την προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος;

Είναι σαφές ότι η ύπαρξη θεσμοθετημένων Εργαστηρίων που λειτουργούν ανά Τομέα στο πλαίσιο του Τμήματος είναι ένας πολύ σημαντικός δείκτης της ερευνητικής παραγωγής του. Αυτό μαρτυρείται τόσο από τη συνέχεια στο χρόνο - βλ. ενδεικτικά τα όσα αποτυπώνονται στο εγχειρίδιο: Π. Νούτσος, *Η πρώτη δεκαετία (1985-1999)*, Τομέας Φιλοσοφίας Ιωάννινα 2000 – όσο και στον τρόπο που το Τμήμα προβάλλεται στο μέλλον μέσω νέων πρωτοβουλιών στο επίπεδο της έρευνας, οι οποίες φέρνουν κοντά τα παλαιά με τα νεότερα μέλη ΔΕΠ. Σε κάθε περίπτωση, είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι εντός του Τμήματος υπάρχει πάντοτε θετικό και ενθαρρυντικό κλίμα προς τους νεότερους πρωτίστως συναδέλφους προκειμένου αυτοί να μπορούν να πραγματοποιούν απρόσκοπτα την έρευνά τους και να κοινοποιούν τα αποτελέσματά της, ενώ πολλές ερευνητικές δράσεις γίνονται στη βάση της συνεργασίας μεταξύ διδασκόντων των τριών Τομέων, μιας και ο χαρακτήρας του Τμήματος είναι διεπιστημονικός.

Η Επιστημονική Επετηρίδα *Δωδώνη* του Τμήματος, η οποία εκδίδεται από το 1972 σε επίπεδο Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και από το 1985 (τόμος 14, 1982-1984) από το Τμήμα Φ.Π.Ψ. ως τρίτο μέρος, είναι το σαφέστερο τεκμήριο του επιστημονικού επιπέδου και της ερευνητικής ετοιμότητας του συνόλου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Στην Επιστημονική Επετηρίδα δημοσιεύονται επίσης τα γραπτά κείμενα επισκεπτών καθηγητών, προσκεκλημένων ομιλητών, επίτιμων καθηγητών του Τμήματος, αλλά και αυτοτελή βιβλία ως «Παραρτήματά» της. Οι γλώσσες δημοσίευσης των άρθρων είναι τόσο η ελληνική όσο και οι διεθνείς επιστημονικές γλώσσες. Η Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος ανταλλάσσεται με 16 διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Βλ. ενδεικτικά: *Δωδώνη. Μέρος Τρίτο* 34 (2005-2007),

Αφιέρωμα στον Ομότιμο Καθηγητή Ευθύμη Γ. Παπαδημητρίου, 260 σελ. Είναι ενδεικτικό ότι το τελευταίο τμήμα της Επιστημονικής Επετηρίδας *Δωδώνη* του Τμήματος αφιερώνεται στη δημόσια ανακοίνωση της ερευνητικής και συγγραφικής δράσης των μελών ΔΕΠ έτσι ώστε να υπάρχει σαφής εικόνα της επιστημονικής τους πορείας.

Λόγω της φύσης των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύονται στο Τμήμα ένα μεγάλο μέρος της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών ΔΕΠ έχει και μια άλλη, ιδιαίτερος σημαντική, λειτουργία, αυτή του αναστοχασμού επί της εκπαιδευτικής διαδικασίας και του παιδαγωγικού έργου εν γένει, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, με έμφαση στο Πανεπιστήμιο, αλλά και στον τρόπο που η εκπαίδευση συνδέεται με την κοινωνία. Συνιστά δε επιστημονική πρωτοπορία το γεγονός ότι τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος μέσα τόσο από το ερευνητικό-ακαδημαϊκό τους έργο όσο και μέσα από τις δημόσιες παρεμβάσεις τους έχουν ενεργό κριτικό λόγο στο γίνεσθαι της εκπαίδευσης όχι μόνο σε τοπικό και εθνικό αλλά και ευρωπαϊκό επίπεδο (βλ. συνημμένο Παράρτημα επιστημονικού έργου). Γραπτή αποτύπωση αυτών των επιστημονικών προβληματισμών είναι, μεταξύ πολλών άλλων πονημάτων των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, ο τόμος των πρακτικών Πανελλήνιου Επιστημονικού Συνεδρίου: Π. Νούτσος (επιμ.), *Το Πανεπιστήμιο στην κοινωνία που αναδύεται*, Παν/μιο Ιωαννίνων-Τομέας Φιλοσοφίας & εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, 1999, 142 σελ. Αν και ο τόμος προηγείται συνεπώς της υπό αξιολόγηση περιόδου, εντούτοις περιέχει προβληματισμούς και ζητήματα που τίθενται ακόμη και απασχολούν σε μεγάλο βαθμό τον κριτικό αναστοχασμό των μελών ΔΕΠ.

Οι ερευνητικές δράσεις που διοργανώνονται από το Τμήμα βρίσκονται σε αντιστοιχία με τη διεθνή επιστημονική επικαιρότητα και εντάσσονται συχνά στη διεθνή επιστημονική συγκυρία. Αναφέρουμε ενδεικτικά για την υπό αξιολόγηση χρονική περίοδο:

- α. Το Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα «Henri Bergson: Εκατό χρόνια από την *Evolution creative*», που διοργάνωσε ο Τομέας Φιλοσοφίας του Τμήματος, Ιωάννινα-Αμφιθέατρο του Τμήματος Φ.Π.Ψ., 13 Δεκεμβρίου 2007.
- β. Το Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα «Maurice Merleau-Ponty: Εκατό χρόνια από τη γέννησή του» που διοργάνωσε ο Τομέας Φιλοσοφίας του Τμήματος, Ιωάννινα-Αμφιθέατρο του Τμήματος

Φ.Π.Ψ., 5 Μαρτίου 2008.

- γ. Η Επιστημονική Ημερίδα με θέμα «Για τον Γαλλικό 'Μάη': Σαράντα χρόνια μετά», που διοργάνωσε ο Τομέας Φιλοσοφίας του Τμήματος, Ιωάννινα-Αμφιθέατρο του Τμήματος Φ.Π.Ψ., 14 Μαΐου 2008.
- δ. Το Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα «Φαινομενολογία του Πνεύματος: Διακόσια χρόνια από τη δημοσίευσή της» που συνδιοργάνωσε ο Τομέας Φιλοσοφίας του Τμήματος σε συνεργασία με το περιοδικό *Αξιολογικά*, Ιωάννινα-Αμφιθέατρο του Τμήματος Φ.Π.Ψ., 14-15 Φεβρουαρίου 2008.
- ε. Το Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα «William James: Εκατό χρόνια από το θάνατό του» που διοργάνωσε ο Τομέας Φιλοσοφίας του Τμήματος, Ιωάννινα-Αμφιθέατρο του Τμήματος Φ.Π.Ψ., 14 Δεκεμβρίου 2010.
- στ. Την Επιστημονική Ημερίδα με θέμα «Herbert Marcuse: Τρεις δεκαετίες μετά το θάνατό του» που συνδιοργάνωσε ο Τομέας Φιλοσοφίας του Τμήματος σε συνεργασία με το επιστημονικό περιοδικό *Αξιολογικά* και το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης «Θεόδωρος Παπαγιάννης», Ιωάννινα-Αμφιθέατρο του Τμήματος Φ.Π.Ψ., 28 Απριλίου 2010.
- ζ. Την Επιστημονική Ημερίδα με θέμα «Η εκπαιδευτική πολιτική για τα Α.Ε.Ι.: εξαγγελίες, κριτική αποτίμηση, προτάσεις», που οργάνωσε ο Τομέας Παιδαγωγικής, Ιωάννινα, 24 Νοεμβρίου 2010.
- η. Την Επιστημονική Ημερίδα με θέμα «Έρευνα και Εκπαίδευση: Ιστορία-Κοινωνία-Δημογραφία», που οργάνωσε το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής» του Τομέα Παιδαγωγικής Τμήματος Φ.Π.Ψ. σε συνεργασία με το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ιστορική Δημογραφία» του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, Ιωάννινα, 19 Μαΐου 2011.

Για την πλειονότητα των συνεδρίων, συμποσίων και ημερίδων που διοργανώνονται από το Τμήμα αυτοτελώς ή σε συνεργασία με άλλους φορείς γίνεται δημοσίευση των πρακτικών είτε από τις Πανεπιστημιακές Εκδόσεις του Παν/μίου Ιωαννίνων είτε από αθηναϊκούς εκδοτικούς οίκους.

Στη συνολικότερη προσπάθεια προαγωγής της έρευνας, οι φοιτητές του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας έχουν τη δυνατότητα να λάβουν Υποτροφίες και χρηματικά βραβεία/βοηθήματα και κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών τους σπουδών, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες τυπι-

κές και ουσιαστικές προϋποθέσεις. Ενδεικτικοί φορείς χορήγησης υποτροφιών είναι:

- *Εργατική Εστία*. Χρηματικό βοήθημα σε φοιτητές/τριες, των οποίων οι γονείς είναι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ.
- *Εστία Ναυτικών*. Χρηματικά βραβεία στα παιδιά των εν ενεργεία και συνταξιούχων ναυτικών.
- *Ίδρυμα Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή*. Χορηγεί (3) υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές σε αριστούχους πτυχιούχους φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, καταγόμενους από τον Νομό Ιωαννίνων.
- *Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών*.
- *Κοινωφελές Ίδρυμα Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης*.
- *Μητρόπολη Ιωαννίνων*. Κληροδότημα *Χριστόδουλου Ευθυμίου*. Χορηγούνται τρεις (3) υποτροφίες σε πρωτοετείς φοιτητές που κατάγονται από την πόλη ή τον Νομό Ιωαννίνων.
- *Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων*. Σε άπορους φοιτητές/τριες, καθώς και σε φοιτητές/τριες που κατάγονται από τον Νομό Ιωαννίνων ή από την Ήπειρο χορηγούνται υποτροφίες από τα παρακάτω κληροδοτήματα:
 - ✓ *Βιολέττας Βίμπλη*
 - ✓ *Κωνσταντίνου Απ. Γκολέτση*
 - ✓ *Ευαγγελίας Καραπάνου*
 - ✓ *Πέτρου Κόκκορου*
 - ✓ *Ανθούλας Μαυριά*
 - ✓ *Ιωάννη Τσανάκα*

5.2. Πώς κρίνετε τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα;

Το σύνολο σχεδόν των μελών ΔΕΠ όλων των βαθμίδων δραστηριοποιούνται ερευνητικά με πολλούς τρόπους. Είναι, επίσης βέβαιο ότι τα μέλη ΔΕΠ ενθαρρύνουν τη συμμετοχή εξωτερικών συνεργατών, προερχόμενους λ.χ. από κοινωνικούς φορείς, και φοιτητών του μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών σε ερευνητικά προγράμματα. Τα σχετικά στοιχεία δίνουν μια εικόνα της ερευνητικής κατάστασης κατά την τελευταία πενταετία, όπως εμφανίζεται και στον ακόλουθο πίνακα:

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ/ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ
Υπολογιστές και κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη παιδιού προσχολικής ηλικίας	2003-2007
Παραγωγή βοηθητικού εκπαιδευτικού υλικού για την εισαγωγή θεμάτων σχετικά με τα φύλα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Αυτεπιστοσία παραγωγής βοηθητικού εκπαιδευτικού υλικού για την εισαγωγή θεμάτων σχετικά με τα φύλα στην εκπαιδευτική διαδικασία	2004-2008
Παραγωγή βοηθητικού εκπαιδευτικού υλικού για την εισαγωγή θεμάτων σχετικά με τα φύλα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Υποέργο 2. Επιμέλεια και αναπαραγωγή έντυπου υλικού	2004-2008
Παραγωγή βοηθητικού εκπαιδευτικού υλικού για την εισαγωγή θεμάτων σχετικά με τα φύλα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Υποέργο 3. Επιμέλεια και αναπαραγωγή οπτικοακουστικού υλικού	2004-2008
Παραγωγή βοηθητικού εκπαιδευτικού υλικού για την εισαγωγή θεμάτων σχετικά με τα φύλα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Υποέργο 4. Επιμέλεια και αναπαραγωγή πολυμεσικού υλικού	2004-2008
Παραγωγή βοηθητικού εκπαιδευτικού υλικού για την εισαγωγή θεμάτων σχετικά με τα φύλα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Υποέργο 5. Ανάπτυξη διαδικτυακού τόπου	2004-2008
Ανάπτυξη ολοκληρωμένων πρωτογενών ψηφιακών πολιτιστικών συλλογών ιστορικοφιλοσοφικού περιεχομένου και διαδικτυακής προβολής «Ελληνομουσείον». Ψηφιοποίηση και επιστημονική τεκμηρίωση των αρχείων και των πολιτιστικών συλλογών του Εργαστηρίου Ερευνών Νεοελληνικής Φιλοσοφίας. Σχεδιασμός βάσης δεδομένων και ανάπτυξη διαδικτυακού τόπου	2004-2007
<i>Ηράκλειτος</i> : «Η προβληματική της ηθικής θεμελίωσης της κοινωνίας: από τον Burke στον Hayek»	2002-2006
<i>Ηράκλειτος</i> : «Τα Ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης και αγορά εργασίας (1993-2003): Μια εμπειρική έρευνα στο Ν. Αχαΐας»	2002-2007
<i>Ηράκλειτος</i> : «Αντιλήψεις εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τη σχολική ενσωμάτωση παιδιών με διαταραχές στο συναίσθημα και τη συμπεριφορά»	2002-2007
<i>Πυθαγόρας II</i> - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Παν/μιο Ιωαννίνων: «Σταδιοδρομίες γυναικών στην εκπαίδευση. Κοινωνικοί επικαθορισμοί και προσωπικές στρατηγικές»	2005-2008
I.K.Y. 14 ^ο Πρόγραμμα Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού	2005-2006
Δημιουργία ηλεκτρονικού αρχείου ερευνητικών έργων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων που υλοποιήθηκαν μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Έρευνας. Κατηγοριοποίηση, ταξινόμηση.	2005-2006

Εντατικό πρόγραμμα γλωσσικής προετοιμασίας φοιτητών Socrates-Erasmus-IKY 2006	2006-2007
Ενημερωτικές/επιμορφωτικές ημερίδες στελεχών του ΥΠΕΠΘ	2007-2008
Επιμέλεια και αναπαραγωγή έντυπου υλικού	2006-2008
Ένταξη παιδιών παλλινოსτούντων και αλλοδαπών στο σχολείο για την Α/θμια εκπαίδευση	2006-2008
Η Νεοελληνική Φιλοσοφία κατά τον 19 ^ο και 20 ^ο αιώνα	2007-2008
Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης και εκπαιδευτική πολιτική στον Μεσοπόλεμο	2008-2010
Νέα Αισθητική – Αναδιρθώσεις της αισθητικής	2008-2011
Η Νεοελληνική Φιλοσοφία κατά τον 19 ^ο και 20 ^ο αιώνα. Ψηφιοποίηση, ψηφιακή επεξεργασία, δημιουργία διαδραστικού περιβάλλοντος αξιοποίησης του πρωτογενούς υλικού, μετάφραση.	2007-2008
Η Νεοελληνική Φιλοσοφία κατά τον 19 ^ο και 20 ^ο αιώνα. Δράσεις δημοσιότητας	2008
Θερινό πρόγραμμα ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού για ομογενείς ηπειρωτικής καταγωγής	2008-2009
Θερινό πρόγραμμα για απόδημους Ηπειρώτες	2008
Καταλογογράφηση βιβλίων Εργαστηρίου Πλατωνικών και Αριστοτελικών Μελετών	2008-2011

5.3. Πώς κρίνετε τις διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές;

Θα πρέπει να επισημάνουμε την ιδιάζουσα λειτουργία των εργαστηρίων στα πεδία των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών, σε σχέση με τα αντίστοιχα των θετικών επιστημών.

Καθώς οι περισσότερες υποδομές υπόκεινται σε μια φειδωλή χρηματοδότηση, οι δυνατότητες ανανέωσης των υποδομών και ακόμη περισσότερο η ριζική αναβάθμισή τους είναι δυσχερείς. Σε κάθε περίπτωση, η λειτουργία των εργαστηρίων, λόγω της ιδιαίτερης φύσης των ερευνητικών πεδίων, παρακωλύεται μεν από την οικονομική δυσπραγία αλλά ενδεχομένως σε μικρότερο βαθμό απ' ό,τι στις θετικές επιστήμες (για την περιγραφή των εργαστηριακών υποδομών του Τμήματος, βλ. σχετικά τις Ενότητες §2.4.3. και 4.5. της παρούσας Έκθεσης).

Πέραν των εργαστηρίων, λειτουργεί στο πλαίσιο του Τμήματος η Βιβλιοθήκη και το Μουσείο Μαρίας και Σπύρου Μαλαφούρη, το οποίο εγκαινιάστηκε το 1998. Περιλαμβάνει 6.000 τόμους και 900 χειρόγραφα, ορισμένα από τα οποία διαθέτουν μεγάλη σπανιότητα. Το Μαλαφούρειο Μουσείο περιλαμβάνει 32 πίνακες ζωγραφικής, εκατοντάδες χαρακτικά και σπάνια προ-

σωπικά αντικείμενα. Ο χώρος είναι σε πολύ καλή κατάσταση, διαθέτει σύστημα ηλεκτρονικής φύλαξης και είναι επισκέψιμο όλα τα πρωινά της εβδομάδας τις εργάσιμες ώρες. Πρόκειται για έναν πρότυπο, θα λέγαμε, χώρο που μας δίνει μια εικόνα του πώς θα μπορούσαν να αναμορφωθούν λειτουργικά και αισθητικά άλλοι χώροι εντός του Τμήματος έτσι ώστε να γίνουν πιο ελκυστικοί για τους φοιτητές και να τους προσκαλούν να παραμένουν πολύ περισσότερο στο χώρο του Τμήματος.

5.4. Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;

Τα συγκεκριμένα στοιχεία έχουν αποτυπωθεί στους αντίστοιχους Πίνακες αλλά και στο Παράρτημα του επιστημονικού έργου στην κατακλείδα της Έκθεσης. Πέραν αυτού, η παρουσία των μελών ΔΕΠ του Τμήματος στο διαδίκτυο, στην ιστοσελίδα του Τμήματος αλλά και σε προσωπικούς ιστότοπους, δίνει μια σαφέστατη εικόνα του πλούτου και της πολυσχιδιάς του ερευνητικού και συγγραφικού τους έργου.

5.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους;

Τα συγκεκριμένα στοιχεία έχουν αποτυπωθεί στους αντίστοιχους Πίνακες αλλά και στο Παράρτημα του επιστημονικού έργου στην κατακλείδα της Έκθεσης. Πέραν αυτού, η παρουσία των μελών ΔΕΠ του Τμήματος στο διαδίκτυο, στην ιστοσελίδα του Τμήματος αλλά και σε προσωπικούς ιστότοπους, δίνει μια σαφέστατη εικόνα του πλούτου και της πολυσχιδιάς του ερευνητικού και συγγραφικού τους έργου.

5.6. Πώς κρίνετε τις ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος;

Το Τμήμα έχει μια σειρά μακροχρόνιων και γόνιμων συνεργασιών με πανεπιστημιακά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού, όπως ομοειδή Τμήμα του εσωτερικού, Τμήματα κοινωνικών επιστημών, Παιδαγωγικά Τμήματα, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Κέντρο Νεοελληνικών Σπουδών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, την Ακαδημία Αθηνών, την Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών. Πανεπιστήμια του εξωτερικού με τα οποία το Τμήμα διατηρεί ανοικτή διαύλο επικοινωνίας: Princeton University

(Η.Π.Α.), Université de Paris I-Panthéon Sorbonne (Γαλλία), Catholic University of America (Η.Π.Α.), Πανεπιστήμιο του Tübingen (Γερμανία), Πανεπιστήμιο της Luzern, Pomona College, LA (Η.Π.Α.), University of California (Η.Π.Α.), Πανεπιστήμιο της Γρανάδας (Ισπανία), Πανεπιστήμιο του Bochum (Γερμανία) μεταξύ πολλών άλλων. Οι σχέσεις αυτές έχουν τη μορφή προσκλήσεων σε διαλέξεις και εκπαιδευτικές και ερευνητικές συνεργασίες.

Το Τμήμα ενθαρρύνει και υλοποιεί δράσεις που ενισχύουν τους δεσμούς του με τους Έλληνες επιστήμονες της Διασποράς.

Πολυάριθμες είναι οι προσκλήσεις καθηγητών του εξωτερικού που έχουν επισκεφθεί το Τμήμα, κυρίως στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών και των Εργαστηρίων που λειτουργούν στο Τμήμα. Ενδεικτικά είναι τα παραδείγματα από τον Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος όπου προσεκήλησαν οι ακόλουθοι (κατ' επιλογήν):

- Πλάτων Ρήγος (University of South Florida, Tampa, USA): «Τα βαθύτερα αίτια της κρίσης στις Ηνωμένες Πολιτείες (από το 1978 ως σήμερα): μια δημοκρατία σε οδυνηρή κατάσταση» (Ιωάννινα, αμφιθέατρο του Τμήματος ΦΠΨ, 23 Μαΐου 2008). Η πρόσκληση έγινε από τον Τομέα Φιλοσοφίας και το Εργαστήριο Πλατωνικών και Αριστοτελικών Μελετών.
- Καθηγητής Christophe Grellard (Université de Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Γαλλία): «Επιθυμία, αναπαράσταση, συγκατάθεση: η θεωρία της πράξεως του Jean Buridan», Ιωάννινα-Αμφιθέατρο του Τμήματος Φ.Π.Ψ., 10 Απριλίου 2008). Η πρόσκληση έγινε στο πλαίσιο του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνική Φιλοσοφία – Φιλοσοφία των Επιστημών».
- Καθηγητής Samuel Fleischacker (University Illinois-Chicago, USA): “Why We Still Need (Kantian) Enlightenment”, Ιωάννινα-Αμφιθέατρο του Τμήματος Φ.Π.Ψ., 5 Μαΐου 2011. Η πρόσκληση έγινε στο πλαίσιο του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνική Φιλοσοφία – Φιλοσοφία των Επιστημών».

5.7. Πώς κρίνετε τις διακρίσεις και τα βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος;

Υπάρχουν πράγματι διακρίσεις και βραβεία που έχουν απονεμηθεί σε μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Πολλοί από αυτούς έχουν υπάρξει μέλη Δ.Σ. επι-

στημονικών ενώσεων, υπότροφοι μεγάλων ερευνητικών ιδρυμάτων, ερευνητικοί εταίροι (research fellows) και επισκέπτες-καθηγητές σε ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια του εξωτερικού κ.α. (βλ. Παράρτημα επιστημονικού έργου και λοιπά παραρτήματα της Έκθεσης που αφορούν τα Εργαστήρια του Τμήματος).

5.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα;

Η συμμετοχή των φοιτητών, προπτυχιακών και μεταπτυχιακών, του Τμήματος σε ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος είναι αισθητή, αν και για τους φοιτητές του προπτυχιακού επιπέδου, για ευνόητους λόγους, έχει το χαρακτήρα της παρακολούθησης και της συμμετοχής στον επιστημονικό διάλογο κι όχι ακόμη στην παραγωγή αυτοτελούς επιστημονικού λόγου, κάτι που είναι σαφής προτεραιότητα για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των σχέσεων του με ΚΠΠ φορείς, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

6.1. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;

Τα μέλη του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας έχουν συνεργασίες με κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς, ενώ επίσης αναπτύσσουν διάφορες δραστηριότητες που δεν απευθύνονται αποκλειστικά στους «ειδικούς», αλλά και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, αποσκοπώντας να το ευαισθητοποιήσουν σε θέματα φιλοσοφικής, παιδαγωγικής και ψυχολογικής υφής, αλλά και γενικότερα σε θέματα πολιτισμού. Για παράδειγμα, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος:

- Δίνουν διαλέξεις που απευθύνονται στο ευρύ κοινό (στην κλίμακα της πόλης των Ιωαννίνων: Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ιωαννιτών, τοπικοί πολιτιστικοί φορείς και μουσεία). Ενδεικτικές δραστηριότητες είναι οι ακόλουθες:
 - α. Η εκδήλωση που συνδιοργάνωσε ο Τομέας Φιλοσοφίας του Τμήματος με το Δικηγορικό Σύλλογο Ιωαννίνων με κεντρικό ομιλητή τον ομότιμο καθηγητή του Παν/μίου Αθηνών Κώστα Μπέη με θέμα: *Δικαϊκή – φιλοσοφική-πολιτική και θρησκευτική διάσταση της δίκης και θανάτωσης του Σωκράτη* (Ιωάννινα, Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, 14 Δεκεμβρίου 2006).
 - β. Η διημερίδα που συν-διοργάνωσε ο Τομέας Φιλοσοφίας του Τμήματος σε συνεργασία με την Ουρολογική Κλινική της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το Ίδρυμα Σάκη Καραγιωργα με θέμα: *Το Πανεπιστήμιο των ημερών μας: Αναδιάρθρωση των δομών και απώλεια της αυτονομίας;* (Παν/μιο Ιωαννίνων, 28-29 Μαρτίου 2006).
 - γ. Η συνδιοργάνωση διεθνούς επιστημονικής ημερίδας από τον Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος και το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών με

θέμα *Η φιλοσοφία του Μπερξόν και η κληρονομιά της. 100 χρόνια από τη δημοσίευση της Δημιουργικής Εξέλιξης* (Αθήνα-Ιωάννινα, 7-9 Νοεμβρίου 2007).

δ. Η Πανελλήνια Επιστημονική Ημερίδα *Ο Σωκράτης και η εποχή μας* που συν-διοργάνωσε ο Τομέας Φιλοσοφίας του Τμήματος με τη Βιβλιοθήκη των ΤΕΙ Σερρών και τον Δικηγορικό Σύλλογο Σερρών (Σέρρες, 31 Μαΐου 2008).

ε. Το Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο *Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Η περίπτωση του Βενιαμίν του Λέσβιου*, που συνδιοργανώθηκε από τον Τομέα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και τη Λέσχη Πλωμαρίου «Βενιαμίν ο Λέσβιος» υπό την αιγίδα της Προεδρίας της Δημοκρατίας, Πλωμάρι 19-21 Ιουνίου 2009.

- Αρθρογραφούν για την επικαιρότητα και τα πολιτιστικά δρώμενα, κάνουν παρουσιάσεις βιβλίων από την ελληνική εκδοτική παραγωγή, παρουσιάζουν επιστημονικούς προβληματισμούς σε εκλαϊκευμένη μορφή στον ημερήσιο και τον περιοδικό, τοπικό και αθηναϊκό, τύπο.
- Δημοσιεύουν κείμενα προβληματισμού σε πολιτιστικού και ιστορικού περιεχομένου περιοδικά που απευθύνονται στο ευρύ κοινό.
- Συμμετέχουν σε εκδηλώσεις πολιτιστικών φορέων ως ομιλητές παρουσιάζοντας νέες εκδόσεις.
- Είναι μέλη, τοπικών ή και πανελλήνιων, συμβουλίων και επιτροπών επιστημονικού και γενικότερου πολιτιστικού ενδιαφέροντος.
- Συν-διοργανώνουν επιστημονικού τύπου εκδηλώσεις με μουσεία και εισάγουν έτσι τον επιστημονικό τρόπο του σκέπτεσθαι σε πτυχές του πολιτιστικού γίνεσθαι. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι η επιστημονική ημερίδα που διοργανώθηκε από τον Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος, η οποία προανήγγειλε την ίδρυση του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Θεόδωρος Παπαγιάννης στο Ελληνικό Ιωαννίνων με θέμα *Τα έργα τέχνης και ο τόπος τους*. Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε στις 14-15 Σεπτεμβρίου 2005 και τα πρακτικά εκδόθηκαν από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων το 2006).

<p>6.2. Πώς κρίνετε τη δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;</p>
<p>Είναι σαφές από τον αριθμό και την ποιότητα των συνεργασιών του Τμήματος με πολιτιστικούς και επιστημονικούς φορείς σε τοπική και πανελλαδική κλίμακα ότι είναι προτεραιότητα των μελών ΔΕΠ η ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών. Οι διδάσκοντες του Τμήματος βρίσκονται σε διαρκή διάδραση με τα δρώμενα, κοινωνικά και πολιτιστικά, της πόλης των Ιωαννίνων και δίνουν διαρκές παρόν σε αυτά. Η δομή των εργαστηρίων συνιστά αναμφίβολα ένα από τα πλαίσια μέσα στα οποία οι συνεργασίες αυτές μπορούν να ευοδωθούν.</p>
<p>6.3. Πώς κρίνετε τις δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;</p>
<p>Η παρουσία του Τμήματος σε εκδηλώσεις της τοπικής κοινωνίας ή σε έργα συνεργασίας με τοπικούς φορείς είναι γνωστή και αποτυπωμένη στον τοπικό τύπο, κι όχι μόνο. Είναι επίσης ζωντανή, αν και προσωπική και άτυπη, η επαφή του Τμήματος με αποφοίτους του που εργάζονται σε τοπικούς πολιτιστικούς, επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς και οι οποίοι παίρνουν ακόμη και πρωτοβουλίες για την παρουσία του Τμήματος στην κοινωνική ζωή της πόλης.</p>
<p>6.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία;</p>
<p>Οι φοιτητές του Τμήματος, ειδικότερα του Τομέα Παιδαγωγικής, επισκέπτονται τοπικά σχολεία της δευτεροβάθμιας στο πλαίσιο άτυπων πρακτικών ασκήσεων προκειμένου να έλθουν σε επαφή με τον κοινωνικό χώρο στον οποίο θα ενταχθούν μελλοντικά ως ενεργά μέλη.</p> <p>Οργανώνονται ομιλίες και διαλέξεις στελεχών της τοπικής κοινωνίας στο Τμήμα. Γίνονται επισκέψεις σε τοπικούς φορείς που συνδέονται με τα επιστημονικά αντικείμενα που θεραπεύει το Τμήμα, λ.χ. επίσκεψη στην πλούσια σε τεκμήρια Βιβλιοθήκη της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών κ.α.</p> <p>Δεν υπάρχει ανάγκη για απασχόληση από το Τμήμα στελεχών των τοπικών φορέων ως διδασκόντων.</p>

6.5. Πώς κρίνετε τη συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη;

Είναι σαφές ότι το Τμήμα δραστηριοποιείται ενεργά στην τοπική κοινωνία των Ιωαννίνων (Πνευματικό Κέντρο της πόλης, Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, Ίδρυμα Κωνσταντίνου Κατσάρη, Πολιτιστικός Σύλλογος Καπεσόβου «Αλέξης Νούτσος», μουσεία του Ηπειρωτικού χώρου κτλ.), χωρίς εντούτοις αυτό να έχει αναγκαία τη σφραγίδα μιας επίσημης ή και προγραμματικής συμφωνίας συνεργασίας. Η άτυπη συνεργασία εντούτοις Πανεπιστημίου και τοπικών φορέων έχει μακρά παράδοση στην Ήπειρο και είναι καταξιωμένη στη συνείδηση της τοπικής κοινωνίας και των τοπικών φορέων.

Το Τμήμα εκπροσωπείται μέσω των μελών του, κυρίως των υψηλόβαθμων, σε τοπικούς φορείς με επιστημονικό και παιδαγωγικό χαρακτήρα όπως τα ΠΕΚ Ιωαννίνων.

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν διατελέσει ή διατελούν μέλη σε πολιτιστικές οργανώσεις και επιστημονικά σωματεία (Ίδρυμα Μελέτης Ιονίου και Αδριατικού Χώρου, Μετσόβιο Κέντρο Διεπιστημονικής Έρευνας του Ε.Μ.Π, Πανεπειρωτική Ομοσπονδία Ελλάδας, Εταιρεία Λογοτεχνών και Συγγραφέων Ηπείρου, Πνευματικό Κέντρο Ηπειρωτών κ.α.).

Είναι ευνόητο ότι μεταξύ αντίστοιχων Τμημάτων υπάρχει διαρκής ροή συνεργασιών, αμοιβαίων προσκλήσεων, συμμετοχών σε εκλεκτορικά σώματα μελών ΔΕΠ και σε επιτροπές κρίσης μεταπτυχιακών εργασιών και διδακτορικών διατριβών, συνδιοργανώσεων επιστημονικών εκδηλώσεων κτλ.

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ανήκουν σε διεθνείς επιστημονικές οργανώσεις, συλλόγους υποτρόφων (μέλη του Συνδέσμου Υποτρόφων Alexander von Humboldt, μέλη του Συνδέσμου Υποτρόφων του Ωνασείου Κοινοφελούς Ιδρύματος κ.ά.), εκπαιδευτικούς συλλόγους, εθνικούς οργανισμούς (ΔΟΑΤΑΠ, πρώην ΔΙΚΑΤΣΑ), εκπαιδευτικούς συλλόγους, συλλόγους καθηγητών μέσης εκπαίδευσης λόγω της φύσης του γνωστικού πεδίου κ.ά.

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα της στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

7.1 Πώς κρίνετε τη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

Το Τμήμα έχει υψηλή εκτίμηση της πολυετούς παράδοσής του στον ελληνικό πανεπιστημιακό χώρο, αλλά και σαφή αντίληψη της ανάγκης για έναν ανοικτό προς την ελληνική και διεθνή επιστημονική κοινότητα χαρακτήρα τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην έρευνα. Για τους παραπάνω λόγους, μέσα στα στενά και συχνά ασφυκτικά πλαίσια που θέτει η κρατική χρηματοδότηση, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος προσπαθούν, αφενός, να ενισχύουν το διεθνές «προφίλ» του με προσκλήσεις συναδέλφων από Πανεπιστήμια της αλλοδαπής και διατήρηση συνεργασιών με ομοειδή Τμήματα του εξωτερικού και, αφετέρου, την ενίσχυση της κοινωνικής του παρουσίας έτσι ώστε να καταρριφθεί το μύθευμα του ελληνικού δημόσιου Πανεπιστημίου που δρα σε απόσταση και συχνά με άγνοια των αναγκών της κοινωνίας. Το Τμήμα έχει σαφέστατη εικόνα του ρόλου και της αποστολής του σε τοπική, πανελλήνια και διεθνή κλίμακα και τα μέλη ΔΕΠ επιχειρούν διαρκώς και με κόπο να ανταποκρίνονται στους πολλαπλούς ρόλους τους. Αυτό μαρτυρείται και από τα κριτήρια και τις διαδικασίες μέσα από τις οποίες αναδεικνύονται τα νέα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και εξελίσσονται τα παλαιά: οι επιστημονικές κρίσεις των μελών ΔΕΠ στη δημόσια διαβούλευση για την εκλογή ή την εξέλιξή τους, όπως αποτυπώνονται στα πρακτικά των Γ.Σ. του Τμήματος, δίνουν μια σαφή εικόνα των υψηλών κριτηρίων ακαδημαϊκής κοινότητας που τηρούνται, καθώς και την μέριμνα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος-εσωτερικών εκλεκτόρων για την ένταξη των νεοεκλεγέντων ή υπό εξέλιξη συναδέλφων στο συνολικό μελλοντικό σχεδιασμό του Τμήματος.

Το Τμήμα αποτυπώνει πάντοτε τη βούλησή του προς την Πολιτεία για τον αριθμό εισαγομένων που επιθυμεί προκειμένου η εκπαιδευτική διαδικασία να ευοδωθεί. Εντούτοις, όπως και σε πολυάριθμα άλλα ζητήματα, η διατύπωση της βούλησης αυτής δεν βρίσκει απήχηση σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο.

Όσον αφορά το επίπεδο των εισαγομένων φοιτητών, το Τμήμα διαπιστώνει συχνά την αδυναμία τους να προσαρμοστούν στο υψηλό επίπεδο των απαιτήσεων από τους διδάσκοντες αλλά δεν κρίνει επ' ουδενί ότι αυτό θα πρέπει να οδηγήσει στη «διευκόλυνση» των φοιτητών μέσω της απίσχνασης της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

7.2. Πώς κρίνετε τη διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

Σε επίπεδο ερευνητικό, την πρωτοβουλία για τη χάραξη της ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος έχουν τα μέλη ΔΕΠ που δραστηριοποιούνται ερευνητικά στο πλαίσιο των εργαστηρίων που λειτουργούν στο Τμήμα και προσπαθούν, στο μέτρο που τους το επιτρέπει η φειδωλή οικονομική πολιτική της Πολιτείας, να παράσχουν με τον επαρκέστερο τρόπο το εκπαιδευτικό τους έργο. Σε επίπεδο καθαρά διδακτικό, την ευθύνη της βραχυ- και μεσοπρόθεσμης πορείας του έργου του Τμήματος έχει η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών. Σε κάθε περίπτωση, ο τελικός αποδέκτης και κριτής των όποιων προτάσεων και σχεδίων είναι η Γ.Σ. του Τμήματος.

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των διοικητικών υπηρεσιών και των υποδομών του, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

8.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών;

Η γενικότερη λειτουργία των υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (υπηρεσίες της Πρυτανείας, Κεντρική Βιβλιοθήκη, Υπηρεσίες Πληροφόρησης) έχει αξιολογηθεί διεξοδικά βάσει στοιχείων στο πλαίσιο της Αξιολόγησης του Ιδρύματος.

Η συνεργασία των κεντρικών υπηρεσιών του Πανεπιστημίου μας τόσο με τη Γραμματεία του Τμήματος όσο και με τις Γραμματείες των Τομέων είναι αρμονική.

Αυτό που συνιστά αναμφίβολα το μεγαλύτερο πρόβλημα σε επίπεδο οργάνωσης των Γραμματειών, των Εργαστηρίων και των Σπουδαστηρίων είναι η έλλειψη προσωπικού και ο μεγάλος φόρτος εργασίας που βαραίνει αναπόφευκτα έναν ολοένα μικρότερο αριθμό υπαλλήλων. Τέλος, όσον αφορά πιο εξειδικευμένες υπηρεσίες, λ.χ. πληροφορικής υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό που τις εξυπηρετεί και σε κάθε περίπτωση υπάρχει διαρκής συνεργασία με τις κεντρικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου (Κέντρο Δικτύων).

8.2. Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;

Σύμβουλοι-καθηγητές για το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος είναι οι εκάστοτε Διευθυντές Τομέων. Μια πρώτη, πολύ διεξοδική ενημέρωση, για τους πρωτοετείς φοιτητές γίνεται στη διάρκεια της Εκδήλωσης Υποδοχής τους. Εντούτοις, τόσο οι διευθυντές των Τομέων του Τμήματος όσο και οι υπάλληλοι που είναι αρμόδιοι για το Πρόγραμμα Σπουδών μπορούν ανά πάσα στιγμή να παίξουν ρόλο συμβουλευτικό για τους φοιτητές (πολλές φορές οι απορίες αυτές δεν γίνονται στο πλαίσιο του ωραρίου λειτουργίας της Γραμματείας αλλά κατατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή με τη χρήση του διαδικτύου).

ου).

Για τους πιο αδύναμους φοιτητές υπάρχουν υποτροφίες, χαμηλού ύψους, από ιδιωτικούς φορείς και Ιδρύματα της πόλης των Ιωαννίνων και του Πανεπιστημίου. Εντούτοις, ο αριθμός των υποτροφιών είναι μικρός.

Οι αλλοδαποί φοιτητές, τόσο οι προπτυχιακοί όσο και οι μεταπτυχιακοί, που κινούνται κυρίως στο πλαίσιο των προγραμμάτων Erasmus, τυγχάνουν ιδιαίτερης μεταχείρισης από όλους τους διδάσκοντες. Αρκετοί μάλιστα τους αφιερώνουν χρόνο διδασκαλίας πέραν του καθιερωμένου προκειμένου να επαναλάβουν κάποια στοιχεία της διδασκαλίας σε μια διεθνή γλώσσα και έτσι να διευκολύνουν την εκπαιδευτική διαδικασία.

Σε γενικές γραμμές, οι φοιτητές γνωρίζουν την ύπαρξη τερματικών τόσο σε επίπεδο Ιδρύματος όσο και στα επίπεδα του Τμήματος και των Τομέων. Υπάρχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας όπως είναι το Γραφείο Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας, το οποίο μεριμνά για την πληροφόρηση των φοιτητών για ζητήματα καριέρας και επαγγελματικής αποκατάστασης και το Συμβουλευτικό Κέντρο του Ιδρύματος, το οποίο παρέχει ψυχολογική υποστήριξη. Πέραν αυτού, στο πλαίσιο της γενικότερης φοιτητικής μέριμνας τίθενται το Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο, το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο κι άλλες πανεπιστημιακές υπηρεσίες.

8.3. Πώς κρίνετε τις υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα;

Οι ανάγκες χώρου (αίθουσες διδασκαλίας, αμφιθέατρο) δεν κρίνονται επαρκείς λόγω της μεγάλης αύξησης των εγγραφόμενων φοιτητών. Εάν δε ληφθεί υπόψιν η σχετική νομοθεσία που θέτει τον αριθμό των φοιτητών στους 80 ως ανώτατο όριο, κάτι που στην πραγματικότητα καταρρίπτεται από την ακαδημαϊκή πρακτική, είναι σαφές ότι υπάρχει σοβαρό κτηριακό πρόβλημα.

Ανάλογη ανεπάρκεια χαρακτηρίζει και τον εξοπλισμό των αιθουσών και του αμφιθεάτρου. Ελλιπής επίσης είναι η φύλαξη των χώρων.

Μέτρια έως ανύπαρκτη είναι η δυνατότητα των ατόμων με κινητικά προβλήματα να έχουν πρόσβαση στα κτήρια του Πανεπιστημίου.

Οριακά ικανοποιητικό και διαρκώς επιδεινούμενο είναι το επίπεδο συντήρησης και καθαριότητας του κτηρίου του Τμήματος, κυρίως των αιθουσών και του Αμφιθεάτρου.

Τα Εργαστήρια των Τομέων είναι εξοπλισμένα σε ικανοποιητικό βαθμό αλλά λόγω των δραστικών περικοπών σε επίπεδο τακτικού προϋπολογισμού η δυνατότητα ανανέωσης ή αναβάθμισής τους είναι μικρή. Ικανοποιητικά αλλά σταδιακά επιδεινούμενη είναι η κατάσταση όσον αφορά τα αναλώσιμα εργαστηρίων, γραμματειών, γραφείων υπηρεσιών, γραφείων προσωπικού και μελών ΔΕΠ.

Τα αιτήματα για ανανέωση του εργαστηριακού εξοπλισμού ή του εξοπλισμού των γραφείων αρκετές φορές ακολουθούν χρονοβόρες διαδικασίες και ο φόβος είναι ότι λόγω της κακής οικονομικής συγκυρίας η καθυστέρηση θα ισοδυναμεί στο μέλλον με δυνάμει ακύρωσή τους.

8.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου);

Ο βαθμός αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών σε όλα τα επίπεδα – απλή πληροφόρηση, βιβλιογραφική αναζήτηση, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, ηλεκτρονικές βάσεις περιοδικών – είναι ικανοποιητικός. Η πλειονότητα των διδασκόντων προτρέπουν τους φοιτητές να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές πηγές και να επισκέπτονται την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Παν/μίου ως τον ιδανικό χώρο εργασίας γι' αυτούς. Αυτό ισχύει ιδιαίτερος για τους φοιτητές σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Τα μέλη ΔΕΠ διαθέτουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο και ορισμένα διαθέτουν και προσωπικό ιστότοπο.

Γίνεται προσπάθεια για διαρκή ανανέωση της Ιστοσελίδας και μάλιστα απασχολείται υπάλληλος ειδικός στην πληροφορική για τον λόγο αυτό. Στην πράξη, κάθε Τομέας διαχειρίζεται με έναν βαθμό αυτονομίας την παρουσία του στο διαδίκτυο και στο σημείο αυτό υπάρχει μια διαφοροποιημένη εικόνα των Τομέων του Τμήματος.

Η Γραμματεία του Τμήματος χρησιμοποιεί το μηχανογραφημένο φοιτητολόγιο και προσπαθεί σταδιακά να εισαγάγει τη ψηφιοποίηση και ηλεκτρονική αποστολή εγγράφων, προσκλήσεων Γ.Σ. του Τμήματος κ.α. Πρόκειται για μια ενέργεια ευεργετική σε πολλά επίπεδα, καθώς θα μειώσει τις δαπάνες σε αναλώσιμα αλλά και θα κάνει πιο ευέλικτο σε χρόνους το όλο σύστημα διαχείρισης.

8.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού;

Από τις πρακτικές που υιοθετούνται στο Τμήμα σε όλα τα επίπεδα αναφοράς είναι σαφές ότι η χρήση των υποδομών και του εξοπλισμού του Τμήματος είναι χρηστή και γίνεται στην κατεύθυνση της διευκόλυνσης τόσο των μελών ΔΕΠ όσο και των φοιτητών. Η χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος είναι χρηστή και αυτό διασφαλίζεται με την ύπαρξη κανόνων καλής λειτουργίας. Σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς κάθε καθηγητής την ώρα της διδασκαλίας είναι υπεύθυνος για τον χώρο που διδάσκει, είτε πρόκειται για αίθουσα, είτε πρόκειται για εργαστήριο και έχει υποχρέωση να αναφέρει κάθε περιστατικό στο Τμήμα. Ειδικότερα:

- α. Απαγορεύεται η επιπόλαια και αλόγιστη χρήση του υπάρχοντος εξοπλισμού
- β. Σε περίπτωση που δεν γνωρίζει κάποιος τη σωστή χρήση κάποιας συσκευής οφείλει να απευθύνεται στο προσωπικό του Τμήματος.
- γ. Σεβόμαστε τον χώρο και φροντίζουμε να μην τον ρυπαίνουμε.
- δ. Απαγορεύονται κάθε είδους ροφήματα, αναψυκτικά και καφέδες στο χώρο των εργαστηρίων, των αιθουσών και του Αμφιθεάτρου.
- ε. Απαγορεύεται το κάπνισμα.
- στ. Σεβόμαστε τους υπολοίπους και φροντίζουμε να μην δημιουργούμε ηχορύπανση.
- ζ. Σε περίπτωση που υποπέσει στην αντίληψη μας συνάδερφος ή συμφοιτητής με παραβατική συμπεριφορά, φροντίζουμε να τον αναφέρουμε.

Το μόνο πιθανό πρόβλημα, που όμως αφορά το σύνολο των τεχνικών υπηρεσιών, έχει να κάνει με το ότι το ωράριο των υπηρεσιών είναι συγκεκριμένο, ενώ η ροή του εκπαιδευτικού έργου είναι διαρκής με αποτέλεσμα, για κάποια διαστήματα, της ημέρας η παροχή τεχνικών υπηρεσιών να είναι ανεπαρκής.

8.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;

Τόσο ο προγραμματισμός όσο και ο απολογισμός, σε επίπεδο Τομέων αλλά και συνολικά σε επίπεδο Τμήματος γίνεται με τρόπο διαφανή και αντικειμενικό. Η κατανομή των πόρων γίνεται πάντοτε με βάση τις ανάγκες του κάθε Τομέα και των μελών του και αποφασίζεται από το κυρίαρχο όργανο του

Τμήματος που είναι η Γενική Συνέλευση.

Τα μείζονα προβλήματα που αντιμετωπίζει το Τμήμα τη τελευταία χρονική περίοδο δεν είναι αυτό της κατανομής των όρων ή εκείνο της ισοβαρούς οικονομικής ενίσχυσης των μονάδων εντός του Τμήματος αλλά οι αισθητές και ιδιαιτέρως κρίσιμες, ακόμη και για τα στοιχειώδη, περικοπές των κονδυλίων εκ μέρους της Πολιτείας.

9. Συμπεράσματα

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να εντοπίσει τα κυριότερα θετικά και αρνητικά του σημεία, όπως αυτά συνάγονται από τις προηγούμενες ενότητες και να αναγνωρίσει ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών του σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους που προκύπτουν από τα αρνητικά του σημεία.

9.1. Ποια, κατά την γνώμη σας, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης;

Θετικά Σημεία:

- Το Τμήμα λειτουργεί με τρεις ομώνυμους Τομείς – Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας - και αποστολή του είναι:
 - ✓ Η έρευνα και η διδασκαλία επιστημονικών γνώσεων στις κύριες γνωστικές περιοχές του Τμήματος, τη Φιλοσοφία, την Παιδαγωγική και την Ψυχολογία.
 - ✓ Η διεπιστημονική προσέγγιση στην ανάλυση φιλοσοφικών, κοινωνικών και ψυχοπαιδαγωγικών θεμάτων με ανίχνευση των επιστημολογικών τους προϋποθέσεων.
 - ✓ Η βασική επαγγελματική κατάρτιση εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
 - ✓ Η εξασφάλιση των θεσμικών και ακαδημαϊκών προϋποθέσεων για τη διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών με επιστημονική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική συνείδηση.
- Στόχος του Τμήματος είναι η προαγωγή της έρευνας και η σύνδεσή της με τη διδασκαλία, ώστε να προσφέρει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες επαρκή εκπαίδευση για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Επίσης, η διαρκής αναβάθμιση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών, με ένα σύνολο δραστηριοτήτων, όπως η επέκταση των ερευνητικών αντικειμένων, η προώθηση της συνεργασίας στην εκπαίδευση και στην έρευνα με άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και άλλα πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού, η στελέχωση του Τμήματος με νέα μέλη ΔΕΠ, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό, η αναβάθμιση των υποδομών και του εξοπλισμού.
- Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος:
 - ✓ αναπτύσσουν δραστηριότητες που απευθύνονται στο ευρύτερο κοινό.
 - ✓ αναλαμβάνουν ερευνητικές πρωτοβουλίες και πραγματοποιούν

- μελέτες για ζητήματα τοπικού και περιφερειακού ενδιαφέροντος
- ✓ προωθούν τη συνεργασία με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο
 - Το Τμήμα επιδιώκει τη διεθνοποίηση της εκπαιδευτικής και ερευνητικής δραστηριότητας με:
 - ✓ προγράμματα διαπανεπιστημιακής συνεργασίας και πανεπιστήμια του εξωτερικού
 - ✓ πρόσκληση επιστημόνων από πανεπιστήμια του εξωτερικού
 - Ο χαρακτήρας του Τμήματος είναι διεπιστημονικός και με αυτή την έννοια αυτό βρίσκεται στις πρώτες γραμμές της διεθνούς πανεπιστημιακής πραγματικότητας. Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος είναι ευέλικτο, ώστε να εναρμονίζεται με τις σύγχρονες εξελίξεις των επιστημονικών κλάδων και να παρέχει στους φοιτητές τη δυνατότητα πολλαπλών επιλογών, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τους στόχους τους.
 - Βασική μέριμνα του Τμήματος είναι η παροχή υψηλής ποιότητας διδακτικού έργου βασιζόμενου σε μια «παιδαγωγική» που στόχος της είναι: α) η θεωρητική κατάρτιση στα γνωστικά αντικείμενα και η εξοικείωση με τις μεθόδους έρευνας, β) η ανάπτυξη της κριτικής θεώρησης και του αναστοχασμού επί των κοινωνικών και πολιτικών φαινομένων με την ιδιότητα του μελλοντικού επιστήμονα, γ) η διαμόρφωση προσωπικοτήτων με ενεργό πολιτική και κοινωνική συνείδηση.

Αρνητικά Σημεία:

- Ο υπερβολικά μεγάλος αριθμός των εισερχόμενων φοιτητών, καθώς και ο μεγάλος αριθμός φοιτητών από άλλα Τμήματα που διδάσκονται κατ' επιλογήν μαθήματα. Τόσο οι εγκαταστάσεις όσο και η παιδαγωγική ανάγκη για πιο ευέλικτα ακροατήρια, μικρότερα σε αριθμό και πιο διαδραστικά, δεν επιτρέπουν μια τόσο μεγάλη αριθμητική επιβάρυνση.
- Η οριακά ικανοποιητική και σταθερά μειούμενη χρηματοδότηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης από την Πολιτεία δημιουργεί σοβαρά προβλήματα δυσλειτουργίας σε όλο το φάσμα των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Είναι επιτακτική η άμεση βελτίωση αυτής της κατάστασης, η οποία υπονομεύει το μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και θέτει ε-

μπόδια στο έργο των λειτουργών της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

- Οι πολλαπλοί ρόλοι που καλούνται να παίξουν οι διδάσκοντες του Τμήματος, οι οποίοι λειτουργούν ταυτοχρόνως σε πολλά επίπεδα, από το διδακτικό και ερευνητικό έως το αμιγώς γραφειοκρατικό. Η σταθερά αυξανόμενη επιβάρυνση των μελών ΔΕΠ με γραφειοκρατικού τύπου υποχρεώσεις, λόγω κυρίως της οριακά ικανοποιητικής στελέχωσης των Γραμματειών των Τομέων και της Γραμματείας του Τμήματος, σε συνδυασμό με την υποχρέωσή τους να παρακολουθούν φοιτητές σε εξατομικευμένη βάση (εκπόνηση εργασιών, προετοιμασία παρουσιάσεων, γραπτές ασκήσεις, παρακολούθηση μεταπτυχιακών εργασιών και διατριβών) καθιστά τα χρονικά περιθώρια τους ασφυκτικά. Μια τέτοια κατάσταση, όπως είναι ευνόητο, λειτουργεί σε βάρος της αμιγώς επιστημονικής-ερευνητικής δραστηριότητας των μελών ΔΕΠ, τα οποία εντούτοις, όπως μαρτυρούν και τα στατιστικά ευρήματα, ανταποκρίνονται και στον ρόλο του ερευνητή καθηγητή με τον καλύτερο τρόπο σε συνθήκες αντίξοες (έλλειψη χρόνου, υποχρηματοδότηση κ.ά.).

9.2. Διακρίνετε ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία;

Είναι σαφές ότι οι διδάσκοντες στο Τμήμα, λόγω της μακροχρόνιας πείρας τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αλλά και της εμπειριστατωμένης γνώσης τους για τις δομές και τη λειτουργία της, έχουν σαφή εικόνα τόσο των θετικών σημείων του Τμήματος όσο και των αδυναμιών του. Οι τελευταίες εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από χρόνιες αδυναμίες και παθογένειες της ελληνικής ανώτατης δημόσιας εκπαίδευσης εν γένει. Συνεπώς, τα περιθώρια βελτίωσης με όρους πρωτοβουλίας του Τμήματος και των μελών ΔΕΠ είναι περιορισμένα. Εντούτοις, συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων επί των πιθανών βελτιώσεων σε σημεία που μπορεί όντως να ελέγξει το Τμήμα σαν μεμονωμένη ακαδημαϊκή μονάδα έχουν προκύψει με πολλές ευκαιρίες τόσο σε επίπεδο Συνελεύσεων Τομέων όσο και σε εκείνο της Γ.Σ. του Τμήματος. Είναι δε πολύ θετική η διαπίστωση ότι, παρόλες τις διαφοροποιήσεις και τις διαφονίες που είναι φυσικό να υπάρχουν μεταξύ των μελών ΔΕΠ, ο πυρήνας των εκτιμήσεων για τον ρόλο, την αποστολή και το μέλλον του Τμήματος είναι λίγο ως πολύ κοινός.

10. Σχέδια βελτίωσης

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να καταρτίσει σχέδιο δράσης για την άρση των αρνητικών σημείων και την ενίσχυση των θετικών του, καθορίζοντας προτεραιότητες με βάση τις δυνατότητές του.

10.1. Περιγράψτε το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Καθίσταται ευκρινές ότι η απάντηση τόσο στη συγκεκριμένη υποενότητα όσο και στην επόμενη προϋποθέτει ότι υπάρχουν μεγάλα περιθώρια αυτενέργειας και πρωτοβουλιών του Τμήματος από τα μέλη ΔΕΠ που είναι οι κατεξοχήν εμπλεκόμενοι στην εκπαιδευτική διαδικασία. Εντούτοις, κάτι τέτοιο δεν ισχύει, καθώς ο έλεγχος του Τμήματος σε μακροεπίπεδο είναι πολύ στενός. Η εξάρτηση από την Πολιτεία και συγκεκριμένα το Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. κάνει κάθε πρωτοβουλία και κάθε πιθανό σχέδιο δράσης για βελτίωση της λειτουργίας του Τμήματος να υπόκειται σε μια σειρά όρων που τις περισσότερες φορές αναστέλλουν την αυθεντική μακροπρόθεσμη επίλυση των προβλημάτων και, ακόμη περισσότερο, τον οραματισμό των πανεπιστημιακών λειτουργών για το πώς θα έβλεπαν «το δικό τους Πανεπιστήμιο».

10.2. Περιγράψτε το μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Ισχύουν τα ανωτέρω (βλ. Ενότητα 10.1).

Στο πλαίσιο των Γ.Σ. του Τμήματος προγραμματίζονται θέσεις και γνωστικά αντικείμενα που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της ακαδημαϊκής δραστηριότητας διεθνώς προκειμένου το Τμήμα να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για τη διεκδίκησή τους. Επίσης, γίνονται προσπάθειες, μέσα σε αντίξοες συνθήκες, για ενέργειες προς το Ίδρυμα και το Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. με σκοπό την ίδρυση νέων εργαστηρίων ή την αναμόρφωση παλαιών εργαστηρίων του Τμήματος προκειμένου να ικανοποιηθούν σε μεγαλύτερο βαθμό τα ερευνητικά ενδιαφέροντα των νέων μελών ΔΕΠ του Τμήματος

10.3. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ίδρυματος.

Το Ίδρυμα είναι σε γενικές γραμμές υποστηρικτικό προς τις δράσεις του Τμήματος. Κατατίθενται διαρκώς προτάσεις προς το Ίδρυμα για την πρόσληψη διδασκόντων Π.Δ. 407/80 για την κάλυψη των διδακτικών αναγκών του Τμήματος, ιδιαίτερος σε Τομείς του όπως ο Τομέας Ψυχολογίας που έ-

χουν μικρό αριθμό μελών ΔΕΠ. Επίσης, γίνονται προτάσεις για προσλήψεις πρόσθετου τεχνικού και διοικητικού προσωπικού και χρηματοδοτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων.

10.4. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία.

- Παροχή περισσότερων θέσεων ΕΤΕΠ, ΕΕΔΙΠ και διοικητικού προσωπικού.
- Έγκαιρη παροχή πιστώσεων και ικανοποιητική ανταπόκριση στις διδακτικές ανάγκες των Τμημάτων όσον αφορά την προκήρυξη συμβάσεων Π.Δ. 407/80.
- Ευελιξία στο σύστημα διανομής συγγραμμάτων «Εύδοξος».
- Μεγαλύτερη ευαισθησία στα αιτήματα του Τμήματος σχετικά με την ανάγκη περικοπής του αριθμού των εισακτέων φοιτητών προκειμένου να διευκολυνθεί το εκπαιδευτικό έργο.
- Προκήρυξη υποτροφιών για μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές προκειμένου ολοένα και περισσότεροι φοιτητές να προσανατολίζονται στη βασική έρευνα.
- Μεγαλύτερος σεβασμός στην πρωτοβουλία των εμπλεκομένων στην εκπαιδευτική διαδικασία – φοιτητές, διδάσκοντες, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό – διότι αυτοί είναι οι άμεσοι αποδέκτες των αποτελεσμάτων της, ικανοποιητικών ή όχι. Αναμφίβολα, όμως, στο μέτρο που οι φοιτητές συνιστούν το αυριανό ανθρωπινό δυναμικό της χώρας μας, εάν η Πολιτεία δεν ενσχύσει στα προβλήματα της πανεπιστημιακής κοινότητας με μεγαλύτερη ευαισθησία, η όλη εκπαιδευτική προσπάθεια κινδυνεύει να οδηγηθεί σε ναυάγιο.

11. Πίνακες

ΕΠΙΤΟΜΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΙΔΡΥΜΑ: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΤΜΗΜΑ : Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας

Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων: 3

Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων: 1 (μονοτμηματικό) + 1 (διατμηματικό)

Σχετικός πίνακας	Ακαδημαϊκό έτος	2010	2009	2008	2007	2006	2005
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	28	29	31	32	31	29
# 1	Λοιπό προσωπικό	20	16	17	18	17	19
# 2	Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν X 2)	342	337	335	293	281	278
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	272	271	269	226	220	242
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	333	334	335	291	279	277
# 6	Αριθμός αποφοίτων	240	144	206	232	194	84
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	6,94	7	6,98	7,05	7,08	7,03
# 4	Προσφερόμενες από το Τμήμα Θέσεις ΠΜΣ	40	20	40	20	65	45
# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ	437	16	231	15	150	60
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	52	52	52	52	52	52
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ)	28	28	28	28	28	28
# 12.1	Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής	24	24	24	24	24	24
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ	87	83	88	108	65	
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)	>1178	>1154	>1127	>1189	>97	
# 17	Διεθνείς συμμετοχές	8	11	11	25	28	

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

ΕΤΗΣΙΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΑΚΑΔ. ΕΤΟΥΣ 2010-2011

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		2010-2011		2009-2010		2008-2009		2007-2008		2006-2007		2005-2006	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθηγητές	Σύνολο		1	2		1		1				8	1
	Από εξέλιξη*		1									8	1
	Νέες προσλήψεις*												
	Συνταξιοδοτήσεις*			1		1		1					
	Παραιτήσεις*			1									
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο		2	2				2		1	1	1	
	Από εξέλιξη*		2	1				2		1	1	1	
	Νέες προσλήψεις*												
	Συνταξιοδοτήσεις*												
	Παραιτήσεις*			1									
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο			1				2		1		6	7
	Από εξέλιξη*							1		1		3	6
	Νέες προσλήψεις*							1				3	1
	Συνταξιοδοτήσεις*												
	Παραιτήσεις*			1								3	4
Λέκτορες	Σύνολο												
	Νέες προσλήψεις*											3	4
	Συνταξιοδοτήσεις*												
	Παραιτήσεις*												
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο												
Διδάσκοντες επί συμβάσει**	Σύνολο	4	6	4	2	4	4	4	2	4	2	4	4
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων (ΕΤΕΠ)	Σύνολο	1	2	1	2	1	2	1	4	1	4	1	4
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	1	6	1	6	1	5	1	6	1	5	1	5

ΠΡΟΣΟΧΗ! Το ακαδ. έτος 2005-2006 να θεωρηθεί ως έτος αναφοράς, δηλαδή θα αναγράφεται την τρέχουσα κατάσταση σχετικά με το πλήθος του προσωπικού. Για τα υπόλοιπα έτη 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009, 2009-2010 και 2010-2011, θα αναγράφεται ΜΟΝΟ ΤΟ ΝΕΟ πλήθος του προσωπικού από εξέλιξη/νέα πρόσληψη/συνταξιοδότηση/παραίτηση.

* Αναφέρεται στο τελευταίο έτος

** Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

A: Άρρενες, Θ: Θήλειες

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

[Σύνολο των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος (κανονικών και πέραν των κανονικών εξαμήνων) σε όλα τα έτη σπουδών στην έναρξη του ακαδ. έτους. Π.χ. Για το ακαδ. έτος 2010-2011, θα δίνεται το σύνολο των εγγεγραμμένων φοιτητών στην έναρξη του έτους.]

	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006
Προπτυχιακοί	342	337	335	293	281	278
Μεταπτυχιακοί (ΜΔΕ)	129	87	150	160	171	150
Διδακτορικοί	105	103	115	117	114	107

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

Εισαχθέντες με:	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006
Εισαγωγικές εξετάσεις	272	271	269	226	220	242
Μετεγγραφές (εισροές προς το Τμήμα)	9	15	14	8	14	9
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)*	100	79	104	75	67	71
Κατατακτήριες εξετάσεις (Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	9	8	4	20	3	5
Άλλες κατηγορίες	43	40	48	37	42	21
Σύνολο**	333	334	335	291	279	277
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	9	3	15	2	2	1

*Ο αριθμός των εκροών πρέπει να αφαιρεθεί κατά τον υπολογισμό του Συνόλου.

** Το σύνολο προκύπτει από την άθροιση των ανωτέρω αφού αφαιρεθεί ο αριθμός των μετεγγραφέντων σε άλλα τμήματα

Επεξήγηση:

- Στον πίνακα αυτόν θα αποτυπωθούν τα εξελικτικά στοιχεία έξι (6) συνολικά ετών: του έτους στο οποίο αναφέρεται η *Ετήσια Απογραφική Έκθεση* και των 5 προηγούμενων ετών.

Πίνακας 4.1. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)

Τίτλος ΠΜΣ: «Επιστήμες της Αγωγής» Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 24

	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	406	-	213	-	118	-
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	64	-	30	-	32	-
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	342	-	183	-	86	-
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	20	-	20	-	20	1-
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	17	-	18	-	20	-
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	6	2	3	10	8	-
Αλλοδαποί φοιτητές(εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	1					

Πίνακας 4.2. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)

Τίτλος ΠΜΣ: Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνική Φιλοσοφία-Φιλοσοφία των Επιστημών» Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 24

	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	31	16	18	15	3	17
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	11	3	8	7	3	7
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	20	13	10	8	0	10
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	20*	20	20	20	20	20
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	10	9	13	11	3	8
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	2	2	2	5	6	4
Αλλοδαποί φοιτητές(εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	2					1

* Ο αριθμός των προσφερόμενων θέσεων (20) αφορά, όπως ορίζεται και στη οικεία προκήρυξη κάθε έτους, τόσο σε υποψήφιους μεταπτυχιακούς φοιτητές όσο και σε υποψήφιους διδάκτορες συνολικά.

Πίνακας 4.3. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)

Τίτλος ΠΜΣ: «Δυσλεξία: Επικοινωνία σε Πολυγλωσσικό Περιβάλλον και Χρήση Νέας Τεχνολογίας στην Αντιμετώπισή της»*
Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 24

	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	-	-	-		29	43
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος					8	21
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων					11	22
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	-	-	-	-	25	25
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	-	12	37	70	73	65
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων		16	23	28	3	6
<i>Αλλοδαποί φοιτητές(εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)</i>						

* Το οικείο Π.Μ.Σ. λειτούργησε σε ό,τι αφορά την προκήρυξη για την εισαγωγή νέων μεταπτυχιακών φοιτητών μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007 και η λειτουργία του ολοκληρώθηκε κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, με την αποφοίτηση και των τελευταίων εγγεγραμμένων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

Πίνακας 5.1. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών του Τομέα Παιδαγωγικής

	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	3	3	2	3	6	1
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	0	0	0	0	2	0
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	3	3	2	3	4	1
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	-*	-	-	-	-	-
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	3	3	2	2	6	1
Απόφοιτοι	1	2	2	3	0	1
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	7έτη	6, 25 έτη	6, 75	9,6 έτη	-	6έτη

Επεξήγηση: Απόφοιτοι = Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

* Δεν υπάρχει συγκεκριμένος αριθμός προσφερόμενων θέσεων.

Πίνακας 5.2. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών του Τομέα Ψυχολογίας

	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	0	0	1	2	0	1
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	0	0	1	0	0	0
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	0	0	0	0	0	0
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	-*	-	-	-	-	-
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	0	0	1	2	0	1
Απόφοιτοι	0	0	0	2	0	0
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	-	-	-	7έτη	-	-

Επεξήγηση: Απόφοιτοι = Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

* Δεν υπάρχει συγκεκριμένος αριθμός προσφερόμενων θέσεων.

Πίνακας 5.3. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Διατμηματικού Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών του Τομέα Φιλοσοφίας

	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	12	7	2	1	1	5
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	7	2	1	1	-	2
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	5	5	1	-	1	3
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	20*	20	20	20	20	20
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	3	7	1	1	0	1
Απόφοιτοι	1	0	0	1	2	2
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	6,7 έτη	-	-	7 έτη	6,5 έτη	5 έτη

Επεξήγηση: Απόφοιτοι = Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

* Ο αριθμός (20) των προσφερόμενων θέσεων αφορά τόσο των Α΄ Κύκλο Σπουδών (μεταπτυχιακοί φοιτητές) όσο και τον Β΄ Κύκλο (υποψήφιοι διδάκτορες).

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων*	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2005-2006	84	1 (1,19%)	40 (47,62%)	43 (51,19%)	0,00%	7,03
2006-2007	194	0,00%	87 (44,85%)	103 (53,09%)	4 (2,06%)	7,08
2007-2008	232	0,00%	112 (48,28%)	119 (51,29%)	1 (0,43%)	7,05
2008-2009	206	0,00%	116 (56,31%)	89 (43,20%)	1 (0,49%)	6,98
2009-2010	144	14,58%	73 (50,69%)	70 (48,61%)	1 (0,69%)	7
2010-2011	240	35 (14,58%)	121 (50,42%)	84 (35,00%)	(0,00%)	6,94
<i>Σύνολο</i>	<i>1100</i>	36 (3,27%)	549 (49,91%)	508 (46,18%)	7 (0,64%)	7,01

Επεξήγηση:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

*Ο αριθμός αυτός πρέπει να συμφωνεί με το άθροισμα των αποφοιτησάντων που θα δώσετε για το αντίστοιχο έτος στις στήλες K+1, K+2στον (επόμενο) πίνακα 7

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Έτος εισαγωγής (από τους εισαχθέντες των παρακάτω ετών θα είναι οι αποφοιτήσαντες των διπλών στηλών)	Εγγραφέντες (Συνολικός αριθμός εισαχθέντων – πρέπει να πρέπει να συμφωνεί με το σύνολο του κάθε ακαδ. έτους του παραπάνω πίνακα 3)	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτήσαντες (σε χρόνο διπλάσιο του κανονικού (Κ))	Ποσοστιαία αναλογία	
		Κ*	Κ+1	Κ+2	Κ+3	Κ+4	Κ+5	≥Κ+6		Συνολικό ποσοστό αποφοιτησάντων**	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων
2004-2005	76	48	104	14	5	1			39		
2005-2006	271	45	79	35					47		
2006-2007	281	36	89						88		
2007-2008	293	39							179		
2008-2009	335								237		
2009-2010	337								252		
2010-2011	342								251		

Επεξήγηση:

- Όπου Κ = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα. (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε Κ=4 έτη, Κ+1=5 έτη, Κ+2=6 έτη,..., Κ+6=10 έτη).
- Στον πίνακα αυτόν θα αποτυπωθούν τα εξελικτικά στοιχεία 7 συνολικά ετών: του έτους στο οποίο αναφέρεται η Ετήσια Απογραφική Έκθεση και των 6 προηγούμενων ετών.

* Σε αυτήν και τις επόμενες 6 στήλες σημειώστε για κάθε έτος τον αριθμό των αποφοιτησάντων. Το άθροισμα των αριθμών αυτών, μαζί με τον αριθμό των φοιτητών που δεν έχουν ακόμη αποφοιτήσει (της επόμενης στήλης) πρέπει να είναι ίσο με τον συνολικό αριθμό των εισαχθέντων κάθε έτους (της στήλης 2).

** Στην στήλη αυτή σημειώνεται η **ποσοστιαία αναλογία** των αποφοιτησάντων κάθε έτους σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των εισαχθέντων του έτους (της στήλης 2).

Πίνακας 8. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (μήνες)*			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
2005-2006	84				
2006-2007	194				
2007-2008	232				
2008-2009	206				
2009-2010	144				
2010-2011	240				
<i>Σύνολο</i>	<i>1100</i>				

Σημείωση: Ο πίνακας αυτός θα συμπληρωθεί από το γραφείο ΔΑΣΤΑ του Ιδρύματος.

* Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

		2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτ.							
	Εξωτ.				6		3	9
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα (μέσω προγραμμάτων ανταλλαγών)	Εσωτ.							
	Εξωτ.	4	3	3	2	1	1	14
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτ.							
	Εξωτ.							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτ.							
	Εξωτ.							
Σύνολο		4	3	3	8	1	4	23

Πίνακας 10. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων ΠΜΣ	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (μήνες)*			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
2005-2006	10				
2006-2007	17				
2007-2008	43				
2008-2009	28				
2009-2010	18				
2010-2011	8				
<i>Σύνολο</i>	<i>124</i>				

Σημείωση: Ο πίνακας αυτός θα συμπληρωθεί από το γραφείο ΔΑΣΤΑ του Ιδρύματος.

* Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων ΠΜΣ, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

		2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτ.							
	Εξωτ.							
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα (μέσω προγραμμάτων ανταλλαγών)	Εσωτ.							
	Εξωτ.			4		6	1	11
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτ.							
	Εξωτ.							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτ.							
	Εξωτ.							
Σύνολο				4		6	1	11

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2010-2011)

Συμπληρώνεται με όλα τα μαθήματα που διδάχτηκαν κατά το ακαδ. έτος 2010-2011 (συμπεριλαμβάνονται και αυτά που επέλεξαν οι φοιτητές εκτός τμήματος). Ισχύει για όλους τους πίνακες που αναφέρονται στα προπτυχιακά μαθήματα.

Εξάμηνο Σπουδών	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) (Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1 ^{ου} , 2 ^{ου} , 3 ^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου. Στη συνέχεια καταγράψτε τα μαθήματα εκτός τμήματος)	Κωδικός Μαθήματος, όπως αναγράφεται στον οδηγό σπουδών	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία μαθήματος (Y = Υποχρεωτικό, YE = κατ' επιλογήν Υποχρεωτικά)	Κατηγορία μαθήματος (Y = Υποχρεωτικό, YE = κατ' επιλογήν Υποχρεωτικό)	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο , 8 ^ο , 9 ^ο , 10 ^ο , 11 ^ο , 12 ^ο)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα (Σημειώστε τον/τους κωδικούς αριθμούς του/των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν)	Ιστότοπος (η ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει)	Σελίδα Οδηγού Σπουδών**
1 ^ο -4 ^ο	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	Φ1E006		Y	Y	3	1 ^ο -4 ^ο			35
1 ^ο -4 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	Φ2E005		Y	Y	3	1 ^ο -4 ^ο			36
1 ^ο -4 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	Φ3E006		Y	Y	3	1 ^ο -4 ^ο			37
1 ^ο -4 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	Φ3E004		Y	Y	3	1 ^ο -4 ^ο			38
1 ^ο -4 ^ο	Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία	Φ4E005		Y	Y	3	1 ^ο -4 ^ο			39
1 ^ο -4 ^ο	Φιλοσοφία της Επιστήμης ή Επιστημολογία – Ιστορία των Επιστημονικών Ιδεών	Φ5E004		Y	Y	3	1 ^ο -4 ^ο			40
1 ^ο -4 ^ο	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	Φ1E004		Y	Y	3	1 ^ο -4 ^ο			73
1 ^ο -4 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	Φ2E003		Y	Y	3	1 ^ο -4 ^ο			74
1 ^ο -4 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	Φ3E005		Y	Y	3	1 ^ο -4 ^ο			75
1 ^ο -4 ^ο	Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία	Φ4E004		Y	Y	3	1 ^ο -4 ^ο			76

1°-4°	Φιλοσοφία της Επιστήμης ή Επιστημολογία - Ιστορία των Επιστημονικών Ιδεών	Φ5E003		Y	Y	3	1°-4°		77
1°-4°	Η Εκπαιδευτική Πολιτική στην Ελλάδα (1834-1976)	Π1E001		Y	Y	3	1°-4°		127
1°-4°	Εκπαίδευση και Κοινωνικές Ανισότητες	Π2E043		Y	Y	3	1°-4°		131
1°-4°	Θεωρίες Μάθησης	Π5E003		Y	Y	3	1°-4°		136
1°-4°	Θεωρίες Κοινωνικοποίησης	Π5E004		Y	Y	3	1°-4°		137
1°-4°	Σχολείο και Εκπαιδευτικοί	Π2E001		Y	Y	3	1°-4°		138
1°-8°	Εκπαιδευτικοί και Αξιολόγηση	Π4E001		YE	YE	3	1°-8°		152
1°-4°	Εφαρμογές Στατιστικής Ι	Ψ1E049		Y	Y	3	1°-4°		199
1°-4°	Κοινωνική Ψυχολογία Ι	Ψ2E052		Y	Y	3	1°-4°		204
1°-4°	Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι: Βρεφική και Προσχολική Ηλικία	Ψ11E001		Y	Y	3	1°-4°		206
1°-4°	Αγωγή Υγείας Ι	Ψ4E054		Y	Y	3	1°-4°		209
1°-4°	Θέματα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας Ι	Ψ9E001		Y	Y	3	1°-4°		212
1°-4°	Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις στην Ψυχολογική Έρευνα	Ψ1E001		Y	Y	3	1°-4°		217
5°-8°	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	ΦΑΕ047		YE	YE	3	5°-8°		41
5°-8°	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία Δ' (Πλάτων και Αρχαία Ακαδημία)	ΦΑΕ011 ΕΣΧ111		YE	YE	3	5°-8°		42
5°-8°	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία Δ' (Πλάτων και Αρχαία Ακαδημία)	ΦΑΕ037 ΕΣΧ196		YE	YE	3	5°-8°		43
5°-8°	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ008		YE	YE	3	5°-8°		44
5°-8°	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ017 ΕΣΧ203		YE	YE	3	5°-8°		45
5°-8°	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ015 ΕΣΧ193		YE	YE	3	5°-8°		47
5°-8°	Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ044 ΕΣΧ145		YE	YE	3	5°-8°		48

5°-8°	Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ025 ΕΣΧ117		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		49
5°-8°	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	ΦΒΕ062		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		50
5°-8°	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	ΦΒΕ055		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		51
5°-8°	Οντολογία – Μεταφυσική	ΦΒΕ047 ΕΣΧ122		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		52
5°-8°	Φιλοσοφία της Επιστήμης	ΦΒΕ040		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		53
5°-8°	Φιλοσοφία της Φύσης	ΦΒΕ031 ΕΣΧ141		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		54
5°-8°	Ηθική	ΦΒΕ006 ΕΣΧ191		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		55
5°-8°	Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία	ΦΒΕ002		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		56
5°-8°	Φιλοσοφία της Ιστορίας	ΦΒΕ064 ΕΣΧ198		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		56
5°-8°	Φιλοσοφία του Πολιτισμού	ΦΒΕ066 ΕΣΧ200		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		59
5°-8°	Φιλοσοφία της Γλώσσας	ΦΒΕ053 ΕΣΧ109		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		61
5°-8°	Επίκαιρα Φιλοσοφικά Προβλήματα (π.χ. Τεχνική, Οικολογία κτλ.)	ΦΒΕ051 ΕΣΧ205		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		62
5°-8°	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	ΦΑΕ043		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		78
5°-8°	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία Ε΄ (Αριστοτέλης και Αρχαίος Περίπατος)	ΦΑΕ028 ΕΣΧ197		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		79
5°-8°	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ038		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		80
5°-8°	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ048 ΕΣΧ194		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		81
5°-8°	Νεότερη Φιλοσοφία	ΦΑΕ033 ΕΣΧ189		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°		82

5°-8°	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	ΦΒΕ061		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			83
5°-8°	Φιλοσοφία της Επιστήμης	ΦΒΕ052		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			84
5°-8°	Φιλοσοφία της Φύσης	ΦΒΕ060 ΕΣΧ190		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			85
5°-8°	Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία	ΦΒΕ045		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			86
5°-8°	Φιλοσοφία της Ιστορίας	ΦΒΕ063 ΕΣΧ201		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			87
5°-8°	Φιλοσοφία του Πολιτισμού	ΦΒΕ065 ΕΣΧ202		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			89
5°-8°	Φιλοσοφία της Γλώσσας	ΦΒΕ054 ΕΣΧ204		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			91
5°-8°	Φιλοσοφική Ερμηνευτική	ΦΒΕ058 ΕΣΧ186		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			92
5°-8°	Επίκαιρα Φιλοσοφικά Προβλήματα (π.χ. Τεχνική, Οικολογία κτλ.)	ΦΒΕ020 ΕΣΧ098		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			93
5°-8°	Κοινωνιολογία	ΦΒΕ035 ΕΣΧ149		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			94
5°-8°	Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών - Φιλοσοφία της Πολιτικής Οικονομίας	ΦΒΕ050 ΕΣΧ195		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			95
5°-8°	Ζητήματα Εφαρμοσμένης Πρακτικής Φιλοσοφίας	ΦΒΕ049 ΕΣΧ192		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			96
5°-8°	Εκπαιδευτικός Δημοτικισμός (1900-1940)	ΕΣΧ133		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			128
5°-8°	Η «Διάπλαση» των Εκπαιδευτικών: Από τη συγκρότηση της παράστασης στη φιλοτέχνησής της (1834-2010)	ΕΣΧ126		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			129
5°-8°	Οι εκπαιδευτικοί ως διανοούμενοι	ΕΣΧ183		ΥΕ	ΥΕ	3	5°-8°			130

5 ^ο -8 ^ο	Ευρωπαϊκή Ένωση και Εκπαίδευση	Π6Ε037		Υ	Υ	3	5 ^ο -8 ^ο			132
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαίδευση και Αγορά Εργασίας	ΕΣΧ114		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			133
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαιδευτικοί και Επαγγελματισμός	ΕΣΧ100		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			135
5 ^ο -8 ^ο	Συμβολικές Διαστάσεις της Εκπαίδευσης	ΕΣΧ180		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			141
5 ^ο -8 ^ο	Θεωρίες Κινήτρων	ΕΣΧ017		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			142
5 ^ο -8 ^ο	Το Γλωσσικό Μάθημα στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Θεωρία και εμπειρία	ΕΣΧ162		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			143
5 ^ο -8 ^ο	Παιδαγωγικές Ιδέες και Εκπαίδευση	ΕΣΧ163		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			144
5 ^ο -8 ^ο	Φύλο και Εκπαίδευση: Όψεις Συνέχειας και μεταβολής	ΕΣΧ181		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			145
5 ^ο -8 ^ο	Διδακτική και Ιδεολογία	Π9Ε002		Υ	Υ	3	5 ^ο -8 ^ο			146
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαιδευτική Ιστοριογραφία (1973-2010)	ΕΣΧ134		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			148
5 ^ο -8 ^ο	Σχολείο και Εθνικισμός (1834-2010)	ΕΣΧ164		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			149
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαιδευτική Πολιτική και Ανώτατη Εκπαίδευση	ΕΣΧ003		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			150
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνιολογία του Πανεπιστημίου	ΕΣΧ165		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			151
5 ^ο -8 ^ο	Ευρωπαϊκά Εκπαιδευτικά Συστήματα	ΕΣΧ166		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			155
5 ^ο -8 ^ο	Θεωρίες Εκπαιδευτικών Οργανισμών	ΕΣΧ011		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			156
5 ^ο -8 ^ο	Αναλυτικό Πρόγραμμα και Ιδεολογία	ΕΣΧ026		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			157
5 ^ο -8 ^ο	Πολιτισμός και Εκπαίδευση	ΕΣΧ005		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			158

5 ^ο -8 ^ο	Εκπαίδευση και Ταυτότητες Φύλου	Π8Ε009		Υ	Υ	3	5 ^ο -8 ^ο		159
5 ^ο -8 ^ο	Ετερότητα και Βία: ο «άλλος» ως Αντικείμενο καταστροφής	ΕΣΧ179		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο		160
5 ^ο -8 ^ο	Σχολική ζωή: Η κοινωνική Κατασκευή του νοήματος	ΕΣΧ167		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο		161
5 ^ο -8 ^ο	Παιδαγωγικά Συμπεράσματα Θεωριών Μάθησης	ΕΣΧ168		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο		162
5 ^ο -8 ^ο	Παιδαγωγικά Συμπεράσματα Θεωριών Κινήτρων	ΕΣΧ169		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο		163
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Εκπαιδευτικής Έρευνας	ΕΣΧ170		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο		164
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαίδευση και Κοινωνικές Τάξεις	ΕΣΧ113		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο		165
5 ^ο -8 ^ο	Ψυχοφυσιολογία Ι	Ψ5Ε056		Υ	Υ	3	5 ^ο -8 ^ο		200
5 ^ο -8 ^ο	Στατιστική Ι	Ψ5Ε001		Υ	Υ	3	5 ^ο -8 ^ο		201
5 ^ο -8 ^ο	Εξελικτική Ψυχοπαθολογία Ι: Εισαγωγή στην Παθολογία του Σχολείου (Μάθηση, συμπεριφορά)	Ψ8Ε004		Υ	Υ	3	5 ^ο -8 ^ο		210
5 ^ο -8 ^ο	Θέματα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας Ι	Ψ9Ε001		Υ	Υ	3	5 ^ο -8 ^ο		212
5 ^ο -8 ^ο	Θέματα Ψυχολογίας της Μάθησης	Ψ10Ε001		Υ	Υ	3	5 ^ο -8 ^ο		215
5 ^ο -8 ^ο	Στατιστική ΙΙ	Ψ5Ε057		Υ	Υ	3	5 ^ο -8 ^ο		218
5 ^ο -8 ^ο	Ιστορία και Επιστημολογία της Ψυχολογίας	Ψ5Ε002		Υ	Υ	3	5 ^ο -8 ^ο		219
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ	Ψ6Ε001		Υ	Υ	3	5 ^ο -8 ^ο	Ψ2Ε052	222
5 ^ο -8 ^ο	Αναπτυξιακή Ψυχολογία ΙΙ: Παιδική Ηλικία και Εφηβεία	Ψ12Ε001		Υ	Υ	3	5 ^ο -8 ^ο		224
5 ^ο -8 ^ο	Εξελικτική Ψυχοπαθολογία ΙΙ: Αυτισμός: Σύγχρονη Ψυχολογική Θεώρηση	Ψ8Ε003		Υ	Υ	3	5 ^ο -8 ^ο		227

5 ^ο -8 ^ο	Αγωγή Υγείας II	Ψ8E001		Y	Y	3	5 ^ο -8 ^ο		228
5 ^ο -8 ^ο	Θέματα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας II - Ψυχοδυναμικές Προσεγγίσεις	Ψ9E002		Y	Y	3	5 ^ο -8 ^ο		230
5 ^ο -8 ^ο	Εφαρμογές Στατιστικής I	ΕΣΧ051		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο		202
5 ^ο -8 ^ο	Ψυχοφυσιολογία I	ΕΣΧ151		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο		203
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στην Κριτική Κοινωνική Ψυχολογία	ΕΣΧ135		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο	Ψ2E052 Ψ6E001	205
5 ^ο -8 ^ο	Θέματα Ψυχοσυναισθηματικής Ανάπτυξης του Παιδιού	ΕΣΧ152		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο		207
5 ^ο -8 ^ο	Κυβερνοψυχολογία II: Ανάπτυξη, Ταυτότητες	ΕΣΧ178		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο		208
5 ^ο -8 ^ο	Η Οικογένεια ως Σύστημα	ΕΣΧ105		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο		211
5 ^ο -8 ^ο	Θέματα Ψυχολογίας της Μάθησης	ΕΣΧ060		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο		213
5 ^ο -8 ^ο	Σχολική Ψυχολογία I: Προβλήματα Συμπεριφοράς του Παιδιού και του Εφήβου στο Σχολείο	ΕΣΧ110		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο		214
5 ^ο -8 ^ο	Αγωγή Υγείας I	ΕΣΧ065		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο		216
5 ^ο -8 ^ο	Εφαρμογές Στατιστικής II	ΕΣΧ155		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο		220
5 ^ο -8 ^ο	Ψυχοφυσιολογία II	ΕΣΧ067		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο		221
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνική Ψυχολογία και Ανάλυση Λόγου	ΕΣΧ136		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο	Ψ2E052 Ψ6E001 ΕΣΧ135	223
5 ^ο -8 ^ο	Δια Βίου Ανάπτυξη	ΕΣΧ036		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο		225
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στην Κριτική Αναπτυξιακή Ψυχολογία	ΕΣΧ147		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο		226
5 ^ο -8 ^ο	Σχολές Οικογενειακής Θεραπείας	ΕΣΧ106		YE	YE	3	5 ^ο -8 ^ο		229

5 ^ο -8 ^ο	Η Συναισθηματική Εμπειρία της Μάθησης και της Διδασκαλίας	ΕΣΧ063		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			231
5 ^ο -8 ^ο	Σχολική Ψυχολογία II: Παθολογία του Λόγου και της Γλώσσας με Έμφαση στη Δυσλεξία σε Παιδιά και Εφήβους	ΕΣΧ102		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			232
5 ^ο -8 ^ο	Γνωστική Ψυχολογία II	ΕΣΧ053		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			233
5 ^ο -8 ^ο	Αγωγή Υγείας II	ΕΣΧ120		ΥΕ	ΥΕ	3	5 ^ο -8 ^ο			234

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΚΤΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Εξάμηνο Σπουδών	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) (Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1 ^{ου} , 2 ^{ου} , 3 ^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου. Στη συνέχεια καταγράψτε τα μαθήματα εκτός τμήματος)	Κωδικός Μαθήματος, όπως αναγράφεται στον οδηγό σπουδών	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία μαθήματος (Υ = Υποχρεωτικό, ΥΕ = κατ' επιλογήν Υποχρεωτικά)	Κατηγορία μαθήματος (Υ = Υποχρεωτικό, ΥΕ = κατ' επιλογήν Υποχρεωτικό)	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο , 8 ^ο , 9 ^ο , 10 ^ο , 11 ^ο , 12 ^ο)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα (Σημειώστε τον/τους κωδικούς αριθμούς του/των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν)	Ιστότοπος (η ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει)	Σελίδα Οδηγού Σπουδών**
1 ^ο – 8 ^ο	Αριστοτέλους: Μετά τα Φυσικά	ΑΕΛ025		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Ιστοριογραφία: Θουκυδίδης	ΑΕΛ027		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Εισαγωγή στην Παπυρολογία	ΑΕΛ005		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Μυθολογία	ΑΕΛ007		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Ελληνική Λογοτεχνία των Ρωμαϊκών Χρόνων	ΑΕΛ006		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Μετρική	ΑΕΛ045		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Κωνσταντίνος Θεοτοκάς	ΝΕΛ013		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Νεοελληνική Ποίηση. Ανάλυση Κειμένων	ΝΕΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Ο Αρχαίος Μύθος στη Νεοελληνική Ποίηση	ΝΕΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Ευρωπαϊκή και Νεοελληνική Ποίηση στο Δεύτερο Ήμισυ του 19 ^{ου} αιώνα	ΝΕΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Μεσαιωνική Ελληνική Γλωσσολογία	ΓΛΣ009		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Ιστορία των Γυναικών στην Ελλάδα (19 ^{ος} -2 ^{ος} αιώνας)	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			

1 ^ο – 8 ^ο	Θέματα Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Οθωμανική Ιστορία	ΙΑΛ134		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Κατοχή-Αντίσταση-Εμφύλιος Πόλεμος: Ελληνική Ιστορία 1041-49	ΙΑΛ068		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Η Περίοδος του Ιμπεριαλισμού και της Αποικιοκρατίας	ΙΑΛ062		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Προβλήματα και Απόψεις γύρω από τις Επαναστάσεις του 19 ^{ου} αιώνα	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Θέματα από την Ευρωπαϊκή Τέχνη 2: Οι Αυτοπροσωπογραφίες Εικαστικών Καλλιτεχνών από την Αναγέννηση έως και τα τέλη του 19 ^{ου} αιώνα	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Η Ευρωπαϊκή Τέχνη από την Art Nouveau μέχρι τον Μεσοπόλεμο	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Θέματα από την Ευρωπαϊκή Τέχνη 6: Η Δεύτερη Ζωή των Γλυπτών του Παρθενώνα	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Παραδοσιακή Λαϊκή Τέχνη: Τα Έργα των Χεριών	ΙΑΛ048		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Ηθολογία-Βιολογία	MET020		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία και τη Μικρή Ιστορία	MET046		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Το Μυθικό Πλαίσιο της Παραδοσιακής και Σύγχρονης Κοινωνίας	MET073		ΥΕ	ΥΕ	3	1 ^ο – 8 ^ο			

1 ^ο – 8 ^ο	Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Πολιτική	MET051		YE	YE	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Θεατρική Παιδεία και Πράξη	MET107		YE	YE	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Το Διεθνές Παραμύθι	MET050		YE	YE	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Αίσωπος και Αισώπειοι Μύθοι	MET048		YE	YE	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας και του Νεοελληνικού Πολιτισμού Ι	MET054		YE	YE	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Δραματοποίηση-Θεατρική Έκφραση, Ρυθμός και Κίνηση	MET106		YE	YE	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού	MET085		YE	YE	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Ψυχολογία Παιδικού Σχεδίου	MET005		YE	YE	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	MET001		YE	YE	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Ανθρώπινα Δικαιώματα- Παιδαγωγική της Ειρήνης	MET110		YE	YE	3	1 ^ο – 8 ^ο			
1 ^ο – 8 ^ο	Προβλήματα Λόγου και Ομιλίας	MET083		YE	YE	3	1 ^ο – 8 ^ο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Θρησκεία	ΑΕΛ		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Αριστοτέλους <i>Περί Ερμηνείας</i>	ΑΕΛ		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ομήρου <i>Ιλιάδα</i>	ΑΕΛ		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ελληνιστική Κοινή	ΓΛΣ		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Κατάκτηση της Γλώσσας	ΓΛΣ		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Λογοτεχνία του Ρομαντισμού στην Ευρώπη και την Ελλάδα	ΝΕΛ		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Ποίηση του Κ.Γ. Καρυωτάκη	ΝΕΛ		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Μεταπολεμική Πεζογραφία και Ιστορική Πραγματικότητα (1945 -1967)	ΝΕΛ		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			

6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Το Έργο του Αγαθία του Σχολαστικού	ΝΕΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Εθνογραφία των Αστικών Κέντρων	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Έθνη, Εθνοτικές Ομάδες και Ταυτότητες. Η Περίπτωση των Βαλκανίων	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Ιστορική Διαδρομή της Ελληνικής Ενδυμασίας. Μορφολογία και Κοινωνική Λειτουργία	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Λαϊκή Λογοτεχνία και Προφορική Παράδοση: Παραδοσιακές και Σύγχρονες Μορφές Λαϊκού Αφηγηματικού Λόγου	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ιστορική Δημογραφία του Ελληνικού Χώρου (15 ^ο ^ς -19 ^ο ^ς αι.)	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ιδεολογικά Ρεύματα και Κοινωνικά Αιτήματα στη Νεότερη Ελλάδα, 1830-1920	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Ελληνική Χερσόνησος κατά την Οθωμανική περίοδο	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Πνευματική Ζωή και Πανεπιστήμια στην Ευρώπη από τον Ύστερο Μεσαίωνα στα Νεότερα Χρόνια	ΙΑΛ		ΥΕ	ΥΕ	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Διοίκηση Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτική Πολιτική	ΜΕΤ		ΥΕ	ΥΕ	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Οργάνωση του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος ΙΙ	ΜΕΤ		ΥΕ	ΥΕ	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Διαπολιτισμική Διδακτική	ΜΕΤ		ΥΕ	ΥΕ	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			

6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Πρώτη Γραφή και Ανάγνωση	MET		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Θεατρική Παιδεία	MET		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας και του Νεοελληνικού Πολιτισμού	MET		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Στοιχεία Παιδιατρικής	MET		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	MET		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Θεατρικό Παιχνίδι	MET		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Περιβαλλοντική Αγωγή Ε	MET		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης ΙΙ	MET		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Οργάνωση και Λειτουργία του Νηπιαγωγείου	MET		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ρύπανση Περιβάλλοντος	MET		YE	YE	3	6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο			

* Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

** Σημειώστε τη σελίδα του Οδηγού Σπουδών (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος.

Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2010-2011)

Συμπληρώνεται με όλα τα μαθήματα που διδάχτηκαν κατά το ακαδ. έτος 2010-2011 (συμπεριλαμβάνονται και αυτά που επέλεξαν οι φοιτητές εκτός τμήματος). Ισχύει για όλους τους πίνακες που αναφέρονται στα προπτυχιακά μαθήματα.

Εξάμηνο σπουδών.	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) (Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1 ^{ου} , 2 ^{ου} , 3 ^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου. Στη συνέχεια καταγράψτε τα μαθήματα εκτός τμήματος)	Κωδικός Μαθήματος, όπως αναγράφεται στον οδηγό σπουδών	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολλαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Χρήση εκπαιδ. Μέσων, π.χ. χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Εάν γίνεται χρήση εκπ. μέσων, τα οποία όμως δεν είναι επαρκή, τότε δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους φοιτητές; **
1 ^ο -4 ^ο	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	Φ1E006	Πέτσιος Κων/νος, Αναπλ. καθηγητής	Δ, Φ 3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ				
1 ^ο -4 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	Φ2E005	Αποστολοπούλου Γεωργία, Καθηγήτρια	Δ, Φ 3	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ				
1 ^ο -4 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	Φ3E006	Καραμπατζάκη Ελένη, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ, Φ 3	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ				
1 ^ο -4 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	Φ3E004	Σολωμού-Παπανικολάου Βασιλική, Λέκτορας	Δ, Φ 3	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ				
1 ^ο -4 ^ο	Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία	Φ4E005	Νούτσος Παναγιώτης Καθηγητής	Δ 3	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ				
1 ^ο -4 ^ο	Φιλοσοφία της Επιστήμης ή Επιστημολογία – Ιστορία των Επιστημονικών Ιδεών	Φ5E004	Σακελλαριάδης Αθανάσιος, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ				
1 ^ο -4 ^ο	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	Φ1E004	Καραμπατζάκη Ελένη, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ, Φ 3	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ				177
1 ^ο -4 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	Φ2E003	Αποστολοπούλου Γεωργία, Καθηγήτρια	Δ, Φ 3	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ				

1 ^ο -4 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	Φ3E005	Πέτσιος Κων/νος, Αναπλ. καθηγητής	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				23
1 ^ο -4 ^ο	Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία	Φ4E004	Νούτσος Παναγιώτης Καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
1 ^ο -4 ^ο	Φιλοσοφία της Επιστήμης ή Επιστημολογία - Ιστορία των Επιστημονικών Ιδεών	Φ5E003	Σακελλαριάδης Αθανάσιος, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	NAI	NAI	NAI				41
1 ^ο -4 ^ο	Η Εκπαιδευτική Πολιτική στην Ελλάδα (1834-1976)	Π1E001	Νούτσος Χαράλαμπος, Καθηγητής Αθανασιάδης Θεοχάρης, Λέκτορας	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
1 ^ο -4 ^ο	Εκπαίδευση και Κοινωνικές Ανεπάρκειες	Π2E043	Σιάνου-Κύργιου Ελένη, Καθηγήτρια	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
1 ^ο -4 ^ο	Θεωρίες Μάθησης	Π5E003	Αποστόλου Μαρία, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
1 ^ο -4 ^ο	Θεωρίες Κοινωνικοποίησης	Π5E004	Γκότοβος Αθανάσιος, Καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
1 ^ο -4 ^ο	Σχολείο και Εκπαιδευτικοί	Π2E001	Παπακωνσταντίνου Αντιγόνη-Άλμπα, Π.Δ. 407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
1 ^ο -8 ^ο	Εκπαιδευτικοί και Αξιολόγηση	Π4E001	Παπακωνσταντίνου Αντιγόνη-Άλμπα, Π.Δ. 407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI				113
1 ^ο -4 ^ο	Εφαρμογές Στατιστικής I	Ψ1E049	Παπαγγέλη Αλεξάνδρα, ΠΔ 407/80	Δ, Ε 3	NAI	NAI	NAI				
1 ^ο -4 ^ο	Κοινωνική Ψυχολογία I	Ψ2E052	Μποζατζής Νικόλαος, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	NAI	NAI	NAI				
1 ^ο -4 ^ο	Αναπτυξιακή Ψυχολογία I: Βρεφική και Προσχολική Ηλικία	Ψ11E001	Παλασταθόπουλος Ευστάθιος, Λέκτορας	Δ 3	NAI	NAI	NAI				
1 ^ο -4 ^ο	Αγωγή Υγείας I	Ψ4E054	Κούτρας Βασίλειος, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				

1 ^ο -4 ^ο	Θέματα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας Ι	Ψ9Ε001	Καραγιαννοπούλου-Καραγιάννη Ευαγγελία, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	NAI	NAI				
1 ^ο -4 ^ο	Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις στην Ψυχολογική Έρευνα	Ψ1Ε001	Ζιώρη Ελένη, Λέκτορας	Δ 3	NAI	NAI	NAI				145
5 ^ο -8 ^ο	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	ΦΑΕ047	Πέτσιος Κων/νος, Αναπλ. καθηγητής	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία Δ' (Πλάτων και Αρχαία Ακαδημία)	ΦΑΕ011 ΕΣΧ111	Δημητρίου Στέφανος, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία Δ' (Πλάτων και Αρχαία Ακαδημία)	ΦΑΕ037 ΕΣΧ196	Σολωμού-Παπανικολάου Βασιλική, Λέκτορας	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ008	Αποστολοπούλου Γεωργία, Καθηγήτρια	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ017 ΕΣΧ203	Πρελορέντζος Ιωάννης, Αναπλ. καθηγητής	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ015 ΕΣΧ193	Μαγγίνη Γκόλφω, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ044 ΕΣΧ145	Μαρκουλάτος Ιορδάνης, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ025 ΕΣΧ117	Ράντης Κων/νος, Επίκ. καθηγητής	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	ΦΒΕ062	Καραμπατζάκη Ελένη, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	ΦΒΕ055	Σολωμού-Παπανικολάου Βασιλική, Λέκτορας	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Οντολογία-Μεταφυσική	ΦΒΕ047 ΕΣΧ122	Αποστολοπούλου Γεωργία, Καθηγήτρια	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				

5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Επιστήμης	ΦΒΕ040	Σακελλαριάδης Αθανάσιος, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	NAI	NAI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Φύσης	ΦΒΕ031 ΕΣΧ141	Ράντης Κων/νος, Επίκ. καθηγητής	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Ηθική	ΦΒΕ006 ΕΣΧ191	Δρόσος Διονύσιος, Αναπλ. καθηγητης	Δ 3	NAI	NAI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία	ΦΒΕ002	Νούτσος Παναγιώτης Καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Ιστορίας	ΦΒΕ064 ΕΣΧ198	Σέργης Νικόλαος, Π.Δ. 407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία του Πολιτισμού	ΦΒΕ066 ΕΣΧ200	Σέργης Νικόλαος, Π.Δ. 407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Γλώσσας	ΦΒΕ053 ΕΣΧ109	Σακελλαριάδης Αθανάσιος, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	NAI	NAI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Επίκαιρα Φιλοσοφικά Προβλήματα (π.χ. Τεχνική, Οικολογία κτλ.)	ΦΒΕ051 ΕΣΧ205	Μαρκουλάτος Ιορδάνης, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	ΦΑΕ043	Καραμπατζάκη Ελένη, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				177
5 ^ο -8 ^ο	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία Ε' (Αριστοτέλης και Αρχαίος Περίπατος)	ΦΑΕ028 ΕΣΧ197	Σολωμού-Παπανικολάου Βασιλική, Λέκτορας	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ038	Αποστολοπούλου Γεωργία, Καθηγήτρια	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ048 ΕΣΧ194	Μαγγίνη Γκόλφω, Αναπλ. καθηγητρια	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				19
5 ^ο -8 ^ο	Νεότερη Φιλοσοφία	ΦΑΕ033 ΕΣΧ189	Ράντης Κων/νος, Επίκ. καθηγητής	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				4
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	ΦΒΕ061	Πέτσιος Κων/νος, Αναπλ. καθηγητής	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				23

5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Επιστήμης	ΦΒΕ052	Σακελλαριάδης Αθανάσιος, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	NAI	NAI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Φύσης	ΦΒΕ060 ΕΣΧ190	Ράντης Κων/νος, Επίκ. καθηγητής	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				5
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία	ΦΒΕ045	Νούτσος Παναγιώτης Καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Ιστορίας	ΦΒΕ063 ΕΣΧ201	Σέργης Νικόλαος, Π.Δ. 407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI				3
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία του Πολιτισμού	ΦΒΕ065 ΕΣΧ202	Σέργης Νικόλαος, Π.Δ. 407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI				3
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Γλώσσας	ΦΒΕ054 ΕΣΧ204	Σακελλαριάδης Αθανάσιος, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	NAI	NAI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφική Ερμηνευτική	ΦΒΕ058 ΕΣΧ186	Αποστολοπούλου Γεωργία, Καθηγήτρια	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Επίκαιρα Φιλοσοφικά Προβλήματα (π.χ. Τεχνική, Οικολογία κτλ.)	ΦΒΕ020 ΕΣΧ098	Μαγγίνη Γκόλφω, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ, Φ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνιολογία	ΦΒΕ035 ΕΣΧ149	Μαρκουλάτος Ιορδάνης, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				4
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών - Φιλοσοφία της Πολιτικής Οικονομίας	ΦΒΕ050 ΕΣΧ195	Δημητρίου Στέφανος, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Ζητήματα Εφαρμοσμένης Πρακτικής Φιλοσοφίας	ΦΒΕ049 ΕΣΧ192	Δρόσος Διονύσιος, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3	NAI	NAI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαιδευτικός Δημοτικισμός (1900-1940)	ΕΣΧ133	Αθανασιάδης Θεοχάρης, Λέκτορας	Δ 3	NAI	OXI	NAI				

5 ^ο -8 ^ο	Η «Διάπλαση» των Εκπαιδευτικών: Από τη συγκρότηση της παράστασης στη φιλοτέχνησής της (1834-2010)	ΕΣΧ126	Παπακωνσταντίνου Παναγιώτης, Καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Οι εκπαιδευτικοί ως διανοούμενοι	ΕΣΧ183	Νούτσος Χαράλαμπος, Καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Ευρωπαϊκή Ένωση και Εκπαίδευση	Π6Ε037	Σιάκαρης Κων/νος, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαίδευση και Αγορά Εργασίας	ΕΣΧ114	Σιάκαρης Κων/νος, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαιδευτικοί και Επαγγελματισμός	ΕΣΧ100	Σιάνου-Κύργιου Ελένη, Καθηγήτρια	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Συμβολικές Διαστάσεις της Εκπαίδευσης	ΕΣΧ180	Δασκαλάκη Ήβη, Π.Δ. 407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Θεωρίες Κινήτρων	ΕΣΧ017	Αποστόλου Μαρία, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Το Γλωσσικό Μάθημα στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Θεωρία και εμπειρία	ΕΣΧ162	Γκότοβος Αθανάσιος, Καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Παιδαγωγικές Ιδέες και Εκπαίδευση	ΕΣΧ163	Παπακωνσταντίνου Παναγιώτης, Καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Φύλο και Εκπαίδευση: Όψεις Συνέχειας και μεταβολής	ΕΣΧ181	Παπακωνσταντίνου Αντιγόνη-Άλμπα, Π.Δ. 407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Διδακτική και Ιδεολογία	Π9Ε002	Νούτσος Χαράλαμπος, Καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαιδευτική Ιστοριογραφία (1973-2010)	ΕΣΧ134	Αθανασιάδης Θεοχάρης, Λέκτορας	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Σχολείο και Εθνικισμός (1834-2010)	ΕΣΧ164	Αθανασιάδης Θεοχάρης, Λέκτορας	Δ 3	NAI	OXI	NAI				

5 ^ο -8 ^ο	Εκπαιδευτική Πολιτική και Ανώτατη Εκπαίδευση	ΕΣΧ003	Σιάνου-Κύργιου Ελένη, Καθηγήτρια	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνιολογία του Πανεπιστημίου	ΕΣΧ165	Σιάκαρης Κων/νος, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Ευρωπαϊκά Εκπαιδευτικά Συστήματα	ΕΣΧ166	Σιάκαρης Κων/νος, Επίκ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Θεωρίες Εκπαιδευτικών Οργανισμών	ΕΣΧ011	Γκότοβος Αθανάσιος, Καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				36
5 ^ο -8 ^ο	Αναλυτικό Πρόγραμμα και Ιδεολογία	ΕΣΧ026	Νούτσος Χαράλαμπος, Καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Πολιτισμός και Εκπαίδευση	ΕΣΧ005	Δασκαλάκη Ήβη, Π.Δ. 407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI				13
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαίδευση και Ταυτότητες Φύλου	Π8Ε009	Δασκαλάκη Ήβη, Π.Δ. 407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI				34
5 ^ο -8 ^ο	Ετερότητα και Βία: ο «άλλος» ως αντικείμενο καταστροφής	ΕΣΧ179	Γκότοβος Αθανάσιος, Καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				51
5 ^ο -8 ^ο	Σχολική ζωή: Η κοινωνική κατασκευή του νοήματος	ΕΣΧ167	Δασκαλάκη Ήβη, Π.Δ. 407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI				21
5 ^ο -8 ^ο	Παιδαγωγικά Συμπεράσματα Θεωριών Μάθησης	ΕΣΧ168	Αποστόλου Μαρία, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Παιδαγωγικά Συμπεράσματα Θεωριών Κινήτρων	ΕΣΧ169	Αποστόλου Μαρία, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Εκπαιδευτικής Έρευνας	ΕΣΧ170	Παπακωνσταντίνου Παναγιώτης, Καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				

5 ^ο -8 ^ο	Εκπαίδευση και Κοινωνικές Τάξεις	ΕΣΧ113	Σιάνου-Κύργιου Ελένη, Καθηγήτρια	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Ψυχοφυσιολογία Ι	Ψ5E056	Κούτρας Βασίλειος, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Στατιστική Ι	Ψ5E001	Παπαγγέλη Αλεξάνδρα, Π.Δ.407/80	Δ, Ε 3	NAI	NAI	NAI				8
5 ^ο -8 ^ο	Εξελικτική Ψυχοπαθολογία Ι: Εισαγωγή στην Παθολογία του Σχολείου (Μάθηση, συμπεριφορά)	Ψ8E004	Αθανασόπουλος Βασίλειος, Π.Δ.407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Θέματα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας Ι	Ψ9E001	Καραγιαννοπούλου-Καραγιάννη Ευαγγελία, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	NAI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Θέματα Ψυχολογίας της Μάθησης	Ψ10E001	Καραγιαννοπούλου-Καραγιάννη Ευαγγελία, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	NAI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Στατιστική ΙΙ	Ψ5E057	Παπαγγέλη Αλεξάνδρα, Π.Δ.407/80	Δ, Ε 3	NAI	NAI	NAI				56
5 ^ο -8 ^ο	Ιστορία και Επιστημολογία της Ψυχολογίας	Ψ5E002	Παπασταθόπουλος Ευστάθιος, Λέκτορας Μποζατζής Νικόλαος, Επίκ. Καθηγητής Ζιώρη Ελένη, Λέκτορας	Δ 3	NAI	NAI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ	Ψ6E001	Μποζατζής Νικόλαος, Επίκ. Καθηγητής	Δ 3	NAI	NAI	NAI				108
5 ^ο -8 ^ο	Αναπτυξιακή Ψυχολογία ΙΙ: Παιδική Ηλικία και Εφηβεία	Ψ12E001	Παπασταθόπουλος Ευστάθιος, Λέκτορας	Δ 3	NAI	NAI	NAI				

5°-8°	Εξελικτική Ψυχοπαθολογία II: Αυτισμός: Σύγχρονη Ψυχολογική Θεώρηση	Ψ8E003	Αθανασόπουλος Βασίλειος, Π.Δ.407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI			
5°-8°	Αγωγή Υγείας II	Ψ8E001	Κούτρας Βασίλειος, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI			
5°-8°	Θέματα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας II – Ψυχοδυναμικές Προσεγγίσεις	Ψ9E002	Καραγιαννοπούλου- Καραγιάννη Ευαγγελία, Επικ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	NAI	NAI			
5°-8°	Εφαρμογές Στατιστικής I	ΕΣΧ051	Παπαγγέλη Αλεξάνδρα, Π.Δ.407/80	Δ, E 3	NAI	NAI	NAI			
5°-8°	Ψυχοφυσιολογία I	ΕΣΧ151	Κούτρας Βασίλειος, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI			
5°-8°	Εισαγωγή στην Κριτική Κοινωνική Ψυχολογία	ΕΣΧ135	Μποζατζής Νικόλαος, Επικ. Καθηγητής	Δ 3	NAI	NAI	NAI			
5°-8°	Θέματα Ψυχοσυναισθηματικής Ανάπτυξης του Παιδιού	ΕΣΧ152	Παπαδιώτη- Αθανασίου Βασιλική, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	OXI	NAI			
5°-8°	Κυβερνοψυχολογία II: Ανάπτυξη, Ταυτότητες	ΕΣΧ178	Παπασταθόπουλος Ευστάθιος, Λέκτορας	Δ 3	NAI	NAI	NAI			
5°-8°	Η Οικογένεια ως Σύστημα	ΕΣΧ105	Παπαδιώτη- Αθανασίου Βασιλική, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	OXI	NAI			
5°-8°	Θέματα Ψυχολογίας της Μάθησης	ΕΣΧ060	Καραγιαννοπούλου- Καραγιάννη Ευαγγελία, Επικ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	NAI	NAI			
5°-8°	Σχολική Ψυχολογία I: Προβλήματα Συμπεριφοράς του Παιδιού και του Εφήβου στο Σχολείο	ΕΣΧ110	Αθανασόπουλος Βασίλειος, Π.Δ.407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI			
5°-8°	Αγωγή Υγείας I	ΕΣΧ065	Κούτρας Βασίλειος, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI			

5 ^ο -8 ^ο	Εφαρμογές Στατιστικής II	ΕΣΧ155	Παπαγγέλη Αλεξάνδρα, Π.Δ.407/80	Δ, E 3	NAI	NAI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Ψυχοφυσιολογία II	ΕΣΧ067	Κούτρας Βασίλειος, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνική Ψυχολογία και Ανάλυση Λόγου	ΕΣΧ136	Μποζατζής Νικόλαος, Επίκ. Καθηγητής	Δ 3	NAI	NAI	NAI				12
5 ^ο -8 ^ο	Δια Βίου Ανάπτυξη	ΕΣΧ036	Παπαδιώτη-Αθανασίου Βασιλική, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στην Κριτική Αναπτυξιακή Ψυχολογία	ΕΣΧ147	Παπασταθόπουλος Ευστάθιος, Λέκτορας	Δ 3	NAI	NAI	NAI				81
5 ^ο -8 ^ο	Σχολές Οικογενειακής Θεραπείας	ΕΣΧ106	Παπαδιώτη-Αθανασίου Βασιλική, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Η Συναισθηματική Εμπειρία της Μάθησης και της Διδασκαλίας	ΕΣΧ063	Καραγιαννοπούλου-Καραγιάννη Ευαγγελία, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3	NAI	NAI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Σχολική Ψυχολογία II: Παθολογία του Λόγου και της Γλώσσας με Έμφαση στη Δυσλεξία σε Παιδιά και Εφήβους	ΕΣΧ102	Αθανασόπουλος Βασίλειος, Π.Δ.407/80	Δ 3	NAI	OXI	NAI				
5 ^ο -8 ^ο	Γνωστική Ψυχολογία II	ΕΣΧ053	Ζιώρη Ελένη, Λέκτορας	Δ 3	NAI	NAI	NAI				16
5 ^ο -8 ^ο	Αγωγή Υγείας II	ΕΣΧ120	Κούτρας Βασίλειος, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3	NAI	OXI	NAI				

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΚΤΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Εξάμηνο σπουδών.	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) (Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1 ^{ου} , 2 ^{ου} , 3 ^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου. Στη συνέχεια καταγράψτε τα μαθήματα εκτός τμήματος)	Κωδικός Μαθήματος, όπως αναγράφεται στον οδηγό σπουδών	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολλαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Χρήση εκπαιδ. Μέσων, π.χ. χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Εάν γίνεται χρήση εκπ. μέσων, τα οποία όμως <u>δεν</u> είναι επαρκή, τότε δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους φοιτητές; ** ***
1 ^ο – 8 ^ο	Αριστοτέλους: <i>Μετά τα Φυσικά</i>	ΑΕΛ025	Λιάση Μαρία, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ 3		ΟΧΙ					
1 ^ο – 8 ^ο	Ιστοριογραφία: Θουκυδίδης	ΑΕΛ027	Αυγερινός Χαρίλαος, Λέκτορας	Δ 3		ΟΧΙ					
1 ^ο – 8 ^ο	Εισαγωγή στην Παπυρολογία	ΑΕΛ005	Χουλιάρá-Ράιου Ελένη, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ 3		ΟΧΙ					
1 ^ο – 8 ^ο	Μυθολογία	ΑΕΛ007	Ζωγράφου Αθανασία, Λέκτορας	Δ 3		ΟΧΙ					
1 ^ο – 8 ^ο	Ελληνική Λογοτεχνία των Ρωμαϊκών Χρόνων	ΑΕΛ006	Ράιος Δημήτριος, Καθηγητής	Δ 3		ΟΧΙ					
1 ^ο – 8 ^ο	Μετρική	ΑΕΛ045	Μερσινιάς Σταμάτης, Επίκ. καθηγητής	Δ 3		ΟΧΙ					
1 ^ο – 8 ^ο	Κωνσταντίνος Θεοτοκάς	ΝΕΛ013	Μπενάτσης Απόστολος, Επίκ. καθηγητής	Δ 3		ΟΧΙ					
1 ^ο – 8 ^ο	Νεοελληνική Ποίηση. Ανάλυση Κειμένων	ΝΕΛ	Λαδογιάννη Γεωργία, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3		ΟΧΙ					
1 ^ο – 8 ^ο	Ο Αρχαίος Μύθος στη Νεοελληνική Ποίηση	ΝΕΛ	Καγιαλής Παναγιώτης, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3		ΟΧΙ					
1 ^ο – 8 ^ο	Ευρωπαϊκή και Νεοελληνική Ποίηση στο δεύτερο ήμισυ του 19 ^{ου} αιώνα	ΝΕΛ	Καργιώτης Δημήτριος, Επίκ. καθηγητής	Δ 3		ΟΧΙ					

1 ^ο – 8 ^ο	Μεσαιωνική Ελληνική Γλωσσολογία	ΓΛΣ009	Κίγκα Ελένη, Επικ. καθηγήτρια	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Ιστορία των Γυναικών στην Ελλάδα (19 ^{ος} -2 ^{ος} αιώνας)	ΙΑΛ	Παπαστεφανάκη Λήδα, Λέκτορας	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Θέματα Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας	ΙΑΛ	Παπαγεωργίου Γεώργιος, Καθηγητής	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Οθωμανική Ιστορία	ΙΑΛ134	Ψαρρού Σ., Π.Δ. 407/80	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Κατοχή-Αντίσταση-Εμφύλιος Πόλεμος: Ελληνική Ιστορία 1941-49	ΙΑΛ068	Σφήκας Αθανάσιος, Επικ. καθηγητής	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Η περίοδος του Ιμπεριαλισμού και της Αποικιοκρατίας	ΙΑΛ062	Ζαρίδη-Βασιλείου Αικατερίνη, Επικ. καθηγήτρια Φλιτούρης Λάμπρος, Λέκτορας	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Προβλήματα και απόψεις γύρω από τις Επαναστάσεις του 19 ^{ου} αιώνα	ΙΑΛ	Ζαρίδη-Βασιλείου Αικατερίνη, Επικ. καθηγήτρια	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Θέματα από την Ευρωπαϊκή Τέχνη 2: Οι Αυτοπροσωπογραφίες Εικαστικών Καλλιτεχνών από την Αναγέννηση έως και τα τέλη του 19 ^{ου} αιώνα	ΙΑΛ	Μαρκάτου Θεοδώρα, Επικ. καθηγήτρια	Δ 3		NAI					

1 ^ο – 8 ^ο	Η Ευρωπαϊκή Τέχνη από την Art Nouveau μέχρι τον Μεσοπόλεμο	ΙΑΛ	Σαραφιανός Άρης, Λέκτορας	Δ 3		NAI					
1 ^ο – 8 ^ο	Θέματα από την Ευρωπαϊκή Τέχνη 6: Η Δεύτερη Ζωή των Γλυπτών του Παρθενώνα	ΙΑΛ	Σαραφιανός Άρης, Λέκτορας	Δ 3		NAI					
1 ^ο – 8 ^ο	Παραδοσιακή Λαϊκή Τέχνη: Τα Έργα των Χεριών	ΙΑΛ048	Βρέλλη-Ζάχου Μαρίνα, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ 3		NAI					
1 ^ο – 8 ^ο	Ηθολογία-Βιολογία	MET020	Κούτρας Βασίλειος, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία και τη Μικρή Ιστορία	MET046	Σπανάκη Μαριάννα, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Το Μυθικό Πλαίσιο της Παραδοσιακής και Σύγχρονης Κοινωνίας	MET073	Ράπτης Δημήτριος, Λέκτορας	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Πολιτική	MET051	Μπάκας Θωμάς, Λέκτορας	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Θεατρική Παιδεία και Πράξη	MET107	Καραμήτρου Αικατερίνη, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Το Διεθνές Παραμύθι	MET050	Σπανάκη Μαριάννα, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Αίσωπος και Αισώπειοι Μύθοι	MET048	Ράπτης Δημήτριος, Λέκτορας	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας και του Νεοελληνικού Πολιτισμού Ι	MET054	Παπαϊωάννου Απόστολος, Καθηγητής	Δ 3		OXI					

1 ^ο – 8 ^ο	Δραματοποίηση- Θεατρική Έκφραση, Ρυθμός και Κίνηση	MET106	Καραμήτρου Αικατερίνη, Επικ. καθηγήτρια	Δ 3		NAI					
1 ^ο – 8 ^ο	Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού	MET085	Μπάκας Θωμάς, Λέκτορας	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Ψυχολογία Παιδικού Σχεδίου	MET005	Μισαηλίδου Πλουσία, Επικ. καθηγήτρια	Δ 3		NAI					
1 ^ο – 8 ^ο	Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	MET001	Νικολάου Γεώργιος, Επικ. καθηγητής	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Ανθρώπινα Δικαιώματα- Παιδαγωγική της Ειρήνης	MET110	Νικολάου Γεώργιος, Επικ. καθηγητής	Δ 3		OXI					
1 ^ο – 8 ^ο	Προβλήματα Λόγου και Ομιλίας	MET083	Μορφίδη Ελένη, Λέκτορας	Δ 3		NAI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Θρησκεία	ΑΕΛ	Ζωγράφου Αθανασία, Λέκτορας	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Αριστοτέλους <i>Περί Ερμηνείας</i>	ΑΕΛ	Λιάτση Μαρία, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ομήρου <i>Ιλιάδα</i>	ΑΕΛ	Αυγερινός Χαρίλαος, Λέκτορας	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ελληνιστική Κοινή	ΓΛΣ	Κίγκα Ελένη, Επικ. καθηγήτρια	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Κατάκτηση της Γλώσσας	ΓΛΣ	Μαστροπαύλου Μαρία, Λέκτορας	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Λογοτεχνία του Ρομαντισμού στην Ευρώπη και την Ελλάδα	ΝΕΛ	Καργιώτης Δημήτριος Επικ. καθηγητής	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Ποίηση του Κ.Γ. Καρυωτάκη	ΝΕΛ	Μπενάτσης Απόστολος, Επικ. καθηγητής	Δ 3		OXI					

6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Μεταπολεμική Πεζογραφία και Ιστορική Πραγματικότητα (1945-1967)	ΝΕΛ	Παπαθεοδώρου Ιωάννης, Επίκ. καθηγητής	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Το Έργο του Αγαθία του Σχολαστικού	ΝΕΛ	Αλεξιάκης Αλέξανδρος, Καθηγητής	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Εθνογραφία των Αστικών Κέντρων	ΙΑΛ	Μπάδα Κων/να, Καθηγήτρια	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Έθνη, Εθνοτικές Ομάδες και Ταυτότητες. Η περίπτωση των Βαλκανίων	ΙΑΛ	Νιτσιάκος Βασίλειος, Καθηγητής	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Ιστορική Διαδρομή της Ελληνικής Ενδυμασίας. Μορφολογία και Κοινωνική Λειτουργία	ΙΑΛ	Βρέλλη-Ζάχου Μαρίνα, Αναπλ. καθηγήτρια	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Λαϊκή Λογοτεχνία και Προφορική Παράδοση: Παραδοσιακές και Σύγχρονες Μορφές Λαϊκού Αφηγηματικού Λόγου	ΙΑΛ	Παπαχριστοφόρου Μαριλένα, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ιστορική Δημογραφία του Ελληνικού Χώρου (15 ^ο -19 ^ο αι.)	ΙΑΛ	Κόμης Κων/νος, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ιδεολογικά Ρεύματα και Κοινωνικά Αιτήματα στη Νεότερη Ελλάδα, 1830-1920	ΙΑΛ	Μανδουλάρα Άννα, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3		OXI					

6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Ελληνική Χερσόνησος κατά την Οθωμανική περίοδο	ΙΑΛ	Ψαρρού Σ., Π.Δ. 407/80	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Πνευματική ζωή και Πανεπιστήμια στην Ευρώπη από τον Ύστερο Μεσαίωνα στα Νεότερα Χρόνια	ΙΑΛ	Ζαρίδη-Βασιλείου Αικατερίνη, Επικ. καθηγήτρια	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Διοίκηση Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτική Πολιτική	MET	Λαϊνός Αθανάσιος, Επικ. καθηγητής	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Οργάνωση του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος II	MET	Λαϊνός Αθανάσιος, Επικ. καθηγητής	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Διαπολιτισμική Διδακτική	MET	Νικολάου Γεώργιος, Επικ. καθηγητής	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Πρώτη Γραφή και Ανάγνωση	MET	Παπαδοπούλου Σμαράγδα, Επικ. καθηγήτρια	Δ 3		NAI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Θεατρική Παιδεία	MET	Καραμήτρου Αικατερίνη, Επικ.καθηγήτρια	Δ 3		NAI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας και του Νεοελληνικού Πολιτισμού	MET	Παπαϊωάννου Απόστολος, Καθηγητής	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Στοιχεία Παιδιατρικής	MET	Κούτρας Βασίλειος, Αναπλ. καθηγητής	Δ 3		NAI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	MET	Μπάκας Θωμάς, Λέκτορας	Δ 3		OXI					

6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Θεατρικό Παιχνίδι	MET	Καραμήτρου Αικατερίνη, Επίκ. καθηγήτρια	Δ 3		NAI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Περιβαλλοντική Αγωγή Ε	MET	Πανταζής Σπυρίδων, Καθηγητής	Δ 3		NAI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης ΙΙ	MET	Παπαϊωάννου Απόστολος, Καθηγητής	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Οργάνωση και Λειτουργία του Νηπιαγωγείου	MET	Μπάκας Θωμάς, Λέκτορας	Δ 3		OXI					
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ρύπανση Περιβάλλοντος	MET	Νάνος Χρήστος, Λέκτορας	Δ 3		NAI					

* Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

** Αν η απάντηση είναι **θετική**, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Επίσης, επισυνάψτε ένα δείγμα του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε και περιγράψτε στην *Ετήσια Απογραφική Έκθεση* τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας, προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ. το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες.

Αν το μάθημα **ΔΕΝ** αξιολογήθηκε, αφήστε το πεδίο κενό.

*****Σημείωση:** Η αξιολόγηση των μαθημάτων εκτός Τμήματος πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της παρακολούθησης των μαθημάτων και επομένως τα συλλεθθέντα στοιχεία αξιοποιήθηκαν από τα Τμήματα που διεκπεραίωναν τη διαδικασία της αξιολόγησης. Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων είναι ασφαλώς ανώνυμη και ως εκ τούτου δεν εμφανίζεται το Τμήμα προέλευσης των φοιτητών.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ (REPORT) ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων που δόθηκαν στους προπτυχιακούς φοιτητές δεν είναι δυνατόν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα λόγω του περιορισμένου σχετικά αριθμού συμμετοχής του δείγματος.

📖 Συνοπτικά, και καταγράφοντας μόνο ενδεικτικές τάσεις, στο μάθημα «**Πολιτισμός και Εκπαίδευση**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς (69,2%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος (76,9%) και ήταν καλά οργανωμένη (61,5%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος (53,8%), τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (53,8%), ικανοποιητικό (30,8%) έως πολύ καλό (30,8%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και σημειώσεις ενώ και η βιβλιογραφία στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη είναι σχετικώς εύκολα διαθέσιμη (38,5%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται απαραίτητα (46,2%) και η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα κρίνεται ικανοποιητική (46,20%). Μέτριο, επίσης, κρίνεται το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του (61,5%), ικανοποιητικός ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (61,5%) και ικανοποιητικό επίπεδο διαφάνειας των κριτηρίων βαθμολόγησης (46,20%). Η διδάσκουσα οργάνωσε πολύ καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (69,2%), πέτυχε να διεγείρει το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (100%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (92,3%) και ενθαρρύνοντας τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (92,3%). Η διδάσκουσα υπήρξε απόλυτα συνεπής (100%) στις υποχρεώσεις της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές), πάρα πολύ προσιτή (100%) και συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην καλύτερη κατανόηση της ύλης (30,8%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικά τις διαλέξεις (76,9%), ωστόσο άλλοι δεν μελετούν καθόλου συστηματικά την ύλη (23,1%) ενώ άλλοι μελετούν αρκετά (23,1%), αφιερώνοντας λιγότερο από 2 ώρες (53,8%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Θεωρίες των Εκπαιδευτικών Οργανισμών**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς (44,4%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος (44,4%) και ήταν καλά οργανωμένη (41,7%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε αρκούντως ένα ποσοστό φοιτητών (25%) στην καλύτερη

κατανόηση του θέματος ενώ άλλοι φοιτητές θεωρούν ότι πολύ λίγο βοηθήθηκαν. Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (47,2%), ικανοποιητικό (55,6%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και σημειώσεις ενώ και η βιβλιογραφία στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη είναι πολύ εύκολα διαθέσιμη (33,3%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται μετρίως απαραίτητα (36,1%) και η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα κρίνεται μη ικανοποιητική (36,1%). Μέτριο, επίσης, κρίνεται το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του (61,5%), όπως και ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (47,2%) και πολύ υψηλό το επίπεδο διαφάνειας των κριτηρίων βαθμολόγησης (44,4%). Σε όσους ανατέθηκε εκπόνηση εργασίας, το θέμα δόθηκε εγκαίρως (41,7%), η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν λογική (58,3%), το σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη ήταν ικανοποιητικό και υπήρξε πολύ καλή καθοδήγηση από τον διδάσκοντα (38,9%). Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν εποικοδομητικά και αναλυτικά (44,4%), δίνοντας τη δυνατότητα βελτίωσης της εργασίας σε ικανοποιητικό (22,2%) έως υψηλό βαθμό (22,2%), με αποτέλεσμα η εργασία να συμβάλλει στην κατανόηση του συγκεκριμένου θέματος (44,4%). Ο διδάσκων οργάνωσε πολύ καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (52,8%), πέτυχε να διεγείρει το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (50%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (58,3%) και ενθαρρύνοντας τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (75%). Ο διδάσκων υπήρξε πάρα πολύ συνεπής (86,1%) στις υποχρεώσεις του (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές), πάρα πολύ προσιτός (80,6%) και συνέβαλε σε ικανοποιητικό βαθμό στην καλύτερη κατανόηση της ύλης (22,2%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικότερα τις διαλέξεις (50%), ανταποκρίνονται συστηματικότερα στις γραπτές εργασίες (44,4%), μελετούν σχετικά συστηματικά την ύλη (47,20%), αφιερώνοντας λιγότερο από 2 ώρες (38,9%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Γνωστική Ψυχολογία II**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς (50%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν πλήρως στους στόχους του μαθήματος (62,5%) και ήταν πολύ καλά οργανωμένη (56,3%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε ικανοποιητικά τους φοιτητές (50%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν σχετικά εγκαίρως

(37,5%) ή πολύ έγκαιρα (37,5%), ικανοποιητικό (68,8%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και σημειώσεις ενώ η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη κρίνεται μέτρια (50%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται αρκούντως απαραίτητα (43,8%), όπως και η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (62,5%). Μέτριο, επίσης, κρίνεται το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του (43,8%), όπως και ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (37,5%) ή και ικανοποιητικός (37,5%) και ικανοποιητική η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (37,5%). Η διδάσκουσα οργάνωσε πολύ καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (56,3%), πέτυχε να διεγείρει το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (50%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (56,3%) και ενθαρρύνοντας τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (68,8%). Η διδάσκουσα υπήρξε πάρα πολύ συνεπής (75%) στις υποχρεώσεις της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές), πάρα πολύ προσιτή (56,3%) και συνέβαλε στην καλύτερη κατανόηση της ύλης (18,8%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικότερα τις διαλέξεις (75%), μελετούν αρκετά συστηματικά την ύλη (37,5%), αφιερώνοντας λιγότερο από 2 ώρες (25%) ή και πάνω από 8 ώρες (25%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Κοινωνική Ψυχολογία και Ανάλυση Λόγου**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφέστατοι (50%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν πλήρως στους στόχους του μαθήματος (83,3%) και ήταν πολύ καλά οργανωμένη (83,3%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε πάρα πολύ τους φοιτητές (66,7%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (58,3%), ικανοποιητικό (50%) ή/και πολύ ικανοποιητικό (50%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και σημειώσεις ενώ η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη είναι μέτρια (47,7%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται αρκούντως απαραίτητα (41,7%) ενώ η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα κρίνεται μέτρια ή/ και ικανοποιητική (41,7%) αντιστοίχως. Το μάθημα κρίνεται πάρα πολύ δύσκολο για το έτος του (41,7%), ικανοποιητικός ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (50%) και πολύ υψηλό το επίπεδο διαφάνειας των κριτηρίων βαθμολόγησης (58,3%). Σε όσους ανατέθηκε εκπόνηση εργασίας, το θέμα δόθηκε εγκαίρως (50%), η καταληκτική ημε-

ρομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν πολύ ή πάρα πολύ λογική (50%) αντιστοίχως, το σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη ήταν ικανοποιητικό (58,3%) και υπήρξε άριστη καθοδήγηση από τον διδάσκοντα (91,7%). Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν πάρα πολύ εποικοδομητικά και αναλυτικά (91,7%), δίνοντας τη δυνατότητα βελτίωσης της εργασίας σε ικανοποιητικό βαθμό (41,7%), με αποτέλεσμα η εργασία να συμβάλλει στην πληρέστατη κατανόηση του συγκεκριμένου θέματος (91,7%). Ο διδάσκων οργάνωσε εξαιρετικά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (91,7%), πέτυχε να διεγείρει το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (66,7%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (58,3%) και ενθαρρύνοντας σημαντικότερα τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (100%). Ο διδάσκων υπήρξε απόλυτα συνεπής (100%) στις υποχρεώσεις του (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές), πάρα πολύ προσιτός (83,3%) και συνέβαλε στο μέγιστο βαθμό στην καλύτερη κατανόηση της ύλης (66,7%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικότερα τις διαλέξεις (91,7%), ανταποκρίνονται συστηματικότερα στις γραπτές εργασίες (66,7%), μελετούν σχετικά ικανοποιητικά (41,7%) ή/και πολύ συστηματικά την ύλη (41,7%), αφιερώνοντας περισσότερες από 8 ώρες (38,9%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Εισαγωγή στην Κριτική Αναπτυξιακή Ψυχολογία**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς (49,4%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν πλήρως στους στόχους του μαθήματος (60,5%) και ήταν πολύ καλά οργανωμένη (56,8%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σε πολύ μεγάλο βαθμό τους φοιτητές (63%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (56,8%), ικανοποιητικό (43,2%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις ενώ η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη υπήρξε ικανοποιητική (29,6%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται αρκούντως απαραίτητα (38,3%), όπως και η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (43,2%). Ικανοποιητικό, επίσης, κρίνεται το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του (43,8%), μέτριος ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (39,5%) και ικανοποιητική η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (34,6%). Σε όσους ανατέθηκε εκπόνηση εργασίας, το θέμα δόθηκε εγκαίρως (32,1%), η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσί-

αση των εργασιών ήταν πολύ ή πάρα πολύ λογική (22,2%) αντιστοίχως, το σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη ήταν ικανοποιητικό (24,7%) και υπήρξε πολύ καλή καθοδήγηση από τον διδάσκοντα (37%). Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν πάρα πολύ εποικοδομητικά και αναλυτικά (37%), δίνοντας τη δυνατότητα βελτίωσης της εργασίας σε ικανοποιητικό βαθμό (18,5%), με αποτέλεσμα η εργασία να συμβάλλει στην ικανοποιητική κατανόηση του συγκεκριμένου θέματος (21%). Ο διδάσκων οργάνωσε πολύ καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (56,8%), πέτυχε να διεγείρει το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (55,6%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (58%) και ενθαρρύνοντας σημαντικά τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (64,2%). Ο διδάσκων υπήρξε πάρα πολύ συνεπής (72,8%) στις υποχρεώσεις του (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές), πάρα πολύ προσιτός (69,1%) και συνέβαλε στην καλύτερη κατανόηση της ύλης (23,5%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν σχετικώς τακτικά τις διαλέξεις (37%), μελετούν αρκετά συστηματικά την ύλη και ανταποκρίνονται ικανοποιητικώς στις εξετάσεις (22,2%), αφιερώνοντας λιγότερο από 2 ώρες (44,4%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Σχολική ζωή: Η κοινωνική κατασκευή του νοήματος**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς (52,4%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν ικανοποιητικά στους στόχους του μαθήματος (66,7%) και ήταν αρκούντως οργανωμένη (71,4%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε αρκετά τους φοιτητές (76,2%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως σε μεγάλο/ή και πολύ μεγάλο βαθμό (42,9%) αντιστοίχως, ικανοποιητικό (47,6%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις ενώ η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη υπήρξε ικανοποιητική (52,4%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται αρκούντως απαραίτητα (66,7%), ενώ η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα μέτρια ή και ικανοποιητική (28,6%) αντιστοίχως. Το μάθημα κρίνεται πολύ δύσκολο για το έτος του (69,9%), ικανοποιητικός είναι ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (28,6%) και ικανοποιητική η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (28,6%). Η διδάσκουσα οργάνωσε πολύ καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (57,1%), πέτυχε να διεγείρει το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (57,1%), αναλύο-

ντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο πολύ/ή και πάρα πολύ απλό και ενδιαφέροντα (47,6%) αντιστοίχως, χρησιμοποιώντας παραδείγματα και ενθαρρύνοντας σημαντικά τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (71,4%). Η διδάσκουσα υπήρξε πάρα πολύ συνεπής (61,9%) στις υποχρεώσεις της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές), πάρα πολύ προσιτή (66,7%) και συνέβαλε στην καλύτερη κατανόηση της ύλης (23,8%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικότερα τις διαλέξεις (47,6%), μελετούν συστηματικά την ύλη σε μέτριο βαθμό, αφιερώνοντας λιγότερο από 2 ώρες (28,6%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Ετερότητα και Βία: ο «άλλος» ως αντικείμενο καταστροφής**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν πολύ ή/και πάρα πολύ σαφείς (37,3%) αντιστοίχως. Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν πλήρως ή/και ικανοποιητικά στους στόχους του μαθήματος (33,3%) αντιστοίχως και ήταν πολύ καλά οργανωμένη (47,1%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σε σημαντικότερο βαθμό τους φοιτητές (39,2%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (41,2%), ικανοποιητικό (37,3%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις, όπως και η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (43,1%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται μετρίως απαραίτητα (39,2%), όπως και η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (35,3%). Μέτριο, επίσης, κρίνεται το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του (35,3%), ικανοποιητικός ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (39,5%) και ικανοποιητική η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (41,2%). Σε όσους ανατέθηκε εκπόνηση εργασίας, το θέμα δόθηκε εγκαίρως (74,5%), η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν λογικότερη (74,5%), πλούσιο (23,5%) σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη και υπήρξε άριστη καθοδήγηση από τον διδάσκοντα (52,9%). Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν πάρα πολύ εποικοδομητικά και αναλυτικά (52,9%), δίνοντας τη δυνατότητα σημαντικότερης βελτίωσης της εργασίας (31,4%), με αποτέλεσμα η εργασία να συμβάλλει τα μέγιστα στην κατανόηση του συγκεκριμένου θέματος (43,1%). Ο διδάσκων οργάνωσε αρτιότερα την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (47,1%), πέτυχε να διεγείρει το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (41,2%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα,

χρησιμοποιώντας παραδείγματα (51%) και ενθαρρύνοντας σημαντικότερα τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (64,7%). Ο διδάσκων υπήρξε πάρα πολύ συνεπής (80,4%) στις υποχρεώσεις του (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές), πάρα πολύ προσιτός (62,7%) και συνέβαλε ικανοποιητικώς στην καλύτερη κατανόηση της ύλης (19,6%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικότερα τις διαλέξεις (56,9%), ανταποκρίνονται συστηματικότερα στις γραπτές εργασίες (43,1%), μελετούν σχετικώς συστηματικά την ύλη (31,4%), αφιερώνοντας λιγότερο από 2 ώρες (45,1%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Εκπαιδευτικοί και Αξιολόγηση**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν πολύ σαφείς (41,2%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν πλήρως στους στόχους του μαθήματος (43,9%) και ήταν πάρα πολύ καλά οργανωμένη (45,6%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σημαντικότερα τους φοιτητές (34,2%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (21,9%), ικανοποιητικό (36%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις ενώ περιορισμένη υπήρξε η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (30,7%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται σημαντικώς απαραίτητα (29,8%), όπως και η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (32,5%). Μετρίας δυσκολίας, επίσης, κρίνεται το μάθημα για το έτος του (30,7%), μέτριος ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (36,8%) και ικανοποιητική η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (30,7%). Η διδάσκουσα οργάνωσε αρτιότερα την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (36,8%), πέτυχε να διεγείρει αρκετά το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (28,9%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (34,20%) και ενθαρρύνοντας σημαντικότερα τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (41,20%). Η διδάσκουσα υπήρξε πάρα πολύ συνεπής (45,6%) στις υποχρεώσεις της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές) και πάρα πολύ προσιτή (36,8%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικότερα τις διαλέξεις (40,4%), μελετούν σχετικώς συστηματικά την ύλη (28,9%), αφιερώνοντας λιγότερο από 2 ώρες (37,7%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Εκπαίδευση και Ταυτότητες Φύλου**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν πολύ σαφείς (50%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν ικανοποιητικά στους στόχους του μαθήματος (47,1%) και ήταν πολύ καλά οργανωμένη (47,1%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σημαντικά τους φοιτητές (50%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (38,2%), ικανοποιητικό (35,3%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις, όπως και η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (32,4%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται μετρίως απαραίτητα (44,1%), όπως και η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (41,2%). Μέτριο, επίσης, κρίνεται το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του (52,9%), ικανοποιητικός έως μέτριος ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (35,3%) αντιστοίχως και ικανοποιητική η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (26,5%). Η διδάσκουσα οργάνωσε ικανοποιητικά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (52,9%), ωστόσο μετρίως πέτυχε να διεγείρει το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (35,3%), μολονότι ανέλυσε και παρουσίασε τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (44,1%) και ενθάρρυνε αρκούντως τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (44,1%). Η διδάσκουσα υπήρξε πάρα πολύ συνεπής (64,7%) στις υποχρεώσεις της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές), και πολύ προσιτή στους φοιτητές (41,2%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικότερα τις διαλέξεις (55,9%), μελετούν σε μέτριο βαθμό συστηματικά την ύλη (61,8%), αφιερώνοντας λιγότερο από 2 ώρες (50%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Εισαγωγή στη Φιλοσοφία: Από τη Φιλοσοφική Απορία στα Φιλοσοφικά Συστήματα**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφέστατοι (56,5%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν πλήρως στους στόχους του μαθήματος (60,9%) και ήταν αρτιότατα οργανωμένη (65,2%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σημαντικά τους φοιτητές (43,5%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (30,4%), ικανοποιητικό (26,1%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις, όπως και η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (39,1%). Τα προαπαιτού-

μενα του μαθήματος κρίνονται πολύ ή/και πάρα πολύ απαραίτητα (34,8%) αντιστοίχως, και ικανοποιητική η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (30,4%). Υψηλότατο, επίσης, κρίνεται το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του (26,1%), μέτριος ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (39,1%) και πάρα πολύ υψηλή η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (47,8%). Σε όσους ανατέθηκε εκπόνηση εργασίας, το θέμα δόθηκε εγκαίρως (78,3%), η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν λογικότερη (73,9%), πλούσιο (47,8%) σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη και υπήρξε άριστη καθοδήγηση από τον διδάσκοντα (69,6%). Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν πάρα πολύ εποικοδομητικά και αναλυτικά (60,9%), δίνοντας τη δυνατότητα σημαντικότερης βελτίωσης της εργασίας (65,2%), με αποτέλεσμα η εργασία να συμβάλλει τα μέγιστα στην κατανόηση του συγκεκριμένου θέματος (65,2%). Ο διδάσκων οργάνωσε αρτιότατα την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (60,9%), πέτυχε να διεγείρει σημαντικότερα το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (65,2%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (69,6%) και ενθαρρύνοντας σημαντικότερα τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (65,2%). Ο διδάσκων υπήρξε συνεπέστατος (69,6%) στις υποχρεώσεις του (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές), πάρα πολύ προσιτός στους φοιτητές (65,2%) και συνέβαλε σημαντικά στην καλύτερη κατανόηση της ύλης (21,7%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικότερα τις διαλέξεις (47,8%), ανταποκρίνονται συστηματικά στις γραπτές εργασίες (39,1%) και μελετούν συστηματικότερα την ύλη (39,1%), αφιερώνοντας 2-4 ώρες (43,5%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Φιλοσοφία της Επιστήμης: Λογικός Θετικισμός και Αναλυτική Φιλοσοφία**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν πολύ σαφείς (39%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν ικανοποιητικά στους στόχους του μαθήματος (39%) και ήταν πολύ καλά οργανωμένη (51,2%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σε σημαντικό βαθμό τους φοιτητές (46,3%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (58,5%), ικανοποιητικό (46,3%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις, όπως πολύ/ή και πάρα πολύ ικανοποιητική υπήρξε η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (36,61%) αντιστοίχως. Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται αρκούτως απαραίτητα (39%),

όπως και η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (39%). Πολύ δύσκολο, επίσης, κρίνεται το μάθημα για το έτος του (41,5%), μέτριος ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (39,5%) και μέτρια έως ικανοποιητική η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (29,3%) αντιστοίχως. Σε όσους ανατέθηκε εκπόνηση εργασίας, το θέμα δόθηκε εγκαίρως (46,3%), η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν λογικότερη (68,3%), αρκετό (41,5%) σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη και υπήρξε άριστη καθοδήγηση από τον διδάσκοντα (65,9%). Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν πολύ εποικοδομητικά και αναλυτικά (46,3%), δίνοντας τη δυνατότητα σημαντικής ή/και πολύ σημαντικής βελτίωσης της εργασίας (41,5%) αντιστοίχως, με αποτέλεσμα η εργασία να συμβάλλει τα μέγιστα στην κατανόηση του συγκεκριμένου θέματος (51,2%). Ο διδάσκων οργάνωσε πολύ καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (48,8%), πέτυχε να διεγείρει σημαντικότερα το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (46,3%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (48,8%) και ενθαρρύνοντας στο μέγιστο βαθμό τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (75,6%). Ο διδάσκων υπήρξε συνεπέστατος (68,3%) στις υποχρεώσεις του (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές) και πάρα πολύ προσιτός στους φοιτητές (80,05%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικότερα τις διαλέξεις (34,1%), ανταποκρίνονται πολύ συστηματικά στις γραπτές εργασίες (46,3%), μελετούν σε μέτριο βαθμό συστηματικά την ύλη (41,5%), αφιερώνοντας 2-4 ώρες (36,5%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Κοινωνιολογία**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφέστατοι (100%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν πλήρως ή/και ικανοποιητικά στους στόχους του μαθήματος (50%) αντιστοίχως και ήταν πολύ έως πάρα πολύ καλά οργανωμένη (50%) αντιστοίχως. Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σημαντικότερα τους φοιτητές (50%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (75%), πάρα πολύ ικανοποιητικό (100%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις, όπως και η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (50%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται πάρα πολύ απαραίτητα (75%), όπως και η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (50%). Το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος κρίνεται υψηλότερο για το έτος του (75%), ικανοποιητικός ο αριθμός των Διδακτικών Μονά-

δων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (75%) και ικανοποιητική η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (50%). Σε όσους ανατέθηκε εκπόνηση εργασίας, το θέμα δόθηκε πολύ ή/και πάρα πολύ εγκαίρως (50%) αντιστοίχως και η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν πολύ ή/και πάρα πολύ λογική (50%) αντιστοίχως. Οι γνώμες για την επάρκεια σχετικού ερευνητικού υλικού στη βιβλιοθήκη διαφοροποιούνται, καθώς οι φοιτητές κρίνουν πως το υλικό είναι μη ικανοποιητικό (25%), μέτριο (25%), αρκετό (25%), πλουσιότατο (25%), συντείνουν ωστόσο στην άριστη καθοδήγηση από τον διδάσκοντα (75%). Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν πολύ ή/και πάρα πολύ εποικοδομητικά και αναλυτικά (50%) αντιστοίχως, δίνοντας τη δυνατότητα πολύ ή και πάρα πολύ σημαντικής βελτίωσης της εργασίας (50%) αντιστοίχως, με αποτέλεσμα η εργασία να συμβάλλει τα μέγιστα στην κατανόηση του συγκεκριμένου θέματος (100%). Ο διδάσκων οργάνωσε ικανοποιητικά ή και αρτιότατα την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (50%) αντιστοίχως, πέτυχε να διεγείρει σημαντικά ή/και σημαντικότερα το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (50%) αντιστοίχως, αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (75%) και ενθαρρύνοντας σημαντικότερα τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (75%). Ο διδάσκων υπήρξε συνεπέστατος (75%) στις υποχρεώσεις του (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές), πάρα πολύ προσιτός στους φοιτητές (75%) και συνέβαλε σημαντικότερα στην καλύτερη κατανόηση της ύλης (50%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικότερα τις διαλέξεις (50%), ανταποκρίνονται πολύ ή/και πάρα πολύ συστηματικά στις γραπτές εργασίες (50%) αντιστοίχως, μελετούν συστηματικότερα την ύλη (50%), αφιερώνοντας περισσότερο από 8 ώρες (45,1%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Φιλοσοφία της Φύσης**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφέστατοι (66,7%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν πλήρως στους στόχους του μαθήματος (66,7%) και ήταν αρτιότατα οργανωμένη (83,3%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σημαντικότερα τους φοιτητές (50%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (66,7%), πολύ ικανοποιητικό (50%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις, περιορισμένη, όμως, ή/και μέτρια η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (33,3%) αντιστοίχως. Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος

κρίνονται πολύ απαραίτητα (66,7%) και κρίνεται ως πολύ σημαντική ή/και πάρα πολύ σημαντική η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (33,3%) αντιστοίχως. Μέτριο, επίσης, κρίνεται το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του (66,7%), ικανοποιητικός ή/και πάρα πολύ ικανοποιητικός ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (33,3%) αντιστοίχως και υψηλότερη η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (50%). Ο διδάσκων οργάνωσε αρτιότατα την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (66,7%), πέτυχε να διεγείρει σημαντικότερα το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (66,7%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (66,7%) και ενθαρρύνοντας αρκούντως τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (50%). Ο διδάσκων υπήρξε συνεπέστατος (66,7%) στις υποχρεώσεις του (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές) και πάρα πολύ προσιτός στους φοιτητές (66,7%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικότερα τις διαλέξεις (66,7%), μελετούν πολύ συστηματικά την ύλη (50%), αφιερώνοντας 2-4 ώρες (50%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Φιλοσοφία του Πολιτισμού**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφέστατοι (66,7%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν πλήρως στους στόχους του μαθήματος (100%) και ήταν αρτιότατα οργανωμένη (100%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σημαντικότερα τους φοιτητές (100%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) δεν χορηγήθηκαν τόσο εγκαίρως (66,7%), πολύ ικανοποιητικό (66,7%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις, μέτρια όμως υπήρξε η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (100%) αντιστοίχως. Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται αρκούντως απαραίτητα (100%) και η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα κρίνεται πάρα πολύ σημαντική (66,7%). Πολύ δύσκολο, επίσης, κρίνεται το μάθημα για το έτος του (66,7%), μέτριος ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (66,7%) και υψηλότερη η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (100%) αντιστοίχως. Σε όσους ανατέθηκε εκπόνηση εργασίας, το θέμα δόθηκε εγκαίρως (66,7%), η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν λογικότερη (100%), μέτριο σε ποσότητα (66,7%) σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη και υπήρξε άριστη καθοδήγηση από τον διδάσκοντα (100%). Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν πάρα πολύ εποικοδομητικά και αναλυτικά (100%),

δίνοντας τη δυνατότητα σημαντικότερης βελτίωσης της εργασίας (100%), με αποτέλεσμα η εργασία να συμβάλλει τα μέγιστα στην κατανόηση του συγκεκριμένου θέματος (100%). Ο διδάσκων οργάνωσε αρτιότατα την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (100%), πέτυχε να διεγείρει σημαντικότερα το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (100%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (100%) και ενθαρρύνοντας στο μέγιστο βαθμό τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (100%). Ο διδάσκων υπήρξε συνεπέστατος (66,7%) στις υποχρεώσεις του (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές) και πάρα πολύ προσιτός στους φοιτητές (100%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικότερα τις διαλέξεις (66,7%), ανταποκρίνονται συστηματικότερα στις γραπτές εργασίες (100%), μελετούν συστηματικότερα την ύλη (100%), αφιερώνοντας 2-4 ώρες (33,3%), 4-6 ώρες (33,3%) ή/και περισσότερες από 8 ώρες (33,3%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Νεότερη Φιλοσοφία**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφέστατοι (50%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν πλήρως στους στόχους του μαθήματος (75%) και ήταν αρτιότατα οργανωμένη (100%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σημαντικότερα τους φοιτητές (75%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (75%), πολύ ικανοποιητικό (75%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις, όπως πολύ/ή και πάρα πολύ ικανοποιητική υπήρξε η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (50%) αντιστοίχως. Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται εντελώς απαραίτητα (50%) και κρίνεται πολύ ικανοποιητική η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (100%). Πολύ δύσκολο, επίσης, κρίνεται το μάθημα για το έτος του (50%), υψηλότετος ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (50%) και υψηλότετη η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (50%) αντιστοίχως. Ο διδάσκων οργάνωσε αρτιότατα την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (100%), πέτυχε να διεγείρει σημαντικότερα το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (75%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (75%) και ενθαρρύνοντας στο μέγιστο βαθμό τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (50%). Ο διδάσκων υπήρξε συνεπέστατος (75%) στις υποχρεώσεις

του (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές) και πάρα πολύ προσιτός στους φοιτητές (100%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν τακτικότερα τις διαλέξεις (50%), μελετούν σε μέτριο βαθμό συστηματικά (50%) ή/και πάρα πολύ συστηματικά την ύλη αφιερώνοντας 2-4 ώρες (75%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία: Ελληνιστική Φιλοσοφία-Στωικισμός**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν πολύ σαφείς (44,1%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν ικανοποιητικά στους στόχους του μαθήματος (41,8%) και ήταν πολύ καλά οργανωμένη (41,8%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σε σημαντικό βαθμό τους φοιτητές (34,5%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν πολύ εγκαίρως (27,1%) ή/και όχι τόσο εγκαίρως (27,1%), πολύ ικανοποιητικό (35%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις, όπως πολύ ικανοποιητική υπήρξε η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (31,6%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται σχετικώς απαραίτητα (36,2%), ενώ ικανοποιητική κρίθηκε η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (32,2%). Μετρίως δύσκολο, επίσης, κρίνεται το μάθημα για το έτος του (37,9%), όπως και ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (45,2%) και μέτρια η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (32,2%). Σε όσους ανατέθηκε εκπόνηση εργασίας, το θέμα δόθηκε πάρα πολύ εγκαίρως (38,4%), η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν λογικότερη (55,4%), αρκετό (39,5%) σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη και υπήρξε ικανοποιητική καθοδήγηση από τη διδάσκουσα (30,5%). Τα σχόλια της διδάσκουσας ήταν πολύ εποικοδομητικά και αναλυτικά (28,2%), ωστόσο η δυνατότητα βελτίωσης της εργασίας υπήρξε μέτρια (27,7%), το αποτέλεσμα όμως ήταν η εργασία να συμβάλλει τα μέγιστα στην κατανόηση του συγκεκριμένου θέματος (36,7%). Η διδάσκουσα οργάνωσε ικανοποιητικά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (37,3%), πέτυχε να διεγείρει σημαντικά το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (35,6%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (32,8%) και ενθαρρύνοντας σε μεγάλο βαθμό τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (31,6%). Η διδάσκουσα υπήρξε πολύ ή/και πάρα πολύ συνεπής (31,6%), αντιστοίχως, στις υποχρεώσεις της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών

ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές) και πάρα πολύ προσιτή στους φοιτητές (35,6%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν πολύ τακτικά τις διαλέξεις (32,8%), ανταποκρίνονται πολύ συστηματικά στις γραπτές εργασίες (38,4%), μελετούν σε μέτριο βαθμό συστηματικά την ύλη (37,9%), αφιερώνοντας λιγότερο από 2 ώρες (26,6%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία: Φιλοσοφία της Τεχνολογίας**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν πολύ σαφείς (68,4%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν ικανοποιητικά στους στόχους του μαθήματος (63,2%) και ήταν πολύ καλά οργανωμένη (52,6%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σε σημαντικό ή/και μέτριο βαθμό τους φοιτητές (36,8%), αντιστοίχως, στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν πολύ ή/και πάρα πολύ εγκαίρως (42,1%) αντιστοίχως, πολύ ικανοποιητικό (47,4%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις, όπως πολύ ικανοποιητική υπήρξε η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (57,9%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται σχετικώς απαραίτητα (57,9%), ενώ μέτρια κρίθηκε η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (47,4%). Πολύ δύσκολο, επίσης, κρίνεται το μάθημα για το έτος του (42,1%), μέτριος ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (42,1%) και μέτρια η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (31,6%). Η διδάσκουσα οργάνωσε ικανοποιητικά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (68,4%), πέτυχε να διεγείρει σημαντικά το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (47,4%), μετρίως ανέλυσε και παρουσίασε τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (42,1%), ενθάρρυνε όμως σε μεγάλο βαθμό τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (42,1%). Η διδάσκουσα υπήρξε συνεπέστατη (52,6%) στις υποχρεώσεις της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές) και πάρα πολύ προσιτή στους φοιτητές (52,6%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούν πολύ τακτικά τις διαλέξεις (36,8%), μελετούν πολύ λίγο συστηματικά την ύλη (31,6%), αφιερώνοντας λιγότερο από 2 ώρες (52,6%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Στατιστική Ι**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν πολύ σαφείς (50%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν ικανοποιητικά στους στόχους του μαθήματος (50%) και ήταν μέτρια οργανωμένη (37,5%).

Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε μετρίως ή/και σε σημαντικό βαθμό τους φοιτητές (37,5%), αντιστοίχως, στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν πολύ εγκαίρως (50%), πολύ ή/και σε μέτριο βαθμό ικανοποιητικό (37,5%), αντιστοίχως, κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις και μετρίως ικανοποιητική υπήρξε η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (37,5%) αντιστοίχως. Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται πολύ απαραίτητα (50%), ενώ πάρα πολύ ικανοποιητική κρίθηκε η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (37,5%). Μετρίως δύσκολο, επίσης, κρίνεται το μάθημα για το έτος του (37,5%), όπως και ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (37,5%) και μέτριος έως πολύ ή/και πάρα πολύ ικανοποιητικός ο βαθμός διαφάνειας των κριτηρίων βαθμολόγησης (25,2%) αντιστοίχως. Η διδάσκουσα οργάνωσε ικανοποιητικά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (87,5%), πέτυχε να διεγείρει σημαντικά το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (50%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (37,5%) και ενθαρρύνοντας σημαντικότερα τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (50%). Η διδάσκουσα υπήρξε πολύ συνεπής (50%) στις υποχρεώσεις της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές), πολύ προσιτή στους φοιτητές (62,5%) και συνέβαλλε σημαντικότερα στην καλύτερη κατανόηση της ύλης (37,5%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούσαν πολύ τακτικά τις διαλέξεις (37,5%) και μελετούσαν σε μέτριο ή/και μεγάλο βαθμό συστηματικά την ύλη (37,5%) αντιστοίχως, αφιερώνοντας 4-6 ώρες (50%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Στατιστική II**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν πολύ σαφείς (51,8%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν ικανοποιητικά στους στόχους του μαθήματος (46,4%) και ήταν πολύ καλά οργανωμένη (35,7%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σημαντικότερα τους φοιτητές (39,3%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν πάρα πολύ εγκαίρως (42,9%), πολύ ικανοποιητικό (46,4%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις, μέτρια όμως υπήρξε η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (37,5%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται σχετικώς απαραίτητα (39,3%), ενώ σχετικώς ικανοποιητική κρίθηκε η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (35,7%). Με-

τρίως δύσκολο, επίσης, κρίθηκε το μάθημα για το έτος του (33,9%), όπως και ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (35,7%) και μέτρια η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (37,5%). Η διδάσκουσα οργάνωσε ικανοποιητικά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (41,1%), πέτυχε να διεγείρει σημαντικά το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (39,3%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (33,9%) και ενθαρρύνοντας σε μεγάλο βαθμό τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (39,3%). Η διδάσκουσα υπήρξε συνεπέστατη (51,8%) στις υποχρεώσεις της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές) και πάρα πολύ προσιτή στους φοιτητές (57,1%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούσαν πολύ τακτικά τις διαλέξεις (37,5%) και μελετούσαν σε μέτριο βαθμό συστηματικά την ύλη (33,9%), αφιερώνοντας λιγότερο από 2 ώρες (37,5%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις στην Ψυχολογική Έρευνα**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν πολύ σαφείς (39,3%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν πλήρως στους στόχους του μαθήματος (44,1%) και ήταν πολύ καλά οργανωμένη (44,1%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σε σημαντικό βαθμό τους φοιτητές (35,9%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν σχετικά εγκαίρως (29%), πολύ ικανοποιητικό (33,8%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις και μέτρια υπήρξε η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (31,7%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται σχετικώς απαραίτητα (33,1%), όπως και η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα (29%). Μετρίως δύσκολο, επίσης, κρίνεται το μάθημα για το έτος του (33,8%), όπως και ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (44,1%) και μέτρια η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (33,1%). Η διδάσκουσα οργάνωσε αρτιότατα την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (57,2%), πέτυχε να διεγείρει σημαντικά το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (34,5%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (53,1%) και ενθαρρύνοντας σημαντικότερα τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (72,4%). Η διδάσκουσα υπήρξε συνεπέστατη (63,4%) στις υποχρεώσεις της (παρου-

σία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές) και πάρα πολύ προσιτή στους φοιτητές (58,6%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούσαν τακτικότερα τις διαλέξεις (44,1%) και μελετούσαν σε μέτριο βαθμό συστηματικά την ύλη (34,5%), αφιερώνοντας λιγότερο από 2 ώρες (46,2%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Κοινωνική Ψυχολογία II**» οι φοιτητές θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν πολύ σαφείς (42,6%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν ικανοποιητικά στους στόχους του μαθήματος (57,4%) και ήταν πολύ καλά οργανωμένη (49,1%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σημαντικά τους φοιτητές (36,1%) στην καλύτερη κατανόηση του θέματος, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν πολύ εγκαίρως (29,6%), πολύ ικανοποιητικό (37%) κρίθηκε το κύριο βοήθημα/ή και οι σημειώσεις, μέτρια όμως υπήρξε η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (36,1%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται σχετικώς απαραίτητα (39,8%) και η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα κρίνεται πολύ σημαντική (43,5%). Πολύ δύσκολο, επίσης, κρίθηκε το μάθημα για το έτος του (45,4%), μέτριος ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (47,2%) και μέτρια η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (44,4%). Σε όσους ανατέθηκε εκπόνηση εργασίας, το θέμα δόθηκε πολύ εγκαίρως (38,9%), η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν πολύ λογική (37%), μέτριο σε ποσότητα (31,5%) ήταν το σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη και πολύ καλή υπήρξε η καθοδήγηση από τον διδάσκοντα (42,6%). Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν πολύ εποικοδομητικά και αναλυτικά (41,7%), δίνοντας τη δυνατότητα πολύ σημαντικής βελτίωσης της εργασίας (38%), με αποτέλεσμα η εργασία να συμβάλλει σημαντικά στην κατανόηση του συγκεκριμένου θέματος (39,8%). Ο διδάσκων οργάνωσε πολύ καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (44,4%), πέτυχε να διεγείρει σημαντικά το ενδιαφέρον των φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (37%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (41,7%) και ενθαρρύνοντας σε μεγάλο βαθμό τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (49,1%). Ο διδάσκων υπήρξε πολύ συνεπής (46,3%) στις υποχρεώσεις του (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές), πολύ προσιτός στους φοιτητές (36,1%) και συνέβαλλε σημαντικά στην καλύ-

τερη κατανόηση της ύλης (36,1%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι φοιτητές παρακολουθούσαν σχετικώς τακτικά τις διαλέξεις (36,1%), ανταποκρίνονταν πολύ συστηματικά στις γραπτές εργασίες (26,9%), μελετούσαν σχετικώς συστηματικά την ύλη (27,8%), αφιερώνοντας λιγότερο από 2 ώρες (39,8%) εβδομαδιαίως.

Πίνακας 12.3. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2010-2011)

Συμπληρώνεται με όλα τα μαθήματα που διδάχτηκαν κατά το ακαδ. έτος 2010-2011 (συμπεριλαμβάνονται και αυτά που επέλεξαν οι φοιτητές εκτός τμήματος). Ισχύει για όλους τους πίνακες που αναφέρονται στα προπτυχιακά μαθήματα.

Εξάμηνο σπουδών.	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) <i>(Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^{ου}, 2^{ου}, 3^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου. Στη συνέχεια καταγράψτε τα μαθήματα εκτός τμήματος)</i>	Κωδικός Μαθήματος, όπως αναγράφεται στον οδηγό σπουδών	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης; <i>(Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.)</i>	Εργασία (Ε) ή Πρόοδος (Π) (Ναι / Όχι) Υποχρεωτική (Υ) / Προαιρετική (Π)	Συμμετοχή φοιτητών στο μάθημα (ποσοστό % των φοιτητών που δήλωσαν το μάθημα)	Τρόποι αξιολόγησης επίδοσης των φοιτητών στο μάθημα**	Χρήση Εκπαιδευτικού Λογισμικού (Ναι / Όχι)	Υποστήριξη του μαθήματος από τη βιβλιοθήκη (βιβλιογραφία, μαθησιακοί πόροι) (Ναι / Όχι)	Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη διδασκαλία του μαθήματος, π.χ. χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας, e-course, κτλ (Ναι / Όχι)
1 ^ο -4 ^ο	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	Φ1Ε006		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1 ^ο -4 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	Φ2Ε005		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΠΠ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1 ^ο -4 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	Φ3Ε006		(Ε), (Υ)		(ΕΓ), (ΠΠ), (ΚΕ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1 ^ο -4 ^ο	Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία	Φ4Ε005		(Ε), (Υ)		(ΕΓ), (ΚΕ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1 ^ο -4 ^ο	Φιλοσοφία της Επιστήμης ή Επιστημολογία – Ιστορία των Επιστημονικών Ιδεών	Φ5Ε004		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1 ^ο -4 ^ο	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	Φ1Ε004		(Ε), (Υ)		(ΕΓ), (ΠΠ), (ΚΕ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1 ^ο -4 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	Φ2Ε003		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1 ^ο -4 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	Φ3Ε005		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ

1°-4°	Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία	Φ4E004		(Ε), (Υ)		(ΕΓ), (ΚΕ)	OXI	NAI	OXI
1°-4°	Φιλοσοφία της Επιστήμης ή Επιστημολογία - Ιστορία των Επιστημονικών Ιδεών	Φ5E003		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1°-4°	Η Εκπαιδευτική Πολιτική στην Ελλάδα (1834-1976)	Π1E001				(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1°-4°	Εκπαίδευση και Κοινωνικές Ανισότητες	Π2E043		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1°-4°	Θεωρίες Μάθησης	Π5E003		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1°-4°	Θεωρίες Κοινωνικοποίησης	Π5E004		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1°-4°	Σχολείο και Εκπαιδευτικοί	Π2E001		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1°-8°	Εκπαιδευτικοί και Αξιολόγηση	Π4E001		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1°-4°	Εφαρμογές Στατιστικής Ι	Ψ1E049	1/εβδ	(Ε), (Π)		(ΕΓ)	NAI	NAI	NAI
1°-4°	Κοινωνική Ψυχολογία Ι	Ψ2E052		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1°-4°	Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι: Βρεφική και Προσχολική Ηλικία	Ψ11E001		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1°-4°	Αγωγή Υγείας Ι	Ψ4E054		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1°-4°	Θέματα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας Ι	Ψ9E001		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1°-4°	Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις στην Ψυχολογική Έρευνα	Ψ1E001		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	NAI	NAI	OXI
5°-8°	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	ΦΑΕ047		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5°-8°	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία Δ' (Πλάτων και Αρχαία Ακαδημία)	ΦΑΕ011 ΕΣΧ111		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5°-8°	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία Δ' (Πλάτων και Αρχαία Ακαδημία)	ΦΑΕ037 ΕΣΧ196		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5°-8°	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ008		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΠΠ)	OXI	NAI	OXI
5°-8°	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ017 ΕΣΧ203		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΠΠ)	OXI	NAI	OXI

5 ^ο -8 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ015 ΕΣΧ193		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΠΠ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ044 ΕΣΧ145		(Ε), (Υ)		(ΕΠ), (ΠΠ) (ΚΕ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ025 ΕΣΧ117		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΠΠ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	ΦΒΕ062		(Ε), (Υ)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	ΦΒΕ055		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Οντολογία – Μεταφυσική	ΦΒΕ047 ΕΣΧ122		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΠΠ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Επιστήμης	ΦΒΕ040		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Φύσης	ΦΒΕ031 ΕΣΧ141		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΠΠ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Ηθική	ΦΒΕ006 ΕΣΧ191		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία	ΦΒΕ002		(Ε), (Υ)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Ιστορίας	ΦΒΕ064 ΕΣΧ198		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΠΠ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία του Πολιτισμού	ΦΒΕ066 ΕΣΧ200		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΠΠ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Γλώσσας	ΦΒΕ053 ΕΣΧ109		(Ε), (Π)		(ΕΠ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Επίκαιρα Φιλοσοφικά Προβλήματα (π.χ. Τεχνική, Οικολογία κτλ.)	ΦΒΕ051 ΕΣΧ205		(Ε), (Υ)		(ΕΠ), (ΠΠ) (ΚΕ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	ΦΑΕ043		(Ε), (Υ)		(ΕΓ), (ΚΕ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία Ε' (Αριστοτέλης και Αρχαίος Περίπατος)	ΦΑΕ028 ΕΣΧ197		(Ε), (Υ)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI

5 ^ο -8 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ038		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	ΦΑΕ048 ΕΣΧ194		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Νεότερη Φιλοσοφία	ΦΑΕ033 ΕΣΧ189		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΙΙΙ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	ΦΒΕ061		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Επιστήμης	ΦΒΕ052		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Φύσης	ΦΒΕ060 ΕΣΧ190		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΙΙΙ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία	ΦΒΕ045		(Ε), (Υ)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Ιστορίας	ΦΒΕ063 ΕΣΧ201		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΚΕ), (ΙΙΙ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία του Πολιτισμού	ΦΒΕ065 ΕΣΧ202		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΚΕ), (ΙΙΙ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία της Γλώσσας	ΦΒΕ054 ΕΣΧ204		(Ε), (Π)		(ΕΠ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφική Ερμηνευτική	ΦΒΕ058 ΕΣΧ186		(Ε), (Π)		(ΕΓ), (ΙΙΙ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Επίκαιρα Φιλοσοφικά Προβλήματα (π.χ. Τεχνική, Οικολογία κτλ.)	ΦΒΕ020 ΕΣΧ098		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνιολογία	ΦΒΕ035 ΕΣΧ149		(Ε), (Υ)		(ΕΠ), (ΚΕ), (ΙΙΙ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών - Φιλοσοφία της Πολιτικής Οικονομίας	ΦΒΕ050 ΕΣΧ195		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI

5 ^ο -8 ^ο	Ζητήματα Εφαρμοσμένης Πρακτικής Φιλοσοφίας	ΦΒΕ049 ΕΣΧ192		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαιδευτικός Δημοτικισμός (1900-1940)	ΕΣΧ133		(Ε), (Π)		(ΕΠ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Η «Διάπλωση» των Εκπαιδευτικών: Από τη συγκρότηση της παράστασης στη φιλοτέχνησής της (1834-2010)	ΕΣΧ126		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Οι εκπαιδευτικοί ως διανοούμενοι	ΕΣΧ183				(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Ευρωπαϊκή Ένωση και Εκπαίδευση	Π6Ε037		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαίδευση και Αγορά Εργασίας	ΕΣΧ114		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαιδευτικοί και Επαγγελματισμός	ΕΣΧ100		(Ε), (Υ)		(ΕΓ), (ΚΕ), (ΠΠ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Συμβολικές Διαστάσεις της Εκπαίδευσης	ΕΣΧ180		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Θεωρίες Κινήτρων	ΕΣΧ017		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Το Γλωσσικό Μάθημα στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Θεωρία και εμπειρία	ΕΣΧ162		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Παιδαγωγικές Ιδέες και Εκπαίδευση	ΕΣΧ163		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Φύλο και Εκπαίδευση: Όψεις Συνέχειας και μεταβολής	ΕΣΧ181		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Διδακτική και Ιδεολογία	Π9Ε002				(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαιδευτική Ιστοριογραφία (1973-2010)	ΕΣΧ134		(Ε), (Π)		(ΕΠ), (ΠΠ), (ΚΕ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Σχολείο και Εθνικισμός (1834-2010)	ΕΣΧ164		(Ε), (Π)		(ΕΠ)	OXI	NAI	OXI

5 ^ο -8 ^ο	Εκπαιδευτική Πολιτική και Ανώτατη Εκπαίδευση	ΕΣΧ003		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνιολογία του Πανεπιστημίου	ΕΣΧ165		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Ευρωπαϊκά Εκπαιδευτικά Συστήματα	ΕΣΧ166		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Θεωρίες Εκπαιδευτικών Οργανισμών	ΕΣΧ011		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Αναλυτικό Πρόγραμμα και Ιδεολογία	ΕΣΧ026				(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Πολιτισμός και Εκπαίδευση	ΕΣΧ005		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαίδευση και Ταυτότητες Φύλου	Π8Ε009		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Ετερότητα και Βία: ο «άλλος» ως αντικείμενο καταστροφής	ΕΣΧ179		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Σχολική ζωή: Η κοινωνική κατασκευή του νοήματος	ΕΣΧ167		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Παιδαγωγικά Συμπεράσματα Θεωριών Μάθησης	ΕΣΧ168		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Παιδαγωγικά Συμπεράσματα Θεωριών Κινήτρων	ΕΣΧ169		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Εκπαιδευτικής Έρευνας	ΕΣΧ170		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εκπαίδευση και Κοινωνικές Τάξεις	ΕΣΧ113		(Ε), (Υ)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Ψυχοφυσιολογία Ι	Ψ5Ε056		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Στατιστική Ι	Ψ5Ε001		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	NAI	NAI	NAI
5 ^ο -8 ^ο	Εξελικτική Ψυχοπαθολογία Ι: Εισαγωγή στην Παθολογία του Σχολείου (Μάθηση, συμπεριφορά)	Ψ8Ε004		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI

5 ^ο -8 ^ο	Θέματα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας Ι	Ψ9E001		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Θέματα Ψυχολογίας της Μάθησης	Ψ10E001		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Στατιστική ΙΙ	Ψ5E057		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	NAI	NAI	NAI
5 ^ο -8 ^ο	Ιστορία και Επιστημολογία της Ψυχολογίας	Ψ5E002		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ	Ψ6E001		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Αναπτυξιακή Ψυχολογία ΙΙ: Παιδική Ηλικία και Εφηβεία	Ψ12E001		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εξελικτική Ψυχοπαθολογία ΙΙ: Αυτισμός: Σύγχρονη Ψυχολογική Θεώρηση	Ψ8E003		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Αγωγή Υγείας ΙΙ	Ψ8E001		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Θέματα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας ΙΙ - Ψυχοδυναμικές Προσεγγίσεις	Ψ9E002		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εφαρμογές Στατιστικής Ι	ΕΣΧ051	1/εβδ.	(Ε), (Π)		(ΕΓ)	NAI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Ψυχοφυσιολογία Ι	ΕΣΧ151		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στην Κριτική Κοινωνική Ψυχολογία	ΕΣΧ135		(Ε), (Υ)		(ΕΓ), (ΙΙΙ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Θέματα Ψυχοσυναισθηματικής Ανάπτυξης του Παιδιού	ΕΣΧ152		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Κυβερνοψυχολογία ΙΙ: Ανάπτυξη, Ταυτότητες	ΕΣΧ178		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Η Οικογένεια ως Σύστημα	ΕΣΧ105		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Θέματα Ψυχολογίας της Μάθησης	ΕΣΧ060		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Σχολική Ψυχολογία Ι: Προβλήματα Συμπεριφοράς του Παιδιού και του Εφήβου στο Σχολείο	ΕΣΧ110		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI

5 ^ο -8 ^ο	Αγωγή Υγείας I	ΕΣΧ065		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εφαρμογές Στατιστικής II	ΕΣΧ155		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	NAI	NAI	NAI
5 ^ο -8 ^ο	Ψυχοφυσιολογία II	ΕΣΧ067		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Κοινωνική Ψυχολογία και Ανάλυση Λόγου	ΕΣΧ136		(Ε), (Υ)		(ΕΓ), (ΠΙ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Δια Βίου Ανάπτυξη	ΕΣΧ036		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Εισαγωγή στην Κριτική Αναπτυξιακή Ψυχολογία	ΕΣΧ147		(Ε), (Υ)		(ΕΓ), (ΠΙ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Σχολές Οικογενειακής Θεραπείας	ΕΣΧ106		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Η Συναισθηματική Εμπειρία της Μάθησης και της Διδασκαλίας	ΕΣΧ063		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Σχολική Ψυχολογία II: Παθολογία του Λόγου και της Γλώσσας με Έμφαση στη Δυσλεξία σε Παιδιά και Εφήβους	ΕΣΧ102		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Γνωστική Ψυχολογία II	ΕΣΧ053		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
5 ^ο -8 ^ο	Αγωγή Υγείας II	ΕΣΧ120		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΚΤΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Εξάμηνο σπουδών.	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) <i>(Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^{ου}, 2^{ου}, 3^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου. Στη συνέχεια καταγράψτε τα μαθήματα εκτός τμήματος)</i>	Κωδικός Μαθήματος, όπως αναγράφεται στον οδηγό σπουδών	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης; <i>(Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.)</i>	Εργασία ή Πρόοδος (Ναι / Όχι) Υποχρεωτική / Προαιρετική	Συμμετοχή φοιτητών στο μάθημα <i>(ποσοστό % των φοιτητών που δήλωσαν το μάθημα)</i>	Τρόποι αξιολόγησης επίδοσης των φοιτητών στο μάθημα**	Χρήση Εκπαιδευτικού Λογισμικού (Ναι / Όχι)	Υποστήριξη του μαθήματος από τη βιβλιοθήκη (βιβλιογραφία, μαθησιακοί πόροι) (Ναι / Όχι)	Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη διδασκαλία του μαθήματος, π.χ. χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας, e-course, κτλ. (Ναι / Όχι)
1 ^ο – 8 ^ο	Αριστοτέλους: <i>Μετά τα Φυσικά</i>	ΑΕΛ025		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Ιστοριογραφία: Θουκυδίδης	ΑΕΛ027		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Εισαγωγή στην Παπυρολογία	ΑΕΛ005		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Μυθολογία	ΑΕΛ007		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Ελληνική Λογοτεχνία των Ρωμαϊκών Χρόνων	ΑΕΛ006		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Μετρική	ΑΕΛ045		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Κωνσταντίνος Θεοτοκάς	ΝΕΛ013		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Νεοελληνική Ποίηση. Ανάλυση Κειμένων	ΝΕΛ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Ο Αρχαίος Μύθος στη Νεοελληνική Ποίηση	ΝΕΛ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Ευρωπαϊκή και Νεοελληνική Ποίηση στο Δεύτερο Ήμισυ του 19 ^{ου} αιώνα	ΝΕΛ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Μεσαιωνική Ελληνική Γλωσσολογία	ΓΛΣ009		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Ιστορία των Γυναικών στην Ελλάδα (19 ^{ος} -2 ^{ος} αιώνας)	ΙΑΛ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI

1 ^ο – 8 ^ο	Θέματα Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας	ΙΑΛ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Οθωμανική Ιστορία	ΙΑΛ134		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Κατοχή-Αντίσταση-Εμφύλιος Πόλεμος: Ελληνική Ιστορία 1041-49	ΙΑΛ068		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Η Περίοδος του Ιμπεριαλισμού και της Αποικιοκρατίας	ΙΑΛ062		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Προβλήματα και Απόψεις γύρω από τις Επαναστάσεις του 19 ^{ου} αιώνα	ΙΑΛ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Θέματα από την Ευρωπαϊκή Τέχνη 2: Οι Αυτοπροσωπογραφίες Εικαστικών Καλλιτεχνών από την Αναγέννηση έως και τα τέλη του 19 ^{ου} αιώνα	ΙΑΛ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	NAI
1 ^ο – 8 ^ο	Η Ευρωπαϊκή Τέχνη από την Art Nouveau μέχρι τον Μεσοπόλεμο	ΙΑΛ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	NAI
1 ^ο – 8 ^ο	Θέματα από την Ευρωπαϊκή Τέχνη 6: Η Δεύτερη Ζωή των Γλυπτών του Παρθενώνα	ΙΑΛ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	NAI
1 ^ο – 8 ^ο	Παραδοσιακή Λαϊκή Τέχνη: Τα Έργα των Χεριών	ΙΑΛ048		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	NAI
1 ^ο – 8 ^ο	Ηθολογία-Βιολογία	MET020		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία και τη Μικρή Ιστορία	MET046		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Το Μυθικό Πλαίσιο της Παραδοσιακής και Σύγχρονης Κοινωνίας	MET073		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI

1 ^ο – 8 ^ο	Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Πολιτική	MET051	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Θεατρική Παιδεία και Πράξη	MET107	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Το Διεθνές Παραμύθι	MET050	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Αίσωπος και Αισώπειοι Μύθοι	MET048	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας και του Νεοελληνικού Πολιτισμού Ι	MET054	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Δραματοποίηση-Θεατρική Έκφραση, Ρυθμός και Κίνηση	MET106	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού	MET085	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Ψυχολογία Παιδικού Σχεδίου	MET005	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	MET001	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Ανθρώπινα Δικαιώματα- Παιδαγωγική της Ειρήνης	MET110	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
1 ^ο – 8 ^ο	Προβλήματα Λόγου και Ομιλίας	MET083	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Θρησκεία	ΑΕΛ	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Αριστοτέλους <i>Περί Ερμηνείας</i>	ΑΕΛ	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ομήρου <i>Ιλιάδα</i>	ΑΕΛ	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ελληνιστική Κοινή	ΓΛΣ	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Κατάκτηση της Γλώσσας	ΓΛΣ	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Λογοτεχνία του Ρομαντισμού στην Ευρώπη και την Ελλάδα	ΝΕΛ	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Ποίηση του Κ.Γ. Καρυωτάκη	ΝΕΛ	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Μεταπολεμική Πεζογραφία και Ιστορική Πραγματικότητα (1945 -1967)	ΝΕΛ	(Ε), (Π)	(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI

6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Το Έργο του Αγαθία του Σχολαστικού	ΝΕΑ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Εθνογραφία των Αστικών Κέντρων	ΙΑΑ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Έθνη, Εθνοτικές Ομάδες και Ταυτότητες. Η Περίπτωση των Βαλκανίων	ΙΑΑ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Ιστορική Διαδρομή της Ελληνικής Ενδυμασίας. Μορφολογία και Κοινωνική Λειτουργία	ΙΑΑ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Λαϊκή Λογοτεχνία και Προφορική Παράδοση: Παραδοσιακές και Σύγχρονες Μορφές Λαϊκού Αφηγηματικού Λόγου	ΙΑΑ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ιστορική Δημογραφία του Ελληνικού Χώρου (15 ^ο -19 ^ο αι.)	ΙΑΑ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ιδεολογικά Ρεύματα και Κοινωνικά Αιτήματα στη Νεότερη Ελλάδα, 1830-1920	ΙΑΑ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Η Ελληνική Χερσόνησος κατά την Οθωμανική περίοδο	ΙΑΑ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Πνευματική Ζωή και Πανεπιστήμια στην Ευρώπη από τον Ύστερο Μεσαίωνα στα Νεότερα Χρόνια	ΙΑΑ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Διοίκηση Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτική Πολιτική	ΜΕΤ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Οργάνωση του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος ΙΙ	ΜΕΤ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Διαπολιτισμική Διδακτική	ΜΕΤ		(Ε), (Π)		(ΕΓ)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ

6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Πρώτη Γραφή και Ανάγνωση	MET		(E), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Θεατρική Παιδεία	MET		(E), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας και του Νεοελληνικού Πολιτισμού	MET		(E), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Στοιχεία Παιδιατρικής	MET		(E), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	MET		(E), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Θεατρικό Παιχνίδι	MET		(E), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Περιβαλλοντική Αγωγή Ε	MET		(E), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης ΙΙ	MET		(E), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Οργάνωση και Λειτουργία του Νηπιαγωγείου	MET		(E), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	OXI
6 ^ο , 8 ^ο & Πτυχίο	Ρύπανση Περιβάλλοντος	MET		(E), (Π)		(ΕΓ)	OXI	NAI	NAI

* Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

** Χρησιμοποιήστε τις ακόλουθες συντομογραφίες:

ΕΓ = Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου
 ΕΠ = Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου
 Π = Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση)
 ΚΕ = Κατ' οίκον εργασία
 ΠΠ = Προφορική παρουσίαση εργασίας
 Ε = Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις
 Α = Άλλο

Πίνακας 13.1.1. Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2010-2011)

Τίτλος ΠΜΣ:
«Επιστήμες της Αγωγής»

α.α.	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) (Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1ου, 2ου, 3ου κ.ο.κ. εξαμήνου)	Κωδικός Μαθήματος, όπως αναγράφεται στον οδηγό σπουδών	Ιστότοπος (η ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει)	Σελίδα Οδηγού Σπουδών (Σημειώστε τη σελίδα του Οδηγού Σπουδών (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος)	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)	Υποχρεωτικό (Υ) Κατ'επιλογήν (Ε) Ελεuthερής Επιλογής (ΕΕ)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; (Σημειώστε με την υποδεικνυόμενη συντομογραφία σε ποιο από τα δύο εξάμηνα (ή και στα δύο)) (Εαρ.-Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους φοιτητές;**
1	Ερευνητικό Αντικείμενο και τεχνικές: Παγίδες του Εμπειρισμού.	-	-	-	Χ., Νούτσος, Καθηγητής	Υ	Δ	Α' Χειμερινό	17	Δεν διεξάγονταν εξετάσεις αλλά εκπονούνταν εργασίες στο μάθημα.		
2	Ποσοτική Προσέγγιση στην εκπαιδευτική Έρευνα.	-	-	-	Αθ., Γκότοβος, Καθηγητής	Υ	Δ	Α' Χειμερινό	17	Δεν διεξάγονται εξετάσεις αλλά εκπονούνται εργασίες στο μάθημα.		
3	Σχολή σκέψης στην ψυχολογία για την ανθρώπινη συμπεριφορά.	-	-	-	Μ., Αποστόλου, Επίκ. Καθηγήτρια	Υ	Δ	Β' Εαρινό	17	Δεν διεξάγονται εξετάσεις αλλά εκπονούνται εργασίες στο μάθημα.		
4	Ποιοτική προσέγγιση στην Εκπαιδευτική έρευνα.	-	-	-	Π., Παπακωνσταντίνου	Υ	Δ	Β' Εαρινό	17	Δεν διεξάγονται εξετάσεις αλλά εκπονούνται εργασίες στο μάθημα.		

* Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

** Αν η απάντηση είναι **θετική**, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Επίσης, επισυνάψτε ένα δείγμα του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε και περιγράψτε στην *Ετήσια Απογραφική Έκθεση* τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας, προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ. το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες.

Αν το μάθημα **ΔΕΝ** αξιολογήθηκε, αφήστε το πεδίο κενό.

Πίνακας 13.1.2. Μαθήματα Διατηρηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2010-2011)

Τίτλος ΠΜΣ:
«Ελληνική Φιλοσοφία – Φιλοσοφία των Επιστημών»

α.α.	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) (Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1 ^{ου} , 2 ^{ου} , 3 ^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου)	Κωδικός Μαθήματος, όπως αναγράφεται στον οδηγό σπουδών	Ιστότοπος (η ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει)	Σελίδα Οδηγού Σπουδών (Σημειώστε τη σελίδα του Οδηγού Σπουδών (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος)	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)	Υποχρεωτικό (Υ) Κατ'επιλογήν Υποχρεωτικό (ΥΕ)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; (Σημειώστε με την υποδεικνυόμενη συντομογραφία σε ποιο από τα δύο εξάμηνα (ή και στα δύο)) (Εαρ.-Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις***	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους φοιτητές;**
1	Ερευνητική Μεθοδολογία	-	-	43	Νούτσος Παναγιώτης, Καθηγητής	Υ	Δ,	Χειμ.	17	17	17	
2	Μεταφυσική	-	-	44	Αποστολοπούλου Γεωργία, Καθηγήτρια	ΥΕ	Δ, Φ	Χειμ.	2	2	2	
3	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	-	-	45	Πρελορέντζος Ιωάννης, Αναπλ. καθηγητής	ΥΕ	Δ, Φ	Χειμ.	2	2	2	
4	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	-	-	47	Πέτσιος Κων/νος, Αναπλ. καθηγητής	ΥΕ	Δ	Χειμ.	3	3	3	
5	Φιλοσοφία της Φύσης – Φιλοσοφική Ανθρωπολογία	-	-	48	Δρόσος Διονύσιος, Αναπλ.καθηγητής	ΥΕ	Δ	Χειμ.	9	9	9	
6	Επιστημολογία – Θεωρία των Αξιών	-	-	49	Δημητρίου Στέφανος, Αναπλ. καθηγητής	ΥΕ	Δ	Χειμ.	2	2	2	
7	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	-	-	51	Καραμπατζάκη Ελένη, Αναπλ. καθηγήτρια	ΥΕ	Δ	Χειμ.	6	6	6	
8	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	-	-	52	Μαγγίνη Γκόλφω, Αναπλ. καθηγήτρια	ΥΕ	Δ, Φ	Χειμ.	5	5	5	
9	Ερευνητική Μεθοδολογία	-	-	61	Νούτσος Παναγιώτης, Καθηγητής	Υ	Δ, Φ	Εαρ.	18	18	18	
10	Φιλοσοφία της Φύσης – Φιλοσοφική Ανθρωπολογία	-	-	62	Αποστολοπούλου Γεωργία, Καθηγήτρια	ΥΕ	Δ	Εαρ.	2	2	2	
11	Η Ελληνική Φιλοσοφία και ο Ευρωπαϊκός Πολιτισμός	-	-	63	Πέτσιος Κων/νος, Αναπλ. καθηγητής	ΥΕ	Δ	Εαρ.	5	5	5	4
12	Φιλοσοφία της Φύσης – Φιλοσοφική Ανθρωπολογία	-	-	64	Δρόσος Διονύσιος, Αναπλ.καθηγητής	ΥΕ	Δ	Εαρ.	7	7	7	

13	Επιστημολογία – Θεωρία των Αξιών	-	-	65	Δημητρίου Στέφανος, Αναπλ. καθηγητής	ΥΕ	Δ	Εαρ.	2	2	2	
14	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	-	-	67	Καραμπατζάκη Ελένη, Αναπλ. καθηγήτρια	ΥΕ	Δ	Εαρ.	5	5	5	3
15	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	-	-	68	Μαγγίνη Γκόλφω, Αναπλ. καθηγήτρια	ΥΕ	Δ, Φ	Εαρ.	3	3	3	10****
16	Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών – Φιλοσοφία της Πολιτικής Οικονομίας	-	-	70	Μαρκουλάτος Ιορδάνης, Επικ. καθηγητής	ΥΕ	Δ, Φ	Εαρ.	3	3	3	
17	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	-	-	72	Πουρνάρη Μαρία Επικ. Καθηγήτρια	ΥΕ	Δ	Εαρ.	1	1	1	
18	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	-	-	73	Σολωμού-Παπανικολάου Βασιλική, Λέκτορας	ΥΕ	Δ	Εαρ.	2	2	2	

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ (REPORT) ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων που δόθηκαν στους μεταπτυχιακούς φοιτητές δεν είναι δυνατόν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα λόγω του περιορισμένου αριθμού συμμετοχής του δείγματος.

📖 Συνοπτικά, και καταγράφοντας μόνο ενδεικτικές τάσεις, στο μάθημα «**Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία**» οι μ.φ. θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς (66,7%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος (66,7%) και ήταν καλά οργανωμένη (66,7%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος (100%), τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (100%), ικανοποιητικό κρίθηκε και το κύριο βοήθημα/ή και σημειώσεις (66,7%) ενώ και η βιβλιογραφία στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη είναι εύκολα διαθέσιμη (66,7%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται απαραίτητα (66,7%), ωστόσο η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα θεωρείται μέτρια (33,3%). Μέτριο, επίσης, κρίνεται το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του (33%), όπως και ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με το φόρτο εργασίας (33,3%) και η διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (33,3%). Το θέμα για την εκπόνηση της εξαμηνιαίας εργασίας δόθηκε εγκαίρως (100%) και η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν λογική (100%). Ανα-

φορικά με την εκπόνηση της εργασίας, υπήρχε σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη (100%) και πολύ καλή (66,7%) καθοδήγηση από τη διδάσκουσα. Τα σχόλια της διδάσκουσας ήταν εποικοδομητικά και αναλυτικά (66,7%), δίνοντας τη δυνατότητα βελτίωσης της εργασίας (66,7%), η εκπόνηση της οποίας συνέβαλε στην κατανόηση του συγκεκριμένου θέματος (100%). Η διδάσκουσα οργάνωσε πολύ καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (66,7%), πέτυχε να διεγείρει το ενδιαφέρον των μεταπτυχιακών φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (66,7%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα χρησιμοποιώντας παραδείγματα (100%) και ενθαρρύνοντας τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (100%). Η διδάσκουσα υπήρξε σε πολύ καλό βαθμό συνεπής (66,7%) στις υποχρεώσεις της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές), υπήρξε προσιτή (100%) και συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην καλύτερη κατανόηση της ύλης (66,7%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές παρακολουθούν τακτικά τις διαλέξεις (66,7%), ανταποκρίνονται συστηματικά στις γραπτές εργασίες (66,7%) και μελετούν συστηματικά την ύλη (66,7%), αφιερώνοντας 4-6 ώρες (33%) ή και περισσότερες από οκτώ ώρες (33%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία**» οι μ.φ. θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφέστατοι (100%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν πλήρως στους στόχους του μαθήματος (100%) και ήταν εξαιρετικά οργανωμένη (100%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος (100%), τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (100%), ικανοποιητικό κρίθηκε και το κύριο βοήθημα/ή και σημειώσεις (100%) ενώ για τη διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη οι γνώμες διίστανται, κρίνοντάς την από ικανοποιητική (50%) έως υψηλή (50%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται απαραίτητα (50%), ενώ η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα θεωρείται ικανοποιητική (50%) έως πολύ καλή (50%). Το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του κρίνεται από ικανοποιητικό (50%) έως πολύ καλό (50%), με ικανοποιητική διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (50%). Το θέμα για την εκπόνηση της εξαμηνιαίας εργασίας θεωρείται ότι δόθηκε εγκαίρως (50%) ή σχετικώς εγκαίρως (50%) και η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν λογική (100%). Αναφορικά με την εκπόνηση της εργασίας, υπήρχε σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιο-

θήκη (50%) και πολύ καλή (75%) καθοδήγηση από τον διδάσκοντα. Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν εποικοδομητικά και αναλυτικά (100%), δίνοντας τη δυνατότητα βελτίωσης της εργασίας (100%), η εκπόνηση της οποίας συνέβαλε στην κατανόηση του συγκεκριμένου θέματος (100%). Ο διδάσκων οργάνωσε πολύ καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (100%), πέτυχε να διεγείρει το ενδιαφέρον των μεταπτυχιακών φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (100%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα (100%) και ενθαρρύνοντας τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (100%). Ο διδάσκων υπήρξε απόλυτα συνεπής (100%) στις υποχρεώσεις του (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές) και προσιτός (100%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές παρακολουθούν τακτικά τις διαλέξεις (100%), ανταποκρίνονται συστηματικά στις γραπτές εργασίες (50%) σε βαθμό ικανοποιητικό έως υψηλό (50%) και το ίδιο ποσοστό μελετά συστηματικά την ύλη, αφιερώνοντας 4-6 ώρες (50%) ή και περισσότερες από οκτώ ώρες (50%) εβδομαδιαίως.

📖 Στο μάθημα «**Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία**» οι μ.φ. θεωρούν ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν πάρα πολύ σαφείς (80%). Σε ό,τι αφορά την ύλη, δηλώνουν ότι ανταποκρινόταν αρκούτως στους στόχους του μαθήματος (70%) και ήταν πολύ καλά οργανωμένη (80%). Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε σημαντικά στην καλύτερη κατανόηση του θέματος (70%), τα εκπαιδευτικά βοηθήματα (σύγγραμμα, σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως (70%), ικανοποιητικό κρίθηκε και το κύριο βοήθημα/ή και σημειώσεις (50%) ενώ η διαθεσιμότητα της βιβλιογραφίας στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη κρίνεται *grosso modo* ικανοποιητική (50%). Τα προαπαιτούμενα του μαθήματος κρίνονται σχετικώς απαραίτητα (40%), ενώ η χρήση γνώσεων/σύνδεση με άλλα μαθήματα θεωρείται ικανοποιητική (40%) έως πολύ καλή (40%). Το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του κρίνεται ικανοποιητικό (50%), με διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης (40%). Το θέμα για την εκπόνηση της εξαμηνιαίας εργασίας θεωρείται ότι δόθηκε εγκαίρως (50%) και η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν λογική (70%). Αναφορικά με την εκπόνηση της εργασίας, υπήρχε σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη (70%) σε ικανοποιητικό βαθμό και πολύ καλή (60%) καθοδήγηση από τη διδάσκουσα. Τα σχόλια της διδάσκουσας ήταν εποικοδομητικά και αναλυτικά (50%), δίνοντας τη δυνατότητα βελτίωσης της

εργασίας (50%), η εκπόνηση της οποίας συνέβαλε στην κατανόηση του συγκεκριμένου θέματος (70%). Η διδάσκουσα οργάνωσε πάρα πολύ καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα (90%), πέτυχε να διεγείρει το ενδιαφέρον των μεταπτυχιακών φοιτητών για το αντικείμενο του μαθήματος (80%), αναλύοντας και παρουσιάζοντας τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα χρησιμοποιώντας παραδείγματα (70%) και ενθαρρύνοντας τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και ερωτήσεις για να αναπτύξουν την κρίση τους (70%). Η διδάσκουσα υπήρξε πολύ συνεπής (80%) στις υποχρεώσεις της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίες με τους φοιτητές) και πάρα πολύ προσιτή (90%). Αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές παρακολουθούν τακτικά τις διαλέξεις (70%), ανταποκρίνονται στις γραπτές εργασίες μετρίως (40%) ή και ικανοποιητικώς (40%) και μελετούν συστηματικά την ύλη (50%), αφιερώνοντας 6-8 ώρες (30%), 4-6 ώρες (30%) ή και 2-4 ώρες (30%) εβδομαδιαίως.

* Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

** Αν η απάντηση είναι **θετική**, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Επίσης, επισυνάψτε ένα δείγμα του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε και περιγράψτε στην *Ετήσια Απογραφική Έκθεση* τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας, προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ. το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες.

Αν το μάθημα **ΔΕΝ** αξιολογήθηκε, αφήστε το πεδίο κενό.

*** **Δεν διεξάγονται εξετάσεις αλλά εκπονούνται εργασίες στο μάθημα.**

**** **Εκτός από τους μ.φ., οι οποίοι δηλώνουν το μάθημα και απαιτείται να εκπονήσουν την ανάλογη εργασία προκειμένου να αξιολογηθούν, τα μαθήματα δύνανται να τα παρακολουθούν και ακροατές μ.φ.**

Πίνακας 13.2 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2010-2011)

Τίτλος ΠΜΣ: «Επιστήμες της Αγωγής»

α.α	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) (Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1 ^{ου} , 2 ^{ου} , 3 ^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου)	Κωδικός Μαθήματος, όπως αναγράφεται στον οδηγό σπουδών	Ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης; (Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε των αριθμό των ωρών εργαστηρίου)	Διδακτ. Μονάδες ECTS	Πρόσθετη Βιβλιογραφία (Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων) (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα (Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν)	Χρήση εκπαιδ. Μέσων, π.χ. χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Εάν γίνεται χρήση εκπ. μέσων, τα οποία όμως <u>δεν</u> είναι επαρκή, τότε δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων)
1	Θεωρητικό Αντικείμενο και τεχνικές: Παγίδες του Εμπειρισμού.	-	Προβλέπεται σύνολο 24 ωρών ανά εξάμηνο για κάθε μάθημα.	OXI		NAI	Α΄ Χειμερινό		NAI	NAI
2	Ποσοτική προσέγγιση στην Εκπαιδευτική έρευνα.	-	Προβλέπονται σύνολο 24 ωρών ανά εξάμηνο για κάθε μάθημα	OXI		NAI	Α΄ Χειμερινό		NAI	
3	Σχολή σκέψης στην ψυχολογία για την ανθρώπινη συμπεριφορά.	-	Προβλέπονται σύνολο 24 ωρών ανά εξάμηνο για κάθε μάθημα.	OXI		NAI	Β΄ Εαρινό		NAI	
4	Ποιοτική προσέγγιση στην Εκπαιδευτική έρευνα.	-	Προβλέπονται σύνολο 24 ωρών ανά εξάμηνο για κάθε μάθημα.	OXI		NAI	Β΄ Εαρινό		NAI	

* Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Πίνακας 13.3. Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2010-2011)

Τίτλος ΠΜΣ:
«Ελληνική Φιλοσοφία – Φιλοσοφία των Επιστημών»

α.α	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο) (Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1 ^{ου} , 2 ^{ου} , 3 ^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου)	Κωδικός μαθήματος, όπως αναγράφεται στον οδηγό σπουδών	Ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης; (Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε των αριθμό των ωρών εργαστηρίου)	Διδακτ. Μονάδες ECTS	Πρόσθετη Βιβλιογραφία (Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων) (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα (Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν)	Χρήση εκπαιδ. Μέσων, π.χ. χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Εάν γίνεται χρήση εκπ. μέσων, τα οποία όμως δεν είναι επαρκή, τότε δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων)
1	Ερευνητική Μεθοδολογία	-	2		14	ΝΑΙ	Χειμ.		ΟΧΙ	ΝΑΙ
2	Μεταφυσική	-	2		8	ΝΑΙ	Χειμ.		ΟΧΙ	ΝΑΙ
3	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	-	2		8	ΝΑΙ	Χειμ.		ΟΧΙ	ΝΑΙ
4	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	-	2		8	ΝΑΙ	Χειμ.		ΟΧΙ	ΝΑΙ
5	Φιλοσοφία της Φύσης – Φιλοσοφική Ανθρωπολογία	-	2		8	ΝΑΙ	Χειμ.		ΝΑΙ	ΝΑΙ
6	Επιστημολογία – Θεωρία των Αξιών	-	2		8	ΝΑΙ	Χειμ.		ΟΧΙ	ΝΑΙ
7	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	-	2		8	ΝΑΙ	Χειμ.		ΟΧΙ	ΝΑΙ
8	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	-	2		8	ΝΑΙ	Χειμ.		ΟΧΙ	ΝΑΙ
9	Ερευνητική Μεθοδολογία	-	2		14	ΝΑΙ	Εαρ.		ΟΧΙ	ΝΑΙ
10	Φιλοσοφία της Φύσης – Φιλοσοφική Ανθρωπολογία	-	2		8	ΝΑΙ	Εαρ.		ΟΧΙ	ΝΑΙ
11	Η Ελληνική Φιλοσοφία και ο Ευρωπαϊκός Πολιτισμός	-	2		8	ΝΑΙ	Εαρ.		ΟΧΙ	ΝΑΙ
12	Φιλοσοφία της Φύσης – Φιλοσοφική Ανθρωπολογία	-	2		8	ΝΑΙ	Εαρ.		ΟΧΙ	ΝΑΙ

13	Επιστημολογία – Θεωρία των Αξιών	-	2		8	NAI	Εαρ.		OXI	NAI
14	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	-	2		8	NAI	Εαρ.		OXI	NAI
15	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	-	2		8	NAI	Εαρ.		OXI	NAI
16	Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών – Φιλοσοφία της Πολιτικής Οικονομίας	-	2		8	NAI	Εαρ.		OXI	NAI
17	Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία	-	2		8	NAI	Εαρ.		OXI	NAI
18	Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία	-	2		8	NAI	Εαρ.		OXI	NAI

Πίνακας 14.1. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΔΕ)
 Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας για κάθε ΠΜΣ.

Τίτλος ΠΜΣ: «Επιστήμες της Αγωγής»

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων (Πρέπει να συμφωνεί με το συνολικό αριθμό αποφοιτησάντων του πίνακα 4)	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)			Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)*
		Καλώς (5.0-6.49)	Λίαν Καλώς (6.5-8.49)	Άριστα (8.5-10.0)	
2006-2007	8			8(100%)	
2007-2008	10		1(10%)	9(90%)	
2008-2009	3		1 (33,33%)	2 (66,66%)	
2009-2010	2	1 (50%)		1 (50%)	
2010-2011	6		3 (50%)	3 (50%)	
<i>Σύνολο</i>	29	1 (3,45%)	5 (17,24%)	23 (79,31%)	

Επεξηγήσεις:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 6 (=5%)].

Προσοχή! Το άθροισμα κάθε έτους πρέπει να συμφωνεί με το άθροισμα των αποφοιτησάντων που δώσατε για το αντίστοιχο έτος στον **Πίνακα 4**.

*** Η αξιολόγηση της επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται με ποιοτική μεθοδολογία, η οποία περιλαμβάνει τις εξής υποδιαιρέσεις: Καλώς, Λίαν καλώς και Άριστα.**

Πίνακας 14.2. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΔΕ)
 Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας για κάθε ΠΜΣ.

Τίτλος ΔΠΜΣ: «Ελληνική Φιλοσοφία-Φιλοσοφία των Επιστημών»

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων (Πρέπει να συμφωνεί με το συνολικό αριθμό αποφοιτησάντων του πίνακα 4)	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)			Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)*
		Καλώς (5.0-6.49)	Λίαν Καλώς (6.5-8.49)	Άριστα (8.5-10.0)	
2006-2007	2			2 (100%)	
2007-2008	5			5 (100%)	
2008-2009	2			2 (100%)	
2009-2010	2			2 (100%)	
2010-2011	2			2 (100%)	
<i>Σύνολο</i>	13			13	

Επεξηγήσεις:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 6 (=5%)].

Προσοχή! Το άθροισμα κάθε έτους πρέπει να συμφωνεί με το άθροισμα των αποφοιτησάντων που δώσατε για το αντίστοιχο έτος στον **Πίνακα 4**.

*** Η αξιολόγηση της επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται με ποιοτική μεθοδολογία, η οποία περιλαμβάνει τις εξής υποδιαίρεσεις: Καλώς, Λίαν καλώς και Άριστα.**

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος*

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2006-2007	6	23		9		5	1	2	5	4
2007-2008	9	29		14		14		5	22	2
2008-2009	9	12		18		13		4	16	2
2009-2010	3	28		12		6		4	15	1
2010-2011	11	23		12		19		3		1
Σύνολο	38	115		65		57		18		10

Επεξηγήσεις:

- A = Βιβλία/μονογραφίες
 B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
 Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές
 Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
 E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
 ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
 Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος
 H = Άλλες εργασίες
 Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά
 I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος
 K = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που εκδίδουν πρακτικά

* Οι εργασίες και το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ αφορούν **μετά** το διορισμό τους στο τμήμα. Επιπλέον, να σημειώνεται και ο αριθμός των μελών ΔΕΠ των οποίων οι δημοσιεύσεις προσμετρήθηκαν. **Ο αριθμός των μελών ΔΕΠ, των οποίων οι δημοσιεύσεις προσμετρήθηκαν είναι n=28.** Οι οδηγίες της ΑΔΙΠ αναφέρουν ότι τα τμήματα που έχουν σημαντικές δημοσιεύσεις μπορούν να περιοριστούν σε αυτές τις κατηγορίες. Οι «άλλες εργασίες», «Άλλα», κτλ αφορούν τμήματα που λόγω αντικειμένου δεν έχουν δημοσιεύσεις σε «Επιστημονικά περιοδικά», κτλ

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος*

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z
2006-2007	72		1	3	12	9	
2007-2008	>1160		6	5	8	10	
2008-2009	>1108		1	5	7	6	
2009-2010	>1128	1	4	5	8	8	
2010-2011	>1089	31	2	16	12	28	
Σύνολο	>4557	32	14	34	47	61	

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

E = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

(*) Οι εργασίες και το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ αφορούν μετά το διορισμό τους στο τμήμα. Επιπλέον, να σημειώνεται και ο αριθμός των μελών ΔΕΠ των οποίων οι δημοσιεύσεις προσμετρήθηκαν. **Ο αριθμός των μελών ΔΕΠ, των οποίων οι δημοσιεύσεις προσμετρήθηκαν είναι n=28.** Οι οδηγίες της ΑΔΠΠ αναφέρουν ότι τα τμήματα που έχουν σημαντικές δημοσιεύσεις μπορούν να περιοριστούν σε αυτές τις κατηγορίες. Οι «άλλες εργασίες», «Άλλα», κτλ αφορούν τμήματα που λόγω αντικειμένου δεν έχουν δημοσιεύσεις σε «Επιστημονικά περιοδικά», κτλ

Πίνακας 17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

		2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές	4	6	8	19	23	22	82
	Ως συνεργάτες (partners)				3	3	3	9
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας								
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες		4	5	3	3	2	2	19

Σημείωση: Τα σκιασμένα πεδία δεν συμπληρώνονται.

12. Παραρτήματα

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα μπορεί, αν το επιθυμεί, να παραθέσει οποιαδήποτε στοιχεία θεωρεί ότι θα είναι χρήσιμα στην Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης και τα οποία ενδεχομένως δεν καλύπτονται επαρκώς στο κυρίως σώμα της Έκθεσης.

Σε κάθε περίπτωση, στα Παραρτήματα αναμένεται οπωσδήποτε να περιληφθεί ο Οδηγός Σπουδών του Τμήματος και πλήρης κατάλογος των επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3. ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Προγράμματα Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών ακαδ. έτους 2010-2011

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου (Ο ελάχιστος αριθμός μαθημάτων για τη συμπλήρωση των απαραίτητων διδακτικών μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS) για την απόκτηση πτυχίου (240 για σπουδές 4 ετών, 300 για σπουδές 5 ετών, 360 για σπουδές 6 ετών – 60 μονάδες ανά ακαδημαϊκό έτος))	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS) για την απόκτηση πτυχίου	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής ή διδακτικών μονάδων (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές) για την απόκτηση πτυχίου	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών
Προπτυχ. Πρόγραμμα Α							
Προπτυχ. Πρόγραμμα Β							
Προπτυχ. Πρόγραμμα Γ							
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Α							
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Β							

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Προσωπικό των Τμημάτων (ανά Τμήμα) για το ακαδ. έτος 2010-2011

Τμήμα	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ/ΕΠ	Αριθμός Καθηγητών	Αριθμός Αναπληρ. Καθηγητών	Αριθμός Επίκουρων Καθηγητών	Αριθμός Λεκτόρων	Αριθμός ΕΕΔΙΠ	Αριθμός συμβασιούχων ΠΔ 407 (ΑΕΙ) (Αριθμός φυσικών προσώπων)	Αντιστοιχία του προηγούμενου αριθμού σε θέσεις πλήρους απασχόλησης	Σχέση διδασκόντων /διδασκομένων (ως διδασκόμενοι εννοούνται οι φοιτητές του πίνακα 2 του παραρτήματος 1)
							3	3	

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. Διδακτικό Έργο (ανά Τμήμα)

- 4.1. Γενικές ποιοτικές παρατηρήσεις (α) για την μέθοδο διδασκαλίας και (β) για το περιεχόμενο του μαθήματος, οι οποίες προκύπτουν από την ανάλυση των ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές
- 4.2. Αναφορά σε μεθόδους, χρήση νέων τεχνολογιών, βοηθήματα/συγγράμματα
- 4.3. Αναφορά σε πρωτοτυπίες και καλές πρακτικές

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. Ερευνητικό Έργο ακαδ. έτους 2010-2011

- Αναφέρετε τις ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος ερευνητικές δραστηριότητες
- Αναφέρετε σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες
- Αναφέρετε τις ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος διακρίσεις

Τμήμα	Σύνολο Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Κονδυλίων (κύκλος εργασιών)	Ερευνητικά και αναπτυξιακά κονδύλια		
		Από Ελληνικές πηγές/φορείς	Από το Εξωτερικό	Παρατηρήσεις
			6	

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. Λοιπές Υπηρεσίες (ανά Τμήμα)

Τμήμα	Συνολικός αριθμός Διοικητ. Προσωπικού κατά το έτος 2010-2011*	Σχέση του αριθμού Διοικητ. Προσωπικού		Συνολικός αριθμός Τεχνικού Προσωπικού κατά το έτος 2010-2011	Σχέση του αριθμού Τεχνικού Προσωπικού		Αριθμός Η/Υ διαθέσιμων για χρήση από φοιτητές (αφορά όλο το τμήμα)	Αριθμός Αίθουσών διδασκαλίας	Αριθμός θέσεων εκπαίδευσης στις αίθουσες ? (Πόσοι χωράνε)				Αριθμός εργαστηρίων	Αριθμός θέσεων εκπαίδευσης στα εργαστήρια; (Πόσοι χωράνε)					
		Προς συνολικό αριθμό Διδακτικού Προσωπικού	Προς συνολικό αριθμό φοιτητών (εννοούνται οι ενεργοί φοιτητές στο τέλος του ακαδ. έτους. Είναι το σύνολο του πίνακα 15 του παραρτήματος 1)		Προς συνολικό αριθμό Διδακτικού Προσωπικού	Προς συνολικό αριθμό φοιτητών (εννοούνται οι φοιτητές του πίνακα 2 του παραρτήματος 1)			0-50	51-100	101-200	<200		0-50	51-100	101-200	<200		

Σε περίπτωση που σε κάποια μαθήματα δεν τηρούνται τα στοιχεία σχετικά με τις θέσεις εκπαίδευσης (αίθουσών και εργαστηρίων), να σημειωθούν αναλυτικά στη συνέχεια (π.χ. όταν ο αριθμός θέσεων εκπαίδευσης δεν ταυτίζεται με τον αριθμό των φοιτητών που μπαίνουν στην αίθουσα ή το εργαστήριο).